JOHN
RUINELE TIMPULUI
BOYNE
Continuare a bestsellerului Băiatul cu pijamale în dungi

JOHN BOYNE

RUINELE TIMPULUI

Traducere din limba engleză Cornelia Cernețchi
Titlul original: *All the Broken Places*, 2022

Editura RAO, 2022

Versiune ebook: v1.0, decembrie 2023

Pentru Markus Zusak

PARTEA I
Fiica diavolului
LONDRA 2022 / PARIS 1946

Capitolul 1

Dacă fiecare om este vinovat pentru tot binele pe care nu l-a făcut, așa cum a sugerat Voltaire, atunci înseamnă că am trăit toată viața încercând să mă conving că sunt nevinovată pentru tot răul. O cale convenabilă pentru a îndura deceniile de exilare autoimpusă din trecut a fost aceea de a mă vedea ca pe o victimă a amneziei istorice, achitată de complicitate și exonerată de orice vină.

Povestea mea finală începe și se încheie totuși cu un obiect complet neînsemnat, un cutter pentru desfăcut cutii de carton. Al meu se stricase cu câteva zile în urmă și, dat fiind că-l consideram util de păstrat într-un sertar din bucătărie, am trecut pe la magazinul local cu articole de menaj, ca să cumpăr unul nou. La întoarcere mă aștepta o scrisoare de la un agent imobiliar, aceeași pe care o primise fiecare persoană cu domiciliul în Winterville Court, prin care eram informată că apartamentul situat sub al meu a fost scos la vânzare. Fostul ocupant, domnul Richardson, a locuit în apartamentul 1 vreo treizeci de ani, însă a murit cu puțin timp înainte de Crăciun, iar în prezent casa era goală. Fiica lui era logoped și locuia la New York, dar, din câte știu eu, nu avea de gând să se întoarcă la Londra, astfel că m-am împăcat cu perspectiva că foarte curând voi fi nevoită să interacționez cu un necunoscut pe hol, ba poate chiar va trebui să mă prefac interesată de viața lui, sau a ei, ori mi se va cere să dezvălui detalii neînsemnate din propria mea viață.

Eu și domnul Richardson ne-am bucurat de o relație de perfectă vecinătate, în sensul că, din anul 2008, nu mai schimbasem niciun cuvânt. În primii ani după ce s-a mutat aici, ne-am înțeles foarte bine, iar el urca adeseori să joace șah cu răposatul meu soț, Edgar, însă nu știu de ce, dar el și cu mine nu am reușit niciodată să trecem dincolo de formalități. Întotdeauna mi se adresa cu „doamnă

Fernsby", iar eu îi spuneam „domnule Richardson". Ultima dată când am intrat în apartamentul lui a fost la patru luni după moartea lui Edgar, când m-a invitat la cină, iar după ce am acceptat invitația, m-am trezit că primesc un avans amoros, pe care l-am refuzat. El a fost foarte dezamăgit de refuzul meu, drept urmare, ajunsesem aproape ca doi străini, în limitele existente între doi oameni care conviețuiesc în aceeași clădire.

Reședința mea din cartierul Mayfair este listată ca apartament, dar asta e ca și cum ai descrie Castelul Windsor ca pe un refugiu de weekend al reginei. În clădirea noastră sunt doar cinci apartamente în total, unu la parter și câte două la celelalte două etaje de deasupra, iar fiecare dintre ele ocupă o suprafață de aproape o sută patruzeci de metri pătrați, într-o zonă excelentă pe piața imobiliară din Londra. Fiecare apartament are trei dormitoare, două săli de baie și o baie de serviciu, precum și vedere spre Hyde Park, iar asta îi conferă fiecăruia – din informațiile mele sigure – o valoare cuprinsă între două și trei milioane de lire sterline.

La câțiva ani după ce ne-am căsătorit, Edgar a intrat pe neașteptate în posesia unei sume substanțiale de bani, moștenită de la o mătușă necăsătorită, și, cu toate că el ar fi preferat să ne mutăm într-o zonă mai liniștită, în afara centrului Londrei, eu făcusem câteva investigații pe cont propriu și eram deja hotărâtă nu doar să locuim în cartierul Mayfair, ci și în respectiva clădire, dacă ar fi fost vreodată posibil. Din punct de vedere financiar, dorința mea părea de neatins, dar, într-o bună zi, prin voia proniei divine, mătușa Belinda a închis ochii și totul s-a schimbat. Mereu am avut de gând să-i explic lui Edgar motivul pentru care eram atât de disperată să locuiesc aici, dar nu am mai apucat să fac asta și acum am rămas cu acest regret.

Soțul meu iubea mult copiii, dar eu am fost de acord să avem doar unul, și așa l-am născut pe fiul nostru, Caden, în 1961. Cum valoarea proprietății a crescut în ultimii ani, Caden mă încurajează să o vând și să cumpăr o locuință mai mică, într-o zonă mai modestă a orașului, însă eu am bănuiala că face asta fiindcă se teme ca nu cumva să trăiesc până la o sută de ani, iar el este nerăbdător să primească o parte a moștenirii sale acum, cât este încă tânăr și se poate bucura de ea. A fost căsătorit de trei ori, iar acum s-a logodit a patra oară; am și renunțat să le mai cunosc pe femeile din viața lui. Am constatat că, imediat ce apuci să le cunoști, sunt rapid expediate, apoi se instalează un nou model și astfel ai nevoie de timp ca să le afli idiosincraziile, așa cum se întâmplă cu o mașină de spălat nouă sau cu un televizor nou. Când era copil, își trata prietenii cu aceeași lipsă de scrupule. Vorbim periodic la telefon, iar din două în două săptămâni vine să ia cina cu mine, însă avem o relație complicată, pe care a deteriorat-o parțial absența mea de un an din viața lui, când avea doar nouă ani. Adevărul este că, pur și simplu, nu mă simt în largul meu în preajma copiilor, iar băieții mici mi se par extrem de dificili.

Îngrijorarea mea legată de noul meu vecin nu se limita la faptul că el sau ea ar putea produce zgomote nejustificate – aceste apartamente au o izolație foarte bună și, exceptând vreo câteva puncte sensibile pe ici, pe colo, în decursul anilor, mă obișnuisem cu sunetele bizare, care ajungeau la mine prin plafonul domnului Richardson –, dar îmi displăcea faptul că lumea mea bine organizată putea fi tulburată. Speram să vină cineva care nu era deloc interesat să cunoască vreun lucru despre femeia care locuiește deasupra sa. Poate o persoană în vârstă, invalidă, care iese din casă foarte rar și este vizitată în fiecare dimineață de o asistentă la domiciliu. O tânără afaceristă, care dispare în fiecare vineri după-amiaza și merge la casa

ei de vacanță, de unde se întoarce duminica târziu, iar restul timpului și-l petrece la birou sau în sala de aerobic. În clădire circula zvonul că un renumit cântăreț de muzică pop, a cărui carieră atinsese apogeul în anii ’80, ar fi ales apartamentul pentru a se muta când se va retrage, dar, din fericire, nu s-a întâmplat așa.

Draperiile mele tresăreau ori de câte ori agentul imobiliar oprea la intrare și conducea vreun client interesat să vadă apartamentul, iar eu luam notițe despre fiecare potențial vecin. Încurajator a fost un cuplu: soț și soție, în jur de șaptezeci de ani, care se țineau de mână și întrebau pe un ton calm dacă în clădire sunt admise animale de companie – eu mă aflam pe casa scării și ascultam –, dar au fost dezamăgiți când li s-a dat un răspuns negativ. Doi homosexuali de vreo treizeci de ani, care, judecând după hainele deteriorate și aspectul general neîngrijit, trebuie să fi fost putred de bogați, dar care au declarat că „spațiul” li se părea insuficient pentru ei și nu se puteau identifica deloc cu „perspectiva” lui. O tânără cu trăsături simple, care nu și-a exprimat intențiile, ci doar a făcut o remarcă despre un anume Steven, căruia îi vor plăcea la nebunie tavanele înalte. În mod firesc, speram la cuplul de homosexuali – ei sunt întotdeauna vecinii perfecți, în plus, șansele ca ei să procreeze sunt reduse –, doar că aceștia s-au dovedit a fi cel mai puțin interesați.

Apoi, după câteva săptămâni, agentul imobiliar nu a mai adus la vizionare niciun potențial cumpărător, oferta a dispărut de pe internet, iar eu am presupus că tranzacția a fost încheiată cu cineva. Indiferent dacă-mi plăcea sau nu, știam că într-o zi mă voi trezi și voi vedea parcat în fața clădirii camionul unei firme care se ocupă de mutări, iar cineva sau o colecție de persoane va descuia ușa și vor ocupa apartamentul de sub mine.

Oh, ce frică mi-a fost de asta!

Capitolul 2

Eu și mama am fugit din Germania la începutul anului 1946, la doar câteva luni după terminarea războiului, așadar, am luat trenul dintr-un Berlin în ruine, ca să ajungem în ceea ce mai rămăsese din Paris. Deși aveam cincisprezece ani și nu știam multe despre viață, totuși m-am împăcat cu ideea că Axa fusese învinsă. Tatăl meu îmi vorbise cu atâta încredere despre superioritatea genetică a rasei noastre, precum și despre inegalabilele abilități ale führerului ca strateg militar, încât victoria mi s-a părut întotdeauna asigurată. Cu toate acestea, nu știu cum, dar noi am pierdut.

Traversarea celor aproape 1.200 de kilometri dintr-o parte în cealaltă a continentului nu mi-a încurajat cu nimic optimismul pentru viitor. Orașele prin care am trecut erau vizibil marcate de recentele distrugeri din ultimii ani, în timp ce fețele oamenilor pe care i-am văzut în stații sau în vagoane nu păreau înveselite de sfârșitul războiului, ci mai degrabă încărcate de cicatrici ale efectelor lui. Pretutindeni domina sentimentul de epuizare, conștientizarea din ce în ce mai pregnantă a faptului că Europa nu se mai putea întoarce la ceea ce fusese înainte de anul 1938, ci trebuia să fie complet reconstruită, în paralel cu sufletele locuitorilor ei.

Orașul unde m-am născut fusese aproape în întregime transformat în ruine, iar prada a fost împărțită între patru dintre cuceritorii noștri. Ca să ne protejeze, aceia care erau cu adevărat fideli și mai aveau casele încă în picioare ne-au ascuns în subsolurile lor, până ce ne-am putut procura acte false, care să ne ajute să plecăm din Germania în siguranță. Pe pașapoartele noastre era trecut acum numele de familie Guéymard, iar ca să-l pot pronunța, am exersat încontinuu, să mă asigur că va suna cât mai autentic posibil.

În timp ce mama se numea acum Nathalie – prenumele bunicii mele –, eu am rămas Gretel.

În fiecare zi îmi apăreau tot mai clare detaliile despre tot ce s-a petrecut în lagăre, iar numele tatălui meu devenise un simbol al celei mai odioase activități criminale. Deși nimeni nu sugera că noi eram la fel de culpabile ca el, mama credea că, dacă le-am dezvălui autorităților identitatea noastră, asta ne-ar aduce dezastrul. Am fost de acord, întrucât și eu eram la fel de speriată ca ea, deși mă șoca gândul că ar exista cineva care să mă considere complice la atrocitățile comise. Este adevărat că am devenit membră a organizației Jungmädelbund[1] după cea de-a zecea aniversare, așa cum făceau toate fetele din Germania. Era totuși obligatoriu, la fel cum băieții de zece ani erau obligați să se înscrie în organizația Deutsches Jungvolk[2]. Numai că eu am fost mai puțin interesată de studierea ideologiei partidului și mai mult de participarea la activitățile sportive periodice, împreună cu prietenele mele. Iar când am ajuns în locul celălalt, am trecut dincolo de gard o singură dată, într-o zi, când tata m-a dus în lagăr, ca să-i urmăresc activitatea. Am încercat să-mi spun că am fost o simplă spectatoare, nimic mai mult, și că aveam conștiința curată, însă din clipa aceea am început să pun sub semnul întrebării propria-mi implicare în evenimentele la care am fost martoră.

Pe măsură ce trenul nostru avansa pe teritoriul Franței, deveneam din ce în ce mai îngrijorată că accentul nostru ne-ar putea trăda. Mă tot întrebam, desigur, dacă locuitorii Parisului recent eliberat, rușinați de prompta lor capitulare în 1940, ar reacționa cu agresivitate în fața unor persoane care vorbeau ca noi? Îngrijorarea mea a fost confirmată când ni s-a refuzat închirierea unei camere la cinci pensiuni diferite, deși am demonstrat că avem bani mai mult decât suficienți, pentru o ședere îndelungată; am găsit un loc unde să

ne cazăm de-abia când unei femei din Place Vendôme i s-a făcut milă de noi și ne-a oferit adresa unei pensiuni din apropiere, unde, spunea ea, proprietăreasa nu pune întrebări. Dacă nu ar fi fost ea, probabil am fi devenit cei mai bogați nevoiași rămași în stradă.

Camera pe care am închiriat-o se afla în zona de răsărit de pe Île de la Cité, iar pe vremea aceea preferam să rămân cât mai aproape de casă, așa că mă limitam la plimbări pe distanțe scurte, de la Pont de Sully până la Pont Neuf și înapoi, într-o buclă continuă, deși eram nerăbdătoare să traversez podurile și să mă aventurez pe terenuri necunoscute. Uneori mă gândeam la fratele meu, care și-a dorit să fie explorator, iar acum s-ar fi bucurat nespus să descifreze tainele acestor străzi necunoscute, dar în asemenea momente mă grăbeam să alung amintirea lui.

Locuiam cu mama pe Île de două luni deja, când, în sfârșit, mi-am făcut curaj să ajung în Jardin du Luxembourg, unde verdeața abundentă mi-a dat senzația că am pus piciorul în paradis. La fel de mare a fost contrastul, m-am gândit, ca în momentul când am sosit în celălalt loc și m-a șocat pustietatea dezolantă de acolo. Aici, inhalai parfumul vieții; acolo, te îneca duhoarea morții. Am hoinărit, aflându-mă într-o stare de uluire parcă, de la Palais până la fântâna Medici, iar de acolo spre lac și am întors capul, când am văzut o gașcă de băieți care lansau pe apă bărcuțe de lemn, pe care briza ușoară le ducea spre malul celălalt, unde le așteptau camarazii lor de joacă. Râsetele lor și discuțiile entuziasmate îmi ofereau o muzică tulburătoare, după suferința silențioasă cu care mă obișnuisem, iar în interiorul meu se ducea o luptă, ca să pot înțelege cum un singur continent putea găzdui asemenea extreme de frumusețe și hidoșenie.

Într-o după-amiază, când mă adăposteam de soare pe o bancă, în apropierea unui teren pentru jocul cu bile, am început să mă simt măcinată de durere și vinovăție, iar lacrimile îmi șiroiau pe obraji.

Un băiat chipeș, poate cu doi ani mai mare decât mine, s-a apropiat cu o expresie îngrijorată și m-a întrebat ce problemă aveam. Am ridicat privirea și m-a cuprins o dorință fierbinte să-l simt că mă strânge în brațe, sau măcar că-mi permite să-mi odihnesc fruntea pe umărul lui, însă când i-am vorbit, cu intonația și accentul care trădau originile mele germane, deși mă adresasem în franceză, a făcut un pas înapoi, s-a holbat la mine cu un dispreț nedisimulat, apoi și-a concentrat toată ura pe care o simțea pentru cei din nația mea, m-a scuipat direct în față și a plecat, cu pași mari. Ciudat, dar faptele lui nu mi-au diminuat foamea de a-i simți atingerea, ci au sporit-o. Mi-am șters obrajii și am alergat după el, l-am apucat de braț și l-am invitat să mă ducă printre copaci, spunându-i că poate să facă tot ce dorește cu mine în acel spațiu izolat.

— Poți să mă lovești, dacă dorești, am șoptit eu, apoi am închis ochii, crezând că îmi va trage o palmă zdravănă sau mă va izbi cu pumnul în stomac, ori îmi va sparge nasul.

— De ce ți-ai dori așa ceva? m-a întrebat pe un ton care-i trăda inocența ascunsă sub frumusețea izbitoare.

— Ca să știu că sunt în viață.

Părea, în egală măsură, excitat și dezgustat, apoi s-a uitat de jur-împrejur, să vadă dacă ne urmărește cineva, după care a aruncat o privire către pâlcul pe care l-am indicat eu. Și-a lins buzele, cu privirea concentrată pe bustul meu generos, dar când l-am luat de mână, atingerea mea l-a insultat, așa că m-a respins, m-a făcut stricată, *une putain,* apoi a rupt-o la fugă și l-am văzut dispărând pe rue Guynemer.

Când era vreme frumoasă, hoinăream pe străzi dimineața devreme și reveneam la locuința noastră tocmai când mama era prea beată ca să mă mai întrebe cum mi-am petrecut timpul. Eleganța care îi definise viața dinainte începuse să pălească, dar încă era o femeie

frumoasă și mă tot întrebam dacă nu intenționează să-și găsească un alt soț, care putea să aibă grijă de noi, însă nu dădea semne că dorește compania sau dragostea cuiva, preferând să rămână singură cu gândurile ei, pe măsură ce vizita bar după bar. Era o beție liniștită. Se așeza în colțuri întunecoase și își golea sticlele de vin, zgâriind urme invizibile pe blaturile de lemn ale meselor, în timp ce era atentă să nu facă niciodată o scenă, care ar fi putut-o exila în stradă.

Odată, pe când soarele dispărea peste copacii din Bois de Boulogne, drumurile ni s-au intersectat, iar ea a venit spre mine șovăitor, m-a luat de braț și m-a întrebat cât este ceasul. Parcă nici nu-și dădea seama că vorbește cu propria ei fiică. I-am răspuns, iar ea mi-a zâmbit ușurată – se întuneca, însă barurile mai rămâneau deschise câteva ore bune –, apoi și-a continuat drumul în direcția luminilor strălucitoare și seducătoare de pe Île. Mă întrebam, dacă aș dispărea cu totul, nu cumva ar și uita că am existat odată?

Împărțeam același pat și detestam să mă trezesc lângă ea, din cauză că inhalam duhoarea de alcool învechit de somn care-i otrăvea răsuflarea. După ce deschidea ochii, rămânea confuză câteva secunde, apoi amintirile îi reveneau și ochii i se închideau, pe când încerca să-și ușureze calea înapoi spre uitare. Când, în sfârșit, accepta indecența luminii zilei și se smulgea din așternuturi, își făcea sumar toaleta în chiuvetă, apoi trăgea peste cap o rochie și ieșea, fericită că va repeta fiecare moment al zilei care trecuse, ziua dinainte și ziua dinaintea acesteia.

Ținea banii noștri și obiectele de valoare într-un săculeț vechi, în partea din spate a șifonierului, iar eu priveam cum mica noastră avere începuse să se diminueze. Relativ vorbind, eram aranjate – persoanele fidele cauzei s-au îngrijit de asta –, doar că mama refuza să investească mai mult în cazarea noastră și clătina vehement din

cap de fiecare dată când îi sugeram să închiriem un apartament modest într-o zonă mai ieftină a orașului. Părea că acum avea un plan simplu pentru viața ei, care se rezuma la alungarea coșmarurilor prin băutură și, atâta timp cât avea un pat în care să doarmă și o sticlă pe care să o golească, nimic altceva nu mai conta. Ce departe era acum de femeia în a cărei îmbrățișare mi-am petrecut primii ani de viață, de soția care strălucea în societate și care avea ținuta unei vedete de film, coafată după cele mai recente linii ale modei și îmbrăcată în cele mai scumpe rochii.

Nici nu se putea ca aceste două femei să fie mai diferite, iar una ar fi disprețuit-o pe cealaltă.

Capitolul 3

În fiecare marți dimineață, traversez holul și merg în vizită la vecina mea, Heidi Hargrave, care locuiește în apartamentul trei. Heidi va împlini șaizeci și nouă de ani la sfârșitul anului, iar ziua ei de naștere va fi odată cu sărbătoarea Zămislirii Fecioarei Maria, o dată oarecum ironică, din moment ce ea nici măcar nu și-a cunoscut părinții biologici și a fost adoptată imediat după ce a venit pe lume. Heidi este singura locatară din Winterville Court care și-a petrecut toată viața aici: ea a fost adusă de la maternitate direct în cartierul Mayfair și a crescut cu Hyde Park, pe post de loc de joacă preferat. A rămas însărcinată când era adolescentă, dar nu s-a căsătorit niciodată, însă a moștenit proprietatea părinților ei adoptivi, după ce aceștia s-au stins.

Cu toate că este cu vreo douăzeci și trei de ani mai tânără decât mine, din păcate, nu e deloc la fel de ageră ca mine, nici fizic, nici mental. Trei decenii la rând a participat la London Marathon, însă a fost obligată să renunțe la alergat când a dezvoltat o formă severă de fasceită plantară la călcâiul stâng, afecțiune din cauza căreia noaptea trebuie să poarte atele speciale și trebuie să primească regulat injecții cu steroizi în picior. A fost o lovitură teribilă pentru o femeie atât de activă și mă tot întreb dacă asta nu a contribuit la declinul treptat al facultăților ei mintale, pentru că a fost cândva o persoană cu o vitalitate debordantă, activând ca oftalmolog respectat, însă în prezent pare că se rătăcește în timpul conversațiilor. Starea ei nu este chiar atât de gravă cum ar fi demența sau afecțiunea Alzheimer, slavă cerului; mai degrabă mi se pare că devine confuză uneori, deoarece uită despre ce discutăm sau confundă nume și locuri, ba chiar schimbă brusc subiectul, așa încât nu mai poți să-i faci față și nu-ți dai seama despre ce vorbește.

Chiar în această dimineață am găsit-o studiind un album cu fotografii vechi și speram să nu fiu obligată să ne uităm la ele împreună. Eu nu păstrez astfel de albume și niciodată nu am înțeles de ce ar fi util să-ți umpli casa cu tot felul de portrete de familie. De fapt, eu am la vedere doar două: o fotografie cu ramă argintie, cu Edgar și cu mine în ziua când ne-am căsătorit, iar cealaltă este o fotografie a lui Caden, în ziua când a absolvit universitatea. Pe acestea nu le-am expus din motive sentimentale, ar trebui să adaug, ci pentru că așa se obișnuiește.

Acestea fiind zise, pe un raft din șifonierul meu, ascunsă în partea din spate, stă o cutie antică pentru bijuterii, Seugnot, pe care am achiziționat-o de pe o tarabă de pe Montparnasse, în 1946, și este confecționată din lemn de nuc, fasonată cu ornamente de alamă lustruită; are montată pe capac o rozetă în relief, cu cheie funcțională. Înăuntru păstrez o singură fotografie și, cu toate că nu am îndrăznit să mă mai uit la ea de mai bine de șaptezeci și cinci de ani, cred că-mi amintesc perfect imaginea ei. Sunt eu la doisprezece ani, cu privirea ațintită asupra fotografului și dându-mi toată silința să par cochetă, pentru că în spatele obiectivului stă Kurt, cu degetul pe declanșator și cu ochii concentrați în întregime asupra mea, iar eu încerc să nu-mi trădez pasiunea pentru el. Stă drept în uniformă, iar trupul zvelt și musculos, părul blond și ochii de culoare albastru-deschis au un efect copleșitor asupra mea. Îi simt interesul precaut și sunt disperată să clădesc pe această fundație.

— Îl vezi pe bărbatul acesta, Gretel? m-a întrebat Heidi, indicându-mi o fotografie în care apărea pe plajă un tânăr cu figură inteligentă, cu mâinile în șolduri și o pipă Woodstock atârnată la colțul gurii. Se numește Billy Sprat. A fost dansator și spion rus.

— Nu mai spune? am zis eu în timp ce turnam ceaiul și mă întrebam dacă povestea nu era cumva iar una dintre plăsmuirile ei –

probabil că aseară urmărise un film vechi cu James Bond și avea în minte doar acțiuni de spionaj deși, judecând după anul când fusese făcută fotografia, era posibil să spună adevărul. Pe vremea aceea părea că au existat mai mulți spioni ruși împrăștiați prin toată Anglia.

— Billy era prieten cu tatăl meu și a fost prins că vinde secrete celor de la KGB, a adăugat ea pe nerăsuflate. Serviciile secrete erau pe punctul de a-l aresta, însă el a aflat că acoperirea i-a fost compromisă, așa că s-a refugiat la Moscova. Foarte palpitant, nu crezi?

— Oh, da! am aprobat-o eu. Foarte.

— Ar fi trebuit să insiste ca el să se întoarcă și să fie deferit justiției. Nimic nu este mai provocator decât omul vinovat care fuge de justiție.

Eu nu am mai spus nimic, dar am privit spre ceasul încastrat într-o trăsură, aflat pe polița de deasupra șemineului, precum și spre figurinele din porțelan de lângă el, pe care ea le considera comorile ei.

— I-ai simpatizat vreodată pe ruși? m-a întrebat și a sorbit din cana cu ceai. Prin anii ’60, am avut impresia că vor ajunge undeva cu filozofia lor de a împărți totul în mod egal. Doar că, odată ce au început să îndrepte bombele nucleare în direcția noastră, mi-am cam pierdut interesul. Doar nu are nimeni nevoie de un nou război, nu-i așa?

— Eu mă feresc de politică, i-am spus, în timp ce ungeam cu unt două chifle dulci aburinde și i le puneam în față, pe masă. Am văzut ce le poate face oamenilor.

— Dar, desigur, erai născută la vremea aceea, nu? a întrebat ea.

— În anii ’60? am zis eu. Da. Și tu erai, Heidi.

— Nu, am vrut să zic înainte de asta. Războiul. Al… cum l-au numit?

— Al Doilea Război Mondial, am spus eu.

— Exact!

— Da, i-am zis eu. Am mai avut această conversație și cu altă ocazie, ba chiar de mai multe ori, însă foarte rar am intrat în detalii despre trecutul meu, iar când am făcut-o, am relatat fapte fictive. Dar eu eram doar o copilă la vremea aceea, am continuat.

Heidi a lăsat albumul și s-a întors spre mine cu o strălucire răutăcioasă în ochi.

— Ai noutăți de jos? m-a întrebat, iar eu am clătinat din cap. Acesta era unul dintre momentele când mă bucuram că abandonează un subiect în favoarea altuia.

— Încă nu, am răspuns eu și mi-am șters câteva fărâmituri de la colțurile gurii. Este liniște pe frontul de sud.

— Nu crezi că vor aduce negrotei, nu? a întrebat ea, iar eu m-am încruntat. Unul dintre cele mai supărătoare aspecte ale minții din ce în ce mai începătoșate a lui Heidi era tendința ei de a folosi expresii care, pe bună dreptate, nu mai sunt considerate adecvate și pe care niciodată nu le-ar fi rostit în tinerețe. Bănuiam că este vorba de un vocabular din adolescența ei, care acum își revendică prezența în acele porțiuni ale creierului ei care se descompune încet. E foarte ciudat; poate să-mi povestească despre întâmplări interminabile din copilăria ei, dar, dacă o întrebi ce s-a întâmplat miercurea trecută între orele șase și nouă, atunci se lasă ceața.

— Ar putea să fie oricine, am răspuns eu. Nu vom ști decât atunci când vor apărea.

— Era un tip drăguț, care a locuit sub noi în urmă cu mulți ani, a zis ea și i s-a luminat fața. Era istoric. Era conferențiar la Universitatea din Londra.

— Nu, Heidi, acela era Edgar, soțul meu, am lămurit-o eu. Locuia cu mine, în apartamentul de vizavi, pe același palier.

— Ai dreptate, a zis ea și mi-a făcut semn cu ochiul, ca și când am fi fost părtașele unui mare secret. Acum am priceput. Edgar a fost un mare gentleman. Întotdeauna era îmbrăcat impecabil. Nu cred că l-am văzut vreodată fără cămașă și cravată.

Am zâmbit. Era adevărat că Edgar acorda o atenție deosebită aspectului exterior și, chiar și în zilele de sărbătoare, lui nu-i plăcea să se îmbrace „lejer", cum spun unii. Purta mustața în stil „periuță de dinți" și erau anumite persoane care spuneau că seamănă cu actorul Ronald Colman. Comparația nu era deloc nejustificată.

— Odată am încercat să-l sărut, știi, a continuat ea, în timp ce privea pe fereastră, iar după felul în care mi-a spus-o, mi-am dat seama că uitase cu cine vorbește. Era cu mulți ani mai în vârstă decât mine, desigur, dar pe mine nu mă deranja. Nu era deloc interesat, ca să vezi. S-a ferit de mine. Mi-a zis că îi este devotat soției.

— Chiar așa? am comentat eu în șoaptă, încercând să-mi imaginez scena. Nu am fost deloc surprinsă că Edgar nici măcar nu s-a obosit să-mi dezvăluie acest scandal minor.

— Mi-a descleștat blând brațele încolăcite în jurul gâtului, iar eu i-am fost recunoscătoare pentru asta. Câtă nerușinare din partea mea, să mă comport așa.

— Oberon a venit să te vadă săptămâna asta? am întrebat-o. Acum era rândul meu să schimb subiectul. Oberon este nepotul lui Heidi, un tânăr în jur de treizeci de ani, arătos, dar blestemat să poarte un nume ridicol (fiica lui Heidi era pasionată de Shakespeare, dar acum câțiva ani s-a stins din viață în mod tragic, bolnavă de cancer). Lucrează undeva în apropiere – cred că ocupă un post important în lanțul de magazine Selfridge's – și se poartă exemplar cu bunica lui, deși mi se pare un tip cam enervant prin faptul că,

atunci când sunt și eu pe acolo, mi se adresează pe un ton foarte ridicat și pronunță răspicat fiecare silabă, de parcă ar fi sigur că sunt surdă. Iar eu nu sunt surdă deloc. De fapt, nu am absolut nimic, lucru, în egală măsură, surprinzător, dar și îngrijorător, dată fiind vârsta mea înaintată.

— A zis că vine mâine-seara, a răspuns ea. Cu iubita lui. Spunea că are noutăți.

— Poate se vor căsători, am sugerat eu, iar ea a dat din cap afirmativ.

— Poate, a zis ea. Sper să fie așa. Ar fi timpul să se așeze la casa lui. Cum a făcut Caden al tău.

Am ridicat o sprânceană. Caden s-a așezat atât de des, încât cred că se află printre cei mai relaxați bărbați din Anglia, însă eu prefer să nu o perturb cu abordările mai degrabă nepăsătoare ale fiului meu când e vorba de angajamente.

— Când vei auzi, să-mi dai de știre și mie, da? m-a rugat ea, aplecându-se ușor, iar eu i-am permis minții să deruleze rapid șirul conversației, întrebându-mă unde ar fi putut Heidi să-și facă tabăra temporară.

— Când voi auzi ce anume, dragă? am întrebat eu.

— Despre noii noștri vecini. Am putea să dăm o petrecere în cinstea lor.

— Nu cred că le-ar face plăcere.

— Sau măcar să le pregătim o prăjitură.

— Cred că asta ar fi mai potrivit.

— Dacă vor veni evrei? m-a întrebat ea după o lungă pauză. Au fost vremuri când în genul acesta de clădiri nu erau acceptați evreii. Pe mine nu mă deranjează. Eu sunt deschisă la toate națiile. Dintotdeauna mi s-au părut oameni prietenoși, ca să fiu sinceră. Surprinzător de veseli, dacă ne gândim la cât au pătimit.

Eu nu am mai spus nimic, iar când am văzut-o că a închis ochii, la scurt timp adică, i-am luat cana din mâini, am spălat vasele rămase în chiuvetă și am plecat, nu înainte să o sărut ușor pe frunte, apoi am închis ușa pe dinafară. Pe palier am privit spre etajul inferior, spre apartamentul liber. A rămas deocamdată cufundat într-o liniște mormântală.

Capitolul 4

Numele bărbatului era Rémy Toussaint și purta peste ochiul drept un ocluzor decorat cu tricolorul, pentru că își pierduse respectivul organ când o bombă pe care trebuia să o amplaseze a explodat prea devreme. Deși era desfigurat, rămăsese tot chipeș, dar într-un mod crud, cu părul lui des și negru, iar rânjetul de pe chipul lui nu semăna nici pe departe cu un zâmbet. Era cu vreo opt ani mai tânăr decât mama și ar fi putut avea pe oricine, însă el a ales-o pe ea și, pentru prima dată de când murise fratele meu, părea deschisă oricăror posibilități oferite de viață, astfel că a încetat să bea și a început să se preocupe de înfățișarea ei. Stătea în fața oglinzii pătate din camera noastră și își peria părul, iar odată a sugerat că această nouă idilă era felul în care Dumnezeu îi arăta că El nu o consideră responsabilă pentru niciuna dintre crimele comise în celălalt loc. Totuși, eu nu eram prea convinsă.

— Trebuie să înțelegi că domnul Toussaint este o persoană extrem de rafinată, îmi spunea ea, pronunțându-i numele de familie cu o asemenea precizie, încât ar fi putut conduce interviurile pentru acordarea calității de membru al Academiei Franceze. În familia lui ancestrală au existat viconți și marchizi, cu toate că, fiind un egalitarist dedicat, disprețuiește aceste titluri. Cântă și se acompaniază la pian, a citit majoritatea operelor literare cele mai importante și vara trecută și-a expus câteva picturi la o expoziție din Montmartre.

— Și ce vrea de la tine? am întrebat-o eu.

— Nu „vrea” nimic, Gretel, mi-a dat ea replica, iritată de tonul meu. S-a îndrăgostit de mine. Oare îți este chiar atât de greu să crezi asta? Bărbații francezi au preferat întotdeauna femeile de o anumită vârstă, în locul tinerelor ingenue necoapte. Ei sunt capabili să

aprecieze experiența și înțelepciunea. Nu trebuie să fii geloasă, peste douăzeci de ani vei fi și tu recunoscătoare pentru această preferință.

S-a întors cu fața spre oglindă și eu am rămas să mă întreb, din poziția mea de pe pat, dacă toate acestea erau adevărate sau nu. La vremea aceea mi se părea că bărbații apreciază atractivitatea mai presus de orice altceva. Cu toate că mama a fost mereu o mare frumusețe, vedeam că de la terminarea războiului începuse să-și piardă din vitalitate. Părul ei își pierduse din strălucirea de altădată, iar printre buclele brunete începuseră să apară neinvitate șuvițe cărunte; la fel, obrajii ei erau acum brăzdați de vinișoare subțiri, reunite sub forma unor pete ca niște pistrui, evident rezultatul devotamentului ei pentru vin. Totuși, ochii ei au rămas fascinanți, cu nuanța lor puternică de albastru de Savoia, care fermecau pe oricine stătea în fața ei. Nu era deloc imposibil ca orice bărbat să se îndrăgostească de ea, acceptam asta. Avea totuși dreptate; eram invidioasă. Dacă urma să se deruleze o poveste de dragoste, voiam ca eu să fiu în centrul ei.

— Este bogat? am întrebat eu.

— Este bine îmbrăcat, a răspuns ea. Și mănâncă la restaurante bune. Se sprijină într-un baston Fayet, care are blazonul familiei gravat pe mâner. Așa că, da, presupun că este un bărbat înstărit.

— Și ce a făcut în timpul războiului?

Mi-a ignorat întrebarea – s-a purtat ca și când nu aș fi spus nimic – și s-a îndreptat spre șifonier, iar din el a scos o rochie roșie, din mătase, cea pe care tata i-a dăruit-o în seara când ne-a spus că vom pleca din Germania. Acum a îmbrăcat-o, iar dacă în trecut i se prelingea pe corp, accentuându-i fiecare curbă, acum nu îi mai conferea același aer măgulitor.

— Am nevoie de o curea, a zis ea, privindu-se atent în oglindă. A căutat prin sertare și a găsit o centură care contrasta perfect cu

nuanța stacojie.

— Și eu când îl voi cunoaște? am întrebat, privind pe fereastră oamenii care se plimbau pe stradă. Pe partea opusă pensiunii unde locuiam noi era un magazin cu accesorii pentru croitorie, în care lucra un băiat care mi-a atras atenția. Adeseori îl urmăream cum își vede de treabă. Precum Kurt, era blond, dar bretonul îi cădea pe frunte și părea că tot timpul se împiedică de obiectele din magazin, iar stângăcia lui copilărească m-a făcut să-l îndrăgesc. Nu era un dansator, dar era frumos.

— Când mă va invita cu toată familia, a zis mama.

— Dar știe că ai o fiică?

— I-am menționat asta.

— I-ai spus ce vârstă am?

Mama a ezitat.

— De ce ar trebui să conteze asta pentru el, Gretel? m-a întrebat ea încruntată. Întâmplător, are și el o fiică. Mult mai mică decât tine, desigur. Are doar patru ani. Locuiește cu mama ei în Angouleme.

— Înseamnă că este căsătorit?

— Fata lui este copil nelegitim, dar, firește, fiind un bărbat onorabil, o întreține financiar.

— Mă rog, poate aș veni și eu cu voi într-o seară, i-am sugerat, în timp ce își pulveriza parfum pe gât și la încheieturi.

Era ultima sticlă de Guerlain Shalimar, pe care i-o dăruise bunica în urmă cu șapte ani de ziua ei, iar acum conținutul ei aproape se terminase. Mirosul acela m-a dus înapoi în timp la petrecerea de rămas-bun din Berlin, când victoria părea inevitabilă, iar Reichul parcă era predestinat să supraviețuiască o mie de ani. L-am văzut pe fratele meu stând rezemat de balustradă și admirându-i pe ofițeri cu soțiile lor, în timp ce se adunau în saloanele de primire. Eram amândoi fermecați de uniformele și rochiile care pluteau pe hol, într-

o orgie a culorilor. Să se fi petrecut toate acestea cu doar patru ani în urmă? Mi se părea că trecuse o veșnicie de atunci, iar cele două sute de săptămâni care separau momentul acela de cel prezent erau năclăite de atâta sânge.

— Nu cred, a răspuns ea și s-a mai uitat în oglindă pentru ultima oară, înainte să iasă din cameră, pregătită pentru aventurile pe care i le-ar fi putut aduce noaptea aceea.

M-am uitat pe fereastră din nou și l-am urmărit pe domnul Vannier, proprietarul magazinului cu accesorii pentru croitorie, care tocmai ieșise pe trotuar. O mașină era oprită la rigolă, iar șoferul a coborât și a deschis portbagajul, în timp ce băiatul pe care-l plăceam a apărut în prag, cărând în brațe câteva cutii, puse una peste cealaltă, într-o piramidă periculoasă. Nu mai era cazul să spun că a alunecat și s-a dezechilibrat, iar una dintre cutii a căzut, iar apoi toate au aterizat pe trotuar. Din fericire, era o seară fără precipitații, așa că nu s-a întâmplat nimic grav, însă domnul Vannier i-a făcut morală oricum și i-a tras una peste cap, iar băiatul s-a frecat la ureche, probabil ca să-și aline durerea. Parcă simțind că este observat, a ridicat privirea și m-a văzut, apoi s-a înroșit ca racul, s-a întors pe loc și a intrat în magazin exact în clipa când mama a pășit peste una dintre cutiile împrăștiate pe jos, apoi s-a făcut nevăzută pe o străduță laterală.

Capitolul 5

Apelez foarte des la biblioteca de pe South Audley Street, din Mayfair, din a cărei colecție împrumut cărți de foarte mulți ani și unde ajung în doar zece minute de mers pe jos de acasă. Edgar a fost un cititor pasionat, iar majoritatea cărților lui stau și acum pe rafturile din fostul lui birou, care în prezent este cameră pentru oaspeți, însă gustul lui era considerabil diferit de preferințele mele. Fiindcă soțul meu preda istoria, el prefera ficțiunea contemporană ca lecturi relaxante, dar, în general, eu prefer non-ficțiunea și la titlurile acestui gen literar mă întorc, în timp ce rătăcesc printre rafturi. Evit tot ce are legătură cu perioada copilăriei mele, însă mă fascinează autorii greci și romani. Mă interesează, în mod deosebit, autobiografiile astronauților și mi se par, în egală măsură, excentrice și meritorii dorința de a evada de pe planetă, precum și abilitatea de a duce totul la bun sfârșit. Eu nu mă consider o cititoare la fel de pasionată cum a fost Edgar, însă tata a insuflat ambilor lui copii această trăsătură de caracter, el însuși fiind un bibliofil dedicat.

Fratelui meu, desigur, îi plăcea să citească despre exploratori și insista că, într-o bună zi, el însuși va îmbrățișa această carieră. Odată l-am auzit vorbind cu Pavel, unul dintre chelnerii noștri din celălalt loc, despre casa noastră din Berlin, unde el și prietenii lui petreceau ore întregi explorând mansarda enormă, înțesată cu toate vechiturile adunate de-a lungul anilor, apoi subsolul, ca un labirint întunecat, dar și etajele care fuseseră proiectate pentru a profita la maximum de pasiunea arhitectului pentru tot felul de unghere și cotloane misterioase. Probabil că Pavel nu era deloc interesat de toate acestea, însă fratele meu se tot plimba prin ele nepăsător, cum îi era obiceiul.

— Nu poți să explorezi și locurile acestea? l-a întrebat Pavel în șoaptă, întrucât Kurt își lustruia cizmele afară, la soare, și îi

interzisese total să vorbească cu noi doi. *Doar nu vrei să conversezi cu un șobolan, nu-i așa?*, m-a întrebat odată Kurt, iar eu am izbucnit în râs, din dorința de a-i face pe plac, și chiar i-am lăudat umorul.

— Nu am voie, a răspuns trist fratele meu.

— Și tu respecți această regulă? l-a întrebat Pavel, pe un ton care trăda resemnare epuizantă. Poate că te temi de ceea ce vei descoperi dacă vei privi dincolo de gardul ghimpat.

— Eu nu mă tem de nimic, a insistat fratele meu și s-a ridicat revoltat.

— Ar trebui să te temi.

A urmat o lungă tăcere, iar eu l-am urmărit pe fratele meu urcând scările spre dormitorul lui, reflectând serios la acele remarci. Încă din dimineața când am sosit acolo, mama și tata i-au cerut ferm să nu se îndepărteze de casă. Ar fi trebuit să-și dea seama că nu îi va asculta. Băieții de vârsta lui nu sunt ascultători.

Când am revenit de la bibliotecă în dimineața aceea, ținând sub braț un volum recent publicat cu biografia Mariei Antoaneta, am remarcat o mașină necunoscută, parcată în față la Winterville Court, și m-am uitat lung la ea, ușor neliniștită. Nu sunt decât câteva locuri de parcare disponibile pe stradă, fiecare atât de scump, încât nimeni nu se înghesuie să le ocupe. Riveranii au un ecuson de acces într-un garaj din apropiere și doar un nebun, un milionar sau ambele, ar folosi mașina prin Londra în zilele noastre. Am intrat în holul mare, m-am oprit în fața apartamentului unu și mi-am lipit urechea de ușă. În interior se auzea mișcare, dar nicio voce.

Am ciocănit ușor în lemnul masiv, din dorința de a mă face auzită, dar și să nu deranjez pe nimeni, iar când s-a deschis ușa, m-am trezit față în față cu o tânără cam de vreo treizeci și cinci de ani, învești mântată într-o ținută mai degrabă eclectică și completată de o

singură șuviță de culoare roz în podoaba capilară blond-platinat. Trebuie să recunosc, îi admiram *elanul.*

— Bună, a fost exprimarea ei liberă, iar eu am răspuns la fel de jovial și am întins mâna.

— Gretel Fernsby, m-am prezentat. Vecina de sus. Văd că vă pregătiți să vă mutați.

— Oh, nu, a zis ea și a clătinat din cap. Eu sunt doar decoratoarea de interioare. Am venit să măsor spațiul.

Din nou cuvântul acela. „Spațiul." Oare de ce nu mai putem să le spunem lucrurilor pe nume? Mi se pare că, în ultima vreme, limba a cam fost sfâșiată în bucăți, iar cuvintele de bază au început să fie respinse, ca fiind ofensatoare. Probabil că termenul „apartament" este considerat un pic burghez. Sau cu încărcătură proletară. Sincer, mi se pare că lucrul cel mai sigur ar fi să nu mai vorbim deloc. În care caz, poate că lumea nu s-a schimbat chiar atât de mult.

— Alison Small, s-a prezentat ea. De la firma Small Interiors.

— Îmi face plăcere, am spus și imediat mi-am interogat sentimentele, ca să descopăr dacă eram sau nu dezamăgită de detaliu. Cum judec rapid caracterele, tânăra mi s-a părut genul plăcut și cred că aș fi fost foarte mulțumită dacă ar fi locuit chiar sub mine. Măcar ținutele ei m-ar fi distrat. Presupun că luați măsurile pentru draperii și canapele și altele?

— Exact, a zis ea și a făcut un pas înapoi, ca să mă invite înăuntru. Vă rog să intrați, dacă doriți.

I-am mulțumit și am intrat. Îndrăznesc să spun că nu ar fi invitat pe oricine în apartament, însă, nativ, oamenii au încredere în cei vârstnici. Totuși, cât de periculoasă aș putea să fiu? Într-un fel, mi se părea ciudat să mă aflu în casa domnului Richardson acum, după ce toate lucrurile lui fuseseră scoase și duse undeva. Fiind exact o copie a apartamentului meu de deasupra, am făcut un exercițiu de

imaginație tulburător, privind în viitor cum va arăta al meu după ce eu nu voi mai fi și toate posesiunile mele, chiar și cele mai neînsemnate, pe care le-am adunat în decursul anilor ca dovadă a existenței mele, vor fi fost aruncate sau duse într-un magazin cu obiecte vechi la mâna a doua – de la tabloul pe care Edgar mi l-a cumpărat ca dar de nuntă până la spatula din silicon cu care amestec în tigaie. Caden, știu sigur, îmi va scoate apartamentul la vânzare chiar înainte să se fi instalat rigor mortis.

— Locuiți deasupra de mult timp? m-a întrebat miss Small, iar eu am dat afirmativ din cap, surprinsă cum ecoul vocilor noastre rezona în interior, în absența mobilierului și a draperiilor care ar mai fi estompat volumul.

— De peste șaizeci de ani, am răspuns eu.

— Ce noroc pe dumneavoastră! a mărturisit ea. Mi-aș da brațul stâng ca să locuiesc în această zonă a Londrei.

— Aș putea să vă întreb… am făcut o pauză, nefiind sigură cam cât de mult era dispusă să divulge. Clientul dumneavoastră sau clienții. Se vor muta curând?

— Da, relativ curând, mi s-a spus, a declarat ea și a îndreptat un dispozitiv electronic spre un perete.

Pe zugrăveală a apărut un punct roșu, iar tânăra a citit valoarea apărută pe ecran. Nu aveam nicio idee despre semnificația punctului roșu și nici despre informațiile pe care le oferea, dar, judecând după cum s-a încruntat tânăra, ele păreau totuși foarte importante.

— Eu și echipa mea vom începe treaba cât mai repede. Din fericire, știu exact ce-și doresc. Am mai colaborat cu ei și altă dată.

— Cu ei, am repetat eu, agățându-mă de cuvânt la fel cum înecatul întinde mâna după colacul de salvare. Sunt o pereche, să înțeleg?

Ea a ezitat. Am observat cât de gros era stratul de ruj de pe buzele ei. Când și-a strâns buzele, s-a auzit ca un plescăit.

— Cred că e mai indicat să nu spun nimic, doamnă Fernsby, a zis ea. Confidențialitatea clientului, știți, și tot restul.

— Oh, sunt sigură că nu s-ar supăra, am insistat eu, deși îmi dădeam silința să nu par genul de femeie băgăcioasă. Știți, totuși vor locui direct sub mine.

— Chiar și așa. Știu că dânșii țin foarte mult la intimitate. Cum spuneam, se vor muta foarte curând și atunci veți avea ocazia să-i cunoașteți.

Am dat din cap, dezamăgită.

— Știu că este stresant, a continuat ea, parcă recunoscându-mi îngrijorarea. Este destul de greu să vă obișnuiți cu noii vecini când locuiți în această clădire de atâta timp. Presupun că și fostul locatar a stat aici mulți ani, nu?

— Nu chiar, i-am spus eu. S-a mutat de-abia în 1992.

Ea a râs. Nu am știut de ce.

— Mă rog, stați liniștită, nu veți avea probleme cu clienții mei. Sunt foarte… A făcut o pauză, căutându-și cuvintele potrivite. Cum să mă exprim mai clar? Sunt foarte… Să înțeleg că sunteți interesată de Revoluția Franceză?

M-am uitat la ea, derutată de eroarea de raționament. Mai mult ca sigur că mi se citea pe față confuzia, fiindcă a făcut semn cu capul spre cartea pe care o aveam în mână.

— Maria Antoaneta, a explicat ea.

— Oh, da! am zis, cumva lămurită. Bărbații și femeile puternice m-au fascinat dintotdeauna. Mă interesează cum își exercită ei puterea, pentru bine sau pentru rău, dar și cum îi schimbă ea pe ei în acest proces.

Tânăra părea puțin stânjenită. Probabil că răspunsul a fost mult mai detaliat decât s-a așteptat ea. A ridicat iar dispozitivul acela, pe care l-a îndreptat spre peretele dinspre stradă, și din nou a apărut un punct roșu pe cadrul ferestrei, cu același rezultat ca și celelalte puncte roșii. M-am întrebat dacă nu cumva o să îndrepte și spre mine instrumentul, în caz că mi-aș prelungi vizita prea mult.

— Cred că aș face bine să-mi văd de treabă mai departe, a zis ea, în semn de urgentare a plecării mele, iar eu am încuviințat și m-am îndreptat spre ușă. Înainte să ies totuși, am mai făcut o încercare timidă.

— Mai am o întrebare totuși, am zis, sperând că m-ar putea liniști în privința care mă frământă. Clienții dumneavoastră, știți cumva dacă au copii, poate?

A părut din nou stânjenită.

— Îmi pare rău, doamnă Fernsby, a spus ea și inima mea a înghețat în timp ce i-am zis la revedere și am urcat la etajul meu.

Câteva minute mai târziu, în timp ce fierbeam niște apă pentru ceai, mi-am dat seama că nu puteam fi sigură de semnificația răspunsului ei. Oare îi părea rău pentru că nu avea posibilitatea să-mi răspundă la întrebare, regreta că, da, exista un copil la orizont, sau regreta că, nu, nu exista și ce păcat, pentru bătrânica de mine, care zadarnic aștepta cu nerăbdare un izvoraș de energie tânără? Era imposibil de știut.

Capitolul 6

Într-o dimineață însorită, când razele soarelui se strecurau timid prin frunzișul copacilor din Île, eu traversam Pont Marie, îndreptându-mă spre Place des Vosges, unde mă așezam câteodată, cu o carte, ca să observ cum se plimbau parizienii înstăriți, etalându-și rafinamentul. Cumva, admiram ipocrizia nerușinată a acestei găști zgomotoase de odinioară, ai cărei membri se făleau cu credința în *égalité*, însă foloseau hainele și bijuteriile pentru a-și exprima superioritatea înnăscută.

Războiul s-a dovedit a fi un perfect egalizator pentru francezi, doar că se credea că, mai degrabă, clasele inferioare au făcut mai mult decât clasele superioare ca să deturneze eforturile guvernului de la Vichy, astfel că a început o perioadă a responsabilizării. Un singur cuvânt – *colaborator* – incita acum aceleași niveluri de teroare în populație, la fel cum celălalt – *aristocrat* – făcuse cu un secol și jumătate mai înainte. Fiind martoră la anxietatea care se citea pe chipurile celor bogați, îmi imaginam că seamănă cu expresiile de pe chipurile strămoșilor lor, atunci când a fost convocată adunarea Stărilor Generale. Acum, bineînțeles că tocmai *épuration légale*[3] aducea acest gen de oameni la închisoare, fapt care conducea fie la executări, fie la sentințe mai blânde de *dégradation nationale*[4].

În astfel de momente, când rămâneam singură cu gândurile mele, mă luptam cel mai mult cu natura complicată a conștiinței mele. Trecuseră trei ani de când fratele meu a murit și șase luni de când tatăl meu a fost spânzurat și îmi era dor de amândoi în moduri diferite. Pierderea fratelui meu era o realitate la care cu greu îmi permiteam să mă gândesc, însă dispariția tatei mi-a rămas în minte zi de zi. Încet, dar sigur, începusem să înțeleg că făcuse parte din ceva – cum am făcut parte și noi –, iar cruzimea acțiunilor lui

contrasta atât de flagrant cu omul pe care credeam că l-am cunoscut, încât uneori mi se părea că au existat două persoane diferite. Îmi spuneam că nimic din ce s-a întâmplat nu a fost din vina mea, că eram doar un copil, doar că exista o părticică din creierul meu care mă întreba: dacă sunt complet nevinovată, atunci de ce, acum, trăiam sub un nume fals?

Pe când priveam trecătorii, se apropia din direcția opusă a fântânii un bărbat cu o constituție solidă, iar pe măsură ce se apropia, l-am recunoscut pe amantul mamei, domnul Toussaint. Am întors capul, cu speranța că nu se va opri ca să-mi vorbească. Nici măcar nu făcusem cunoștință până acum – l-am văzut doar prin geamurile barurilor unde el și mama stăteau și beau –, așadar, nu eram dornică să-l cunosc. Și totuși, iată-l oprindu-se în fața mea, după care și-a ridicat pălăria și m-a salutat grațios. Nebunia lui mă irita. Să fie atât de înfumurat încât să-și închipuie că este un muschetar modern, iar pe mine să mă considere o fecioară îndurerată, în drum spre Versailles?

— Am onoarea să mă adresez domnișoarei Gretel Guéymard? a întrebat el, iar eu am ridicat privirea, încă neobișnuită să aud pronunțat noul nostru nume fabricat.

— Da, am zis eu. Sunteți domnul Toussaint, nu-i așa?

El a zâmbit și mi-am dat seama imediat de ce o femeie i-ar putea cădea în brațe atât de repede. Avea fața lipsită de riduri, pielea de pe obraji era fină, iar mustața subțire îi conferea un aer de malițiozitate, accentuat și de buzele cărnoase, nefiresc de roșii. Ochiul lui neacoperit era de un albastru intens și m-am întrebat dacă mi-ar fi plăcut sau m-ar fi deprimat să-l am mereu ațintit asupra mea. Totuși, deși aveam o vârstă care mă făcea să întorc capul după zecile de tineri care treceau prin fața mea pe stradă în fiecare zi, am simțit ceva absolut tulburător în privirea domnului Toussaint. Era frumos,

cu siguranță, dar ca într-un mit inversat, îl vedeam pe el întruchipând-o pe Medusa, iar pe mine în pielea lui Perseu și bănuiam că ar fi periculos pentru mine să stăruiesc prea mult cu studiul expresivității lui.

— Înseamnă că mama ta ți-a vorbit de mine, a spus el.

— O dată sau de două ori, am recunoscut eu, deja regretând că i-am intrat în jocul narcisist.

— Madame Guéymard este o doamnă deosebită și sunt încântat că, în sfârșit, o cunosc pe fiica ei. Vorbește des despre tine.

Mă întrebam dacă nu minte, fiindcă mi se părea de neconceput ca mama să facă vreo referire la mine. Faptul că are o fiică de cincisprezece ani ar fi îmbătrânit-o în ochii oricărui bărbat și nici nu adunasem atâtea realizări cu care ea să se mândrească.

— Mă îndoiesc de asta, i-am replicat eu provocator, și imediat am zărit ceva în ochii lui, o sclipire de interes, o undă de surprindere, la care nu puteam să zâmbesc prostește, ignorându-i complimentele. Aveam certitudinea că pot să-l domin, refuzând să mă comport așa cum se aștepta el și începeam să-mi dau seama că puterea care îmi fusese interzisă încă din copilărie începea să înflorească.

— Cum m-ați recunoscut? l-am întrebat eu, iar el a ridicat din umeri, ca și când aș fi fost cunoscută în tot Parisul.

— Semeni cu ea, a răspuns el. Te-am văzut și în câteva seri, când ne spionai, îngrijorată că mama ta ar putea să fie în pericol pe străzi. Cred că îți place să te joci de-a mama cu ea, ca să fii sigură că ajunge în camera voastră în siguranță. Sau mă supravegheai pe mine?

Nu mi-a plăcut faptul că remarcase prezența mea acolo, fără să-mi dau seama de asta.

— Nu semăn deloc cu ea, l-am contrazis eu, ignorându-i întrebarea. Semăn cu bunica, mama tatălui meu, când era tânără. Toată lumea spune asta.

— Cred că a fost o mare frumusețe, a remarcat el, iar eu mi-am dat ochii peste cap.

— Oare săgețile acestea își găsesc vreodată ținta? l-am întrebat eu. Cred că mă iei drept o naivă incurabilă.

Se vedea că l-am atins și că nu era obișnuit să fie ridiculizat, iar eu mă distram copios și nu credeam că m-aș putea opri.

— Domnule Toussaint, pot să vă întreb, sunteți scriitor?

— Nu, a zis el încruntat. De ce mă întrebi asta?

— Fiindcă vorbiți ca și când ați fi. Un scriitor de mâna a doua, vreau să spun. Un autor de romane siropoase de doi bani.

Atunci m-am ridicat, hotărâtă să plec, dar el m-a prins de încheietura mâinii și strânsoarea lui nu era nici blândă, nici agresivă.

— Dumneata, domnișoară Gretel, ești o tânără neobișnuit de nepoliticoasă, declară el, aparent satisfăcut de remarca lui. Nu simți niciun pic de vină?

M-am holbat la el.

— Vină? am întrebat. Vină pentru ce?

— Pentru cruzimea ta.

Tăcerea care s-a lăsat părea că va dura o eternitate.

— Nu știu ce vreți să spuneți, am rostit, într-un final. Cruzime față de cine?

— Față de mine. Păi, despre cine credeai că vorbesc?

Nu am mai spus nimic. Voiam să fug de el cât de departe aș fi putut.

— Ești cu totul altfel decât fetele de vârsta ta, a zis el. Iar asta mă face să cred că ar fi foarte interesant să te cunosc în viața privată. Este o mare diferență între băieți și bărbați, iar eu aș vrea să-ți demonstrez asta. Și-a ridicat mâna cealaltă și degetele lui mi-au mângâiat delicat obrazul, iar eu am închis ochii, ca și când m-ar fi

vrăjit. Experiența îl făcea de o mie de ori mai bun decât mine la jocul acesta.

Satisfăcut că și-a demonstrat dominația asupra mea, mi-a eliberat mâna și s-a întors să plece, iar eu am rămas înjurând pentru cât de ușor mi-am abandonat victoria. Când s-a îndepărtat suficient de mult, a întors capul și a început să râdă când m-a văzut că încă mă uitam după el.

Capitolul 7

Caden a trecut neanunțat pe la mine când abia se însera și, de cum a intrat în apartament, am observat că se îngrășase. Nu a fost niciodată un copil plăpând, dar ca adult, când a început să lucreze în construcții, eforturile depuse pe șantierele deschise l-au ajutat să se mențină în formă. Totuși, foarte curând, după ce a împlinit treizeci ele ani, și-a deschis propria companie, cu ajutorul banilor pe care i-am oferit eu și Edgar, și imediat au început să se vadă consecințele, posibil și din cauză că își petrecea cea mai mare parte a timpului stând la birou, lăsând pe umerii altora munca brută. Mă deranja să-i văd stomacul strâns printre nasturii cămășii lui atât de vizibil.

— Am primit un telefon, a spus el și s-a prăbușit într-un fotoliu, icnind, după care a refuzat cana de ceai pe care i-am oferit-o, în favoarea unui pahar de whisky Macallan.

— În legătură cu ce? am întrebat eu.

— Cu apartamentul.

— Al cui apartament?

— Apartamentul tău. Acest apartament.

S-a uitat de jur-împrejur, cu mâinile întinse în lateral, de parcă era regele a tot ceea ce vedea, nu doar delfinul.

— Ni s-a făcut o ofertă.

Mi-a luat câteva momente să-mi adun gândurile, deoarece nu voiam ca temperamentul meu să mă învingă.

— Cum ar fi posibil să primim vreo ofertă pentru apartament, am întrebat eu, când el nu este nici măcar scos pe piață?

— De multe ori, oamenii mai fac studii pe piața imobiliară, a răspuns el nonșalant, dar temător, evitându-mi privirea. Este o cerere foarte mare pentru proprietățile din această parte a Londrei. Se oferă 3,1.

— 3,1 ce?

— 3,1 milioane.

— Nu cred, am zis eu și m-am îndreptat spre bufet, ca să-mi torn și mie puțin whisky. Voi avea nevoie, dacă această conversație avea să continue.

— Este mult mai bine decât m-aș fi așteptat, a zis el. Ar fi nesăbuit să nu discutăm măcar despre asta.

— Dar despre asta discutăm, am subliniat eu. Discutăm despre asta chiar acum.

— Am aruncat o privire, ca să văd ce se poate găsi pe piață, a continuat el. Am putea să-ți găsim ceva foarte potrivit pentru tine, la vreun milion și jumătate, și așa ne-ar rămâne un milion șase sute, cu care să ne jucăm.

— Noi? am întrebat. Poate vrei să spui eu? Și ce-aș putea să fac eu cu un milion șase sute de mii de lire? Să pariez pe un cal?

— Ai putea să-i investești, a sugerat el. Cunosc niște oameni foarte competenți, care te-ar putea sfătui.

— Caden, am nouăzeci și unu de ani, am spus eu. Asta nu înseamnă că îmi fac planuri pentru o pensionare confortabilă. În orice caz, știi că sunt fericită în Winterville Court.

— Nu crezi că ar fi timpul pentru o schimbare?

— Nu, nu cred.

L-am văzut că oftează.

— Tatei nu i-a plăcut niciodată aici, a bâiguit el, mai mult ca pentru sine, dar având grijă să aud și eu.

Această remarcă m-a luat prin surprindere, deoarece Edgar nu și-a exprimat niciodată nemulțumirea în legătură cu casa noastră. Cel puțin nu față de mine.

— Nu este deloc adevărat ce spui, i-am replicat eu.

— Mă rog, să zicem că s-a simțit bine, cred, a recunoscut el, făcând un gest ca să-mi anuleze protestul. Dar nu cred că se aștepta să îmbătrânească și să moară aici. Voia să caute un locșor în provincie, într-un sat cu o cârciumă intimă și cu o societate istorică, doar că tu nu i-ai permis.

— Spui asta ca și când aș fi un gardian de închisoare și tatăl tău era prizonierul meu.

— Tu ai insistat să cumpărați apartamentul acesta când el a primit banii, nu-i așa?

— Mda, să zicem că este adevărat, am recunoscut eu.

— De ce?

— Aveam motivele mele.

— Și, după câte am înțeles eu, ai refuzat chiar și să iei în calcul să vă mutați în altă parte, în anii următori.

— La fel de adevărat.

— De ce?

— Din nou, am avut motivele mele.

A oftat din nou.

— Îmi fac griji pentru tine, cu scările, mi-a zis el cu jumătate de gură.

— Iar eu îmi fac griji că mă împingi tu pe scări, i-am replicat eu, iar asta l-a făcut să zâmbească. Știi, Caden, tot ce-mi doresc în răstimpul care mi-a mai rămas este să mă bucur de pacea și sentimentul de siguranță pe care le-am dobândit, trăind în acest loc, pe care-l numesc acasă de peste șaizeci de ani. Cer prea mult?

— Voiam să…

Acum nu mai părea că se simte în largul lui, iar eu mi-am zis că, indiferent cât de mare va fi presiunea pe care o va pune asupra mea, nu aveam de gând să cedez.

— Adevărul este că am avut și zile mai bune cu afacerile, a recunoscut el. Trecem printr-o perioadă mai grea.

— Cât de grea?

— Foarte grea. Am avut tot felul de probleme. Mai întâi a fost Brexitul, iar când am crezut că pot să pun treaba pe roate, a venit pandemia. Am angajat oameni noi, care să se ocupe de problemele vamale cu Europa, dar curând am fost nevoit să le dau concediu și în același timp să mențin și compania pe linia de plutire. Nu mai sunt nevoit să le plătesc pensie alimentară nici Amandei, nici lui Beatrice, dar Charlotte mă seacă de bani în fiecare lună.

Unul dintre cele mai neobișnuite detalii privind viața amoroasă controversată a fiului meu este acela că, aparent, își alege soțiile în ordine strict alfabetică, așa cum făcea criminalul din serialul *The ABC Murders.* Acestea fiind zise, actuala lui logodnică se numește Eleanor, așa că fie „a încurcat puțin literele", cum se spune, fie bătrânețea este de vină, pentru că eu am uitat să fi existat vreo Deidre, Deborah sau Dawn.

— Ce mai face Amanda? l-am întrebat, pentru că doar cu prima lui soție m-am înțeles bine cu adevărat și m-am întristat nespus când au decis să plece pe drumuri diferite.

— Este bine, a zis el. În fine, știu că are cancer, dar altfel e bine.

— Ce? am întrebat șocată și m-am dezlipit de spătarul fotoliului. Cum adică „are cancer"?

— Exact așa cum ți-am spus. Ovarian, cred.

— Și tu de-abia acum îmi spui despre asta?

— Mamă, Amanda a divorțat de mine acum treizeci de ani. Nu am niciun motiv să te țin la curent cu diferitele ei afecțiuni. Și așa mi se pare destul de bizar că trebuie să aflu de ele și acum.

— Cancerul nu este o afecțiune, am protestat eu, bulversată de exprimarea lui nemiloasă. Este ceva mult mai grav.

— Sunt sigur că îi va fi bine.

— Cum de ești atât de sigur? Ești cumva medic?

El nu a mai spus nimic.

— Nu înțeleg cum poți să fii atât de impasibil, i-am replicat de data asta, ridicând tonul. Evident, căsnicia voastră nu a funcționat, însă au existat momente în viața voastră când, probabil, ai iubit-o. Totuși, ai jurat să-ți petreci viața alături de ea, înainte să-ți încalci acest jurământ și să promiți din nou că-ți vei petrece viața cu altcineva. Apoi cu altcineva. Și în prezent iar cu o altă femeie.

Caden tot nu spunea nimic. Nu-i plăcea deloc să eșueze într-un domeniu, iar asta era explicația faptului că niciodată nu discuta cu mine despre fostele lui soții. Cu câteva luni înainte, măcar avusese bunăvoința să pară jenat când m-a informat despre nunta care urma. Și, ca să fiu sinceră, am luat în calcul să nu mă prezint la niciun eveniment legat de această cununie și să mă păstrez pentru următoarea.

— Măcar vrei să te gândești la varianta mutării într-un centru pentru pensionari? m-a întrebat el, în cele din urmă, orientând abil conversația spre subiectul anterior. Să știi că există niște locuri minunate pentru voi. Comunități mari de oameni în vârstă, care trăiesc fericiți împreună. Există seri dansante și excursii, sau…

— Înmormântări în fiecare luni și joi, cu un prânz copios după aceea, știu. Poate sunt o femeie bătrână, dar asta nu înseamnă că trebuie să trăiesc bătrânește. Pentru cineva de vârsta mea, am o sănătate excelentă, iar dacă aș merge la un azil de bătrâni…

— Un centru pentru pensionari.

— Garantat aș fi moartă în mai puțin de un an.

— Oh, nu, mamă, a zis el, doar că vocea lui trăda teama de un deznodământ și mai grav. Vei trăi mai mult decât noi toți.

— Mă rog, dacă rămân în Winterville Court, s-ar putea să am șansa să lupt.

Mă uitam la paharul lui. Nu mai rămăsese multă băutură în el și speram că nici nu îmi va cere să i-l umplu. Eram obosită și voiam să mă instalez în fața televizorului, la un film bun. Am terminat și eu ce mai aveam în pahar, sperând că va pricepe aluzia.

— Cel de jos s-a vândut cu trei fix, a spus el în loc de concluzie și m-a văzut încruntată. Apartamentul domnului Richardson, a clarificat el. Trei milioane de lire.

— De unde știi?

— Mamă, doar lucrez în domeniul construcțiilor. Am și eu sursele mele.

— Știi cine l-a cumpărat? l-am întrebat. Spre dezamăgirea mea, a clătinat din cap.

— Nu știu numele lui.

— E vorba de un bărbat, așadar?

— Păi, nu, doar am presupus că…

— De ce să fi presupus?

L-am văzut că-și ridică ochii spre tavan.

— Bine. Nu știu nici numele cumpărătorului, nici sexul, a declarat el. Dar oricine ar fi, trebuie să fie bogat, dacă și-a permis să dea pe el trei milioane.

— Ai putea să afli?

— Ce să aflu?

— Cine sunt proprietarii.

— Aș putea să încerc, mi-a zis. De ce, s-a închis cumva bursa zvonurilor din vecinătăți? Nu mai e nimeni pe aici care să-și întindă antenele și să afle noutăți?

— Pur și simplu, aș vrea să știu, atât, i-am zis. Acum câteva zile am vorbit cu decoratoarea de interioare, iar acum văd zugravi care

se tot perindă pe acolo. Vreau să știu la ce să mă aștept. Ți se pare ceva nerezonabil în asta?

— I-ai întrebat și pe meșteri?

— Da.

— Și?

— Nici ei nu știu nimic. Sau, dacă știu, nu vor să-mi spună.

— Ai încercat să le oferi bani?

— Sigur că da. Dar sunt incoruptibili.

— În regulă.

— Așadar, te rog să vezi ce poți afla, bine? i-am spus eu.

Acum chiar că m-am ridicat, iar el a înțeles aluzia, a băut și ultima înghițitură de whisky, apoi s-a ridicat, mai întâi ținându-se cu mâna de spate, în regiunea lombară, după care a icnit iar. Mi s-a părut ciudat că am un fiu care prezenta deja semne de îmbătrânire. Tatăl lui s-a bucurat de o sănătate bună toată viața lui și și-a păstrat o siluetă de invidiat până când a murit. L-am condus la ușă pe Caden, el m-a sărutat pe obraz și apoi a ieșit.

— Doar să te gândești, atât te rog, mi-a spus. Trei milioane o sută este…

— O sumă mare de bani. Știu. Mi-ai spus.

Cea de-a doua ușă de pe palier s-a deschis și Heidi Hargrave a scos capul. După starea părului ei, mi-am dat seama că nu era una dintre zilele ei cele mai bune.

— Te-ai îngrășat, i-a zis ea lui Caden, îndreptând degetul spre stomacul lui. Ești gras ca un prost.

Doar atât a spus, apoi a dispărut înăuntru, lăsându-ne pe fiul meu și pe mine să ne uităm unul la celălalt, uimiți. Evident, nu mai era nimic de spus.

Capitolul 8

Magazinul cu accesorii pentru croitorie se deschidea în fiecare dimineață la ora zece, dar eu am așteptat până la prânz, când domnul Vannier obișnuia să plece la masă pentru două ore, apoi am coborât și am traversat strada până acolo.

În vitrina principală erau două manechine îmbrăcate cu o stofă de lână obosită, dinaintea războiului, iar prin geam am văzut că în magazin era liniște pentru acea oră din zi. Băiatul stătea în spatele tejghelei și împacheta o cămașă cumpărată de un bărbat corpolent, între două vârste, care se holba la el într-un mod sugestiv. După ce băiatul și-a făcut treaba, bărbatul a scos din buzunar o carte de vizită, pe care i-a înmânat-o. Băiatul s-a uitat la ea câteva secunde, neștiind ce pretenție avea de la el, însă bărbatul s-a aplecat cu burta peste tejghea și i-a șoptit ceva la ureche, iar băiatul s-a încruntat și a clătinat din cap. Să fi fost o invitație la un rendez-vous, m-am întrebat. Dacă era asta, după figura băiatului, se putea spune clar că nu avea de gând să accepte. Bărbatul obraznic a ridicat din umeri nonșalant, a pus sub braț marfa ambalată și a ieșit din magazin. Am așteptat câteva minute până să intru. Eram pentru prima dată în magazinul domnului Vannier și m-a surprins plăcut mirosul agreabil care plutea în aer, un amestec proaspăt de lemn de santal și lămâie verde. Mi-am închipuit că băiatul pulveriza aroma prin magazin în fiecare dimineață, înainte să descuie ușile.

A ridicat privirea spre mine la auzul zgomotului făcut de pantofii mei pe podeaua de lemn și a părut surprins să vadă acolo o fată de vârsta mea, dar nu și-a ferit privirea. Adevărat, s-a uitat la mine mai mult decât era nevoie.

— Pot să vă ajut, *mademoiselle*? m-a întrebat, iar eu m-am apropiat de el, afișând un aer încrezător.

— Nasturi, am spus eu, și mi s-a părut că am vorbit prea tare, fără să vreau. Am nevoie de niște nasturi. Am intrat în magazinul potrivit?

El a încuviințat din cap și a scos cu ambele mâini de sub tejghea o cutie din lemn, pe care a așezat-o între noi. Când a ridicat capacul, nu m-am putut abține și involuntar am scos un strigăt de încântare. Înăuntru erau peste o mie de nasturi, de diferite forme, mărimi și culori, iar întreaga colecție strălucea sub luminile care se jucau pe contururile lor sticloase, neregulate.

— Problema este să-i găsești pe cei identici, a zis el. Dacă vezi vreunul care-ți place, spune-mi și te voi ajuta eu să mai găsești și alții.

Mi-am îndesat adânc mâinile în lădiță. Era o senzație minunată să-mi mișc degetele printre nasturii reci și tari, iar ei îmi mângâiau pielea prin alunecare lor continuă, de parcă ar fi fost niște mici creaturi marine, pe care atingerea mea le-a adus la viață.

— Și eu fac asta uneori, a recunoscut băiatul, zâmbind. Este o senzație grozavă, nu-i așa?

— Este.

— Mi se pare relaxant. Câteodată, când sunt enervat, sau supărat…

S-a oprit și părea puțin stânjenit.

— Nu, chiar este relaxant, am recunoscut eu. Înțeleg de ce te simți așa. Eu sunt Gretel, apropo. Gretel Guéymard. În mod inexplicabil, când i-am spus numele meu, l-am văzut că roșește, obrajii lui căpătaseră o nuanță care contrasta puternic cu auriul buclelor lui.

— Émile Vannier, a spus el.

— *Emil și Detectivii,* am zis eu, de îndată ce mi-a apărut în minte supracoperta cărții pentru copii, pentru că ea fusese lectura preferată a fratelui meu, când locuiam în celălalt loc.

— Dar Émile scris cu un „e”, a clarificat el. La sfârșit, adică. În fine, și la început. La ambele capete.

Se vedea că se fâstâcește și mai tare.

— Înseamnă că știi cartea?

— Am citit-o când eram mai mic. Înainte ca tata să o arunce.

— De ce a făcut asta? l-am întrebat, surprinsă.

— Nu încerci să ghicești?

M-am gândit puțin. Nu a durat mult.

— Pentru că nu îți dădea voie să ții în casă cărți de autori germani, am spus, iar când l-am văzut că dă din cap drept confirmare, m-am panicat puțin. Mă străduisem mult să-mi ascund accentul de când am ajuns în Paris și, cu toate că mi-a reușit, din când în când, răbufneau din trecutul meu inflexiuni, care îmi amenințau siguranța, așa cum s-a întâmplat și cu băiatul din Jardin du Luxembourg. Ne-am însușit extrem de ușor chiar și limba însăși. Mama credea că este limba persoanelor sofisticate, așa că a insistat ca eu și fratele meu să o învățăm de la o vârstă fragedă, iar Herr Liszt a continuat cu noi lecțiile când am locuit în celălalt loc.

— Războiul s-a terminat. Trebuie să lăsăm lucrurile astea în urma noastră, am zis eu, sperând că și el este de acord. Nu că eu simțeam că acesta era adevărul. Pentru mine, războiul continua și acum, iar propriul sentiment de culpabilitate pentru lucrurile care au avut loc îmi era proaspăt în minte. Băiatul avea cravata înnodată lejer la gât și i se vedea cel de-al doilea nasture de la cămașă descheiat. Zăream prin acea fantă o frântură de piele și de undeva, din adâncul ființei mele, am suspinat. Voiam să-l ating. Niciodată nu am atins un băiat la modul senzual.

— Poate cu timpul, a zis el. Dar nu încă, așa cred. Cei vinovați trebuie să fie pedepsiți. S-a dus spre un panou unde erau expuse bretele pentru pantaloni bărbătești și a început să le rearanjeze foarte

atent, în timp ce eu mai pescuiam printre nasturi, neștiind sigur cum să-l fac să capete interes pentru mine. Acest joc era total nou pentru mine și încă nu eram prea iscusită. Încercările anterioare de seducție, asupra lui Kurt, când eram doar o copilă, dar și încercările mele de a flirta cu domnul Toussaint s-au încheiat prost amândouă.

— Te-am văzut, știi, am spus eu, într-un final, și m-am dus lângă el, iar el a ridicat ochii.

— M-ai văzut?

— De la fereastra mea. Am făcut semn cu capul spre trotuarul opus, apoi i-am indicat fereastra de la etaj, unde locuiam. Acolo este dormitorul meu. Te-am remarcat când vii și când pleci. Ți se întâmplă des să cazi.

— Tata îmi spune că sunt împiedicat. Stângăcia mea îl enervează. Dar eu nu m-am născut ca să muncesc într-un magazin.

— Atunci pentru ce te-ai născut?

El a ridicat din umeri. Era clar că nu se gândise atât de departe.

— Deocamdată nu știu, a zis el. Am doar șaisprezece ani.

— Și eu voi împlini șaisprezece ani în curând, i-am mărturisit eu. De fapt, peste câteva săptămâni.

Acum m-a privit cu mai mult interes și și-a apăsat buza superioară cu vârful limbii. Mă întrebam dacă a sărutat vreodată o fată și mi-am zis că nu. Părea atât de inocent, însă bănuiam că, asemenea unui câine ținut în lanț, dorea să fie eliberat.

— Poate facem ceva împreună, am continuat eu după o tăcere chinuitoare. Nu sunt de mult timp în Paris și nu cunosc multă lume aici. Oricum, nu cunosc pe nimeni de vârsta mea.

— Și unde ai fost înainte să vii aici? m-a întrebat ei.

— La Nantes, am răspuns, neștiind de ce mă întreabă asta, când sigur mama i-a spus.

— Asta înseamnă că o cunoști pe doamna Aubertin. Croitoreasa, a adăugat el. Era prietenă cu răposata maică-mea. A avut un magazin acolo, înainte să mă nasc eu.

Am ezitat, pentru că nu o cunoșteam pe femeie, nu cunoșteam nici orașul, dar eram îngrijorată că acesta este un test pentru mine.

— Din păcate, finanțele noastre nu mi-au permis să fac vizite la croitorese în ultimii ani, am replicat, evitând un răspuns definitiv. Dar, Émile, tu în ce locuri mergi? Atunci când nu lucrezi, adică.

— Îmi place să merg la o cafenea, a spus el. Merg acolo să citesc.

— Citești autori germani? Sau îl asculți orbește pe tatăl tău?

— Uneori, mai strecor unul printre ceilalți, a recunoscut el, apoi a tras adânc aer în piept, în timp ce eu așteptam o invitație. Aș putea să-ți arăt și ție unde se află, dacă vrei, a zis, părând că a făcut un mare efort. Cafeneaua, vreau să spun. Nu e departe de aici. Au niște pateuri excelente.

— Mi-ar face plăcere, am zis eu. Poate mâine-seară?

— De acord, a spus încuviințând din cap. Eu termin la ora patru.

— Ne întâlnim în fața magazinului.

Foarte îndrăzneață și riscând totul, m-am întins spre el și l-am sărutat pe obraz. Avea pielea atât de fină și trupul lui degaja acel miros puternic de băiat. Când m-am retras și l-am observat, părea uimit de tupeul meu, dar în același timp încântat. În ochii lui am citit o foame inconfundabilă.

M-am întors zâmbind, apoi am ridicat o mână deasupra capului, în semn de rămas-bun, și m-am îndreptat spre ieșire. Odată am văzut-o pe Marlene Dietrich făcând acest gest într-un film și mi-a plăcut la nebunie.

— Pe mâine, atunci, am strigat eu.

— Dar, Gretel, a încercat el să mă rețină, nasturii tăi?

— Nu fi prostuț, i-am răspuns, râzând. Doar nu credeai că am venit aici pentru ei, nu-i așa?

Capitolul 9

Apoi, în sfârșit, și-a făcut apariția Madelyn.

Era într-o marți dimineață, cam la o săptămână după ce m-a vizitat Caden, iar în ziua precedentă observasem că toți meșterii și decoratorii și-au terminat treaba înainte de prânz, iar în Winterville Court s-a reinstalat, în sfârșit, starea de calm cu care eram obișnuită. Când m-am trezit, acustica inedită a momentului mi-a sugerat că în apartamentul de sub mine se afla cel puțin o persoană cu totul nouă pentru mediul nostru. După ce locuiești foarte mult în același loc, devii sensibil la orice, până și la cea mai ușoară variație din atmosferă.

Peste alte câteva ore, pe când stăteam în sufragerie și încercam să mă concentrez pe Maria Antoaneta, atenția mi-a fost distrasă de ceea ce se petrecea la doar șase metri sub mine. Mă așteptam să aud zgomotele produse de mobilierul mutat la stânga sau puțin mai la dreapta, ori ecoul muzicii cristaline produse de pahare, veselă sau servicii de porțelan depozitate în dulap. Uși deschizându-se și închizându-se, după cum noii locatari se deplasau și aranjau obiectele prin camere, după bunul lor plac.

În cele din urmă, curiozitatea mea a atins pragul critic și am acceptat că nu mă voi putea liniști până ce nu le voi vedea chipurile cu ochii mei, așa că mi-am periat părul, mi-am aplicat puțin parfum la gât și pe încheieturile mâinilor, am pus pe o farfurie câteva chifle dulci, proaspăt scoase din cuptor de dimineață, și am coborât până la apartamentul unu, la ușa căruia am ciocănit ușor. Câteva secunde de liniște au fost urmate de sunetul pașilor desculți pe parchet.

— Bună ziua, i-am spus zâmbitoare femeii care mi-a deschis ușa. Sunt Gretel Fernsby, vecina de sus. Voiam să mă prezint și v-am adus astea.

Am întins farfuria, pe care o țineam cu amândouă mâinile, iar femeia m-a privit cu evidentă nedumerire. Mi se părea că-i pot citi gândurile, anume că știa că trebuie să accepte chiflele, fără să aibă habar de unde proveneau, ce s-a pus în ele sau câte calorii conțineau și că nu va avea de ales și le va arunca neatinse, puțin mai târziu în aceeași zi.

Vecina mea părea să aibă puțin peste treizeci de ani, mi-am zis, era înaltă, avea trăsături remarcabile, iar părul blond, tapat și coafat în stilul cântăreței Dusty Springfield o scotea puțin din pas cu timpul, dar îi dădea o eleganță specială. Avea ochii de culoare albastru-deschis, iar cel stâng parcă avea o nuanță de verde, degete lungi, cum și-ar dori orice pianist, iar silueta ei zveltă, ușor băiețoasă era exact ce apreciază bărbații în ziua de azi. Mi-am zis că ar fi putut lucra ca model. Poate chiar *era* model. Până și azi, când tocmai se mutase în noua ei casă, era îmbrăcată ca și când s-ar fi așteptat să fie fotografiată din mai multe unghiuri diferite.

— Oh! a zis ea, în cele din urmă, și mi-a luat din mână farfuria, apoi s-a uitat în spatele meu, parcă sperând că va vedea ascunsă vreo îngrijitoare pregătită să mă care în brațe până sus, apoi să mă așeze într-un fotoliu, în fața televizorului. Sunteți foarte amabilă.

— Nu e mare lucru, sincer!

Ne uitam una la alta. Am decis să-i las ei următoarea mișcare.

— Nu vreți să intrați? m-a întrebat, în cele din urmă, cedând bunelor maniere.

— Mulțumesc, am zis eu înaintând, oricum trecusem pragul ușii de la bun început, nu vreau să vă rețin, sunt sigură că aveți multă treabă. Voiam doar să vă salut.

A închis ușa în urma mea, iar eu am privit împrejur, copleșită de admirație. Alison Small făcuse treabă foarte bună, reușind să transforme apartamentul cam neîngrijit al domnului Richardson în

ceva care, așa cum ar fi spus Caden, merita cele trei milioane, până la ultimul bănuț. Mobila mi se părea absolut inconfortabilă, dar știam că acesta era stilul contemporan, inconfundabil în felul lui. Nu părea atât de mult un cămin în care să locuiești, ci, mai degrabă, un apartament ca acelea pe care le vezi în reviste sau în suplimentele de duminică și care le dau oamenilor speranțe absurde în legătură cu ceea ce și-ar putea permite, dacă s-ar pune serios pe treabă și ar munci pe brânci. Mi-ar fi plăcut să am la dispoziție o jumătate de oră ca să-l vizitez și să descopăr ce alte comori mai ascunde, însă nu mă așteptam să pot trece de ușa sufrageriei.

— Doamna… Fernsby, spuneați? m-a întrebat femeia, rămasă în picioare, în spatele meu și m-am întors ca să dau mâna cu ea, după ce a pus farfuria cu chifle pe o măsuță laterală.

— Gretel, te rog, am insistat. Dumneata ești?

— Madelyn, mi-a spus ea. Madelyn Darcy-Witt.

Am dat din cap, însă răspunsul ei m-a iritat în mod inexplicabil. Nefiind eu însămi englezoaică prin naștere, de obicei simt o înverșunare ciudată în privința numelor care sună ca și când ar fi fost formate și extrase din paginile catalogului aristocrației britanice Debrett. M-a invitat să iau loc, iar eu am acceptat, promițând că nu voi zăbovi mult. Spre surprinderea mea, canapeaua, care arăta de parcă ar fi fost confecționată din granit, s-a dovedit a fi confortabilă.

— Deosebită, nu-i așa? a spus ea și s-a așezat pe fotoliul din fața mea. Deoarece se așezase și ea, am intuit că nu mi se va oferi ceai. Canapeaua este marca Signorini and Coco. Fotoliul acesta este Dom Edizioni.

— Al meu este de John Lewis, am zis eu, sperând să o fac să zâmbească, dar nu am reușit. Oricum, nu era de John Lewis; Edgar, care era un mare iubitor de lucruri frumoase, comandase tot

mobilierul nostru la o firmă din Brighton și în ani s-a dovedit o alegere perfectă.

— Desigur, a spus ea, însă eu nu eram complet sigură că am înțeles ce a vrut să spună prin asta.

— De la distanță mi se părea incomodă, am explicat eu, apoi am mângâiat canapeaua, ca și când ar fi fost un pisoi, care putea începe să toarcă la atingerea mea. De fapt, este exact invers, nu-i așa?

— Materialul este înșelător, a zis Madelyn, pe un ton parcă răutăcios, de parcă ea și canapeaua ar fi fost victimele unei neînțelegeri, iar acum se încerca o împăcare provizorie.

— Într-adevăr, am zis eu. Am continuat să admir câteva obiecte de artă pe care, probabil, le aranja pe polițe înainte să apar eu. Niște fotografii înrămate așteptau cu fața în jos pe o masă de lângă mine, ardeam de curiozitate să văd imaginile imortalizate. Aveți foarte multă lumină naturală la ora aceasta, am adăugat eu, văzând că soarele își revarsă generos razele prin bovindoul din față, inundând încăperea cu o lumină aurie. Am privit tavanul. Mă obișnuisem cu înălțimea lui, desigur, însă înălțimea remarcabilă a apartamentelor din Winterville Court nu mai avea nevoie de comentarii. Un candelabru nou stătea suspendat din tavan, strălucitor și arunca spre mine licăriri prin prismele și lanțurile de cristal mișcătoare, deși nu era deloc curent, însă ele mă avertizau că nu ar trebui să fiu acolo.

— Lumina este foarte importantă pentru mine, a comentat Madelyn visătoare. A fost primul lucru pe care i l-am menționat agentului imobiliar. Lumina și înălțimea. Când eram copil, mama ținea draperiile trase toată ziua, ca să evite decolorarea mobilierului, iar asta m-a înnebunit. Prietenele care veneau să mă viziteze spuneau: „Madelyn, de ce este atât de întuneric aici? De ce este mereu atât de *întuneric*?" Pe urmă au început să nu mai vină la mine. Mama era o femeie bună, aș putea spune. Problema a fost că nu a

trăit niciodată la înălțimea adevăratului ei potențial și era prea preocupată de părerile celorlalți. A făcut o pauză, ca și când s-ar fi rătăcit printre amintiri rușinoase. Tatăl meu se purta urât cu ea, știi. Tatăl lui se purtase rău cu mama lui și tatăl acestuia făcuse la fel. Mi se pare ceva care s-a transmis din generație în generație, nu crezi?

— Nu știu, am spus eu, ușor stânjenită de faptul că s-a apucat să-mi dezvăluie atât de mult, deși de-abia făcusem cunoștință cu câteva minute mai devreme. Mulți oameni devin adulți și comportamental nu seamănă absolut deloc cu părinții lor.

— Tuturor ne place să credem asta, a mărturisit ea sigură pe sine și a clătinat din cap. Dar în interior suntem toți imitații slabe.

Eu nu am spus nimic. Mă gândeam la propriii mei părinți. Nu eram nicidecum ca ei, mi-am spus. Eu niciodată nu aș fi putut să fac ce au făcut ei. Această femeie, această străină vorbea despre lucruri fără sens. Poate că era nebună, mă gândeam eu.

— Locuiești aici de mult timp? m-a întrebat Madelyn, iar eu am dat din cap.

— Din 1960, am spus.

Ea a izbucnit în râs, iar eu m-am uitat lung la ea.

— Oh, îmi cer scuze, a zis imediat și a dus mâna la gură. Credeam că glumești.

— Nu este chiar *atât* de mult timp, în marea schemă a vieții, i-am explicat eu.

— Trebuie să mă ierți, a zis ea. Am prostul obicei să râd în momente nepotrivite. Uite, săptămâna trecută, o prietenă mi-a spus că bietul ei cățel a fost călcat de un camion cu remorcă, iar eu m-am tăvălit pe jos de râs.

M-am gândit dacă nu era bine să chem doctorul și să-l rog să o interneze.

— Îmi cer scuze, a repetat ea, ușor încruntată și privindu-și picioarele, realizând parcă transgresiunea socială comisă. Nu știu de ce, dar eu…

— Răposatul meu soț a cumpărat apartamentul nostru la șase ani după ce ne-am căsătorit, am continuat eu, ca și când până în acel moment nu s-a spus nimic din nicio parte. El a murit… oh, acum aproape paisprezece ani.

— Și de atunci locuiești aici singură?

— Da, singură.

— Șaizeci și doi de ani, a zis ea, lovindu-și ușor buza inferioară cu degetul arătător. Mi se pare mult timp să stai în același loc.

— Nu și dacă ai un motiv întemeiat să te afli acolo, am zis eu.

— Iar tu ai? m-a întrebat ea. Ai un motiv întemeiat?

— Da, am, am răspuns, privind-o lung, cu intenția vădită de a o provoca să mă întrebe care este acel motiv. Firește că nu i-aș fi spus niciodată adevărul, dar mi-a plăcut la nebunie caracterul tulburător al momentului. Nu mi-a plăcut deloc felul în care mi-a spus că este „mult timp să stai în același loc”, ca și când m-ar fi catalogat drept o persoană lipsită de ambiții, sau de curiozitate. Asta ar fi fost o mare nedreptate, deoarece eu și Edgar am călătorit foarte mult cât timp am fost căsătoriți, am vizitat toate continentele, în afară de Africa, pentru că ea era pe lista noastră înainte să închidă el ochii.

— Ei, mă bucur să aud asta, a spus ea. Totuși, nu cred că voi reuși să stau aici atât de mult.

— Poate că nu, dar vei fi aici și după ce eu nu voi mai fi, sunt sigură, am spus, râzând condescendent, iar ea tot clătina din cap, apoi mi-a luat mâna într-a ei și mi-a șoptit că nu trebuie să vorbesc despre așa ceva, că niciodată nu trebuie să spun una ca asta.

— Dar eu am fost fericită aici, am recunoscut și mi-am retras mâna. Este o clădire deosebită. Locatarii sunt foarte discreți, să știi,

dar și respectuoși. De exemplu, dacă te afli într-o situație dificilă, să știi că poți să bați la orice ușă.

— Liniștea este foarte importantă pentru mine, mi-a declarat ea, dar am observat-o că înghite în gol, oarecum nervos, și s-a uitat de jur-împrejur, de parcă s-ar fi așteptat ca un bubuit puternic să-i tulbure seninătatea. Sincer, Gretel, aș fi preferat să ne mutăm în provincie, în natură, unde să avem spațiu suficient și drept companie doar mugetul vacilor, dar Alex a insistat. Trebuie să fie în oraș, pentru că aici muncește, înțelegi. Eu nu lucrez. Am lucrat și eu, desigur, cândva. În prezent, nu muncesc. Mi-ar plăcea ca, într-o zi, să revin, poate.

Am avut senzația că încearcă să-și justifice o poziție, pe care eu nu am rugat-o să o apere. În mod firesc, m-am agățat de numele auzit.

— Alex? am întrebat eu. El este…?

— Soțul meu.

Deci așa, exista și un soț. Nu era singură.

Capitolul 10

Am așteptat până când l-am văzut pe Émile ieșind din magazinul tatălui său și de-abia atunci am coborât și am ieșit din casă. Când a dat cu ochii de mine, m-a salutat stângaci, plecându-și scurt capul, și părul lui blond des fusese pieptănat de pe frunte spre spate și dat cu un strat de pomadă, iar acum șuvițele i-au alunecat peste ochi. Le-a aranjat înapoi cu degetele și a zâmbit.

— Ești foarte arătos, i-am spus, pentru că așa era, iar el a roșit puțin, apoi m-a complimentat și el, repetându-mi cuvintele, dar imediat s-a corectat.

— Frumoasă, am vrut să spun. Ești foarte frumoasă.

Cu toate că domnul Vannier stătea în spatele vitrinei magazinului, mi-am dat seama de privirea lui ostilă, în care distingeam un amestec deranjant de îngrijorare și sfidare. Mă întrebam dacă era chiar atât de protector cu fiul său, încât nu suporta să-l vadă ieșind cu o fată. Când ochii ni s-au întâlnit, mă așteptam ca bărbatul să-mi întoarcă spatele, însă el a continuat să se holbeze la mine și de-abia când nu i-am mai putut ține piept m-am recunoscut învinsă. În celălalt loc unde am stat, niciun bărbat nu ar fi îndrăznit nici măcar să privească în direcția mea, darămite să o mai facă și cu o atitudine atât de disprețuitoare.

Odată ajunși în cafenea, mi-am dat seama imediat de ce Emile se simțea atât de relaxat acolo. După terminarea războiului, majoritatea ceainăriilor pariziene au păstrat un aer de austeritate încordată, dar aici simțeai o atmosferă boemă, ca și când, în mod intenționat, ar fi revenit la aceea care era înainte de începerea ostilităților. Aproape jumătate din mese erau ocupate de tineri chipeși, care citeau cărți, fumau sau flirtau cu fete drăguțe. Ne-am așezat la o masă dintr-un colț, la fereastră, am comandat cafea și pateuri, iar eu, înțelegând

timiditatea lui Emile, am preluat inițiativa conversației și l-am întrebat dacă îi place să lucreze în magazinul tatălui său.

— Nu prea m-am gândit la asta, a zis el. Dar într-o zi va fi al meu, așa că trebuie să învăț despre afacere. Altfel, vom da faliment și magazinul, și eu.

— Doar nu ai de gând să lucrezi acolo o veșnicie, nu-i așa? am întrebat eu.

— Sper că nu.

Am reflectat puțin. Oare eu mi-aș dori să trăiesc toată viața deasupra unui magazin cu articole pentru croitorie? Mă gândeam că nu.

— Dar ești prea tânăr ca să-ți faci acum astfel de planuri irevocabile, i-am spus eu. Nu ți-ar plăcea să călătorești? Să vezi lumea? Există viață și dincolo de străzile astea, să știi.

— Nu l-aș putea dezamăgi pe tatăl meu, a zis el.

— De ce? Ei ne dezamăgesc pe noi tot timpul.

— Adevărul este, a continuat el, că magazinul ar fi trebuit să-i rămână lui Louis. El era cu patru ani mai mare decât mine, iar tata a dorit mereu să i-l lase lui moștenire.

— Înseamnă că ai un frate?

— Am avut. Dar acum nu mai am. A murit. Războiul, desigur.

Ar fi trebuit să mă aștept la acest răspuns. Am privit pe geam și am început să sorb din cafea, respectând câteva minute de tăcere, ca să marchez amintirea băiatului. Și eu simțeam mocnind în mine chinurile suferinței provocate de pierderea unui frate. Am închis ochii puțin și am încercat să le alung într-un loc de unde nu mai puteau să mă rănească.

— A luptat în mișcarea de Rezistență, a spus el, apoi și-a îndreptat spatele, parcă pentru a fi sigur că acordă tot respectul pe care-l merita această organizație sacră. A ucis primul german în ziua când

tancurile naziste intrau în Paris. Pe urmă a ajutat la organizarea unei filiale aici, în Arondismentul 4, și a fost capturat de două ori și torturat înainte de a reuși să evadeze. A rămas loial până la sfârșit, totuși nu a divulgat niciun nume, oricât de mult rău i-au făcut.

— Și ce rău i-au făcut? am întrebat, dar el a clătinat din cap, fiindcă îi era greu să vorbească. Ochii i s-au umplut de lacrimi, pe care le-a șters cu o batistă.

— Lucruri groaznice, a zis, într-un final, dar cuvintele i se opreau în gât. După ce l-au împușcat, i-au aruncat trupul în stradă, lăsând câinii să-l sfâșie. Soldații stăteau de pază cu armele, pentru ca noi să nu putem interveni. A trecut o săptămână până ce ne-au permis să luăm ce mai rămăsese din el și să-l îngropăm cum se cuvine. Mi-aș fi dorit să fiu mai mare. Atunci aș fi putut lupta și eu. I-aș fi ucis până la ultimul. Mi-aș fi înfipt cuțitul în gâtul fiecărui soldat german și l-aș fi spintecat lent.

— Sunt sigură că nu există nicio cauză pentru care merită să-ți dai viața, am comentat eu, tulburată de brutalitatea frazelor lui.

— Ba există, desigur, a insistat el.

Am rămas tăcuți câteva momente. În cele din urmă, mi-am pus ușor palma peste mâna lui.

— Eu mă bucur că ești în viață, i-am zis.

— Uneori, nu sunt nici eu sigur că trăiesc.

— Trăiești, am spus, în timp ce-i strângeam degetele. Te simt. Iar acum s-a terminat. Războiul, adică. Nu trebuie să te mai gândești la el.

— Nu s-a terminat, a replicat el, retrăgându-și mâna. Nu se va termina încă vreo câțiva ani buni. Articolele din ziare sunt șocante. Le-ai citit? Ce lucruri se spun acolo?

— Evit să le citesc. Refuz să trăiesc în trecut, am spus eu.

— Nu poate fi adevărat, nu-mi vine să cred, a continuat el încruntat și cu o grimasă disperată. Ce scriu ziarele despre lucrurile care s-au întâmplat în lagărele acelea. A făcut o pauză, deoarece părea că nu-și mai găsește cuvintele. Nu poate fi adevărat, a repetat el. Cine și-ar fi imaginat asemenea grozăvii? Cine a fost capabil să construiască locuri ca acelea? Să le conducă, să muncească acolo, să omoare atât de mulți oameni? Cum poate să existe o asemenea lipsă colectivă de conștiință?

M-am ridicat brusc de pe scaun și l-am împins în spate, iar picioarele din metal au râcâit gresia. Mi-am cerut scuze și m-am îndreptat spre toaletă, evitând privirile tinerilor care mă măsurau din cap până-n picioare. Ajunsă în siguranță în interior, am încuiat ușa și mi-am sprijinit mâinile pe chiuveta de marmură, privindu-mi imaginea reflectată în oglindă. De-abia mai puteam respira, așa că mi-am desfăcut cordonul de la rochie și nasturele de la guler.

Examinându-mi fața, am văzut acolo umbra tatălui meu, cu expresia lui insensibilă și hotărârea de a rămâne fidel unor lucruri în care a crezut întreaga lui viață. O amintire m-a năpădit instantaneu. Eu eram în fața biroului tatei și trăgeam cu urechea prin ușa închisă, ascultând o conversație pe care o purta cu fratele meu, care dorea să știe cine erau oamenii aceia pe care-i vedeam zilnic de la ferestrele noastre. Cei care se aflau pe partea cealaltă a gardului de sârmă ghimpată.

— Oamenii aceia, îi spunea tata, aproape amuzat de întrebare, în fine, ei nu sunt deloc oameni.

Fratele meu nu a fost mulțumit de răspuns, iar mai târziu m-a întrebat pe mine. I-am spus că dincolo de gard era o fermă. I-am explicat că era un loc unde sunt ținute animalele.

Acum am. Închis ochii și mi-am aruncat niște apă pe față, apoi m-am șters cu un prosop murdar. Speram să-mi pot continua scena de

seducție, dar conversația noastră luase o turnură pe care nu o agream. Pentru prima dată, mi-am dat seama că va trebui să mint în legătură cu totul, în fiecare zi, pentru tot restul vieții mele, dacă voiam să supraviețuiesc.

Când am revenit la masa noastră, Émile luase decizia să discutăm despre subiecte mai vesele și a început să-mi povestească istorioare despre cei mai excentrici clienți care treceau pragul magazinului. M-a făcut să râd, așa că am inventat și eu diverse povești, ca să-l distrez, despre oameni întâlniți pe stradă, sau despre un câine care mergea pe lăbuțele din spate, sau despre o pereche de gemeni care vorbeau pe rând și încheiau fiecare propozițiile celuilalt. Am mințit că sunt din Nantes. Am mințit că tatăl meu murise când eu eram copil. Am mințit că mama mea fusese croitoreasă în oraș. Am mințit că venisem la Paris doar fiindcă ea se considera prea tânără ca să trăiască toată viața în orașul unde s-a născut. Am mințit că lăsasem în urma mea trei prietene bune, Suzanne, Adèle și Arlette, dar ele îmi scriau în mod regulat. Am mințit că mi-am lăsat pisica, Lucille, în grija lui Arlette, iar ei îi era foarte dor de mine încă de când am plecat.

Acum venise rândul lui să întindă mâna peste masă și să-mi acopere palma cu degetele lui. Atingerea lui m-a excitat.

— Când m-ai sărutat, ieri, a început el, cu privirea ațintită spre masă și obrajii îmbujorați.

— Știu că a fost un gest mult prea îndrăzneț, am spus eu.

— Dar eu m-am bucurat că ai făcut-o.

Se uita în jurul lui, ca să se asigure că nu ne urmărește nimeni, apoi s-a întins peste masă și m-a sărutat. De data aceasta pe buze. Când ne-am retras, părea adâncit în gânduri.

— Fără rușine, a zis el, iar eu mă așteptam să râdă, însă el se uita la mine fără pic de afecțiune. Era ca și când m-ar fi insultat. Oare asta

simt băieții față de fetele pe care le-au sărutat? m-am întrebat. Simt că ne doresc, dar ne și disprețuiesc exact în clipa când dorința este împărtășită.

— Iar tu nu mai ai frați sau surori? m-a întrebat Émile puțin mai târziu, pe când ne îndreptam spre casă și ajunsesem pe cheiul Voltaire, de unde vedeam toate podurile care duceau spre Jardin, pe partea cealaltă.

— Nu, am zis.

— Înseamnă că ești norocoasă, a remarcat el. Să pierzi un părinte, mă rog, este o lege a firii. Amândoi am trecut prin asta și am supraviețuit. Dar să-ți pierzi un frate? E ceva care mă va bântui toată viața. Ești norocoasă că nu ai suferit o asemenea pierdere.

Chiar atunci venea spre noi un artist de pantomimă, care părea că și-a terminat programul pe ziua aceea, fiindcă fuma; era îmbrăcat cu tradiționala bluză în dungi alb-negre, cu o beretă neagră pe cap, avea o pereche de bretele și fața toată vopsită în alb; fuma și părea furios în locul neînsemnat pe care-l avea în această lume. Trecând pe lângă mine, a aruncat țigara, care a aterizat chiar la picioarele mele, și mi-a aruncat o privire disprețuitoare, ca și când nu ar fi spus nimic lumii, dar știa exact câte minciuni am debitat în ziua aceea.

Capitolul 11

— Ai un soț, am spus eu, mai mult ca să aud din nou cuvintele mai tare decât orice altceva. Ce frumos! Sunteți căsătoriți de mult timp?

— De unsprezece ani, a răspuns ea, dar, dintr-un motiv oarecare, după ce a vorbit, a rămas cu limba presând pe obraz în interior, iar expresia feței i s-a schimbat total, de parcă nici ei nu-i venea să creadă că trecuse atât de mult timp. Da, a continuat ea după câteva secunde. Sunt unsprezece ani.

— Doamne, Dumnezeule! Dar ești atât de tânără!

— Oh, nu, sunt antică, a răspuns ea. Luna viitoare voi împlini treizeci și doi de ani. Desigur, m-am căsătorit foarte tânără, a recunoscut ea. Alex era pregătit să se așeze la casa lui – este cu zece ani mai în vârstă decât mine – și spune că, la vremea aceea, întâmplător, eu am fost fata norocoasă cu care se întâlnea. A izbucnit în râs, ca și când ar fi fost ceva nostim în asta. Nu ți se pare amuzant? m-a întrebat apoi.

— Nu în mod special, am zis. Adică a spus asta în glumă?

— Oh, nu, a răspuns ea, ușor încruntată. Nu, soțul meu nu glumește.

— Și te superi dacă te întreb cu ce se ocupă?

— Este producător de film, a zis ea.

— Oh, foarte interesant!

— Probabil. Mă rog, asta cred oamenii, în general.

— Ce fel de filme produce?

— Tot felul de filme.

Mi-a înșirat vreo șase și, cu toate că de la o vreme nu mai merg la cinema, chiar auzisem de câteva dintre ele. Era genul de filme care le atrage pe marile staruri și câștigă premii. I-am căutat numele în

sertarele memoriei. Alex Darcy-Witt. Auzisem de el vreodată? Nu cred. Dar, din moment ce regizorii sunt anonimi pentru public, producătorii sunt și mai greu de cunoscut.

— Sunt foarte nepoliticoasă, am zis după un moment. Să te întreb despre activitatea soțului tău, dar să nu te întreb pe tine mai întâi. Spuneai că ai lucrat în trecut. Ce făceai?

— Am fost actriță, a răspuns ea. Așa l-am cunoscut pe soțul meu. Jucam într-un film de-al lui. Și-a exprimat direct interesul pentru persoana mea și mi-a fost greu să-i rezist. La vremea aceea eram foarte naivă, trebuie să recunosc. Extrem de naivă. Îți vine să crezi că eram virgină? Mă rog, nu în totalitate, dar pe aproape.

Nu eram sigură cum să răspund unei dezvăluiri atât de intime.

— Totuși, unsprezece ani, am spus, evitându-i abil întrebarea, care, am sperat eu, era una retorică. Înseamnă mult timp, după standardele actuale. Clar că așa a fost să fie.

Am văzut-o puțin încruntată, apoi a lăsat capul în jos.

— Ar trebui să plec, am continuat eu, apoi mi-am sprijinit palmele pe genunchi, pregătindu-mă să mă ridic, dar, spre surprinderea mea, ea a clătinat din cap.

— Nu, nu pleca încă, mi-a zis. Dacă pleci, va trebui să continui cu desfăcutul cutiilor și cu aranjatul lucrurilor prin casă și, ca să fiu sinceră, nu am energie să fac asta.

— Bine, am zis, bucuroasă că mai pot rămâne. Speram să-mi ofere un ceai, dar se pare că ospitalitatea nu era importantă pentru ea.

— Nu ești englezoaică, nu-i așa? m-a întrebat ea și am simțit că mă încordez puțin. Trecuseră multe decenii de când nu mă mai întrebase cineva așa ceva. Locuiam la Londra de atâta vreme, încât îmi închipuiam că vorbesc engleza la fel ca toți cei de aici.

— Cum ți-ai dat seama? am întrebat-o.

— De pe vremea când jucam, a spus ea. Vreau să spun că pe vremea când urmam cursurile de actorie am lucrat mult la accente. Profesorii mei spuneau că am un talent special pentru ele. Acum, constat că pot să descopăr în vocile oamenilor ceva care le dezvăluie trecutul. În discursul tău recunosc un indiciu din Europa Centrală. Dacă ar trebui să ghicesc, aș spune că este din limba germană.

I-am zâmbit. M-a pus pe gânduri.

— Ai dreptate, am spus. De fapt, m-am născut la Berlin.

— Îmi place mult Berlinul, s-a entuziasmat ea. Am jucat odată rolul lui Sally Bowles acolo. Orașul perfect pentru asta.

— Într-adevăr.

— Lumea spunea că am jucat foarte bine, a adăugat ea, și pentru prima dată m-am întrebat dacă nu cumva lua vreun tratament. Aveam impresia că gândurile îi zburau departe și devenea introspectivă, uitând că mai era cineva cu ea.

— Eu și răposatul meu soț mergeam la teatru foarte des, i-am spus, iar Madelyn a tresărit în fotoliu. Mai frecvent decât mergeam la cinema. Prefer teatrul, tu nu?

— Să nu-i spui așa ceva soțului meu. Te-ar pune la zid și te-ar împușca.

— Oamenii se poartă mai elegant la teatru, am constatat. Nu vin încărcați cu mâncare și sucuri, ca și când ar exista posibilitatea să moară flămânzi sau deshidratați înainte să cadă ultima cortină.

— Mi-ar fi plăcut să rămân și să lucrez la teatru, a spus ea, dar soțul meu a insistat să mă concentrez pe film. Nu pot spune că filmul m-a ajutat să ajung undeva, pe termen lung.

— Să înțeleg că nu mai joci? am întrebat eu.

— Cam așa ceva, a răspuns ea, dar replica ei nu semăna cu un răspuns.

— Ai dori să te întorci la cariera cinematografică?

Ea s-a uitat lung la mine, parcă surprinsă că mă vede acolo.

— Asta nu ar mai fi posibil, a zis ea. E prea târziu. Sunt prea bătrână.

Atunci am început să râd.

— Dar ai treizeci și unu de ani, i-am zis. Ești o copilă! În ziua de azi, oamenii nu se mai hotărăsc asupra carierei decât când se apropie de patruzeci.

— Nu, a spus ea. Nu, nu ar mai fi posibil. Cum a murit? Soțul tău, adică.

M-am uitat lung la ea. Era cea mai extraordinară schimbare de subiect, demnă de Heidi Hargrave.

— A suferit teribil de astm, i-am mărturisit. A fost internat în spital de mai multe ori. Apoi, prin 2008, în sezonul cu febra fânului, ne-am întors după o plimbare prin Hyde Park și el s-a așezat să citească, dar în clipa când a pus mâna pe carte a început să strănute. A strănutat încontinuu, iar eu am glumit la început pe tema asta, dar, la un moment dat, se vedea clar că se chinuia să respire. I-am adus flaconul de Ventolin, dar nu l-a ajutat cu nimic. A început să se sufoce. Plămânii i s-au umplut cu fluid, știi. Am chemat ambulanța. Au venit în câteva minute, dar nu l-au mai putut resuscita. A murit în sufragerie. Din clipa când am ajuns acasă după plimbare și până în momentul când ambulanța i-a ridicat trupul, nu s-au scurs mai mult de douăzeci de minute. Doar că, în acel interval, întreaga mea viață s-a schimbat. Am făcut o pauză, uitându-mă în pământ. Cam asta a fost, am adăugat apoi. Așa e viața. Așa e moartea.

— Îmi pare rău, a spus ea și se vedea că o spune cu sinceritate.

Se uita fix la mine ca și cum îmi examina trăsăturile în căutarea vreunei minciuni. M-am întrebat dacă nu învățase să facă asta la cursurile de actorie.

— L-ai iubit?

— Sigur că l-am iubit, am răspuns brusc șocată de impolitețea întrebării.

Stătusem la ea prea mult timp. Voiam să plec.

— Sigur că l-am iubit, am repetat pe un ton ridicat, fiindcă mă înfuriase orice sugestie contrară. Doar era soțul meu, am adăugat.

— Îmi cer scuze. Nu am vrut să sune așa întrebarea.

Mi-am stăpânit emoțiile. Biata femeie mi se părea epuizată.

— Nu, eu îmi cer scuze, am zis. Oricum, sunt sigură că vrei să-ți vezi de treabă. Nu ai de ce să asculți poveștile mele.

M-am ridicat, hotărâtă să plec de data aceasta, chiar dacă ea m-ar fi implorat să mai rămân, însă părea bucuroasă de plecarea mea. M-a condus până la ușă.

— Dar soțul tău, am spus, va veni și el aici diseară?

— Nu, el este la Los Angeles, a zis ea. Se întoarcă abia săptămâna viitoare.

— Atunci vei fi singură, am conchis eu. Îți va fi mai ușor să te instalezi. De multe ori faci treabă mai bună singură.

Am așteptat, știind că, până la urmă, voi primi și răspunsul. De fapt, l-am știut din clipa când a început să clatine din cap.

— Nu voi fi singură, mi-a zis. Fiul meu va ajunge acasă mai târziu.

— Fiul tău, am repetat liniștită.

— Da. Henry. Azi a fost prima lui zi la noua școală, a adăugat uitându-se la ceasul de la mână. Ajunge pe la trei și jumătate.

Am încuviințat din cap. Un băiat!

— Câți ani are? am întrebat-o în timp ce îmi deschidea ușa, apoi am pășit în hol.

— Nouă ani, a spus ea. Mi-a părut foarte bine să te cunosc, Gretel. Sper că vom deveni prietene.

— Și eu sper asta, am zis, iar ea a închis ușa, după care mi-am dat seama că nu am rostit cuvintele, ci doar le-am gândit. Nu am fost capabilă să scot cuvintele pe gură. Mă întrebam dacă și Edgar a simțit același lucru în ultimele clipe din viața lui, când știa că trebuie să respire ca să trăiască, dar s-a văzut în situația fă nu mai poate să tragă aer în plămâni. Panica. Groaza. Teama pentru ceea ce avea să urmeze.

Capitolul 12

Când mama a anunțat că domnul Toussaint ne-a propus o plimbare cu barca pe Sena după-amiază, am fost surprinsă că m-a inclus și pe mine în invitație.

— Ești sigură că ne-a invitat pe amândouă? am întrebat eu.

— Absolut sigură, mi-a spus mama și s-a așezat în fața oglinzii, apoi și-a pudrat fața și și-a periat părul îndelung. Mama mea a susținut întotdeauna că părul este pentru orice femeie cea mai importantă particularitate, mai mult decât o simplă înzestrare, cu adevărat principalul indicator al feminității ei. Este nerăbdător să te întâlnească, mi-a zis ea. Spune că m-a auzit vorbindu-i de tine atât de des, încât are senzația că te cunoaște deja.

În mod firesc, această remarcă m-a surprins. Așadar, domnul Toussaint nu i-a spus mamei că noi am făcut cunoștință deja, când drumurile ni s-au intersectat în Place des Vosges, acum câteva săptămâni. Ce mai, nici eu nu i-am spus.

— Mi se pare prea rece pentru plimbări cu barca, am comentat eu și m-am dus să trag draperiile la fereastră, fiindcă, instinctiv, am simțit că nu doresc să particip la această ieșire. M-am uitat peste drum, unde era magazinul domnului Vannier, și, spre surprinderea mea, Emile privea în sus, spre mine, ca și când m-ar fi așteptat să apar la fereastră. I-am făcut semn cu mâna, însă el a dispărut în magazin. Oare nu m-a observat că stau acolo? m-am întrebat.

— Aiureli, a zis mama. Soarele e încă sus. Este puțin răcoare, dar ne vom lua haine călduroase. Haide, Gretel, fă baie și îmbracă-te! Nu vreau să-l fac pe Rémy să ne aștepte.

În timp ce mă spălam, m-am întrebat care era scopul acelei plimbări. Era posibil ca domnul Toussaint să vrea să mă cunoască, pentru a se decide dacă o va cere de soție pe mama? Cu toate astea,

una era să o ducă doar pe ea acasă la el și cu totul altceva să primească și un copil minor.

Ceva mai târziu, când mă îmbrăcam, am întrebat-o pe mama dacă domnul Toussaint are intenții serioase cu ea, iar atunci fața i s-a luminat de speranță, amintindu-mi o clipă de femeia care fusese cândva. Mama din Berlin, mama pe care am iubit-o, mama care a avut grijă de fratele meu și de mine, și care ne-a promis că niciodată nu ni se va întâmpla nimic rău nici lui, nici mie.

— Eu cred, a început ea, apoi a închis ochii o clipă, pentru a se corecta. *Sper* că intenționează să se însoare cu mine.

— A vorbit despre asta?

— Nu prea mult, nu. Dar cred că am ajuns împreună la o înțelegere. Avem atâtea lucruri în comun și… a continuat, apoi, după ce a ezitat puțin, mă rog, cred că ești destul de mare acum ca să înțelegi că noi doi avem o relație intimă. Și am simțit că suntem *compatibili.*

Am roșit ușor și m-am întors cu spatele, ca să-mi leg șireturile și pentru că nu doream să-mi trădez inocența. Mama a simțit stânjeneala mea și s-a ridicat, a venit și s-a așezat alături de mine, pe pat. Parcă aș fi fost un nou-născut și aveam nevoie de consolare.

— Gretel, trebuie să înțelegi, mi-a șoptit ea. În viața mea nu a existat nici un alt bărbat în afară de tatăl tău. Nici înainte, nici după el. Adică până acum. Nu aș vrea să-ți faci o părere greșită despre mine. Poate am făcut greșeli în trecut, dar niciodată virtutea mea nu a fost pusă la îndoială.

M-am întors cu fața la ea și am privit-o, recunoscând în privirea ei smerenia. Totuși, mă uimea că, dintre toate lucrurile prin care am trecut, ea se gândea că, dacă ar fi avut vreun amant, acest lucru îmi va zdruncina încrederea în ea.

— Când eram acolo, am spus eu. În celălalt loc.

— Da?

— Locotenentul Kotler?

Acum a venit rândul ei să se îmbujoreze. Mi-a evitat privirea, fiindu-mi clar că nu se poate uita în ochii mei.

— Kurt era doar un copil. Frumos, desigur, dar tot un copil.

— Atunci între voi nu a fost vorba de un flirt?

Fratele meu bănuise că a fost așa ceva, ba chiar mi-a șoptit ceva odată despre asta, iar când mi-a spus, mi-a venit să-l lovesc, pentru simplul fapt că a bănuit așa ceva. Voiam să-l pedepsesc. Chiar *l-am pedepsit.*

— Cum spuneam, era doar un copil! a repetat ea.

Eu am păstrat tăcerea. Acesta nu era un răspuns.

— L-am iubit pe tatăl vostru foarte mult, a continuat ea. Nu am vrut ca el să accepte postul acela. De fapt, l-am implorat să nu o facă.

— Ba nu, erai foarte entuziasmată, am protestat eu. Petrecerea pe care ai dat-o înainte să plecăm din Berlin. Ai fost…

— A trebuit să fac asta de ochii lumii, a replicat ea. Ții minte cine era acolo. Atâtea persoane importante. Mi-ar fi fost imposibil să las să se înțeleagă că am îndoieli. Ar fi fost un dezastru pentru noi toți, în special pentru tatăl tău.

— Chiar și așa, am zis eu și m-am ridicat, apoi am mers la oglindă, unde m-am examinat din cap până-n picioare. Arătam bine, dar fața mea nu avea acea strălucire, fiindcă eram conștientă de ce va urma. Ai fost de acord întru totul. Și ne-ai dus acolo. Pe mine și pe…

— Te rog, nu… a zis ea pe un ton scăzut, aproape distrusă de durere. Gretel, te rog, nu, m-a implorat ea. Nu rosti numele lui.

Iar m-am așezat lângă ea.

— Îmi pare rău, am spus și i-am luat mâna.

— Nu suport să-i aud numele.

— Știu.

— Mi-e teamă, înțelegi, a zis, apoi iar s-a întors cu fața spre mine și i-am văzut lacrimi în ochi. Mi-e teamă pentru mine, pentru tine, pentru viitorul nostru. Da, avem niște bani, dar cât timp ne vor ajunge? Încă un an, măcar? Și pe urmă? Ce se va întâmpla cu noi?

— Am putea să ne găsim niște slujbe, am spus eu, ca și când ar fi fost lucrul cel mai evident din lume.

— Eu nu am fost educată să muncesc, a spus ea și a clătinat din cap. Nu am nicio abilitate, acesta-i adevărul. Nu, dacă se pune problema să supraviețuiesc, va trebui să mă recăsătoresc. Rémy este bogat. Are o poziție bună. Va avea grijă de noi.

— Dar și noi am putea să ne purtăm de grijă singure, am sugerat eu. Eu aș putea să învăț și apoi mi-aș alege o carieră și aș face singură bani.

— Nu, va trebui să te căsătorești și tu, m-a contrazis ea pe un ton hotărât. Nu acum, bineînțeles. Dar peste câțiva ani, când vei avea nouăsprezece, douăzeci de ani, o să-ți găsim și ție o partidă potrivită. Cu sprijinul domnului Toussaint, tinerii vor roi în jurul tău. M-a luat de mână și m-a strâns. O prietenă mi-a spus că te-a văzut plimbându-te cu băiatul care lucrează la magazinul de peste drum, a spus ea. Sper că s-a înșelat?

— El nu doar lucrează acolo, am protestat eu. Este chiar fiul proprietarului. Va fi magazinul lui într-o zi.

— Nu este potrivit pentru tine, a răspuns ea și s-a ridicat, apoi a luat cheia de pe măsuța din hol. E frumușel, recunosc, dar eu nu-ți văd viitorul ca vânzătoare într-un magazin. Flirtează cu el, dacă trebuie – știu că zilele sunt plictisitoare uneori și că nu ai mulți prieteni –, dar nu face mai mult de atât. Ne-am înțeles? Nu trebuie să lași pe nimeni să-ți compromită reputația. Fă tot ce poți azi, ca să impresionezi, a continuat ea, în timp ce mă strângea de umeri și mă privea insistent. Fii și tu glumeață, conversează cu el, dar nu încerca

să-l domini. Poți să râzi la glumele lui și complimentează-l pentru îndemânarea cu care manevrează barca. Nu-i pune întrebări personale, dar fii deschisă, dacă el te va întreba ceva.

— Cât de deschisă? am întrebat-o eu. Totuși, el cât de mult știe?

— Știe ceea ce i-am spus eu.

— Că venim de la Nantes.

— Exact!

— Și, dacă te vei căsători cu el, va trebui să susținem această poveste cât vom trăi?

— Gretel, acum nu mai este o poveste, mi-a zis mama întorcându-se cu fața spre mine. Dacă spui povestea de foarte multe ori, ea devine realitate.

Accentul ei suferea mici modificări, pe măsură ce vorbea, cel francez cedând locul celui german, iar ea și-a dat seama, însă a continuat cu și mai multă convingere.

— Cred că înțelegi că aici nu e vorba doar de bani, nu-i așa? m-a întrebat.

— Atunci despre ce este vorba? am întrebat, pentru că, dacă nu era vorba de asta, atunci eram incapabilă să înțeleg ce rost aveau toate.

— Este vorba despre supraviețuire, a spus mama. O scăpare cât de mică, Gretel, să știi că ar putea să ne fie fatală. Să ții minte asta. Oamenii aceia sunt neiertători.

— Și asta te surprinde? am întrebat eu.

— Ce? mi-a zis mama, încruntată.

Am râs cu amărăciune.

— Adică, tu crezi sincer că vreuna din noi merită iertare?

Ea m-a fixat cu privirea. Nu eram la curent cu adevăratele ei convingeri și mă întrebam dacă și ea avea la fel de multe remușcări,

câte aveam eu. Știam că îmi împărtășea suferința. Când a reînceput să vorbească, tonul ei scăzut devenise insistent.

— Merit fericire, mi-a spus ea. Nu am făcut niciun rău. Nici tu nu ai făcut.

Am coborât scările și am observat că proprietăreasa noastră stătea așezată pe un fotoliu și ținea în mâini ziarul *Le Monde.* Dădea paginile și preț de o secundă am văzut chiar pe prima pagină un cuvânt scris cu caractere uriașe. Îl auzisem pe tata folosind acest cuvânt în discuțiile cu Kurt de mai multe ori și îmi amintesc acum că a vizitat locul acesta cel puțin de două ori.

Sobibór.

Așa, mi-am zis eu, în timp ce ieșeam în stradă, acum scriu despre toate lagărele morții, mari sau mici. Ce lume am creat noi, cei din familii ca a mea.

Capitolul 13

Tocmai mă pregăteam să opresc un taxi în fața magazinului Fortnum & Mason, când am auzit pe cineva strigându-mă pe nume. Surprinsă, am privit în spate, dar piața Piccadilly era destul de aglomerată și nu am zărit niciun chip cunoscut, însă un bărbat venea grăbit spre mine. Am înghețat, temându-mă că voi fi jefuită ziua, în amiaza mare. Sau, mai rău, că fusesem recunoscută. Nu mi s-a mai întâmplat așa ceva în peste șaptezeci de ani, însă era o idee care mă tot bântuia. Teama că pe stradă va trece o persoană mai în vârstă, care mă va privi îngrozită și va arăta cu degetul spre mine și mă va denunța.

— Doamnă Fernsby!

Pe măsură ce se apropia, bărbatul încetinea pasul, iar când a ajuns lângă mine, s-a aplecat ușor înainte, și-a pus mâinile în șolduri ca să-și recapete răsuflarea, iar eu mi-am dat seama că-l cunosc, de fapt.

— Oberon, am zis, fiindcă era nepotul lui Heidi, el, purtătorul numelui Shakespearian. Doamne, ce m-ai speriat! De unde ai țâșnit?

— Eram în drum spre bunica, îi fac o vizită, a explicat el, apoi v-am văzut ieșind din magazin. Pot să vă dau o mână de ajutor cu sacoșele?

— Tocmai mă uitam după un taxi, i-am zis eu. Dar, dacă nu te deranjează greutatea lor, crezi că putem să mergem pe jos?

— Sigur că da.

I-am dat bucuroasă sacoșele cu cumpărături și am mers împreună, pe drumul spre casă. De câteva luni nu ne mai intersectasem deloc, iar eu eram mereu bucuroasă să-l văd. Arăta bine, ca un star de cinema, cum se spune în ziua de azi, ba avea și un șarm care-l completa perfect.

— Ce mai faci? l-am întrebat, în timp ce mergeam alături pe trotuar.

— Destul de bine, a spus el. Ocupat. Bunica v-a spus noutățile de la mine?

Am derulat mental conversația avută cu Heidi, când am făcut speculații că el s-ar putea însura în curând. De atunci am uitat să o mai întreb, dacă noi am intuit bine.

— Și care ar fi noutățile acelea? am întrebat eu.

— Mă mut în Australia, a zis el.

Am tras adânc aer în piept, înainte să mai spun ceva. Eu însămi călcasem pe continentul acela odată și, dacă nu aș fi pus niciodată piciorul într-un anumit bar din portul Circular Quay, în Sydney, poate că mi-aș fi trăit restul zilelor acolo. Doar că șederea mea acolo s-a terminat rău și, în deceniile care s-au scurs de atunci și până în prezent, ori de câte ori văd acest oraș la televizor, imediat schimb canalul. Nu vreau să mi se aducă aminte de oraș. Nici de bărbat. Probabil că deja a murit, dar totuși.

— Chiar te muți? am întrebat eu. Și cum ai ajuns la această alegere?

— Dintotdeauna am cochetat cu ideea, să fiu sincer, a explicat el. Mi-am petrecut un an sabatic acolo și pe urmă am mai fost de vreo două ori plecat. Îmi plac oamenii, clima, plajele. A apărut o oportunitate de lucru, un post bun, de fapt, funcția de director adjunct al celui mai mare magazin universal de acolo. Am aplicat și, gata, am primit postul.

— Felicitări! am spus eu. Cred că ești foarte încântat. Bunicii tale îi va fi dor de tine, presupun. Ține foarte mult la tine.

El a tăcut vreo câteva secunde, ca și când s-ar fi cufundat în gânduri, apoi a schimbat cele două sacoșe dintr-o mână în cealaltă.

— Cum vi s-a părut că se simte în ultima vreme? m-a întrebat el.

— Suficient de vioaie, am spus eu. Mi se pare doar mie, sau chiar are mai multe zile bune decât zile rele, în prezent? Mă întreb dacă nu cumva afecțiunea ei a… care era cuvântul… stagnat? Poate nu va deveni atât de debilă pe cât ne-am temut noi.

— Totuși, a zis el, nu se pune problema că starea ei se va îmbunătăți, nu? Fie va rămâne în același stadiu, fie va începe un declin.

— Da, mă tem că este adevărat, am spus, dezamăgită de pesimismul lui. Crezi că vei putea să vii și să o vizitezi des? Australia este atât de departe.

— Mda, acesta e unul dintre lucrurile despre care voiam să discut cu dumneavoastră.

L-am privit cu atenție, întrebându-mă dacă s-a întâlnit cu mine întâmplător, așa cum am presupus, sau dacă nu cumva mă aștepta special pentru asta. Rutina mea era totuși cunoscută.

— Trebuie să spun că aș dori să o iau cu mine pe bunica.

— În Australia?

— Da.

Am început să râd. Ideea că Heidi va traversa Sydney Harbour bridge, sau că va colinda plajele din Manly mi s-a părut total absurdă. Avea aproape șaptezeci de ani totuși, iar mutarea ei într-o țară ciudată, din celălalt capăt al lumii, unde chiar și bancnotele îi vor fi străine, mi se părea că-i va exacerba starea de confuzie.

— Vorbesc serios, a zis zâmbitor Oberon.

— Dar asta este, oare, o idee bună? am întrebat. Orice ar fi, aici este tot ce știe ea. Niciodată nu a călătorit departe.

— Iată un motiv în plus să mai vadă și ea puțin din această lume, nu credeți?

— Dacă ar fi fost cu vreo douăzeci de ani mai tânără, poate, am zis eu, nu foarte convinsă.

— Treaba e că speram ca dumneavoastră să vorbiți cu ea pentru mine, a continuat el.

— Să vorbesc cu ea despre ce?

— Despre ce aș dori să fac, știți, adică să vând apartamentul…

— Al cui apartament? Apartamentul tău?

— Nu, pe al ei.

— Înțeleg.

— Și aș vrea să vină cu mine când voi pleca. Adică să vină cu noi. Iubita mea mă va însoți. S-a săturat și ea de viața de aici. Mai întâi Brexitul, apoi pandemia…

— Știi că locuiește în apartamentul trei de-o viață, nu? Părinții ei adoptivi au adus-o aici când era doar un bebeluș. Că niciodată nu a locuit în altă casă?

— Sigur că da. De aceea cred că s-o fi săturat de el, nu? a întrebat el rânjind, însă eu i-am ignorat gluma. Îmi dădeam seama exact încotro se îndreaptă conversația, și asta mă irita. Oare toți oamenii stau, pur și simplu, și așteaptă momentul când vor putea valorifica morțile părinților sau bunicilor lor?

— Apartamentele acestea valorează o avere, a continuat el. Mă rog, știți asta, desigur. Caden v-a informat.

— Caden… am început eu, însă nu eram sigură cum să-mi termin gândul. Oare Caden și Oberon au discutat pe la spatele meu? Au schimbat păreri despre cât de profitabil ar fi dacă Heidi și cu mine am dispărea din calea lor?

— Sunt în căutări și vreau să cumpăr ceva în Mosman, iar aici e foarte scump, a spus el. Este în regiunea North Shore din Sydney, lângă…

— Știu unde este Mosman, i-am zis eu.

— Da?

— Am locuit în Sydney, i-am spus. A trecut multă vreme, dar tot cunosc locurile acelea.

— Sunteți o persoană misterioasă.

— Mai misterioasă decât îți închipui tu. Nu mi-o pot imagina pe Heidi trăind într-o casă atât de departe.

— Oh, nu, m-ați înțeles greșit! a mărturisit el. Nu mă gândeam să se mute împreună cu Lizzie și cu mine. Nu, m-am interesat și am găsit cel mai grozav centru pentru pensionari în apropiere. Acolo își va face o mulțime de prieteni, fac numeroase activități și, desigur, vremea este…

— Vremea, vremea, vremea, am zis eu, dând din mână. Întotdeauna m-a enervat încăpățânarea cu care englezii aduc vorba despre cel mai obositor subiect. Să știi că nu este lucrul cel mai important în viață.

— Nu, dar…

— Și ce părere are bunica ta despre acest plan măreț?

— Nu este prea încântată, a recunoscut el.

— Cred și eu că nu este.

— Tocmai de aceea speram să obțin sprijinul dumneavoastră.

— În ce scop? am întrebat eu. Speri că eu aș putea să o conving?

— Cu siguranță înțelegeți că există o logică. Dacă voi fi la o distanță de șaptesprezece mii de kilometri depărtare de ea.

— Nu socotesc în kilometri, i-am spus eu. Cât înseamnă asta în mile?

El a socotit în gând.

— Poate vreo zece mii de mile?

— Bun. Continuă!

— Dacă eu voi fi la zece mii de mile depărtare de ea, atunci mi se pare logic că ar fi bine să vină cu mine. Sunt singura rudă pe care o mai are, totuși.

— Fapt care ar putea fi considerat un motiv pentru ca tu să rămâi.

— Nu pot, doamnă Fernsby, a zis el scuturând din cap. Pentru mine este o ocazie uriașă. Am nevoie de o nouă aventură. Sunt prea tânăr să mă stabilesc de acum la Selfridges și să trăiesc monotonia zi de zi, săptămână de săptămână, an după an, până la pensionare.

Tot ce a spus el era justificat și am încuviințat, cât de cât înduplecată. Ne apropiam de Winterville Court și ne-am oprit în fața scărilor de la intrarea în clădire.

— Nu intenționez să profit de ea în niciun fel, dacă asta vă îngrijorează, a spus Oberon. Să nu credeți că vreau să vând apartamentul și să bag banii în buzunar. Cu toate că, nu pot să mint, mi-ar prinde bine o parte din moștenire în acest moment, când am mare nevoie. Nu mi-aș putea abandona bunica. Doar că nu vreau să dau cu piciorul unei șanse ca aceasta din cauza ei. Încerc să găsesc o soluție și să fac astfel încât să iasă bine pentru noi toți.

— Când ai discutat cu Caden? l-am întrebat.

— Poftim?

— Când ai discutat cu Caden? am repetat întrebarea. Mă auzise perfect de prima dată, însă voia să tragă de timp.

— Așa este, am discutat, a recunoscut el. Dar mai mult din întâmplare decât din alte motive. Oricum, cele două chestiuni nu au nicio legătură.

— Care două chestiuni?

— Planurile mele și… A avut măcar decența să se uite în altă parte, deși se vedea că e jenat. Problema lui, adică, planurile dumneavoastră cu apartamentul.

Am preferat să mă uit și eu undeva, spre bovindoul care dădea în stradă și în spatele căruia cu siguranță ședea Madelyn Darcy-Witt. O mică umbră a apărut în spatele draperiilor semitransparente. Era silueta unui copil. Un băiețel. Așadar, era acasă. Mai trebuia să-l văd

în carne și oase, însă i-am auzit glasul de câteva ori, când ieșea sau intra în clădire însoțit de mama lui. Părea un copil liniștit, așa că nu-mi dădeam seama dacă asta era bine sau rău.

— Așadar, veți sta de vorbă cu ea? m-a întrebat Oberon, iar eu i-am luat din mâini sacoșele cu cumpărături, deși aveam mintea în altă parte.

— Da, am zis eu, dar numai ca să aflu ce vrea să facă și unde ar prefera să trăiască. Nu voi încerca să o conving în nicio direcție. Nu eu trebuie să decid asta. Dar mă bucur mult pentru tine, Oberon, sincer. Ai dreptate, pare o oportunitate grozavă și e frumos din partea ta că o incluzi pe bunica ta în planurile de viitor.

Părea satisfăcut de replica mea, iar eu am intrat în clădire și am închis ușa după mine. Am rămas puțin în holul de la intrare, în speranța că voi auzi ceva din apartamentul unu, dar acolo era liniște absolută. Totuși, dintr-un motiv inexplicabil, eram sigură că băiatul stătea de partea cealaltă a ușii, cu urechea lipită de ea. Sau poate că stătea în picioare pe un scaun și se uita la mine prin vizorul ușii.

De-abia când am ajuns sus mi-am dat seama că Oberon nu s-a mai oprit să meargă în vizită la bunica lui, până la urmă. Pur și simplu, m-a atras și pe mine în acest hățiș al planurilor lui, după care și-a văzut de drum.

Capitolul 14

Domnul Toussaint a venit să ne ia cu un automobil roșu, ostentativ, care atrăgea atenția tuturor trecătorilor. Nu aveam nicio idee despre proveniența averii lui, însă am presupus că era vorba de banii vechi, ascunși cu grijă în timpul războiului, iar acum, odată cu eliberarea, probabil că și-a recăpătat drepturile să-și etaleze proprietățile. Deși aveam multe suspiciuni în legătură cu el, mi s-a părut absolut minunat să mă urc într-un asemenea vehicul. Pe trotuarul de vizavi, Émile ieșise din magazinul tatălui său cu o privire invidioasă.

— Nu pleci departe, nu? m-a întrebat el, după ce s-a apropiat de mașină și a studiat banchetele din piele și interiorul lustruit.

Mama i-a aruncat o privire, în timp ce s-a urcat în mașină, enervată că ne-a văzut conversând.

— Ne întoarcem azi, i-am spus. Mergem cu barca, așa mi s-a spus. Am făcut o grimasă prin care-mi exprimam dezinteresul, cu toate că de-abia așteptam să pornim în expediție. Nu a fost ideea mea, am adăugat mai încet.

— Émile, dacă îmi pătezi mașina cu mâinile tale murdare, te voi pune să plătești spălatul, i-a spus domnul Toussaint, mai târziu, în timp ce urca la volan.

Émile a șters portiera cu batista și gesturi teatrale, apoi a făcut o plecăciune politicos și s-a dus spre magazin. Când ne îndepărtam, am privit în urmă, cu speranța că se va uita după noi, până când vom dispărea din vedere, însă, spre dezamăgirea mea, el intrase deja în magazin.

Domnul Toussaint lăsase capota mașinii în jos și am avut o senzație nemaipomenită simțind cum îmi mângâie vântul obrajii în timpul mersului. Trecuse mult timp de când nu mai mersesem cu o

mașină. Firește, când locuiam în locul celălalt, tata avea o mașină, iar Kurt, de cele mai multe ori, era șoferul lui. Era adevărat că m-au trecut fiori de dorință pentru tânărul locotenent de multe ori, când stăteam pe bancheta din spatele lui, fermecată de părul lui des și blond, dar și de liniile lăsate de pieptăn în părul lui bogat, care semăna cu un câmp proaspăt arat. Parcă și acum îl văd stând în picioare, lângă automobilul tatălui meu, la soare, îmbrăcat în pantaloni lungi și un maiou alb, fără mâneci pe deasupra, care mie îmi atrăgea privirea spre brațele lui musculoase și bronzate. Flirtam copilărește cu el, dar fratele meu ne-a întrerupt, insistând că aveam doar doisprezece ani și ar trebui să nu mai dau impresia că sunt mai matură decât în realitate. Atunci, Kurt s-a distanțat de mine, iar eu m-am tot întrebat dacă mai mult îl neliniștea tinerețea mea sau teama că tatăl meu nu va fi deloc încântat. Am fost foarte furioasă pe fratele meu atunci. Era prima dată când, pur și simplu, am vrut să-l fac să sufere.

— Unde mergem? am întrebat acum, însă nu am primit răspuns nici de la domnul Toussaint, nici de la mama. Erau prea ocupați să râdă și să converseze. Am încercat din nou, pe un ton ridicat. Domnule Toussaint, am strigat, practic, fiindcă vântul îmi acoperea vocea. Unde ne duceți?

— Într-un loc numit Saint-Ouen, a spus el, fără să se întoarcă și privind atent în față la drum. Am observat că mâna lui stângă era în poala mamei. Nu e foarte departe, cam la vreo treizeci de minute cu mașina. În apropiere este un parc, iar acolo putem să luăm prânzul, apoi vom închiria o barcă și mergem pe râu.

— Vom fi în siguranță? am întrebat.

— Oh, Gretel! a zis mama râzând, deși râsul ei suna fals. Doar nu crezi că Rémy ne-ar duce în locuri unde am fi în primejdie, nu-i așa, draga mea?

— Mai degrabă mi-aș sacrifica o mână, a declarat el, iar eu am ales să nu mai continui conversația, deoarece preferam să fiu lăsată cu gândurile mele. Vântul îmi răsfira părul și mi-am descheiat primii doi nasturi de sus ai rochiei, ca să simt cum aerul îmi mângâie pielea, apoi am închis ochii și mi-am lăsat capul pe spate. Când i-am redeschis, am remarcat că domnul Toussaint mă examina prin oglinda retrovizoare și privirile ni s-au întâlnit. Am vrut să întorc capul, dar nu puteam. Mama a surprins momentul, a văzut că ne privim și a pus ușor mâna pe brațul lui. El a întors imediat capul spre ea, zâmbind, apoi și-a pus ambele mâini pe volan.

Domnul Toussaint adusese cu el un coș pentru picnic, așa că ne-am așezat pe iarba uscată din Grand Parc des Docks și am mâncat ficelle[5], diferite cărnuri afumate, Tomme de Savoie[6] și o plăcintă pe care nu am mai gustat-o până atunci, ca un fel de tartă cu roșii uscate și măsline, iar toate aceste bunătăți au avut nevoie de multe pahare cu vin ca să alunece bine pe gât. Nu era un loc aglomerat, doar câteva perechi de tineri se plimbau prin zonă, schimbând priviri drăgăstoase, și câteva familii cu copii mici și câini și mai mici. M-am întrebat cum o fi arătat locul acesta cu un an sau doi în urmă. Oare parcul ar fi fost plin cu soldați sau oamenii și-ar fi continuat viața de zi cu zi, la fel cum au făcut-o înainte de invazie?

— Cât de elegant vă îmbrăcați, domnule Toussaint, am spus, iar mama s-a întors spre mine încruntată, cumva inexplicabil, deoarece ea însăși mi-a spus să fiu politicoasă cu el și oare ce este un compliment dacă nu apogeul amabilității?

— Îți mulțumesc, Gretel, a spus el. Frumos din partea ta să spui asta.

— Presupun că aveți un croitor personal?

— Întâmplător, am unul, a recunoscut el.

— Este cumva domnul Vannier?

A urmat o pauză.

— Dar cine este domnul Vannier? a întrebat el.

— Este proprietarul magazinului cu accesorii pentru croitorie, aflat vizavi de casa unde locuim noi. M-am gândit că vă faceți cumpărăturile de acolo.

— Nu, a răspuns el. Croitorul meu locuiește în Faubourg Saint-Germain.

— Înseamnă că nu ați fost niciodată în magazinul domnului Vannier?

— Mă tem că nu, a zis el și clătinat din cap. Mi-l recomanzi tu?

— Mi-e teamă că Gretel este pe cale să se îndrăgostească de băiatul care muncește acolo, a spus mama pe un ton glumeț, dar care trăda și cantitatea de alcool băut. Este total nepotrivit pentru ea, desigur.

— Nepotrivit în ce sens?

— Mă rog, lucrează în comerț. Este un băiat de prăvălie.

— Este chipeș? a întrebat domnul Toussaint.

— Dar cu siguranță că îl cunoașteți, nu-i așa? am întrebat eu.

— Nu-l cunosc, a zis el, vrând să pară complet nevinovat. Cum spuneam, nu am intrat niciodată în magazinul acela.

Am hotărât să nu mai insist cu discuția. Să nu-l fi auzit eu bine mai devreme? Dar, nu, îmi aduc aminte exact cuvintele lui. *Émile, dacă îmi pătezi mașina cu mâinile tale murdare, te voi pune să plătești spălatul.* Dacă nu cunoștea nici magazinul, nici pe proprietari, atunci cum de știa numele lui Émile?

— Acum, cred că am mâncat și am băut bine, a spus el și s-a ridicat și și-a scuturat hainele. Ar fi timpul să mergem să închiriem una dintre bărci, sunteți de acord?

— Oh, da! a exclamat mama și a adunat repede farfurioarele pentru picnic, apoi tacâmurile și le-a pus pe toate în coșul special.

Haide, Gretel, ajută-mă și tu cu restul.

Am strâns păturile și am adunat sticlele de vin goale.

— Gretel, ești o cititoare pasionată? m-a întrebat domnul Toussaint când reveneam la mașină și așezam coșul în portbagaj. Mama plecase să caute o toaletă publică, iar acum rămăsesem doar noi doi.

— Da, îmi plac mult cărțile, am mărturisit eu.

— Ai citit *Thérèse Raquin?*

Am clătinat din cap. Auzisem de Zola, cu siguranță, dar încă nu făcusem cunoștință cu scrierile lui.

— O poveste interesantă, mi-a spus el. Cele trei personaje din roman vin chiar în locul acesta, la Saint-Ouen, ca să petreacă o zi la plimbare cu barca. Thérèse, soțul ei bolnăvicios, Camille, și amantul ei, Laurent, care este cel mai bun prieten al lui Camille. Bietul tânăr cu sănătatea șubredă nu știe că planul amanților era să-l împingă din barcă, în apa râului. Ei intenționează să-l înece, pentru ca să se poată căsători după aceea.

— Ce faptă crudă, am comentat eu, dar m-am întrebat de ce-mi spune mie toate astea. Și, până la urmă, planul le-a reușit?

— Da, a răspuns el. Doar că finalul fericit pentru ei devine frustrant. Camille revine în fiecare noapte în visele lor, ca să îi bântuie. Sufletul lui nu se poate odihni în pace, fiindcă știe de crima ticăloasă a fiecăruia și asta îi va face să plătească.

— Cum se termină povestea?

— Nu vreau să-ți stric plăcerea lecturii, a zis el, zâmbind și lăsând vederii dinții albi, ascuțiți. Dar hai să spunem că s-a făcut dreptate.

— Dumneavoastră așa credeți? l-am întrebat eu. Că sufletele celor cărora le-am greșit ne veghează, în așteptarea unui moment de răzbunare?

— La fel de mult cum cred că pământul este rotund și că ziua vine după noapte, a spus el. Dar tu nu ai de ce să-ți faci asemenea griji, nu-i așa, Gretel? O fată de vârsta ta nu ar fi putut face rău nimănui. Conștiința ta este curată, da?

— Despre ce șușotiți acolo voi doi? a întrebat mama când s-a întors și părea că se uita bănuitoare când la mine, când la el.

— Despre crimă, a zis domnul Toussaint, continuând să păstreze contactul vizual cu mine. Minciună. Răzbunare.

— Ce subiect mult prea filozofic pentru o zi ca asta, a spus ea și parcă a cuprins-o un frison. Haide, Rémy, a adăugat și l-a luat de braț. Hai să găsim o barcă. Mai e puțin și soarele va începe să se ascundă după norii aceia groși.

Au pornit în direcția debarcaderului, însă eu am mai rămas lângă mașină câteva secunde. De-abia când mama s-a întors și m-a strigat pe nume i-am urmat și eu.

Capitolul 15

Desigur, a fost doar o chestiune de timp până când l-am cunoscut pe Henry.

Winterville Court avea în partea din spate o grădină lungă, pe o suprafață de cincisprezece metri pe nouă, mărginită de copaci, care forma o enclavă idilică, unde erau două bănci din lemn, așezate față în față pe laturile estică și vestică, iar în colțul îndepărtat era amplasată o masă pentru picnic.

Edgar și cu mine mergeam acolo adeseori și stăteam în lunile de vară, citeam liniștiți sau, pur și simplu, ne bucuram de soare, iar când Caden era copil îi plăcea să alerge peste tot cu prietenii lui. Totuși, pe măsură ce am înaintat în vârstă, am început să petrec din ce în ce mai puțin timp acolo, iar în ziua când drumurile noastre s-au intersectat pentru prima dată, parcă trecuseră vreo patru luni de când nu am mai pus piciorul în grădină.

Era o dimineață caldă, în care am deschis toate ferestrele ca să aerisesc apartamentul, dar mă simțeam puțin claustrofobă, așa că mi-am luat ochelarii din sertar și am coborât cu Maria Antoaneta și am poposit pe una din bănci, având alături de mine o sticlă cu apă. Coroana bogată a copacilor de deasupra capului îmi oferea o umbră binevenită, ferindu-mă de soare. Am reluat lectura din punctul unde o lăsasem, când tânăra aventurieră devenise acum Dauphine a Franței, prin căsătoria cu Louis-Auguste, un truc elegant, dat fiind faptul că mirele nici măcar nu a avut bunăvoința să apară la ceremonie.

Citeam de aproape douăzeci de minute, când am început să simt că sunt supravegheată. Mi-am ridicat privirea, am întors capul, dar în jurul meu era liniște, așa că mi-am reluat lectura. Apoi, în sfârșit, s-a deschis ușa din spate, pe care ieșeai din clădire spre grădină, iar

acolo am observat un căpșor ivindu-se timid pe după ea. Mi-am făcut curaj și am recunoscut că momentul era inevitabil, așadar, eram pregătită să fac cunoștință cu băiatul.

Teama mea cea mai mare când s-a născut Caden a fost că el îmi va aminti de fratele meu – era unul dintre motivele pentru care am sperat că voi avea o fată –, dar, spre ușurarea mea, nu semăna absolut deloc cu el, ci moștenise trăsăturile familiei tatălui său. Însă tot ce era legat de Henry mă ducea cu optzeci de ani înapoi în timp și a trebuit să strâng bine brațul băncii de lemn, ca să mă liniștesc.

La fel ca fratele meu, băiatul era firav pentru vârsta lui, avea părul de culoare șaten-închis și tenul curat, fără coșuri. Purta o pereche de pantaloni scurți viu colorați, o cămașă polo, și chiar de la acea distanță, vedeam cât de albaștri erau ochii lui. Am rămas amândoi nemișcați, privindu-ne reciproc, fiecare din poziția lui. Pentru mine era ca și când se ridicase din cenușă o fantomă ca să se confrunte cu mine. În cele din urmă, cu mare atenție, a pornit spre mine.

— Bună, a zis el, când s-a mai apropiat.

— Bună, am spus eu.

Avea brațul stâng, de la încheietura mâinii până la cot, învelit într-o carcasă din fibră de sticlă, iar brațul însuși era susținut de un bandaj. Când l-am văzut cum se uită în sus, la copaci, m-am întrebat dacă nu cumva îi plăcea să se cațere și a ajuns în această stare în urma unei întâmplări nefericite, petrecută la fosta lui reședință.

— Mă numesc Henry, a spus băiatul.

— Eu sunt Gretel.

A părut surprins de ce i-am spus, așa că a râs timid.

— Nu pot să-ți spun așa, mi-a zis.

— De ce nu?

— Pentru că trebuie să-ți spun doamna Cum-Te-Cheamă. Așa cer bunele maniere.

— Mă rog, în cazul acesta, ar trebui să-mi spui doamna Fernsby, i-am spus. Dar nu m-ar deranja dacă vrei să-mi spui Gretel. De fapt, prefer numele acesta. Nu țin prea mult la etichetă.

— Ca în Hansel și Gretel? a întrebat el.

— Cred că da, exact. Cunoști povestea?

Băiatul a încuviințat din cap.

— Cei doi sunt prinși și închiși undeva de o vrăjitoare bătrână îngrozitoare. Pe urmă, ea îi pune la îngrășat și încearcă să-i gătească în foc.

— Așa a făcut, am confirmat eu. Doar că nu a reușit.

— Ai un frate pe nume Hansel?

— Nu, am zis.

— Nu ai un frate, sau nu ai un frate pe nume Hansel?

Nu i-am răspuns. Probabil că această conversație despre povești l-a făcut să se uite la cartea din poala mea și a indicat spre ea.

— Ce citești? m-a întrebat.

— Este o biografie a Mariei Antoaneta, i-am spus și am ridicat volumul, ca să-i arăt coperta.

— Cine este ea?

— Cine *a fost* ea? am rectificat eu. A fost regina Franței, oh, cam cu aproape două sute de ani în urmă.

— Și ce s-a întâmplat cu ea?

— I s-a tăiat capul, am spus eu.

Henry a făcut ochii mari și buzele i s-au arcuit în forma literei O. Am sperat că nu l-am speriat.

— De ce? a întrebat el pe nerăsuflate.

— Oamenii s-au revoltat, am explicat eu. Adică mai mulți cetățeni. Au fost de părere că regele și regina nu-i tratează foarte bine, așa că au organizat o revoluție.

Acum, puștiul asculta cu atenție și ceva îmi spunea că sigur la școală era un elev bun și că era interesat de lumea care îl înconjoară, de lucrurile care s-au întâmplat în trecut și de lucrurile care se puteau petrece în viitor.

— Și cum i-au tăiat capul? a întrebat el, iar eu am zâmbit. Băieților le place atât de mult să asculte cele mai înspăimântătoare detalii.

— A existat o mașinărie, numită ghilotină, i-am spus eu. Ai auzit vreodată de ea?

El a clătinat din cap.

— Era foarte înaltă, confecționată din lemn, iar în partea de sus avea suspendată o lamă înclinată. Revoluționarii îi așezau pe dușmanii lor întinși pe burtă, cu capul sprijinit de o bârnă de la baza ei și lama cădea de sus. Gâtul era tăiat brusc, iar capul cădea într-un coș. Se spune că femeile asistau la toate astea, așezate pe rândul din față, și continuau să tricoteze în timp ce priveau. Nu știu dacă asta chiar este adevărat sau este doar ceva inventat de cei de la Hollywood.

— Dar e oribil, mi-a zis, cu toate că simțeam că o părticică din el era încântată de respectiva grozăvie.

— Este, am confirmat eu. Cu toate că se spune că nu era dureros. Trebuia să fie un act umanitar.

El s-a încruntat.

— Ce înseamnă asta? m-a întrebat.

— Înseamnă că trebuie să te porți frumos cu oamenii, i-am zis eu.

A stat puțin și s-a gândit, apoi s-a întors, pășind prin iarbă, și a început să-și tragă picioarele spre spate, așa cum fac taurii, când se pregătesc să atace. Pe neașteptate, a început să alerge spre colțul opus al grădinii – cu grijă, ca să nu-și balanseze prea mult brațul vătămat –, după care s-a întors, tot în alergare, de parcă ar fi resimțit

nevoia să consume puțină energie. Când a reînceput să vorbească, ai fi zis că nimic nu s-a întâmplat înainte de asta.

— Locuiești aici? m-a întrebat, iar eu am dat din cap și i-am arătat fereastra de la etajul întâi.

— Locuiesc exact deasupra voastră, i-am spus. În apartamentul doi.

— Eu locuiesc în apartamentul unu.

— Știu. Și îți place aici?

A ridicat din umeri, ca și când pentru el era ca un loc ca oricare altul.

— Ai un dormitor frumos? l-am întrebat.

— Am un poster cu Harry Potter pe perete, mi-a spus. Și am toate cărțile și unsprezece personaje din poveste.

— Le-ai citit?

— De două ori, a zis el. Dar acum citesc asta.

Până în acel moment, nici măcar nu mi-am dat seama că și el avea cu el o carte, pe care o ținea sub brațul sănătos, iar acum o întinse spre mine.

— Mami spune că trebuie să citesc ceva diferit, înainte să mă apuc să citesc din nou *Harry Potter.*

În clipa aceea parcă am primit o palmă peste față. Când Caden era copil, eu nu i-am permis să împrumute cartea pe care Henry o avea de la bibliotecă, deși titlul ei îl făcuse curios. Putea să aleagă orice dorește, i-am spus, o carte pentru orice grupă de vârstă, cu excepția acesteia.

— Ce s-a întâmplat? m-a întrebat Henry.

— Nimic, am zis eu.

— Ai făcut o față caraghioasă.

— Sunt bătrână, i-am explicat eu.

— Câți ani ai? a întrebat el.

— Am o sută douăzeci și șase de ani, i-am spus, iar el părea că acceptă răspunsul ca fiind unul perfect rezonabil.

— Eu am doar nouă ani, a zis el.

Ușa de la capătul celălalt al grădinii s-a deschis și Madelyn a ieșit, afișând o mină îngrijorată. Când ne-a văzut vorbind, sau, mai bine zis, a văzut că Henry este teafăr și nevătămat, și-a dus mâna la piept, de parcă toate ororile imaginare, pe care i le-a inspirat absența lui, ar fi fost îndepărtate.

— Iată-te! a strigat ea, iar băiatul s-a întors imediat cu fata spre ea.

— Ea este mămica mea, a zis el, iar eu am dat din cap.

— Da, știu, am zis. Ne-am cunoscut.

— Henry, nu o mai sâcâi pe doamna Fernsby! a strigat ea. Vino înăuntru!

El a făcut cum i s-a cerut, fără să comenteze, iar pe mine m-a impresionat cât de ascultător era.

— La revedere, Gretel! mi-a spus el, în timp ce se îndepărta.

— La revedere, Henry! am răspuns, înainte ca el să ajungă prea departe ca să mă mai audă. Henry! am strigat imediat în urma lui. Henry! am strigat din nou.

El s-a întors, m-a privit și părea că nu înțelege de ce l-am strigat. Ușa era încă deschisă, doar că Madelyn dispăruse, probabil se întorsese în apartament.

— Ce s-a întâmplat cu brațul tău? l-am întrebat.

Întâi s-a uitat lung la mine, apoi la membrul despre care l-am întrebat. L-am văzut că se pregătește să formuleze un răspuns, dar imediat a ridicat ochii spre cer, ca și când nu-și mai amintea ce trebuia să spună. Pe urmă, fără alte cuvinte, s-a întors și a luat-o la fugă spre apartamentul lui, iar ușa s-a trântit în spatele său.

De-abia atunci am realizat că uitase pe bancă volumul lui din *Insula Comorilor*.

Capitolul 16

La câteva zile după expediția cu barca, am fost la magazinul domnului Vannier, în căutarea lui Émile, doar că m-a întâmpinat tatăl său, care m-a salutat fără prea multă politețe. Era prima dată când stăteam de vorbă și îmi era destul de clar, după expresia lui, că nu privește cu ochi buni prezența mea în viața fiului său.

— Trebuia să se întoarcă pe la ora două, a spus el și a scos din buzunarul vestei un ceas pe al cărui ecran a bătut ușor cu două degete. Avea unghiile mult prea lungi pentru un bărbat, iar eu mă holbam la mâinile lui cu o anumită repulsie. Înțelegi, au trecut deja zece minute peste ora două. Nu e un băiat în care să ai încredere.

— Dar muncește foarte mult, am replicat eu, luându-i apărarea. Este devotat atât locului unde muncește, cât și dumneavoastră.

Domnul Vannier a mormăit ceva neinteligibil. Mi se părea că nu avea deloc chef să se lase îmbunat.

— Ești Gretel, nu? m-a întrebat, în cele din urmă, iar eu am dat din cap.

— Da, Gretel Guéymard, am spus eu.

— Guéymard, a repetat el, rostindu-mi numele lent și privindu-mă cu atenție. Eu am preferat să privesc în altă parte, deoarece nu doream ca expresia feței mele să trădeze faptul că am căpătat numele de foarte puțin timp.

— Spune-mi, domnișoară Guéymard, ce treabă ai cu fiul meu? m-a întrebat el.

— Vreau să fim prieteni, atât, am răspuns eu, surprinsă de întrebarea lui.

— Un băiat și o fată de vârsta voastră nu pot să fie doar prieteni, întotdeauna vor apărea sentimente care deranjează. Ai de gând să ți-o pui cu el, presupun?

Am clătinat din cap, enervată că îndrăznește să mă jignească în asemenea măsură, cum numai mama ar fi putut să-i vorbească menajerei noastre, Maria, când locuiam la Berlin sau în locul celălalt. La vremea aceea încă eram atât de arogantă, încât credeam că ar trebui să fiu tratată cu un anumit respect.

— Vrem să ne cunoaștem, atâta tot.

— Eu nu vreau să-i distragă cineva atenția de la muncă, a zis domnul Vannier.

— Fiecare dintre noi are nevoie să se mai și distreze din când în când, am spus, mai ales că vedeam cum domnul Vannier se pregătește să-mi dea o altă replică, însă, înainte ca el să apuce să deschidă gura, s-a auzit clopoțelul de deasupra ușii și l-am văzut pe Émile intrând. Și-a dat la o parte șuvițele rebele de pe frunte și s-a oprit în mijlocul magazinului, ca să se uite când la mine, când la tatăl său, pentru că nu știa care era tema conversației noastre.

— Tată, a zis el, salutându-l din cap. Gretel.

— Ai întârziat, a spus domnul Vannier și s-a dus după tejghea, de unde și-a luat haina pusă pe un umeraș.

— Am fost reținut. Îmi pare rău.

Tatăl lui a mormăit ceva, apoi, fără să mai spună un cuvânt, a ieșit din magazin, ca să ia masa de prânz. Émile s-a întors spre mine și a zâmbit stânjenit.

— Îmi cer scuze pentru asta, a spus el. Devine morocănos când îi este foarte foame.

— Nu face nimic, am zis eu. Nu cred că mă place foarte mult, să știi.

— Așa e felul lui. Își face griji pentru mine.

— Crede că am o influență proastă asupra ta.

— Nu, nu e vorba de asta.

M-am încruntat, așteptând o explicație de la el, în schimb, el a venit la mine și ne-am sărutat, destul de stângaci.

— Nu ai mai venit să mă vezi de duminică, i-am spus eu. De când domnul Toussaint ne-a dus pe mine și pe mama la Saint-Ouen.

— Îmi pare rău, a zis el. Am fost ocupat aici. Ați avut o zi frumoasă?

— Nu în mod special. S-a purtat de parcă era expert în ambarcațiuni, dar, sincer, de câteva ori mai avea puțin și ne răsturnam cu barca. Probabil din cauză că a băut prea mult vin. Mama țipa și toți cei din bărcile de pe râu se uitau la noi. Mi-a fost așa rușine, că nu-ți pot spune.

Émile a râs.

— Mi-ar fi plăcut să văd și eu întreaga scenă, a zis el.

— Aș fi vrut să fii și tu acolo. Cred… m-am oprit, iar el a făcut un pas spre mine. Mă uitam în jos, sperând că asta îl va încuraja să întindă mâna, să-mi atingă bărbia cu degetele și să-mi ridice ușor capul. Când a făcut asta, am ridicat ochii și l-am privit.

— Ce crezi?

— Că domnul Toussaint ar putea să fie îndrăgostit de mine.

Era imposibil să nu remarc pe fața lui cât se amuza. Acest lucru mă ofensa și mă înfuria în același timp.

— Crezi că glumesc?

— Este un bărbat în vârstă, a protestat Émile. Are cel puțin treizeci și cinci de ani. Iar tu ești doar o copilă.

— Bărbații de vârsta lui sunt atrași de fetele de vârsta mea, i-am zis eu. Ei apreciază inocența noastră.

— Sunt sigur că nu aș folosi acest cuvânt ca să te descriu pe tine, a spus el.

— De ce nu? l-am întrebat, surprinsă de tonul lui, aparent antagonic, iar el a tăcut. Îl priveam cu atenție. Oare am fost prea

directă când i-am făcut avansuri? Ești răutăcios, i-am spus după câteva minute.

— Glumeam și eu, atât, mi-a spus el, punându-mi mâna pe antebraț. Nu trebuie să fii chiar atât de sensibilă.

S-a dus spre tejghea, în spatele căreia era așezată o cutie. A ridicat-o pe suprafața de lucru și a desfăcut sigiliul cu o lamă ascuțită. Când a deschis-o, înăuntru se vedeau o mulțime de perechi de ciorapi în toate culorile curcubeului. Mi se părea greu de imaginat ca un bărbat să poarte ceva atât de strident, dar în același timp mă irita gândul că Émile se apucase de treabă, în timp ce eu eram încă acolo. Aveam nevoie de atenția lui. De toată atenția lui. Revendicam acest lucru ca pe un drept al meu.

— Așadar, am zis, în cele din urmă. Când ne mai vedem și noi?

— Păi, ne vedem chiar acum, a răspuns el.

— Știi ce vreau să spun. Poate că dorești să mergem iar la cafeneaua aceea. Sau am putea să mergem la plimbare. Sau într-o seară am putea să…

Nu am continuat propoziția, iar el și-a ridicat privirea, recunoscând tonul meu sugestiv.

— Am putea să ce? m-a întrebat.

— Păi, tatăl tău nu este acasă toată seara, nu-i așa? Am putea petrece puțin timp împreună. Sus.

Am privit spre o ușă din spatele magazinului, care, presupuneam eu, ducea spre o scară, iar aceasta ducea spre etaj, unde erau dormitoarele celor doi. El mi-a urmărit privirea, iar când s-a întors spre mine, am văzut imediat dorința în ochii lui. Cât de ușor era, mi-am dat seama, să recâștig atenția unui băiat.

— Pe bune? a zis el cu vocea tremurând de emoție.

— Pe bune, am confirmat, zâmbind. Nu-mi păsa deloc dacă astfel scădeam în ochii lui. Mai important era să-i țin treaz interesul și,

oricum, voiam să experimentez acest ritual al trecerii cu el. Am dorit asta din momentul când am pus prima dată ochii pe el.

S-a apropiat de mine și m-a sărutat pasional. Se lipise cu totul de mine și am simțit ardoarea lui, așa că i-am pus mâna pe piept, să-l opresc.

— Nu am vrut să spun chiar acum.

— Atunci când?

— Cu altă ocazie. Săptămâna viitoare. Când ar fi o zi mai potrivită?

A stat puțin să se gândească.

— Joi, mi-a spus el. În fiecare joi seara tata merge în vizită la o prietenă și atunci lipsește cu orele.

— Ce fel de prietenă?

— O doamnă-prietenă, a răspuns el și mi s-a părut atât stânjenit, cât și dezgustat de idee. Știi, au un aranjament. El se duce la ea mirosind a colonie, iar când se întoarce, duhnește a parfum.

— Atunci se pare că nu ne poate condamna, nu-i așa? l-am întrebat. Tu ai… am ezitat, fiindcă nu eram sigură cât de insistent puteam să pătrund în trecutul lui, de vreme ce eu eram atât de secretoasă despre al meu. Ai mai fost vreodată cu o fată?

A dat din cap că da.

— O singură dată, a zis. În seara când s-a sfârșit războiul. Ea era mult mai mare decât mine. Nu sunt sigur că m-am achitat corespunzător și am satisfăcut-o. Dar tu? Ai mai fost cu un băiat?

Am clătinat din cap că nu. Părea surprins, dar și-a pus palma pe obrazul meu și cu degetul mare m-a mângâiat delicat. Cu greu m-am abținut să nu-l trag după mine pe scări, sus, în clipa aceea, însă știam prea bine că nu trebuie să fac prostia asta. Da, voiam să mă culc cu el, dar doream mai mult de atât. Voiam ca el să se îndrăgostească de mine, să se însoare cu mine, să mă ducă departe de mama și să mă

ajute să-mi construiesc o viață nouă, care poate mi-ar șterge trecutul. Oare mă înșelam, m-am întrebat, să-i promit că voi fi a lui atât de curând, când poate mi-aș atinge mai bine ambele scopuri dacă l-aș lăsa să aștepte? Totuși, acum, hotărâsem amândoi pentru ziua de joi și nu mai puteam să dau înapoi. Eram eu multe, dar nu eram o vampă.

Ne-am mai sărutat o dată, iar când am plecat din magazin, mi-a venit în minte un gând.

— Crezi totuși că mă înșel în privința domnului Toussaint? l-am întrebat. Că s-ar îndrăgosti de mine?

Émile a ridicat din umeri.

— El se îndrăgostește de toate fetele pe care le întâlnește. Tinere sau mai în vârstă. Lumea spune că are o dorință nepotolită pentru femei.

— Înseamnă că îl cunoști atât de bine?

— Îl cunosc de când eram copil. Cu toate că era mult mai în vârstă ca mine, era bun prieten cu fratele meu. Louis avea un mare respect pentru el. În ochii lui era un erou. S-a înscris în mișcarea de Rezistență doar din cauza lui Rémy.

Mă tot gândeam la cele auzite pe când mergeam pe stradă, iar vântul răcoros îmi sufla în față, de data aceasta în rafale. Așadar, îl cunoștea. Sau, mai degrabă, se cunoșteau unul pe celălalt. M-am întrebat oare de ce m-a mințit domnul Toussaint?

Capitolul 17

Heidi Hargrave avea una dintre dimineţile ei bune.

Stăteam şi beam o cafea în apartamentul ei, în timp ce un meşter îi repara aragazul. M-a sunat chiar în clipa când bărbatul a ajuns la ea, pentru că nu-i plăcea să rămână singură cu bărbaţi necunoscuţi. Cam cu vreo zece ani în urmă, a avut loc un incident, când un bărbat s-a dat drept un reprezentant al firmei de gaze, a făcut în aşa fel încât a păcălit-o şi a intrat în sufragerie, de unde i-a luat două sute de lire, iar de la această nefericită întâmplare, ea nu şi-a mai recăpătat încrederea în oameni.

— I-ai cunoscut pe noii vecini? m-a întrebat pe un ton confidenţial, iar eu am încuviinţat din cap.

— Am cunoscut-o pe soţie, i-am zis eu. Şi pe băieţel. Pe soţ încă nu l-am întâlnit. Se pare că este producător de film.

— L-am cunoscut aseară, mi-a zis ea. Nu am ştiut că domnul Darcy-Witt venise de la Los Angeles şi nici nu văzusem, nici nu auzisem ceva care să-i indice prezenţa la Winterville Court. Aşa este, a insistat ea, observând că am o privire sceptică. Nu inventez, să ştii. Stai să-l vezi şi tu.

— De ce? am întrebat eu.

Ea a zâmbit, a dus o mână la piept şi a început să clipească des, aşa cum fac fetele, iar pe mine m-a bufnit râsul.

— Îl ştii pe Richard Gere? m-a întrebat ea.

— Actorul? Desigur.

— Ei bine, mi-a amintit de el. Doar că e mult mai arătos. Eram jos, îmi luam corespondenţa, iar el venise să verifice dacă are ceva în cutie. Am avut o conversaţie foarte agreabilă.

— Despre ce?

— Despre Winterville Court. Despre filme. Miroase de parcă ar face baie în parfum de santal. Nu știam că un bărbat poate să miroasă atât de plăcut. Iar dinții lui! Gretel, nu știu dacă sunt naturali sau nu, dar sunt albi ca zăpada.

— Presupun că poartă fațete de porțelan.

— Dar nu sunt genul de dinți pe care-i vezi la englezul de rând, asta în mod sigur. Se vede clar că lucrează în industria cinematografică. Of, dacă aș fi fost cu douăzeci de ani mai tânără!

— Și băiatul? am întrebat eu. Ai vorbit cu el?

— Nu, dar l-am văzut când se juca afară, a spus ea făcând semn cu capul spre fereastră, care, la fel ca a mea, dădea spre grădină. Mie nu-mi sunt de folos băieții, adăugă ea definitiv.

— Doamnă, a spus meșterul, după ce intrase în cameră și ținea în mână o șurubelniță uriașă, pe care o flutura amenințător. Trebuie să înlocuiesc nu doar fișa, ci și priza, cu tot cu cabluri. Sunteți de acord?

— Da, da, a zis ea, făcând semn prin aer. Nu mă interesează decât să pot fierbe un ou. Doar asta vreau să fac.

El a încuviințat din cap și a ieșit din cameră. L-am urmărit cu privirea.

— Din ce loc este? am întrebat eu în șoaptă, ca să nu mă audă meșterul.

— Nu știu, nu l-am întrebat. De undeva din Europa, îmi închipui. De ce?

— Fără niciun motiv, am zis. Așadar, ți-a plăcut de el? Pare prietenos?

— Cine? Bărbatul care îmi repară aragazul?

— Nu, domnul Darcy-Witt. Vecinul de jos.

— Oh, da. Se numește Alex.

— Da, mi-a spus soția lui asta.

— Alexander, presupun.

— Probabil.

— Cum arată soția lui?

Am stat să mă gândesc puțin.

— E greu de spus, am răspuns eu. Mi s-a părut un pic cam pierdută, dacă mă întrebi. Cam aiurită. Sau copleșită de drama mutării într-o casă nouă.

— Ți se pare fericită?

— Nu în mod special, nu. Nu lucrează. A lăsat să se înțeleagă că soțul ei nu e de acord să muncească. A fost actriță mai de mult. Așa s-au cunoscut.

— E drăguță, a zis Heidi. Trebuie să recunosc.

— Credeam că nu te-ai întâlnit cu ea?

— Nu, dar am văzut-o. Mereu mă uit pe fereastră când aud că se deschide ușa de jos. Îmi place să știu întotdeauna cine intră și cine iese.

M-am încruntat, fiindcă mă întrebam dacă nu cumva și scria într-un carnețel toate mișcările fiecărui locatar. Poate că a început să facă asta după ce a fost jefuită.

— Mi se pare prea tânără ca să stea, așa, fără să facă nimic, nu crezi? am întrebat eu. O femeie tânără ca ea ar trebui să iasă în lume și să-și câștige existența. Nu să se bazeze pe soțul ei.

— Dar niciodată nu stă degeaba, a protestat Heidi, care s-a bucurat de viața de casnică mai mult decât mine, așa că nu voia să audă niciun cuvânt împotriva conceptului. Trebuie să aibă grijă de un copil, în primul rând, a spus ea.

— Puștiul are nouă ani, am zis eu. Presupun că o mare parte a timpului este la școală. Probabil că este genul acela de femeie care-și petrece diminețile în sala de fitness, apoi se vede cu prietenele la prânz și se face mangă cu cocktailuri la ora ceaiului. Am fost puțin cam răutăcioasă, dar așa simțeam eu la ora aceea.

— Nu l-am cunoscut pe băiat, a repetat ea.

Am continuat să beau cafeaua, dar nu am mai spus nimic. Mi se părea absolut ciudat cum putea Heidi să converseze, apoi să sară brusc la altceva, fiind într-un moment foarte lucidă, apoi brusc plecată pe alături, așa cum se întâmplă cu o fotografie la o milisecundă după ce subiectul s-a mișcat. Nu e chiar nefocalizată, ci doar puțin blurată.

— Acum, am zis eu, schimbând subiectul spre cel despre care chiar doream să discutăm. Ce am auzit, în legătură cu Australia?

— Ce-i cu ea? m-a întrebat încruntată. Ce se petrece în Australia?

— Păi, m-am întâlnit cu Oberon și mi-a spus că are de gând să se mute acolo și că vrea să te ia cu el.

Ea s-a uitat lung la mine de parcă aș fi înnebunit.

— Ce ți-a spus? m-a întrebat ea, aplecată ușor spre înainte.

— Asta mi-a spus, am zis eu, ridicând din umeri. Să înțeleg că nu este adevărat?

— Mi-a spus despre oferta de lucru, da, a recunoscut ea. Și mi-a pomenit ceva despre posibilitatea să merg cu el, dar i-am spus în termeni nesiguri că pe mine mă vor scoate de aici doar într-o cutie. Eu! În Australia! Poți să-ți imaginezi?

— Oh, foarte bine! am răsuflat eu ușurată. Eram îngrijorată că te vom pierde.

— Gretel, am aproape șaptezeci de ani, a zis ea, râzând. Tu chiar mă vezi acolo, în Noua Zeelandă, jucându-mă cu cangurii sau cu wallaby și așa mai departe?

— Australia, am corectat-o eu.

— Ideea este ridicolă.

Înainte să mai scot alt cuvânt, am auzit cum se deschide ușa de jos și amândouă ne-am uitat pe fereastră. Henry ieșise în grădină și acum se îndrepta spre bancă. S-a așezat, a deschis cartea și a început

să citească – lăsasem *Insula Comorilor* la ușa apartamentului unu, presupunând că o va găsi acolo. Probabil a simțit că este urmărit, pentru că s-a uitat în direcția noastră, iar noi ne-am retras imediat, de parcă am fi fost prinse că făceam ceva ce nu aveam voie.

— Oberon părea nerăbdător să-l însoțești, am continuat acum, după ce mi-am ales cu grijă cuvintele. Nu voiam să o supăr și nici să creez vreun conflict între bunică și nepot, dar nici nu voiam să se profite de ea. Cred că are sentimentul că ar fi un mare ajutor financiar pentru el, dacă ai face-o.

— Cu alte cuvinte, este interesat de banii mei.

— Ei, nu chiar asta. E un băiat bun, o știu. Întotdeauna a fost grijuliu. Cred că acum simte că, dacă l-ai ajuta și tu, ar putea să pornească la drum puțin mai bine decât ar face-o în alte condiții.

— Poate să fluiere, a zis Heidi disprețuitor. Îl iubesc pe Oberon, sincer, și aș fi foarte tristă dacă s-ar muta în altă țară, dar răspunsul este nu. Dacă aș merge în Australia, într-o lună aș muri. Nu i-aș înțelege pe oameni, banii, limba…

— Dar acolo se vorbește engleza, Heidi.

— Asta crezi tu, Gretel? m-a întrebat ea, încruntându-se. Oare?

— Păi, da. Așa este.

— Chiar și așa. Pentru mine ar fi de parcă m-aș muta pe Marte. Nu, vreau să rămân exact aici unde sunt acum. Într-o zi, Oberon va moșteni apartamentul ăsta și atunci o să-i prindă bine, doar că asta va fi peste câțiva ani, sper.

Brusc, mi s-au limpezit gândurile și starea mea proastă a dispărut. Nu era loc pentru nicio confuzie aici; nu ar fi putut să vorbească mai clar decât a făcut-o ea, prin ce a spus. Meșterul a apărut din nou și a informat-o că a terminat treaba, acum, aragazul ei funcționa perfect și putea să fiarbă ouă, să le prăjească sau să le poșeze, cum dorește. I-a dat să semneze un document. Ea i-a mulțumit și s-a ridicat, ca să-l

conducă la ușă. Când s-a întors, mă ridicasem și eu și i-am spus că ne vom vedea mai târziu. Nu ne-am sărutat, nu facem asta. Nu suntem franțuzoaice.

Când am ieșit pe holul dintre apartamentele noastre, meșterul era tot acolo, rezemat cu spatele de perete și studia ceva pe telefonul mobil. Și-a ridicat privirea, a dat din cap, apoi și-a îndreptat atenția spre ecran.

— Vă supărați dacă vă întreb de unde sunteți? am zis, încă în fața ușii, cu cheia pregătită în mână. Accentul lui mi s-a părut cunoscut, dar nu știam de unde să-l iau.

— Din Holborn, a spus el.

— Da, dar înainte de asta.

Omul a ezitat. Mă întrebam dacă nu crede că voi face o remarcă nepotrivită despre imigranți.

— Din Polonia.

— De unde din Polonia?

— Dintr-un oraș numit Mikołow, undeva în sud. Lângă Katowice. Cunoașteți Polonia?

Am clătinat din cap. Nu aveam de gând să-i spun lui că am locuit acolo când eram o copilă. S-a uitat la brațul meu, dar purtam o bluză cu mânecă lungă. Instinctiv, am acoperit cu brațul meu drept locul de pe brațul stâng unde ar fi fost un tatuaj, dacă mi s-ar fi făcut vreodată așa ceva.

— Bunica mea… a început el, însă eu am clătinat din cap vehement, ca să-i tai vorba.

— Nu, nu, nu e vorba de asta, am zis, dorindu-mi să nu fi inițiat conversația de la bun început. Era rușinos pentru mine că l-am lăsat să creadă că fusesem deținută într-un lagăr, chiar dacă nu asta a fost intenția mea. Nu, m-ați înțeles total greșit.

Am introdus repede cheia în broască, am descuiat și, practic, m-am aruncat înăuntru, observând că gâfâi, dar mă simțeam și ușor claustrofobă. M-am dus la fereastră, am deschis ambele canaturi și am inhalat adânc aerul rece. Henry se uita la mine de jos.

Apoi, spre uimirea mea, a ridicat încet brațul drept și a arătat cu degetul arătător în direcția mea. Nu a spus nimic, dar a rămas cu mâna așa, până ce, speriată fiind, m-am întors cu spatele.

Capitolul 18

În acea joi seară am făcut o baie atât de lungă și am folosit atâta apă fierbinte, încât proprietăreasa noastră a bubuit la ușă, urlând că, dacă mai aude încă o dată robinetul răsucindu-se, ne va arunca în stradă pe mama și pe mine. Voiam să fiu curată pentru Émile și să mă simt cât mai pură posibil.

Mai târziu m-am așezat în fața măsuței de toaletă și mi-am uns corpul cu cremele și aromele parfumate pe care le folosea mama, apoi mi-am periat părul și m-am privit în oglindă. Știam că sunt drăguță – pe stradă atrăgeam destule priviri admirative –, dar mă simțeam ca și când toată viața a dispărut din ochii mei. Odată, când eram doar o fetiță și locuiam la Berlin, bunica mi-a spus că exact ochii erau trăsătura mea cea mai frumoasă și că bărbații se vor îndrăgosti de mine exact pentru ochii mei, iar eu, în vanitatea mea, tânjeam după ziua când se va dovedi că ea a avut dreptate. Acum, ochii mei căpătaseră culoarea sârmei ghimpate, a cuptoarelor ruginite, a fumului și a cenușii.

Zile la rând am fost îngrijorată că m-am oferit prea repede lui Émile. Mama mă avertizase că bărbații nu-și doresc ceea ce ea numea „bunuri folosite” și că un soț se așteaptă ca, în noaptea nunții, soția lui să fie virgină, deși nimeni nu avea asemenea așteptări în ceea ce-i privește pe ei, bineînțeles. Din clipa când am pus ochii pe el, am făcut din Émile un pion, pe care să-l folosesc în planul meu de a dobândi puțină independență de singura familie care mi-a mai rămas, însă, dacă îi permiteam să facă dragoste cu mine, nu era posibil să mă respingă după aceea pentru altă fată, pe care să o considere cu adevărat respectabilă?

Acum era mult prea târziu ca să mă mai răzgândesc, totuși. Nu voiam să fiu genul de fată care promite unui băiat că i se va oferi,

apoi îl dezamăgește.

Am îmbrăcat cea mai frumoasă rochie a mea, singurul articol de calitate pe care l-am luat-o cu mine când am plecat din celălalt loc, apoi mi-am apăsat stomacul cu palma, încercând să-mi calmez neliniștea. Mi se făcuse rău din pricina anxietății, dar simțeam și o oarecare încântare. Mă uitam pe stradă și așteptam ca domnul Vannier să plece la întâlnirea lui regulată, apoi am coborât scara, am ieșit, am traversat strada și am ciocănit la ușa magazinului cu articole pentru croitorie.

— Ai venit, a zis Émile, care se tot plimbase printre manechine, anticipând sosirea mea. Părea că tremură și el, după cum l-am văzut că desface lacătul, ca să-mi permită accesul. I-au trebuit câteva minute să-l închidă la loc și vedeam ce tare îi tremura cheia în mână.

— Am spus că voi veni, am zis, străduindu-mă să par sofisticată. Se vedea clar că este încântat, cu toate că expresia lui mă făcuse să mă retrag un pas înapoi. Îmi era greu să înțeleg dacă voia să mă sărute sau să mă ucidă.

— Nu ar fi bine să mergem sus? am întrebat eu, iar el a dat din cap și a luat-o înainte, prin magazin, după care a stins toate luminile în urma noastră. M-a luat de mână când am urcat pe scări, spre un apartament strâmt, pe care-l ocupa împreună cu tatăl lui și am privit de jur-împrejur, uimită de o casă întreținută de doi bărbați. Era o ordine perfectă, la fel de curat ca și în magazinul de la parter, dar nu mă mira această constatare. Domnul Vannier mi se părea un bărbat cam exigent, unul pe care l-ar supăra orice urmă de dezordine.

Pe o măsuță laterală era așezat un portret al părinților lui Émile în ziua nunții lor, am presupus că femeia era mama lui. Păreau, pur și simplu, nefericiți.

— E groaznic, nu crezi? mi-a spus Émile, râzând, în timp ce se uita la mine. Arată de parcă s-ar fi dus la o înmormântare.

— Au fost nefericiți împreună? l-am întrebat.

— Nicidecum, a spus el pe un ton defensiv. S-au iubit foarte mult.

— Poate că erau doar supărați, am sugerat eu.

— Sau au avut o premoniție legată de ceea ce le va oferi viitorul. Tatăl meu a luptat în Primul Război Mondial, desigur. Apoi au avut un fiu, care a murit în cel de-al doilea.

Mi-am îndreptat privirea spre alt punct. Nu-mi plăcea deloc să vorbesc despre război.

— Poți să-mi acorzi câteva minute, Gretel? m-a întrebat el, după o tăcere deloc plăcută. Am avut treabă toată ziua și ar fi bine să fac o baie.

— Sigur că da, am spus, deși o parte din mine ar fi dorit să rămână exact cum era, cu mirosul după o zi de muncă impregnat pe pielea lui. S-a strecurat într-o încăpere și am auzit apa curgând în cadă, apoi foșnetul camuflat pe care-l fac hainele când cad pe podeaua din baie. Mă excita gândul că dincolo de ușă era un băiat dezbrăcat, care se spăla și se pregătea să fie cu mine.

Peste tot prin cameră mai erau expuse și alte fotografii, iar eu le-am examinat pe rând. Prima era cu Émile când era copil, zâmbind la cameră. Apoi era una cu un băiat mai mare, despre care am presupus că era fratele lui, Louis. Era foarte frumos, brunet, cu o privire hotărâtă și bărbia proeminentă, emanând masculinitate. Purta o șapcă, dar nu din acelea pe care le găseai în magazinul domnului Vannier, ci unele pe care le poartă muncitorii la lucru. Era nebărbierit de câteva zile, iar barba crescută îi adăuga un aer special. Iată un bărbat puternic. Iată un bărbat care și-a apărat țara până la moarte. Am pus la loc fotografia și mi l-am imaginat stând în fața plutonului de execuție, cu un braț ridicat în aer chiar și în momentele când gloanțele îi sfârtecau trupul.

Din baie am auzit cum se scurgea apa din cadă și am ieșit din sufragerie, strecurându-mă pe coridorul întunecat. Mai erau două dormitoare, unul cu un pat dublu, iar celălalt cu două paturi de o persoană, iar în această cameră am intrat eu. Unul din paturi era complet dezafectat, până și salteaua fusese îndepărtată. Rămăsese doar cadrul metalic și arcurile care susțineau grilele plate pe care se așază salteaua. Celălalt pat era aranjat cu mare atenție. Mă întrebam dacă Émile își strângea patul atât de meticulos în fiecare dimineață sau dacă îl pregătise acum, special pentru mine. Între cele două paturi era suficient spațiu, care găzduia un dulap îngust, deasupra, căruia am văzut o altă fotografie, unde cei doi frați stăteau unul lângă celălalt. Se țineau pe după umeri, dar numai Louis se uita în obiectiv și râdea, în timp ce Émile se uita la fratele său cu o expresie care trăda un devotament absolut. Atâta venerație emana privirea lui, încât mă întrebam cum putea să mai supraviețuiască fără el. Și eu mi-am iubit fratele, desigur, doar că l-am pierdut când eram amândoi copii. Dacă ar fi trăit, îndrăznesc să spun că relația noastră s-ar fi dezvoltat în timp și am fi devenit și noi foarte apropiați. Însă asta nu mai avea cum să se întâmple acum. El nu mai era. Louis nu mai era. Milioane de oameni nu mai erau.

Am tresărit la un zgomot venit din spatele meu, iar când m-am întors, l-am văzut pe Émile stând în pragul ușii, dezbrăcat, doar cu un prosop înfășurat în jurul taliei. Am fost surprinsă să-l văd într-o ținută atât de sumară și m-am înroșit la față. Era slab și nu avea păr pe piept, dar mușchii îi erau bine definiți. Ardeam de nerăbdare să-i mângâi pielea cu degetele. Presupun că a simțit și el asta, pentru că s-a apropiat de mine, zâmbitor. Ne-am sărutat și am simțit că devine din ce în ce mai nerăbdător.

— Înainte să facem asta, a spus el și s-a tras înapoi, iar mișcarea mi-a adus în nări puternic mirosul umed al pielii lui, așa că am

închis ochii și am inhalat aroma de mosc. În viața mea nu m-am simțit atât de vulnerabilă în mâinile cuiva. În clipa aceea, mi-ar fi putut cere să fac orice, să sar afară pe fereastră, să-mi dau foc, iar eu m-aș fi supus. Înainte să facem asta, a repetat el, vreau să te rog ceva.

— Da? am spus și l-am privit în ochi.

— Duminica aceasta. De azi în trei zile. Vrei să ne întâlnim în seara aceea?

— Sigur că da, am spus eu și m-am apropiat, ca să-l sărut din nou, dar el m-a reținut.

— Trebuie să-mi promiți, mi-a zis el. Duminică la ora șase. Orice se va întâmpla în acest interval, sper că nu mă vei dezamăgi?

Eram nedumerită și m-am mirat, mai ales fiindcă nu înțelegeam de ce într-un asemenea moment se concentra pe ceva atât de banal.

— Îți promit, i-am zis. Duminică la ora șase. Ne întâlnim în fața magazinului. De ce? Unde vrei să mă duci?

El a zâmbit și a clătinat din cap.

— Este o surpriză, mi-a zis. Va trebui să ai încredere în mine.

— Dar am. Am încredere în tine cu toate.

A părut mulțumit de răspunsul meu și a început să-mi descheie nasturii de la corsajul rochiei, iar eu, cu mâini tremurânde, îi desfăceam nodul de la prosop. A închis ușa cu piciorul și m-a condus, mult mai încrezător decât mi-aș fi imaginat, spre patul lui îngust.

Și totuși, în timp ce stătea deasupra mea, cu fața lipită de omoplatul meu, cu partea aceea a trupului său penetrându-mi trupul, am constatat că nu resimt așa o mare satisfacție din actul sexual cu el pe cât am sperat. Patul gol de lângă noi părea un fel de judecată pentru trecutul meu. Parcă auzeam glasul fratelui său sau al fantomei fratelui său cum îl îndemna pe Émile și-i spunea să nu mă

cruțe, să obțină de la mine satisfacția deplină, în timp ce mie îmi era interzisă.

Să mă rănească, dacă asta îi făcea plăcere.

Capitolul 19

Am știut că se întâmplă ceva rău din clipa când m-am trezit.

Spre deosebire de multe persoane de vârsta mea, rareori sufăr de tulburări ale ritmului somnului. În mod obișnuit, seara mă retrag după știrile de la ora zece și, cu toate că am ceasul deșteptător setat să sune la ora șapte, creierul meu este atât de armonizat cu această oră, încât deschid ochii cu câteva minute înainte să se declanșeze alarma, iar eu întind mâna și apăs butonul, pentru a evita să-mi încep ziua cu bipăitul lui ascuțit.

În această noapte totuși, când am revenit brusc la starea de veghe, în cameră era încă întuneric. Am aprins lampa de pe noptieră și m-am uitat la ceas. Trecuse puțin de ora unu noaptea. Am oftat, fiindcă nu mi-era somn, ci mă îngrozea ideea că voi rămâne trează mai multe ore. M-am gândit să fac niște ceai de mușețel, în speranța că mă va moleși, dar, înainte să mă decid, am auzit un zăngănit, care a scuturat clădirea, așa că am coborât din pat, să cercetez. Era foarte neobișnuit ca la ora aceea ceva să perturbe liniștea din Winterville Court, însă bubuitura a fost atât de puternică, încât mi-am închipuit că a mai auzit-o și altcineva, în afară de mine. Cineva trântise o ușă cu asemenea furie, încât ar fi putut să o scoată din balamale. Mi-am îmbrăcat halatul de casă și am mers în sufragerie, am pipăit după întrerupătorul de lumină, dar am hotărât să nu-l apăs. Poate ar fi mai bine, mi-am spus, să rămân pe întuneric.

Am stat liniștită, așteptând să aud ce se va mai întâmpla, când am auzit un strigăt venind exact din apartamentul de sub mine. Era Henry. Eram sigură. Strigase după ajutor. M-am apropiat de fereastra care dădea spre stradă și am tras puțin într-o parte draperia. Luminile stradale erau aprinse, drumul era pustiu, însă,

spre marea mea surprindere, am fost pusă în fața unei imagini extraordinare.

Madelyn Darcy-Witt stătea pe bordură cu capul între genunchi, iar părul ei negru, lung, se răsfira în splendoarea lui pe picioare. Purta doar un set de lenjerie intimă: chiloți și sutien. După cum se balansa înainte și înapoi, am bănuit că plânge. M-am uitat prin sufragerie, ca și când acolo aș fi găsit răspunsul pentru acel comportament al ei.

Nu știam sigur cum să reacționez, așa că am mai tras o dată draperia și am aruncat o privire afară. Acum am văzut că se ridicase în picioare și stătea dreaptă, cu brațele ridicate în aer, cu piciorul stâng ridicat de pe asfalt și parcă încerca o postură de yoga, cu palmele lipite deasupra capului. A rămas în această poziție câteva secunde, până ce trupul i s-a înmuiat, s-a împiedicat și a căzut. Era beată? m-am întrebat.

Era absolut singură pe stradă, s-a uitat de jur-împrejur, apoi a ridicat o piatră, pe care o văzuse într-un strat de flori, a ținut-o în mâna dreaptă și a examinat-o câteva secunde, apoi, brusc, pe neașteptate, și-a izbit-o de frunte. Nu s-a lovit prea tare, dar suficient cât să-și facă o vânătaie, dar nu ca să-i perforeze pielea, iar eu am țipat fără să vreau, după care m-am răsucit pe loc și mă pregăteam să cobor după ea în stradă înainte să-și mai facă vreun rău. Înainte să finalizez intenția, am auzit ușa de la intrare deschizându-se zgomotos, apoi un glas de bărbat a strigat ceva obscen, pe un ton furios, în timp ce pășea nervos spre ea. Când l-am văzut că se apropie de Madelyn, m-am retras puțin de la fereastră – eram sigură că el nu trebuie să mă vadă însă tot am reușit să-l observ cum a cuprins-o cu mâna de mijlocul subțire și a ridicat-o. Ea a țipat, apoi a început să blesteme și să se vaite, în timp ce dădea din picioare, dar,

când au ajuns în clădire, a tăcut și mă întrebam dacă nu cumva el îi pusese mâna la gură.

S-a auzit ușa de la apartamentul unu trântită din nou cu putere, iar ecoul a răsunat pe casa scării până sus, apoi s-a așternut liniștea.

Am rămas în același loc, tulburată de evenimentul la care am fost martoră, apoi m-am dus să-mi torn ceva de băut, convinsă că puțin whisky m-ar mai liniști. Tremuram după ce am urmărit acest incident.

După alte douăzeci de minute, când mă pregăteam să merg în pat, m-am ridicat de pe fotoliu și din nou am auzit ușa de jos deschizându-se și un bărbat a strigat ceva. Era foarte furios acum și chiar îmi spuneam că era cazul să cobor și să-l invit să se gândească la ceilalți oameni din Winterville Court, însă nu aveam curajul să fac asta. Am stat și am auzit de data asta pași mărunți alergând la parter, apoi persoana a ieșit pe ușa din spatele clădirii. Am revenit în dormitor și mi-am reluat locul la fereastră, privind spre grădină.

Un senzor de mișcare fusese instalat afară, cu mai mulți ani în urmă, după ce au avut loc niște furturi în zonă. Din fericire, acesta ignoră orice vizitator nocturn din lumea animalelor și se aprinde numai când trece pe acolo o persoană. Acum era aprins. Am observat ceva mișcare printre copaci. Era Henry. Era desculț și purta o pijama cu dungi, iar albul bandajului care îi susținea mâna se vedea perfect la lumină. Părea înspăimântat și mie mi s-a făcut brusc teamă pentru el. Apoi s-a auzit o voce strigând:

— Henry!

Un bărbat, același care a dus-o înăuntru pe Madelyn, era acum afară, îmbrăcat în jeanși și o cămașă albă, cu mânecile suflecate, care lăsau la vedere două antebrațe puternice. Chiar și de la distanța unde mă aflam, vedeam foarte bine că era musculos și prezența lui ar fi intimidat pe oricine, cu atât mai mult pe un copil.

Henry s-a retras în spatele ramurilor mai joase, iar bărbatul a continuat să-l strige pe nume, iar glasul său trăda o furie nebună. Am urmărit cum micuțul s-a mai mișcat o dată, căutând poate un loc mai sigur ca să se ascundă. Cum m-am lipit cu fruntea de fereastră, probabil că mișcarea mea i-a atras atenția, fiindcă a ridicat ochii spre mine. Lumina senzorului i-a făcut fața vizibilă și am remarcat în privirea lui atât spaimă, cât și disperare. Și-a ridicat arătătorul de la mâna sănătoasă spre gură și l-a lipit de buze, parcă solicitându-mi să nu scot un sunet, dar gestul lui i-a fost suficient tatălui, care l-a observat și a venit la el din câțiva pași, apoi, deși băiatul se retrăgea, l-a ridicat în brațe de parcă ar fi ridicat de jos o pungă de făină.

Totuși, domnul Darcy-Witt l-a prins cam stângaci și l-a strâns fără voie de brațul suferind, iar Henry a țipat de durere, moment în care tatăl său l-a lăsat jos. Stătea atât de aproape de băiat, încât am fost sigură că îi va trage un șut în fund, dar, nu, cei doi au rămas așa, foarte aproape unul de celălalt, încremeniți într-un tablou înfricoșător, până ce Alex l-a ridicat în brațe, susținându-l acum cu mai multă precauție, în totală disonanță cu expresia feroce de pe fața lui.

Aș fi vrut să nu mă mai uit, dar nu puteam. Întreaga scenă m-a tulburat atât de mult, încât aveam sentimentul că numai dacă rămâneam complet nemișcată reușeam să-mi păstrez anonimatul. Poate că totuși a fost ceva care l-a alertat pe domnul Darcy-Witt că este observat, fiindcă s-a oprit înainte să intre în clădire, a rămas și el nemișcat, apoi a ridicat capul și s-a uitat direct spre mine, iar privirile ni s-au întâlnit. Expresia lui era una pe care o mai văzusem odinioară, când eram copil și locuiam în celălalt loc. Soldații o adoptau, chiar și în fața unui bărbat. Era dorința de a face rău. Era atenționarea că nimeni nu poate să facă nimic pentru a-i opri. Era o privire hipnotizantă. Nici eu nu puteam să-mi desprind privirea de a

lui, cum nici el nu putea. Am rămas așa, fixându-ne reciproc vreo douăzeci de secunde, înainte ca eu să mă retrag și să mă prăbușesc penibil pe pat. Auzeam ușa de la intrare închizându-se, apoi pașii care reveneau în interior, spre apartamentul de sub mine. Aparent, copilul fusese readus mamei. Am auzit o voce spunând răspicat:

— Ține-l aici!

Pe urmă s-a lăsat liniștea, dar, spre groaza mea, am auzit pași urcând scările, spre etajul meu. Am mers tiptil, trecând prin sufragerie, până la ușă, ca să mă asigur că era încuiată și yala blocată. Inima îmi bătea cu putere în piept, iar eu o auzeam și mai pregnant, pe măsură ce pașii se apropiau. M-am uitat prin vizorul ușii, care oferea o imagine distorsionată a holului.

Alex Darcy-Witt stătea acolo, privind direct spre mine. Nu am îndrăznit să fac o mișcare. Mă întrebam dacă nu-mi vedea cumva umbra picioarelor prin fanta subțire de sub ușă. A făcut un pas înainte, a ridicat mâna dreaptă și a pus degetul mare pe orificiul vizorului, unde l-a ținut preț de câteva minute, ca eu să nu pot vedea nimic. Atunci m-am retras în sufragerie, neștiind ce să fac. Să sun la poliție? Să-l sun pe Caden? Dar el stă foarte departe. Aveam în telefon numărul lui Oberon, iar el locuia mai aproape, dar nu puteam să gândesc limpede. Până acum nu mai fusesem atât de speriată, cu toate că sentimentul acesta îmi revenea destul de des.

Până la urmă, după ce am stat nemișcată vreo zece minute, m-am dus pe vârfuri spre ușă și, îngrozită de ce aș putea vedea, am privit prin orificiul vizorului. Holul era pustiu acum și tot ce vedeam era binecunoscuta ușă a apartamentului lui Heidi, vizavi de al meu.

Cât mai rămăsese din acea noapte, slavă cerului, a trecut cufundată în liniște. Știu asta pentru că am stat întinsă, trează, până s-a făcut ziuă.

Capitolul 20

M-am simțit diferită după ce m-am culcat cu Émile? Nu regretam, știam asta bine, dar nu puteam spune că mi-a plăcut experiența. În timpul actului propriu-zis, el a fost brutal și agresiv, insensibil la faptul că, evident, îmi făcea rău. De două ori l-am rugat să fie mai blând cu mine și, cu toate că a cedat la început, nu a mai durat mult și a reluat ritmul din ce în ce mai neiertător. Știam că este firesc să sângerez puțin, dar modul aproape violent în care făcea dragoste cu mine – dacă-i puteam spune așa – a avut ca rezultat urme de sânge anormal de multe și după aceea am simțit dureri înfiorătoare. Când a terminat, spre dezamăgirea mea, a fost total indiferent față de mine, dovedindu-se a fi absolut opusul acelui băiat sensibil și tandru care am crezut că este. De cum am început să-mi adun hainele și să mă îmbrac, a redevenit preocupat de planurile pentru duminică seara. După ce am ajuns acasă, m-am întins pe patul unde dormeam cu mama și am început să plâng, fiind deprimată, cum nu am mai fost niciodată, de când am sosit la Paris.

În următoarele trei zile, l-am evitat și, în acest răstimp, am încercat să mă conving că, dacă s-a purtat cu mine atât de nemilos, nu a făcut-o intenționat. Era, la rândul lui, aproape un novice și, ca orice băiat, avea nevoie de timp ca să înțeleagă că trebuie să învețe ce-i tandrețea. Mi-a trecut prin cap să-i cer sfaturi mamei, însă nu eram sigură că vestea o va încânta. Era, la rândul ei, ocupată cu pregătirile pentru seara ei, întrucât domnul Toussaint o invitase la cină, așa că nu era momentul să asculte și problemele mele.

— Spunea că-mi voi aminti de seara aceasta toată viața, mi-a mărturisit ea, radiind de entuziasm. Cred că mă va cere în căsătorie, Gretel. De fapt, sunt sigură că o va face. Pe urmă, toate necazurile noastre vor lua sfârșit.

Mi-am pus și eu problema propriilor sentimente în legătură cu asta. Ar fi fost minunat să plecăm din cămăruța asta, cu siguranță, și să ne mutăm undeva unde să am și eu spațiu doar pentru mine, dar nu mă încânta prea mult ideea de tată vitreg, mai ales nu de acest tată vitreg.

— Și vei spune da? a întrebat-o pe mama, deși tonul îmi trăda neliniștea.

— Sigur că da! a spus ea. Nu voi mai fi obligată să pretind că sunt doamna Guéymard văduva, ci voi fi doamna Toussaint, căsătorită, o femeie care va avea din nou o poziție respectabilă în societate.

— Și cu ce ne-a ajutat asta în trecut? am întrebat eu.

— Ne-a ajutat să rămânem în viață, nu-i așa?

— Pe unii dintre noi, da.

Mi-a aruncat o privire din care citeam foarte clar ce eforturi uriașe făcea să se abțină și să nu-mi tragă o palmă.

— Ce te-a apucat? a urlat ea. Nu vrei să locuiești într-o casă mare, să ai rochii frumoase și un pretendent mai potrivit decât băiatul de prăvălie de vizavi?

M-am chinuit să găsesc un răspuns. Da, o parte din mine dorea aceste lucruri – nu puteam să neg că mi-a plăcut să fiu fiica tatălui meu –, dar asta mă și speria. Știam cât de trecătoare pot fi astfel de lucruri.

— Am putea să plecăm, totuși, am zis eu.

— Să plecăm? a întrebat mama, încruntată. Să plecăm unde? Să plecăm din Paris?

— Da.

S-a uitat la mine de parcă mi-aș fi pierdut mințile.

— Să plecăm din Paris, când mai avem puțin și vom primi tot ce ne-am dorit de când am venit aici? Nu mai vorbi prostii, Gretel! Unde să mergem?

— Oriunde. Am putea să luăm totul de la capăt. Cu numele noastre vechi.

— Vrei să ajungi la închisoare? a strigat ea, acum și mai furioasă. Pentru că asta se va întâmpla. Vrei să fim amândouă târâte la Nürnberg, ca să răspundem pentru crimele tatălui tău? Să fie toată lumea cu ochii pe noi, condamnându-ne și jignindu-ne în toate felurile?

— Crimele tatălui…? am repetat eu, uimită de ușurința cu care ignora partea ei în tot ce s-a întâmplat. Dar și pe a mea.

— Da, crimele tatălui tău! a strigat ea. Ale lui. Numai ale lui. Nu ale mele. Nu ale tale.

— Dar suntem… am început eu, clătinând din cap, după care m-am prăbușit pe pat, stupefiată.

— Ce suntem?

— Suntem și noi vinovate, i-am zis, iar de această dată mama nu a mai ezitat.

Nici nu am apucat să o văd când a ridicat mâna și m-a lovit. După câteva secunde, în loc de usturimea provocată de lovitură, am început să simt durere, dar nu am atins obrazul. Voiam să vadă și ea semnul pe care mi-l lăsase.

— Nu suntem vinovate de nimic, a spus ea cu o înverșunare fantastică.

— Ba suntem, am replicat eu și au început să-mi curgă lacrimi amare pe obraji, deși eu le tot ștergeam. Trebuie să fi știut și tu.

— Nu am știut nimic, a insistat ea. Nici tu.

— Eu am fost acolo. Am fost înăuntru, ții minte? Cu tata și Kurt.

— Tacă-ți gura, proasto ce ești! a șuierat ea și s-a uitat prin cameră, temându-se că vreo prezență neașteptată ar fi ascultat conversația noastră și ar fi auzit fiecare cuvânt. Eu eram soția care se supunea ordinelor soțului, așa cum am promis să fac în ziua când

ne-am cununat. Iar tu erai un copil. Cât despre evreii aceia… evreii aceia împuțiți…

— Te rog, nu! am implorat-o eu.

— Au provocat atâtea probleme înainte de război. Iar acum, de când s-a terminat, este atâta suferință din cauza lor. Nu-mi pasă de politică, știi bine asta, dar, Dumnezeule, când te uiți ce se întâmplă acum, la răzbunarea lor, nu crezi că führerul a avut totuși dreptate? Oamenii aceștia! Tatăl tău avea dreptate. Nu sunt deloc oameni.

Mă uitam la ea și nu-mi venea să cred, când îi vedeam privirea dură, dar și obrajii stacojii de mânie. Am scos un oftat, iar imediat mi-a ieșit din gură o frază, pe care nu intenționam să o rostesc și la care nu mă gândisem niciodată până acum. Cu toate acestea, am spus din suflet fiecare cuvânt.

— Aș fi vrut ca eu să fi murit.

Ea nu a spus nimic. Tăcerea care s-a lăsat între noi a durat ceva, iar eu mă întrebam cine va reîncepe să vorbească. În cele din urmă, a zâmbit, s-a întors și s-a mai admirat o dată în oglindă, ca și când această conversație nici nu ar fi avut loc.

— Să mă aștepți trează diseară, dacă vrei, mi-a spus pe un ton calm, chiar și în aceste momente. Sper să aduc vești bune. Pe urmă, draga mea fiică, vom lua totul de la capăt. Iar trecutul nu va mai exista. Va fi ca și când amândouă ne-am fi renăscut.

Trecuse aproape o oră și mă aflam la ușa magazinului domnului Vannier, ciocănind ușor, iar când Émile a ieșit, m-am repezit să-l sărut, dar el mi-a evitat buzele. Părea cu gândul în altă parte, ba chiar agitat, așa că l-am întrebat dacă s-a întâmplat ceva.

— Nu, a zis el și a pornit înaintea mea, iar direcția în care ne îndreptam nu-mi era cunoscută.

— Dar ești atât de tăcut.

— Am și eu multe pe cap, asta-i tot.

— Ce anume? Mie poți să-mi spui.

A refuzat, clătinând din cap, și am continuat pe rue des Carmes, am trecut de Panteon și am ajuns pe niște străzi întortocheate, lăturalnice, pe unde nu fusesem niciodată de când am venit în oraș. Deși eram nerăbdătoare, el părea că știe perfect unde mergem. Trebuia să grăbesc pasul ca să țin ritmul cu el.

— Unde mă duci? l-am întrebat.

— Într-un loc special, a răspuns el. Ai încredere în mine, va fi o noapte pe care ți-o vei aminti toată viața ta.

M-am încruntat. Era aceeași frază pe care a folosit-o domnul Toussaint cu mama, ca să-i descrie seara care va urma. Să fie oare o coincidență sau mai era ceva ascuns în jocul acesta? L-am apucat de braț, dar el și l-a retras.

— Ce? m-a întrebat, parcă enervat, după care și-a dat părul la o parte din ochi.

— Trebuie să te întreb ceva, i-am spus.

— Dă-i drumul atunci!

— Domnul Toussaint ți-a spus pe nume în ziua aceea, la mașină, când ne-a dus pe mine și pe mama la Saint-Ouen. Susținea că nu te cunoaște, dar tu mi-ai spus că îl cunoști de ani de zile. De ce a mințit?

El a zâmbit, dar nu era un zâmbet pe care să-l pot descifra. O amărăciune se ascundea dincolo de el. Ceva crud.

— Pot să-ți explic, mi-a zis și mi-a arătat o ușă în stânga noastră. Dar, oricum, am ajuns. Așadar, să mai așteptăm o clipă, bine? Hai să intrăm acum. Pe urmă toate se vor limpezi și vei înțelege.

— Nu, spune-mi acum, am insistat eu. Din moment ce unul din voi nu este, în mod clar, sincer cu mine.

El a ezitat, apoi s-a uitat la stânga și la dreapta pe stradă, parcă pentru a decide cât de mult să-mi dezvăluie. S-a apropiat de ușă, care avea un aspect greu de descris, pentru că era un fel de poartă de fier care permitea accesul într-un fel de depozit. L-am urmat, așteptând un răspuns, iar el a ridicat din umeri și s-a uitat fix în ochii mei.

— Crezi că am mințit? m-a întrebat pe un ton perfect calm.

— Ei bine, ai făcut-o?

— Spune-mi, Gretel, a zis el și s-a apropiat de mine, m-a apucat de braț, iar strânsoarea degetelor lui m-a făcut să scot un țipăt de durere. De ce să-i spun eu vreodată adevărul unei *stricate* ca tine?

Am încremenit, nefiind sigură că l-am auzit bine. Oare chiar mi-a vorbit în halul ală? Înainte să mai pot protesta, a deschis ușa și m-a împins brutal înăuntru, apoi a închis ușa în spate și a continuat să mă înghesuie, până ce am intrat în clădire. Mă împiedicam, tulburată de ce mi se întâmpla, apoi m-am răsucit, hotărâtă să plec, dar el nu s-a lăsat impresionat de protestele mele și a tras zăvorul înapoi, ca să nu se mai poată ieși. Am auzit voci la intrarea în încăpere, dar acum se lăsase tăcerea. Émile s-a întors și m-a tras din locul întunecos. Când mi-a dat drumul, m-am oprit și am privit tulburată de scena pe care o aveam în fața ochilor.

Vreo patruzeci de oameni erau adunați acolo. Bătrâni, bătrâne, bărbați mai tineri, femei mai tinere. Judecând după hainele lor, proveneau din toate păturile sociale, bogați și săraci, muncitori și aristocrați. S-au întors să mă privească și pe fețele lor citeam repulsie. În centrul încăperii fuseseră așezate două scaune, unul lângă altul.

Unul era gol, iar pe celălalt era așezată mama.

M-am întors spre Émile, dezorientată, însă el m-a tras de mână, nemilos, spre centru. Am încercat să mă opun, dar un alt bărbat m-a

apucat de cealaltă mână și am văzut că era domnul Vannier, tatăl lui Émile. Când am privit în jurul meu, i-am văzut și pe alți cunoscuți. Măcelarul care ne vindea carne, la măcelăria mare din colțul străzii. Fata care servea la unul din barurile pe care le frecventa mama. Într-un colț era chiar proprietăreasa noastră, care primisem asigurări că nu era interesată de locul din care veneau chiriașii ei, atâta timp cât își plăteau chiria la timp. Mă uitam pe rând la fiecare dintre ei și aveam senzația că fusesem atrasă într-un coșmar oribil, suprarealist, dar abia când mama și-a ridicat încet capul și s-a uitat la mine, atunci am îndrăznit să vorbesc.

— Ce se întâmplă? am strigat eu. Ce se petrece aici?

Mama se uita la mine cu o spaimă teribilă în ochi și am remarcat că fusese lovită cu o forță mult mai mare decât cea cu care mă lovise ea mai devreme. La colțul drept al gurii avea câteva urme de sânge uscat, iar spre bărbie i se prelingea chiar acum o dâră proaspătă, în timp ce pe obraz se contura deja violetul vânătăii care se formase după lovituri. Avea și ochiul umflat.

— Gretel, a spus ea, clătinând din cap și vocea i s-a pierdut într-un geamăt înfiorător. Nu, nu, nu. Nu fiica mea, vă rog. Ea nu are niciun amestec în asta.

Un bărbat pe care nu l-am recunoscut m-a apucat brutal de gât și m-a îmbrâncit spre scaunul liber, lângă mama. M-a imobilizat de scaun, legându-mă cu o sfoară, și am remarcat că și ea fusese legată la fel. Am încercat să mă ridic, dar un alt bărbat m-a împins la loc cu piciorul încălțat în bocanc și m-am răsucit pe loc. În viața mea nu mai fusesem agresată așa.

Apoi dintr-un loc întunecat și-a făcut apariția Rémy Toussaint.

S-a uitat când la mama, când la mine cu atâta dispreț pe față, de parcă am fi fost demoni. Apoi s-a întors cu fața spre adunare, iar aceștia au tăcut imediat.

— Mă numesc Rémy Toussaint, s-a prezentat el, vorbind răspicat, pe un ton autoritar. Fratele meu se numea Victor Toussaint. A fost spânzurat de un copac după ce a deschis focul asupra unui batalion german, în afara orașului Bruxelles. Când i s-a pus ștreangul în jurul gâtului, naziștii l-au înjunghiat cu baionetele, așa cum au făcut romanii cu Hristos pe cruce.

M-am uitat la Émile, implorând din ochi o explicație pentru ceea ce se întâmplă, dar chiar când privirile ni s-au întâlnit, a pășit în față și a vorbit.

— Mă numesc Émile Vannier, a zis el. Fratele lui Louis Vannier, ucis după ce a fost capturat și torturat de naziști, iar trupul său a fost aruncat în stradă, ca să fie mâncat de câini.

— Iar eu sunt Marcel Vannier, a declarat tatăl lui, cu glasul sugrumat de emoție. Louis a fost fiul meu.

Unul câte unul, cei prezenți s-au prezentat și au menționat numele persoanelor dragi, ucise. Unii au căzut la datorie ca soldați, alții fuseseră prinși ca membri ai Rezistenței și brutalizați înainte să fie omorâți, iar alții, desigur, muriseră în lagăre.

— Noi nu am avut nicio legătură cu toate ororile acestea, a spus mama oftând. În fața voastră aveți oameni nevinovați.

— Tu ești… a zis domnul Toussaint, îndreptând amenințător degetul arătător spre ea și a rostit numele ei real. Soțul tău a fost diavolul din… Aici, din nou a pronunțat numele celuilalt loc, unde am trăit după Berlin. Iar tu ești Gretel, a continuat el. Fiica diavolului.

— Nu este adevărat! a strigat mama.

— Este adevărat! a strigat o femeie, care a vorbit despre cei doi fii ai ei decedați, care fuseseră forțați să joace ruleta rusească de cei care îi capturaseră. S-a repezit spre noi și și-a înfipt unghiile în fața mamei, iar ceilalți au trebuit să o îndepărteze cu forța.

— Nu, a spus domnul Toussaint, ținând-o pe după umeri pe femeia devastată, ca să o liniștească. Marguerite, noi nu facem așa. Avem alt mod de a-i trata pe acești monștri, tu știi asta. Vor plăti pentru crimele lor.

Mă uitam la el și în clipele acelea credeam că aceea era noaptea în care voi muri. Mama protesta, susținându-și nevinovăția, dar eu eram atât de calmă și mulțumită să primesc orice pedeapsă mi-a fost pregătită, cu condiția să fie rapidă. Am închis ochii și m-am rugat să vină un glonț. Mi-am imaginat că nu voi suferi de la un glonț. Acum eram vie, și în clipa următoare, gata.

Dar nu.

Când am redeschis ochii, am văzut doi bărbați solizi apropiindu-se de noi și, fără să vorbească, ne-au sfâșiat complet hainele de pe noi, lăsându-ne acolo doar în lenjeria intimă. Umilința aceasta era mai mult decât puteam îndura.

— Ați crezut că noi nu știm? a întrebat Rémy, iar calmul lui era la fel de terifiant ca agresiunea pe care o înduram. Ați crezut că noi nu suntem atenți la toți străinii care au povești neverosimile și pot fi rude cu diavolii? Că noi nu avem o rețea de spioni menită să descopere identitățile reale ale persoanelor suspecte? Ba da, a zise el, întorcându-se spre mama. Cu rochiile tale ieftine și încercările penibile de a-ți ascunde accentul. Nu ești bună de actriță, crede-mă. Și mai ești și proastă. Foarte proastă. Știi de câte ori ai confundat Nantes cu Nisa? a întrebat-o izbucnind în râs.

Mama nu a răspuns. Știa, ca și mine, că nu exista grațiere de la ceea ce ne-au pregătit.

— Iar tu, a continuat domnul Toussaint, adresându-mi-se. Ai încercat să flirtezi cu mine când ne-am văzut în Place des Vosges. Copilă prostuță. O răsfățată respingătoare. Așa i-ai făcut și tatălui tău, probabil? Ți-ai fluturat genele și ai încercat să pari mai mult

decât ceea ce ești? Vrei să fii alături de el, nu-i așa? Să arzi pe veci în eternitate?

Am încuviințat din cap.

— Da, am zis, cât am putut de calmă. Da, vreau.

El s-a încruntat, fiindcă nu s-a așteptat la acest răspuns, dar pe fața lui nu vedeai nici pic de milă. S-a lăsat o tăcere apăsătoare, iar când am ridicat capul, am văzut două femei în vârstă apropiindu-se de domnul Toussaint și de Émile; fiecare dintre ele ținea în mână un brici. Le-au desfăcut și au apărut lamele lungi, strălucitoare. Am auzit-o pe mama icnind, apoi a început să țipe.

— Nu, noi nu ucidem femei, a spus Émile, parcă intuind bănuiala ei, iar atunci m-am întors să-l privesc. Pentru mine era acum un străin. Noi le facem asta, mai degrabă.

S-a apropiat încet de femei și a luat briciul de la una din ele. Apoi a venit spre mine, iar eu m-am pierdut cu firea, crezând că mă taie cu lama pe corp. Mi-am pierdut controlul și am simțit cum mi se golește conținutul vezicii urinare printre picioare, lichidul formând o baltă în jurul tălpilor, iar Émile a făcut un pas înapoi dezgustat. Același băiat care cu câteva seri în urmă făcuse sex cu mine.

Cu toate acestea, lama nu a căzut pe gâtul meu. Émile mi-a lipit-o pe frunte, unde începe linia părului, și a tras spre spate nemilos, tăindu-mi o porțiune de păr, care s-a desprins cu tot cu piele. Am urlat de durere mai tare decât credeam că pot și am auzit-o pe mama țipând la fel ca mine, în timp ce domnul Toussaint îi făcea și ei același lucru. Cu o mutră victorioasă, frizerul meu a împrăștiat pe jos primele șuvițe de păr tăiate, care s-au amestecat cu urina și desenau un păianjen negru pe fond galben. Apoi a continuat să tragă următoarea șuviță, iar lama briciului mi-a provocat tăieturi adânci pe pielea capului. Am simțit cum îmi șiroia sângele în ochi pe măsură ce el mă tundea și am văzut că mama leșinase lângă mine. O

femeie s-a apropiat de ea și i-a tras o palmă ca să o trezească și abia după ce și-a revenit Rémy și-a reînceput tortura. Trebuia să fim conștiente pe toată durata acestui supliciu. Mă uitam la ea, la frumusețea ei distrusă, înlocuită de un cap pe jumătate chel, pe care rămăseseră smocuri de păr și cu sângele șiroindu-i pe față. A respirat adânc, apoi a scos un urlet care nu era nici de om, nici de animal, iar Émile m-a atacat din nou, din spate de data aceasta, iar eu am zbierat la fel ca ea, știind că orice rezistență era inutilă. Amândoi erau implicați în torturarea noastră și urletele pe care le scoteam nu erau decât un acompaniament discordant pentru sarcina lor.

Într-un final, au terminat. Nu rămăsesem complet chele, mai aveam smocuri hidoase pe ici, pe colo, dar și șuvițe lungi, care să ne facă să arătăm cât mai desfigurate posibil. Mă ustura pielea capului de parcă îmi luase foc, iar sângele curgea din tăieturi atât de abundent, încât îi vedeam pe cei de acolo ca printr-un ecran roșu, vâscos. Atunci am fost dezlegate, iar eu am căzut de pe scaun și am început să mă târăsc pe podea, fără să știu încotro să mă duc. Imploram îndurare. Oare făcuseră și alții ca mine acum, mă întrebam, în timp ce eu mă aflam în casa mea, în siguranță, în celălalt loc, jucându-mă cu păpușile sau flirtând cu locotenentul Kotler, ori poruncindu-i lui Pavel să-mi pregătească prânzul? Oare și alții au implorat ca mine? Nimeni nu a reacționat la rugămințile lor, în ciuda nevinovăției lor, atunci de ce ar fi auzite ale mele?

— Ajutați-mă, am șoptit eu pe când mă târâm pe podeaua de piatră, iar genunchii și picioarele îmi erau deja zdrelite de suprafața zgrunțuroasă și nici măcar nu mai simțeam durere. Vă rog, ajutați-mă, cineva. Ajutor!

Și, până la urmă, în sfârșit, un chip cunoscut a apărut din întuneric.

Era acolo.

Era aici, în sfârșit.

Fratele meu. Captiv pentru totdeauna la vârsta de nouă ani, îmbrăcat în pantalonii lui scurți preferați, cu o cămașă albă și un pulover albastru. Stătuse în centrul grupului, așa se pare, și asistase la chinul meu, iar acum se apropia de mine și pe față nu i se citea nicio emoție. Avea în mâna stângă volumul lui preferat, *Insula Comorilor.*M-am târât cum am putut spre el, l-am strigat pe nume și m-am întrebat dacă nu eram și eu moartă acum, iar el venise să mă ia în viața de apoi. Am ridicat cu greu mâna spre el. Voiam să mă ia de mână și să mă ducă oriunde fusese el dus, în locul unde urma să se întoarcă el. Dar mâna mea era plină de sânge, iar el se uita la ea, clătina din cap, ca și când ar fi fost dezamăgit că am putut să mă fac de rușine în așa hal în ochii lumii, în ochii lui și în fața lui Dumnezeu.

INTERLUDIU
Gardul
LONDRA 1970

Cu toate că doctorița care mi-a preluat cazul era de aceeași vârstă cu mine, ea trecuse prin foarte puține greutăți în timpul războiului, fiind evacuată la o fermă din Țara Galilor la începutul lui 1940 și, dacă era să cred poveștile pe care mi le-a spus ea, acolo a petrecut o perioadă definită ca idilică. Tatăl ei a luptat, dar a supraviețuit, iar un frate mai mare al ei și-a pierdut o mână, dar altfel a scăpat nevătămat.

— Și tu, Gretel, m-a întrebat în mod repetat, în primele luni, după ce am fost internată în spital. Ce experiențe ai avut? Tuturor, războiul ne-a lăsat cicatrici, într-un fel sau altul, nu crezi?

I-am spus foarte puțin, dar pe vremea aceea vorbeam puțin. Când simțeam nevoia să spun ceva, rămâneam loială ficțiunii inventate de mama în urmă cu un sfert de secol și relatam povești din tinerețea mea la Nantes, unde se presupune că nu am fost martoră la bătălii și am dus o viață mai degrabă monotonă. Ce nu i-am spus a fost cât de complicată devenise relația noastră, pentru că, în vreme ce evenimentele de la Paris m-au făcut să reflectez pentru prima oară la propria mea vinovăție și am început să o accept, ele au avut exact efectul opus asupra mamei, care a devenit tot mai ostilă la orice fel de critică adusă naziștilor. Într-adevăr, pentru cineva care a rămas total dezinteresat de politică, fie și în timp ce războiul era în desfășurare, umilința și rănile pe care le-am primit din partea acelor autoproclamați jurați păreau să-i întărească și mai puternic

atitudinea, făcând-o atât de loială regimului prăbușit, încât relația noastră s-a fracturat progresiv. În timp, a început să vorbească despre Hitler ca despre un martir al unei cauze care a fost pe nedrept învinsă, iar eu am învățat să nu o contrazic, întrucât certurile noastre deveniseră atât de veninoase, încât mă temeam că ar putea chiar să mă atace fizic.

— Nu cred că ești sinceră cu mine, a zis dr. Allenby, vădit dezamăgită. Mă pricep foarte bine la accente și în vocea ta nu-l sesizez deloc pe cel francez.

— S-a dus mai de mult, am spus eu. Am petrecut ceva timp în Australia, pe la începutul lui 1950, înainte să mă stabilesc în Anglia. Iar aici sunt deja de șaptesprezece ani. Firește că accentul meu s-a schimbat.

În momente ca acesta, ea zâmbea și atât, în timp ce lua notițe în carnetul ei, cu siguranță fără să creadă un cuvânt din ce spun, dar alegând să nu mă contrazică. Poate că simțea că, în timp, voi învăța să mă despovărez de secrete, iar asta chiar dovedea cât de puțin mă cunoștea.

— Am o teorie, mi-a spus cu altă ocazie, că aceia dintre noi care eram copii în perioada 1940 ne vom petrece toată viața împăcându-ne cu trauma că s-a vărsat prea mult sânge. Fiecare a pierdut pe cineva, nu-i așa? Ne-am confruntat cu suferința de la o vârstă fragedă. Și cu vinovăția.

— De ce am simți vreo vinovăție? am întrebat-o eu, surprinsă de remarcă. Știam de ce trebuie să o simt, dar nu înțelegeam de ce era valabil și pentru ea.

— Păi, pentru că nu am fost suficient de maturi încât să luptăm, cred, a zis ea. Vinovăția supraviețuitorului, dacă vrei.

Această remarcă mă făcea să simt că nu aveam ce să caut într-o rezervă la psihiatrie. Dacă dr. Allenby credea că avea cea mai

neînsemnată noțiune despre ce înseamnă vinovăția, atunci se înșela. Vinovăția este cea care te ține treaz în mijlocul nopții, sau, dacă reușești să dormi, cea care îți otrăvește visele. Vinovăția se insinuează în orice moment de fericire și-ți șoptește la ureche că nu ai dreptul la plăcere. Vinovăția te urmează pe străzi, îți întrerupe cele mai mondene momente cu amintiri ale zilelor și orelor când ai fi putut să faci ceva ca să previi tragedia, dar tu ai ales să nu faci nimic. Când ai ales să te joci cu păpușile, de fapt. Sau să înfigi steguleț pe hărțile Europei, urmărind avansul armatelor. Sau să flirtezi cu un locotenent tânăr și frumos.

Asta era vinovăția.

Cât despre suferință, mă rog, poate că aceasta este o emoție împărtășită. Aici, niciunul dintre noi nu deține monopolul.

Am petrecut aproape un an în spital, dar îmi amintesc puțin despre primele luni acolo. În consecință, am aflat că, la început, pur și simplu, am refuzat să vorbesc, nu mâncam aproape nimic, nici nu citeam, nu interacționam cu ceilalți pacienți. Fie stăteam întinsă pe pat, cu privirea fixată în tavan, fie stăteam într-un scaun cu rotile, în grădină, și observam păsările. Îmi amintesc, în schimb, un anumit sentiment de mulțumire, sentimentul că reușisem cumva să scap, în sfârșit, de lume și puteam să fiu lăsată în pace, cu gândurile mele, până când voi îmbătrâni și mă voi stinge. Era o idee destul de plăcută, deși nu împlinisem încă patruzeci de ani. Cred că eu căutasem acel gen de pace în aproape toți acei treizeci și ceva de ani și credeam că, dacă voi fi obligată să rămân în viață, atunci era mai bine să fiu ținută departe de societatea civilizată.

Privind retrospectiv, este greu de crezut că la mine a durat atât de mult ca, în sfârșit, să sufăr o cădere nervoasă, deși ea se anunța de zeci de ani. Când m-a lovit totuși, nu a fost legată în mod direct de trecut, ci de prezent. Și nu de fratele meu, ci de fiul meu.

Din clipa când am aflat că sunt însărcinată, am știut că voi fi o mamă îngrozitoare. Timp de patru luni, am preferat să nu consult niciun medic și nici să-i spun lui Edgar, în speranța că poate m-am înșelat. Am cochetat cu ideea unui avort, dar gândul că voi merge la o pseudo-clinică mizerabilă, de pe o stradă dosnică m-a îngrozit și, în plus, eram mult prea lașă ca să fac pe placul înțelepciunii populare, din care aș fi aflat cum să pun capăt unei sarcini nedorite.

M-am tot rugat să pierd sarcina, dar, nu, corpul meu părea hotărât să-și ducă misiunea la bun sfârșit. În cele din urmă, nu am avut de ales și l-am informat pe Edgar că va fi tată, iar el, desigur, s-a simțit în al nouălea cer. Deja făcusem pace deplină cu inevitabilul, dar speram să nasc o fetiță. În ziua când am intrat în travaliu, eu nu am țipat, cum fac alte femei, până în momentul în care mi s-a spus că, de fapt, am dat naștere unui băiat.

Temerea mea era că, pe măsură ce va crește, va semăna cu fratele meu, că se va comporta ca el sau că va avea anumite trăsături comune. Atâția ani de zile m-am luptat să uit trecutul, încât nu doream să mi se amintească de el în niciun fel.

Jennifer, mama lui Edgar, m-a ajutat enorm. Nu ținea la mine prea mult, dar își iubea fiul și nepotul și, de îndată ce și-a dat seama că eram absolut nepotrivită pentru misiunea prezentă, a preluat controlul cu o eficiență deosebită, dar având decența să nu spună niciodată asta. Am refuzat să alăptez și evitam să duc copilul la plimbare în landou. Voiam să interacționez cu el cât mai puțin posibil, așa că am lăsat totul pe umerii soțului meu și ai soacrei mele.

În acei ani de început au fost foarte puține asemănări – practic, a moștenit trăsăturile familiei Fernsby –, dar pe urmă, când a împlinit șapte ani, am început să văd la el asemănări cu fratele meu, care nu se manifestau prin calități fizice. Iubea cărțile, în primul rând. Era

foarte interesat de exploratori. Era hotărât să iasă din apartament și să alerge prin zona împădurită din spatele Winterville Court, care la vremea aceea nu era dezvoltată ca astăzi, dar unde putea să descopere multe lucruri.

Când Caden a împlinit nouă ani, au venit constructorii și au început lucrul la terenul din spatele nostru, care era numai potrivit pentru dezvoltare. Deși ne-au lăsat în partea din față copaci mulți, care ne dădeau senzația că ne aflăm într-o zonă rurală, au construit o împrejmuire în spatele lor, iar Caden alerga spre ea adeseori, fascinat de tot ce se petrecea de partea cealaltă. Era, pur și simplu, fascinat de echipamentele pentru demolări și construcții, dar și de muncitorii care purtau căști galbene și veste marcate cu benzi reflectorizante.

Cu toate că șantierul era foarte bine securizat, mie nu-mi plăcea ideea că el se ducea acolo atât de des. Era un loc cu mult zgomot, murdar, iar atunci când nu mă asculta și trecea de împrejmuire, venea înapoi plin de praf și noroi. Trebuia să-l arunc direct în cadă și să-l frec bine. Oricât de furioasă eram, lui parcă nici nu-i păsa, iar cu toate amenințările pe care le inventam, tot nu-l puteam ține departe de locul acela.

Și, uite așa, într-o zi, pur și simplu, a dispărut.

După ce și-a terminat temele, a fugit, iar când l-am căutat în dormitorul lui, am știut exact unde plecase, așa că am năvălit afară să-l caut, alergând prin grădină, furioasă că din nou a fost neascultător. Când am ajuns în fața gardului, totuși nu l-am văzut nicăieri. Am ocolit împrejmuirea la stânga și la dreapta, l-am strigat pe nume, dar nu primeam niciun răspuns, iar oamenii de pe partea cealaltă, care își vedeau de treabă în salopetele lor, au început să se uite lung la mine, ca și când eram o nebună. Tocmai mă pregăteam să revin la Winterville Court și să sun la poliție, când am observat o mică spărtură la baza gardului, suficient de mare cât să se strecoare

pe sub ea un copil de vârsta lui. Se vedea că bucata de plasă metalică fusese ridicată de la pământ și imediat am știut că pe acolo s-a strecurat el pe șantier.

Pentru un moment, lumea din jurul meu parcă s-a învârtit ca un carusel și aveam senzația că leșin. Mi-am imaginat cum s-au simțit mama și tata în toți acești ani când au stat în fața gardului lor și au descoperit pe jos grămada de haine ale fratelui meu. Am încercat să țip, imaginându-mi că l-am pierdut pe Caden, așa cum părinții mei l-au pierdut pe fratele meu, dar nu-mi ieșea niciun sunet din gură. Am început să trag cu mâinile de gard, apoi m-am târât pe sub el și m-am zgâriat pe față și pe brațe. Când am ieșit pe partea cealaltă, m-am trezit alergând în toate direcțiile, strigând numele fiului meu, în timp ce muncitorii mă priveau înmărmuriți.

Nu a trecut decât un minut și l-am găsit, în picioare, lângă un șef de echipă, care părea încântat să-i explice detalii de pe o schiță mare, pe care se vedea cum va arăta acest ansamblu într-o zi, când se va termina construirea lui. Caden avea pe cap o cască de protecție și găsise chiar o vestă pe măsura lui. Am alergat spre el, l-am strigat pe nume, iar el s-a întors, speriat de furia mea. Recunosc: l-am apucat pe fiul meu cu ambele mâini și, cu toate că a fost singura dată, l-am pălmuit atât de tare, încât s-a prăbușit la pământ.

Multe din cele petrecute după acest incident au rămas pentru mine un mister, dar curând Edgar a fost chemat, apoi a venit un doctor și am fost internată în spital. De acolo, am fost dusă într-o unitate specializată, unde am fost sedată câteva săptămâni și am fost instalată în camera mea. Slăbisem mult din cauza febrei și a coșmarurilor nocturne, nici nu am știut dacă eram în anii ’70, la Londra, sau în anii ’40, în Polonia. Cele două perioade se amestecau. În capul meu, Caden și fratele meu deveniseră una și aceeași persoană. La fel, tata și Edgar. Trecutul și prezentul au fuzionat.

Până la urmă, s-a hotărât că era mai bine să nu văd niciun membru al familiei timp de trei luni, iar eu am lucrat exclusiv cu dr. Allenby, care m-a ghidat prin labirintul necazurilor mele. În acel an în care am fost internată, Edgar m-a vizitat de două ori pe săptămână. Mama lui a preluat toate sarcinile mele casnice și am fost lăsată să-mi revin în ritmul meu. Erau multe de descoperit. Berlin, celălalt loc, Paris, Sydney, Londra. Oamenii ale căror drumuri s-au intersectat cu al meu. Cruzimea misterioasă a vieții mele. Până când am ieșit, în sfârșit, de acolo, am devenit o cu totul altă femeie, diferită mult de cea care fusese internată.

Dar, spre deosebire de mulți alții, eu măcar am putut să mă întorc acasă.

PARTEA 2
Cicatrici frumoase
LONDRA 2022 / SYDNEY 1953

Capitolul 1

La doar zece minute de mers pe jos din Winterville Court era o tavernă, numită Merriweather Arms, care avea în spate o grădină plăcută. Câteodată, când prindeam o după-amiază caldă, îmi plăcea să merg acolo, să mă așez la o masă sub umbrelă și să citesc o carte, în timp ce mă delectam cu unu sau două pahare de vin rosé. Îmi făcea bine să mă desprind puțin din apartament, iar în ultima vreme am preferat să nu mă aventurez prea departe de casă.

La câteva zile după incidentul nocturn din apartamentul unu, mă aflam în acest loc. Purtam ochelarii de soare prescriși de medic și citeam în continuare despre Maria Antoaneta, care acum scandaliza Franța cu Afacerea colierului cu diamante. Cam o treime din grădină era ocupată de clienți, iar, la un moment dat, mi-am ridicat privirea din carte și am observat o actriță binecunoscută pentru rolurile ei de pe scenă, așezată la o masă, față în față cu un bărbat pe care, privindu-l mai îndeaproape, l-am identificat ca fiind Alex Darcy-Witt. Cei doi erau angajați într-o conversație, iar ea râdea după o replică a lui. Probabil obișnuită să fie privită, ba chiar considerând că i se cuvenea asta, ea nu s-a întors spre mine, însă el parcă a simțit ceva și s-a uitat în direcția mea, moment în care eu m-am întors brusc la lectură. Prezența lui mă neliniștea totuși, și m-am trezit că am citit și recitit același pasaj de mai multe ori, cu greu înțelegându-i conținutul.

Când un chelner s-a apropiat să mă întrebe dacă mai voiam altceva de băut, instinctul m-a îndemnat să spun nu și să mă întorc acasă cât de repede puteam, dar nu am vrut să trec pe lângă cei doi, așa că m-am răzgândit și am mai comandat un rând. Când mi-a adus paharul, am observat, prin spatele chelnerului, că actrița se ridicase, apoi l-a sărutat pe domnul Darcy-Witt pe ambii obraji și la plecare i-a

făcut cu mâna în felul acela special, la fel cum i-am făcut eu cândva lui Émile când am imitat salutul Marlenei Dietrich. El nu s-a ridicat să o urmeze, dar după numai câteva secunde a venit la masa mea.

— Mă scuzați, mi-a zis el, iar eu mi-am ridicat ochii din carte, prefăcându-mă că nici nu am remarcat prezența lui acolo. Îmi cer scuze că vă întrerup, dar am impresia că suntem vecini.

— Chiar așa? am întrebat. Sunteți sigur?

— Locuiesc la apartamentul unu, în Winterville Court. Cred că dumneavoastră locuiți deasupra mea, nu-i așa? Deja i-ați cunoscut pe soția și pe fiul meu.

— Oh, da, desigur! am spus, apelând și eu la propriile mele abilități actoricești, pretinzând că nu l-am recunoscut.

— Vă deranjează dacă vă țin companie? Sunt două lucruri pe care le detest în viață; să las berea nebăută pe jumătate și să beau singur.

A început să râdă, de parcă ar fi fost o glumă celebră și, cum nu m-am gândit la un motiv pentru care să-l refuz, am făcut semn spre scaunul din fața mea. El și-a adus paharul, care era, de fapt, două treimi plin și s-a așezat.

— Minunată zi, nu-i așa? m-a întrebat, privind în jurul lui cu un zâmbet larg.

— Foarte plăcută, am încuviințat eu.

— Cred că ar fi bine să ne prezentăm.

Se uita la mine, iar eu am realizat că aștepta să fac eu primul pas.

— Gretel Fernsby, am spus și am întins mâna.

— Alexander Darcy-Witt, a zis el și a dat mâna cu mine, însă mi s-a părut că mi-a strâns degetele mult mai tare decât era necesar. Alex.

De aproape, asemănarea cu Richard Gere se estompa.

— Înțeleg că sunteți producător de film, am spus eu.

— Din păcate pentru mine, da, a zis el, încuviințând din cap. Probabil că m-ați văzut discutând cu… Aici a rostit numele actriței

care tocmai plecase. Am tot încercat să o conving să joace rolul bunicii într-un film pe care-l produc, însă se dovedește a fi mult mai greu de convins decât m-am așteptat. Este un rol bun și ar lucra cu o echipă grozavă, dar își face griji că, dacă va începe să joace roluri de femeie în vârstă, asta va fi. Nu mai există cale de întoarcere.

— Nu am de unde să știu, i-am mărturisit eu. Oricum, am văzut-o pe scenă de câteva ori. Este extrem de bună. Ați fi norocos dacă ar accepta.

— Sigur că aș fi, a zis el și a sorbit din bere. Așadar, spuneți-mi câte ceva despre dumneavoastră, doamnă Fernsby. Doamnă, nu-i așa?

— Așa este. Soțul meu, Edgar, a decedat cu mulți ani în urmă.

Cu toate că, de fiecare dată când cineva mi se adresa cu numele de căsătorie, primul meu impuls era să invit persoana să-mi spună Gretel, în situația de față, am preferat să nu o fac și să păstrăm distanța.

— Ce v-ar interesa să știți? am întrebat eu. Dacă sperați să mă distribuiți pe mine în rolul străbunicii, atunci mă tem că va trebui să vă dezamăgesc. Nu am deloc abilități în specializarea actorie.

El s-a uitat lung la mine, de parcă m-ar fi judecat în tăcere.

— Locuiți de mult timp la Winterville Court? m-a întrebat.

— Cea mai mare parte a vieții mele de adult, i-am spus, deși bănuiam că deja știe asta. Am presupus că Madelyn i-a împărtășit toate informațiile pe care i le-am furnizat.

— Și nu vă simțiți niciodată o văduvă singură?

— Uneori, da, am recunoscut eu. Însă nu clădirea este de vină, nu-i așa? Ar fi același lucru oriunde aș locui.

— Chiar și așa, a replicat el, privind undeva, departe. Aveți atâtea amintiri. Îmi imaginez că uneori e foarte greu. Dumneavoastră și domnul Fernsby ați fost suflete pereche?

M-a frapat în sens negativ gradul de intimitate al întrebării lui, așa că am evitat răspunsul și i-am răspuns printr-o întrebare.

— De ce, așa ați descrie relația dumneavoastră cu soția, domnule Darcy-Witt? Că sunteți suflete pereche?

— Vă rog să-mi spuneți Alex, m-a invitat el. Sper că suntem. Sunt norocos că ne-am căsătorit. Mă rog, ați cunoscut-o, așa că înțelegeți. Sincer, cred că este cea mai frumoasă femeie pe care am ntâlnit-o în viața mea.

M-am încruntat. Dezaprobam categoric faptul că acela era cel mai bun compliment pe care putea să i-l facă. Despre frumusețea ei. Totuși, într-un fel, nu m-a surprins.

— Henry este încântător, am zis eu. Înainte să vă mutați, eram puțin îngrijorată dacă un copil va locui în clădire, știți, uneori sunt foarte gălăgioși, desigur, dar pe el nu-l aud niciodată. Este foarte cuminte.

Alex a râs și a clătinat din cap.

— Nu-l cunoașteți, a mărturisit el. Poate fi un adevărat coșmar când se pornește.

Era adevărat că nu-l cunoșteam pe băiat, dar aveam îndoieli în acest sens. Mi se părea evident că Henry era genul de copil introvertit. Un băiat timid, studios și tăcut.

— De fapt, mă bucur că întâmplarea a făcut să ne întâlnim, a zis Alex, în cele din urmă, după o pauză stânjenitoare. Cred că v-am speriat puțin acum câteva seri.

— Nu știu despre ce vorbiți, am zis eu. Chiar nu doream să discut despre evenimentele la care am fost martoră.

— Eu cred că știți.

Am ridicat paharul cu vin și am sorbit o cantitate mai mare, care îmi putea oferi curajul de care aveam nevoie. Am privit prin grădină, în spatele lui. Fără să observ, grădina unde se servea bere era

aproape pustie, iar cei trei sau patru clienți rămași erau la o oarecare distanță de masa noastră. Începusem să mă simt puțin tensionată.

— Madelyn mai are uneori accese de furie, a continuat el. Să nu vă faceți o părere greșită despre ea, dar așa se întâmplă de vreo câțiva ani. Ia medicamente pentru asta, desigur, dar când sunt plecat, mai uită și ea. Sau susține că a uitat. Este greu de știut dacă o face intenționat sau nu. Când sunt acasă, eu îi aduc medicamentele dimineața, la prima oră, apoi o pun să deschidă gura, ca să fiu sigur că le-a înghițit.

Am rămas fără replică. Era extraordinar să recunoști asemenea lucruri. Din nou, mi-am adus aminte de spital și de ritualurile de dimineață, de după-amiază și de seară, despre care mi s-a spus că mă vor ajuta să mă simt mai bine, dar care, de fapt, mă făceau doar să mă simt mai puțin conectată cu lumea decât am fost până atunci.

— Oricum, presupun că o fi uitat să le ia câteva zile la rând, a continuat el. Adevărul este că, după ce m-am întors de la Los Angeles, era foarte confuză.

— Înțeleg.

— Acum este mai bine.

— Mă bucur să aud asta.

— Ultimul lucru de care aveam nevoie era să se repete acel incident.

Am încercat să nu-mi trădez curiozitatea. Am refuzat să întreb, așteptându-l pe el să explice, atunci când va considera potrivit.

— Brațul lui Henry, a zis, în cele din urmă. Cred că s-a întâmplat acum vreo două luni. Eu participam la un festival de film, iar ea a rămas fără medicamente. Când am revenit acasă, în fine, se petrecuse un eveniment nefericit. Cred că s-a purtat cam dur cu el. Fără intenție, desigur. Este o mamă minunată, atunci când se

comportă normal. Și o soție minunată, a adăugat, după câteva secunde. Atunci când se comportă normal.

Nu am știut care porțiune a discursului său trebuie investigată mai întâi.

— Ea i-a rupt brațul? am întrebat, surprinsă și neîncrezătoare în același timp.

— Nu în mod intenționat, a zis el și a întins mâna, ca să îndepărteze de pe masă câteva frunze căzute din copac. Cum spuneam, Henry poate fi și neastâmpărat, iar uneori sare calul și mai rău, când nu sunt eu acasă. Știe foarte bine că trebuie să se abțină de la cascadorii, când eu sunt *in situ*. Presupun că a făcut ceva rău, apoi situația a degenerat și… poc. A luat de pe masă o crenguță căzută și a frânt-o între degete. Oasele copiilor pot fi fragile, Gretel. De multe ori uităm cât sunt de fragile.

— Chiar așa? am întrebat eu, remarcând tupeul cu care mi s-a adresat pe numele mic, de data aceasta, cu toate că nu fusese invitat să o facă.

— În fine, a reluat el, după ce a sorbit toată berea, dintr-o înghițitură. Voiam să-ți explic și să te asigur că nu vor mai exista și alte incidente de genul acesta.

— Cum am spus, domnule Darcy-Witt, i-am zis eu, nu știu la ce te referi. Nu am fost deranjată de când v-ați mutat cu toții.

El a zâmbit din nou și s-a uitat lung la mine.

— Pentru cineva care crede că nu are abilități în specializarea actorie, dumneata, draga mea, ai singura abilitate pe care toate actrițele trebuie să o aibă, mai presus de celelalte.

L-am privit cu interes. Nu am avut încotro, așa că l-am întrebat.

— Și care ar fi aceea? l-am întrebat.

— Abilitatea de a minți.

Capitolul 2

Pe la începutul primăverii anului 1952, când aveam douăzeci și unu de ani, am făcut o călătorie de lungă durată cu vaporul, din Franța spre Australia. Mama murise cu trei săptămâni în urmă, din cauză că avea ficatul afectat de alcool, iar mintea îi devenise confuză după numeroasele suferințe pe care le îndurase. Mi-am cumpărat biletul chiar în ziua când am îngropat-o. Voiam să plec din Europa, cât mai departe posibil, și nu exista un loc mai îndepărtat totuși decât la antipozi.

După evenimentele traumatizante de la Paris, amândouă am fost aruncate în stradă fără milă, după ce membrii mișcării de Rezistență ne-au spus că nu vor risipi nici măcar un glonț pentru noi. După câteva zile, ne-am refugiat la Rouen, având grijă să ne acoperim capetele rase cu baticuri. Am luat lecții de limba engleză de la o femeie din Norfolk, care trăia acolo după ce s-a măritat; știam că trebuie să vorbesc bine limba dacă voiam să supraviețuiesc la destinația pe care am ales-o.

Nu aveam decât foarte puține obiecte personale de valoare, însă economisisem bani suficienți din slujba de croitoreasă cât să-mi pot permite accesul la bordul unei nave. Am tratat totul ca pe o spectaculoasă aventură, deși la bord nu se prea punea problema de intimitate. Femeile de la clasa a treia dormeau toate împreună cu copiii, în dormitoare comune enorme, într-un capăt al navei, în timp ce bărbații aveau paturile în celălalt capăt. Era epoca emigrărilor, iar majoritatea pasagerilor erau englezi, vaporul plecase din Southampton, iar mulți dintre ei erau îmbrăcați în negru, în semn de doliu pentru recenta moarte a regelui lor. Erau sătui de țara natală sumbră, care proclamase austeritatea ca substitut slab pentru pacea

existentă înainte de război. Ca și mine, ei sperau să vadă soarele și noile oportunități pe partea cealaltă a globului.

În primele zile, la bord a fost mult optimism și bucurie. Oamenii discutau între ei și au legat rapid prietenii provizorii, cu toate că nu a durat mult și s-a instalat oboseala, moment în care voiajul nostru de șase săptămâni a devenit dificil. Mai multe persoane, bărbați și femei deopotrivă, au sfârșit în celulele de închisoare improvizate de ofițeri sub punte, iar rămășițele pământești ale altor șase suflete au fost înfășurate în cearșafuri albe și aruncate în ocean, pentru că nu au supraviețuit călătoriei.

Au fost și povești de dragoste sau relații intime derulate pe furiș noaptea, în diferite cotloane de pe vapor, însă eu mă feream de genul acesta de aventuri. Trecuseră șase ani de zile de când îmi pierdusem fecioria în așternutul lui Émile și nu simțeam decât teamă și neîncredere în fiecare băiat pe care l-am cunoscut de atunci. Unii mi-au făcut avansuri, dar au fost câțiva de care m-am simțit și eu atrasă, doar că nu-mi puteam permite să las garda jos. Respingerile m-au făcut absolut antipatică atât printre bărbați, care mă vedeau ca prea retrasă și frigidă, cât și printre femei, care considerau că mă cred prea bună pentru băieții de la bord. Îmi doream nespus să am o cabină doar a mea, unde să pot evita privirile și bârfele lor, doar că ar fi fost o extravaganță nebunească să-mi risipesc banii pe așa ceva. O viață nouă mă aștepta în New South Wales și acolo trebuia să fiu solvabilă, dacă aveam de gând să dau lovitura.

Totuși, cu timpul, m-am împrietenit cu o irlandeză, pe nume Cait Softly, și ne-am apucat să facem mișcare, așa că ne plimbam pe toate punțile împreună și ne țineam companie la masă. Îmi plăcea de Cait. Era doar cu un an mai mare decât mine și plecase din Irlanda în căutarea unei vieți mai bune, după ce a descoperit că e însărcinată,

fiind nemăritată. Când a aflat de povestea scandaloasă, tatăl ei i-a tras un șut în stomac atât de tare, încât i-a ucis copilul.

Îmi plăcea oceanul. Nu crescusem în apropierea niciunei ape și mi se părea un element liniștitor. Marinarii spuneau că traversarea noastră nu era una grea și că vremea, dar și valurile ne erau mult mai favorabile decât de obicei. Atât eu, cât și Cait aveam stomacul rezistent, așa că nu am avut probleme de la bun început cu răul de mare, care-i chinuia pe foarte mulți pasageri ai navei; cu toate astea, uneori se părea că valurile ne vor înghiți, mai ales nopțile cu furtună, când vasul își dezvăluia adevărata vulnerabilitate în peisajul infinit al oceanului, deși văzut de pe mal părea foarte robust. Cu toate că părul îmi crescuse de mult la loc și acum era destul de lung, pe cap îmi rămăseseră cicatrici, iar ele mă usturau când valurile înalte împroșcau apă sărată. Măcar mie îmi crescuse din nou părul, dar mamei mele nu, așa că a fost nevoită să poarte un batic pe cap zi și noapte, până în clipa când a murit. Pentru o femeie care punea atâta preț pe acest aspect al frumuseții feminine, mai presus de oricare altul, lipsa părului a reprezentat un nefericit memento zilnic de batjocură și acuzații.

— Nu-i așa că ne vom căuta o locuință împreună, undeva? m-a întrebat Cait într-o seară, când stăteam sprijinite de balustrade și admiram apusul soarelui la orizont. Ca să ne ținem companie, vreau să spun, e bine să ne bizuim una pe cealaltă.

Am cumpănit la asta. Intenționasem să locuiesc singură și să nu am încredere în nici o altă persoană, dar acum nu mi se mai părea o idee rea să ai un prieten într-o țară străină.

— Ar fi și mai ieftin, a adăugat ea. Nu ne trebuie decât un dormitor, un loc unde să stăm serile la taclale, și o bucătărioară.

— De acord, am zis eu. Te-ai gândit ce vrei să faci acolo? am întrebat-o. Ca să câștigi bani, adică.

— Nu am nicio idee, a zis ea, râzând. Tu ce te pricepi să faci? Eu știu să cânt puțin și să torn băutura în pahar. Mi-ar plăcea să fiu barmaniță, cred. Poți să socializezi. Tatăl meu avea o cârciumă, știi, nenorocitul și hodorogul de el și mă ținea acolo cu el, să fac curățenie, de când am fost în stare să țin în mână un mop.

— Eu știu să cos, i-am mărturisit eu. Cam atât.

— Sigur, mereu va fi nevoie de croitorese, a zis ea, dând din cap aprobator. Sunt meserii care rămân tot timpul la modă, orice s-ar întâmpla pe lumea asta, iar a ta e una dintre ele. Alta, la fel de bună, este cea de cioclu.

Am zâmbit, iar ea a scos din buzunarul rochiei o pipă și a aprins o. Prima dată am fost șocată când am văzut-o ce face, dar acum mă amuza și îmi plăcea mirosul, care era un amestec înecăcios de trandafir, cuișoare și scorțișoară.

— Nu vrei să tragi și tu un fum? m-a întrebat, după ce a tras câteva și mi-a oferit pipa.

— Mulțumesc, nu vreau!

— Să vezi ce bine o să te simți.

Doi tineri treceau pe acolo, iar când unul din ei a fluierat în direcția noastră, Cait i-a trimis la plimbare. Nu eram atât de sigură. Adeseori, stătea de vorbă cu bărbații de pe vapor și ei o preferau pe ea, fiindcă, deși eu eram drăguță, Cait era frumoasă. Era înaltă, cam un metru optzeci și doi, și avea un corp ca acelea pe care le vezi în postere. Sfidând șabloanele, părul ei nu era roșu, ci negru, foarte lung și, cu toate că aveam foarte puține ocazii să ne spălăm, îi strălucea în fiecare zi.

— Crezi că îți vei căuta un soț când vei ajunge acolo? m-a întrebat ea într-o seară, iar eu am clătinat din cap.

— Nu, am zis, după care am încercat să imit accentul celebru al Gretei Garbo și am adăugat: *„Vreau să fiu singură”*.

— Bărbații sunt întruchiparea diavolului, a spus ea, pufăind din pipă. Eu nu văd la ce mi-ar folosi unul.

— Dar individul care te-a…?

M-am uitat spre abdomenul ei.

— Era un beţivan amărât, a zis ea. Un om de nimic. Și pentru mine este un mister de ce l-am lăsat să se apropie de mine. Nu, din punctul meu de vedere, băieții trebuie să se țină departe de mine. Noi două vom fi o pereche de fete bătrâne, vrei?

Deși zâmbeam, în mintea mea, această idee mă lăsa rece. Adevărul este că, oricât de puțină încredere aveam în bărbați, tot simțeam dorința să mă îndrăgostesc și să mă căsătoresc. Îmi era greu să recunosc asta față de mine însămi, cu atât mai puțin în fața lui Cait, dar când adormeam noaptea, visam un bărbat australian, care să mă strângă în brațe și să-mi spună că va avea grijă de mine întotdeauna,
dacă și eu voi avea grijă de el, că nu-i pasă cine sunt sau ce am făcut, pentru că nu contează trecutul, ci doar viitorul.

— Așadar, ai de gând să-mi spui? m-a întrebat Cait în ultima seară, când echipajul socializa cu pasagerii pentru ultima dată și se deschideau ultimele lăzi cu vin.

— Ce să-ți spun? am întrebat eu.

— Secretul pe care-l ascunzi. Știu că există unul. Mi-am dat seama de la început. Poți avea încredere în mine, să știi. Nu am obiceiul să judec. Am și eu destule schelete în dulap. Într-un cimitir găsești mai puține.

— Nu înțeleg la ce te referi, i-am zis, întrebându-mă dacă nu cumva rușinea din celălalt loc îmi era atât de evident impregnată în piele.

— Ba înțelegi, așa că nu mă minți. Nu-i nimic. Nu trebuie să spui nimic, dacă nu vrei. Dar într-o zi îmi vei spune, probabil când vom fi

bete amândouă. Atunci o să ți-l spun și eu pe al meu.

— Ai un secret?

— Am, sigur că da.

— Atunci, dă-i drumul!

— Nicio șansă, domnișoară. Poate într-o zi, dacă vei avea noroc.

Stăteam împreună, ținându-ne de mână, în dimineața când vasul a înconjurat Watsons Bay și a trecut pe lângă peninsula stâncoasă, unde soția unui guvernator din New South Wales a stat cândva să supravegheze condamnații transportați aici, ca să-și ispășească pedepsele. Spre deosebire de ei, desigur, noi nu eram prizonieri. Eram oameni liberi. Dar, având în vedere că la bordul navei erau peste o mie de suflete, era greu să nu te întrebi ce sumedenie de păcate am comis fiecare dintre noi încât am ales acest pământ îndepărtat drept locul unde să ni le spălăm.

Cum vaporul a aruncat, în sfârșit, ancora, iar pasagerii și echipajul au ovaționat puternic momentul, eu mă întrebam dacă puteam să sper că voi găsi iertare pe acest continent tânăr. Undeva, într-un colțișor al minții, știam că, pentru a primi iertarea păcatelor, trebuia să parcurg mai mult de 15.000 de kilometri.

Capitolul 3

Se numește Valea Toamnei, mi-a spus Caden și mi-a dat broșura de prezentare a centrului pentru pensionari. Am răsfoit-o rapid. Paginile erau pline cu fotografii ale unor persoane în vârstă extrem de prezentabile, care păreau aproape copleșite de bucurie, ca și când viețile lor de până atunci fuseseră doar o prefață la călătoria spre această Utopia. Au cluburi de lectură și lecții pentru brodat. Seri de film și…

— Valea Iernii ar fi fost mai potrivit, nu crezi? l-am întrebat când m-am uitat la el. Rezidenții se apropie de sfârșitul anului lor metaforic, ca să spunem așa, mai degrabă decât să înceapă să observe că se înnoptează mai devreme.

— Presupun că atunci ar fi părut un loc foarte sumbru, a răspuns el. Mi se pare că arată foarte bine, nu?

— Iei cumva în calcul să te muți tu acolo? am întrebat eu. Ai fi prea tânăr să te primească într-un astfel de loc, ai doar șaizeci și unu de ani, dar dacă simți că este necesar, atunci sigur că trebuie să faci asta. Te interesează cumva să înveți să brodezi?

— Ha, ha! a făcut el zâmbind. Mamă, ai spus că te vei gândi la asta.

I-am dat înapoi broșura și am turnat încă o cană de ceai pentru amândoi.

— Și chiar m-am gândit, i-am spus eu. Și am decis că nu este pentru mine.

— Unchiul lui Eleanor s-a retras la Valea Toamnei, a continuat el. Și spunea că este cea mai bună decizie pe care a luat-o vreo dată.

— Mă surprinde că nu l-ai adus și pe el cu tine ca să mă convingi.

— Nu pot. E mort.

— Ei bine, poftim! i-am zis eu și m-am rezemat confortabil pe spătarul fotoliului, triumfătoare. Cu toții murim, mai devreme sau mai târziu, dar în locuri ca acesta, oamenii, pur și simplu, nu mai vor să trăiască. Nu, îmi pare rău, Caden. M-am hotărât și nu vreau să mai continuăm această conversație. Nu plec din Winterville Court și cu asta basta. Și, apropo, nu apreciez faptul că discuți cu Oberon Hargrave despre asta. Prefer să nu se amestece nimeni în treburile mele personale.

Își dădea silința să pară nevinovat.

— Nu știu despre ce…

— Ba știi foarte bine, așa că nu face pe nevinovatul cu mine. Ține minte, te cunosc de o viață și nu poți ascunde nimic de mine. Tu și cu el sunteți în cârdășie și încercați să scoateți cu forța din casele lor două femei bătrâne, iar eu nu voi înghiți așa ceva. Dacă dintr-un motiv oarecare voi ajunge total imobilizată, sau dacă voi insista că Margaret Thatcher este în continuare prim-ministru, atunci poți să-i aduci pe bărbații în halate albe să mă ducă de aici. Dar, până atunci, voi rămâne aici și, cum se spune, cu asta am terminat.

Mă cunoștea destul de bine încât să accepte că, odată ce m-am hotărât asupra unui lucru, nimic nu putea să se mai schimbe.

— Acum, despre problemele pe care le ai cu afacerea ta, am continuat eu. Am reflectat profund și la asta, așadar, am hotărât că sunt dispusă să fac o investiție.

— Oh! a făcut el, iar fața i s-a luminat. Cât?

— Caden, asta îmi place la tine, i-am zis. Nu te învârți în jurul cozii. Întotdeauna treci direct la subiect.

— Îmi pare rău, eu doar…

— Nu-i nicio problemă. Te tachinam doar, l-am liniștit eu, deși nu am fost prea sinceră; era cu adevărat nerușinat. Pe o scală de la unu

la zece, cât de serioase sunt greutățile tale? Și vreau să fii sincer cu mine. Nu fi lacom.

El a stat și s-a gândit destul de mult înainte să-mi răspundă.

— Aș spune de nivelul șase, fără îndoială. Dar acest șase s-ar putea rapid transforma într-un opt, dacă nu voi face anumite schimbări foarte curând.

Am dat din cap, apoi m-am dus spre biroul meu și am scos carnetul de cecuri din sertarul de sus. Am aruncat o privire pe fereastră și am văzut-o pe stradă pe Heidi, prinsă într-o conversație cu Madelyn Darcy-Witt, și ardeam de curiozitate să știu despre ce vorbeau. Le-am urmărit cu atenție, sperând că nu-și vor da seama că sunt observate, până ce Madelyn și-a lăsat capul pe spate, râzând zgomotos, iar acest fapt mi s-a părut straniu, fiindcă pe Heidi nu o știam să fie foarte spirituală. M-am așezat la birou, dar, înainte de a începe să scriu, m-am uitat spre fiul meu, care mă privea cu nerăbdare.

— M-am gândit la o sută de mii de lire, i-am zis, în timp ce îndepărtam capacul de la stilou. Suma asta i-ar ține pe creditori departe de ușa ta?

Expresia lui facială era un amestec bizar de ușurare și dezamăgire. Poate că s-a gândit că-i voi face o ofertă mai mică, sau una mai mare. Oricum, era o sumă substanțială. Exact zece la sută din disponibilitățile mele financiare, lăsând la o parte valoarea apartamentului.

— Ești foarte generoasă, mi-a zis el. Mă vor ajuta enorm. O să ți-i rambursez, desigur, când…

— Nu-i nevoie, i-am spus, în timp ce completam cifrele și mă semnam. Oricum, tot ție îți vor reveni toate, cândva, așa că am putea să-l numim avans, de acord? Dar atât îți pot oferi, Caden, ne-am

înțeles? Da, am ceva economii, dar vorbim de o sumă mare care lasă în urmă un gol. Așa că folosește-i cu chibzuință.

A avut măcar delicatețea să pară stânjenit când i-am înmânat cecul, iar eu mi-am ocupat locul pe fotoliu. Cinstit vorbind, trebuie să fie umilitor pentru un bărbat de vârsta lui să-i ceară bani propriei mame.

— Așadar, sper că pregătirile pentru nuntă merg înainte, nu? am zis, în cele din urmă, iar el a împăturit documentul cu fonduri câștigate prin metode neortodoxe, apoi l-a strecurat în portmoneu.

— Oh, da! a zis el. Dar ne-am hotărât să facem ceva restrâns. Fără mult tam-tam. Doar rudele și câțiva prieteni apropiați.

— Foarte rezonabil, l-am aprobat eu. În trecut, ceremoniile de căsătorie ale lui Caden au fost întotdeauna cam extravagante, ca și când ar fi trebuit să dovedească acelora din jurul său dimensiunea succesului de care se bucura. Dar, dacă situația chiar era atât de precară pe cât a mărturisit, însemna că nu-și mai permitea să fie risipitor.

— Ne-am propus să o facem peste șase săptămâni, a adăugat el. Va fi la un ofițer de stare civilă. Voi avea grijă să te anunț. Presupun că de data aceasta vei veni, nu?

— Nu mai fi așa, i-am zis. Am ratat doar una.

El a încuviințat din cap, iar când privirile ni s-au întâlnit, niciunul din noi nu s-a putut abține și am început să râdem. Am râs cam un minut, iar eu mi-am scos batista din buzunar ca să-mi șterg lacrimile de la ochi. Doar în asemenea momente puteam să-l tachinez, iar lui părea să-i facă plăcere și așa ne bucuram de o apropiere firească.

— Ești o bătrână îngrozitoare, mi-a zis el, clătinând din cap, iar eu am fost de acord cu asta. S-a uitat prin cameră, a oftat prelung, iar eu m-am întrebat dacă nu cumva calculează cât timp mai trebuia să rămână la mine, în condițiile în care partea financiară a afacerii

noastre se încheiase. Oh, voiam să te întreb. Cum stau lucrurile cu noii vecini?

— Sunt un cuplu straniu, am spus eu. Ea pare mai tot timpul că este cu capul în nori, iar el e genul de bărbat agresiv. Sau de vină o fi mediul în care lucrează. Cred că și tu ai citit povești cu producători de film cărora le place să intimideze, nu-i așa? Care găsesc plăcere în terorizarea personalului și le hărțuiesc pe actrițele tinere, vulnerabile. Probabil că-și tratează și familiile cu aceeași lipsă de respect.

— Și copilul?

— Liniștit, îmi place de el.

— Asta e bine. Știu că nu te înțelegi prea bine cu băieții mici.

M-am uitat la el, dar nimic din expresia feței lui nu sugera că a avut intenția să mă rănească. Totuși, am înțeles cum a putut să spună asta. Să fim sinceri, niciunul din noi nu putea pretinde că am fost mama perfectă și știam cât de mult a fost terorizat și batjocorit, când prietenii lui au aflat că mama lui este internată într-un loc pe care toți îl numeau balamuc.

Mai târziu, înainte să plece, m-a sărutat pe obraz și mi-a mulțumit încă o dată pentru că l-am ajutat.

— Cu multă plăcere, i-am spus eu. Dar, dacă mai aud că tu și Oberon vă apucați să puneți mâna pe telefon și discutați, să știi că voi anula cecul. Să nu zici că nu te-am avertizat.

— Oh, mamă! a spus el și mi-a făcut semn cu ochiul, zâmbind. Oricum, până atunci, știi că va fi prea târziu. Voi face transferul sumei în contul meu într-o oră.

A ieșit și l-am urmărit cum coboară scările cu eleganță, atât cât îi permitea circumferința. Am zâmbit și am intrat în apartament. Adevărul era că, dacă nu ar fi existat acea remarcă a lui despre incapacitatea mea de a mă înțelege cu băieții mici, aceasta ar fi fost

una dintre cele mai amiabile întâlniri pe care le-am avut în ani de zile.

Capitolul 4

Întrucât anterior am trăit în Europa, nu eram pregătită pentru temperaturile insuportabile pe care le-am resimțit la Sydney. Având o piele deschisă la culoare din naștere, mă ardeam foarte ușor, iar cicatricile de pe cap aveau aceeași soartă, astfel încât, timp de câteva săptămâni, eram atât de epuizată pe la jumătatea după-amiezii, încât adormeam oriunde mă aflam și apoi nu mai puteam să dorm toată noaptea.

Eu și Cait am găsit o locuință cu chirie pe Kent Street, în apropiere de port, iar casa în stilul Queenslander era construită din lemn și avea o verandă, care se întindea de jur-împrejurul etajului. Parterul casei era ocupat de trei frați burlaci, de vârstă medie, care plecau foarte devreme în fiecare dimineață, îmbrăcați în haine de negustori, și se întorceau acasă seara, foarte târziu, beți-criță. La început eram îngrijorată că ne-ar putea crea probleme lui Cait sau mie, dar, de fapt, ei nici măcar nu conștientizau prezența noastră, decât că lăsau să se vadă foarte clar disprețul profund față de femei, mai ales față de femeile care aveau curajul să trăiască fără protecția unui tată sau a unui soț.

Existau nenumărate posibilități de angajare, iar eu mi-am găsit de lucru la un magazin cu haine pentru doamne de pe George Street, în capătul dinspre nord, unde mă aflam sub îndrumarea unei femei cu vreo douăzeci de ani mai mare decât mine, domnișoara Brilliant, iar acest nume mi se părea minunat. Nu am descoperit niciodată, care era numele de botez al domnișoarei Brilliant, dar ea moștenise magazinul de la mama ei, iar când mi-a spus asta, m-am gândit la Émile și la moștenirea lui, însă, la fel de rapid, am încercat să-l alung din gândurile mele. Așadar, eram vânzătoare într-o prăvălie, mi-am

spus când mi s-a oferit slujba. Exact ceea ce mama mea a crezut dintotdeauna că era sub valoarea mea.

După cum am simțit, Miss Brilliant nu era născută să lucreze cu publicul. Disprețuia femeile de rând care munceau și care formau cea mai mare parte a clientelei noastre, dintre care cele mai multe își permiteau să-și achiziționeze o fustă sau bluză nouă doar de două ori pe an, sau chiar o pereche de ciorapi de nailon în rarele ocazii când le primeam în stoc. Ea avea ceea ce puteau fi numite aspirații, iar pentru asta ne delecta pe mine și pe celelalte angajate cu istorioare despre magazinele mai mari din Sydney, unde fac cumpărături femeile bogate, menționând cum ar fi preferat ea patronajul acestora.

Nu se întâmpla des ca o femeie aborigenă să riște să treacă pragul magazinului nostru, dar se mai întâmpla din când în când. Și femei de culoare, de asemenea, iar uneori imigranți din insulele Samoa sau Papua Noua Guinee. Miss Brilliant le numea „colorate" și răcnea când le vedea intrând, apoi le întreba ce doreau și le spunea că sunt supravegheate și că le va trimite la închisoare dacă furau ceva. Desigur, nu avea nimic împotrivă să primească bani de la ele, însă mereu își punea mai întâi o pereche de mănuși de mătase când îi lua. Când clienta pleca, în loc să pună banii în sertarul de sub tejghea, îmi dădea mie bancnotele și monedele și mă trimitea peste drum, la bancă, unde trebuia să depun sumele direct în contul ei.

În timp ce eu înduram viața cu domnișoara Brilliant, Cait și-a găsit o slujbă pe care o adora, adică într-o cârciumă numită Fortune of War, aflată la marginea portului, cu vedere directă peste Bennelong Point, exact locul pe care s-a construit celebra clădire a operei, la mult timp după ce am plecat eu din Australia. Localul avea o fațadă deschisă și un bar lung pe mijloc, cu scaune înalte aliniate pe fiecare parte. Bărbații se adunau acolo după serviciu și se bucurau

de briza răcoroasă care venea dinspre apă, în timp ce goleau pahar după pahar de bere rece. În partea din spate a localului era o încăpere mai mică, unde fuseseră așezate șase mese, la care tinerii le invitau pe femeile cărora le făceau curte. Cu toate că avea un program lung, lui Cait îi plăcea munca ei, iar, foarte curând, a devenit preferata clienților fideli, nu doar fiindcă era o tânără plăcută, ci și pentru că avea limba ascuțită și îi era foarte ușor să-i facă pe toți să se simtă bineveniți. Beneficiam amândouă de ore de lucru diferite: Cait lucra de noapte și eu aveam libertate în apartamentul nostru serile, iar eu începeam serviciul devreme, astfel că ea avea intimitate diminețile. Era aranjamentul perfect.

Ocazional, atunci când simțeam nevoia de companie, când plecam de la muncă, mergeam și eu acolo, ca să beau un pahar sau două, sau chiar să stau la taclale cu unii dintre clienții localului. Un bătrân pe nume Quaresby, care susținea că este unul dintre cei care au construit Harbour Bridge, a pus ochii pe mine și de multe ori obișnuia să se așeze pe un scaun lângă mine și să-mi spună „iubi" sau „scumpo", în timp ce încerca să-mi pună mâna pe picior, dar i-am spus clar că nu mă interesează atențiile lui. Odată, când am ieșit de la toaletă, el mă aștepta afară și a încercat să mă împingă înapoi pe ușă, insistând că are să-mi transmită ceva important, doar că am refuzat și l-am împins cât colo de perete și s-a lovit cu capul de colțul unui tablou. După acest incident, m-a lăsat în pace și m-a ignorat o lună întreagă, pe urmă a încercat din nou să ne împrietenim și s-a purtat de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic nepotrivit între noi.

Într-o seară, la câteva luni de când locuiam acolo, în care stăteam la locul meu obișnuit, Cait mi-a înmânat un plic în care era partea ei de bani pentru chiria pentru o lună, pe care intenționam să-i duc proprietarului când urma să mă întorc acasă. Pe partea cealaltă a barului stătea un bărbat care purta o pălărie de ranger, de culoare

cafenie, iar lângă el un băiat de vreo șapte ani. Fiul lui, am presupus. Îi mai văzusem împreună acolo. Cait mi-a spus că bărbatul venea adesea după ce ieșea de la muncă, însoțit de băiat. Obișnuia să bea suc de portocale și era evident că-i făcea plăcere să stea la bar, alături de adulți. Tocmai îmi număram banii și-i puneam în același plic, când am auzit glasul altui bărbat dintr-o parte a barului, care duca spre separeu.

— Mai vreau o James Boags, vă rog, domnișoară! a spus el.

— Imediat! a răspuns Cait și s-a dus să toarne berea din dozator.

Fără să-mi dau seama de ce, toate simțurile mele au intrat în alertă maximă.

— Cald azi, așa-i? a continuat bărbatul, pe un ton prietenos, iar Cait a umplut paharul, apoi a revenit la el cu voie bună spunându-i:

— Am auzit că în weekend se va face și mai cald. O să fie ca într-o saună aici. Mai vrei ceva, dragule?

— Nu, mulțumesc, a răspuns el.

— Ce gust are berea? l-a întrebat băiatul, iar bărbatul a ezitat câteva secunde înainte să-i răspundă.

— Te-aș lăsa să guști, a zis el, dar cred că tatăl tău s-ar putea opune.

— Nu e treaba mea, a zis celălalt bărbat. Dacă vrea să-i fie rău, va fi din vina lui.

— Bine, atunci, omulețule! a spus primul bărbat. O înghițitură.

În momentul când am auzit acel apelativ „omulețule”, mi s-a strâns stomacul și m-am sprijinit de tejghea ca să nu mă dezechilibrez. Aș fi vrut să mă întorc, dar nu am îndrăznit, în schimb, mi-am ațintit privirea la pantofii mei. Bărbatul și-a dat toată silința să-și camufleze accentul, însă eu am remarcat imediat originile teutone ascunse. Când a revenit la mine Cait, după ce primise banii, expresia feței mele a cam speriat-o.

— Gretel, mi-a zis ea, cu o voce îngrijorată. Ce s-a întâmplat? Arăți de parcă ai văzut o fantomă.

De-abia atunci am ridicat ochii din pământ și am îndrăznit să mă uit peste bar. Bărbatul nu mai era acolo, căci se întorsese în spațiul cu mese, din spate, însă îl vedeam din locul unde mă aflam. Totuși, mă uitam la ușa care ne despărțea ca și când, dacă făceam asta, aș fi putut să fac o gaură prin ea și aș fi recunoscut fața din camera aceea.

— Gretel, a repetat ea. Ce s-a întâmplat, iubire? Vrei să-ți dau puțină apă? Stai așa, să-ți aduc.

S-a întors peste câteva secunde cu un pahar plin cu apă și gheață, iar eu l-am băut pe nerăsuflate.

— Mă simt bine, i-am spus, deși cuvintele mi se poticneau în gât. Ceva parcă… m-a răscolit ceva, atâta tot.

— Un blestem, nu-i așa? m-a întrebat ea în șoaptă.

— Da, cam așa ceva.

— Păi, să știi că nu te ajută căldura de aici, a spus ea și s-a uitat la mine foarte îngrijorată. A întins mâna ca să-mi pună palma pe frunte și să vadă dacă nu am febră, dar eu m-am retras brusc. Nu-mi plăcea să fiu atinsă.

— Sper că nu te îmbolnăvești, da? m-a întrebat ea. Poate ar fi bine să te duci acasă și să te întinzi în pat.

Am încuviințat din cap și m-am ridicat cu oarecare greutate.

— Da, voi face așa cum spui. Nu-ți face griji pentru mine, voi fi bine.

Cait a primit o nouă comandă și mai întâi s-a uitat lung la mine, apoi a plecat să-i servească pe clienți. Mi-am luat lucrurile și m-am îndreptat spre ieșire, dar am știut că îmi este imposibil să plec înainte să fiu sigură. Era imposibil, am insistat în sinea mea. Eram la mii de kilometri depărtare de Europa și de Polonia, totuși. Nu putea să fie el. Dar cunoșteam vocea aceea foarte bine. Foarte încet, sperând că

nu voi fi remarcată, m-am îndreptat spre încăperea din spatele localului și am rămas în pragul ușii deschise, la adăpostul ei, apoi am privit în încăpere, până ce mi-au căzut ochii pe un bărbat care stătea singur la o masă, cu spatele la mine, blond, cu părul des, pieptănat cu grijă, îmbrăcat cu un costum impecabil. Citea ziarul și bea o bere și, pentru moment, cel puțin, nu-mi remarcase prezența.

Totuși, după câteva secunde, și-a ridicat capul și l-a întors pe jumătate, fără să privească în spate, însă parțial i se distingea profilul. Dacă știa că este observat, era clar că nu intenționa să ofere privitorului imaginea completă. A rămas nemișcat, iar eu mi-am dat seama că nu mai pot să respir. Cu toate că în jurul meu erau atâția oameni și se auzeau conversații, o secundă mi s-a părut că în încăperea aceea eram doar două persoane. El a rămas neclintit, în aceeași poziție, dar mi-am dat seama că simțea că îl fixez cu privirea. Dar tot nu s-a întors. În cele din urmă, când nu am mai putut rezista, m-am întors și m-am îndreptat spre stradă.

Nu puteam fi absolut sigură, evident. Auzisem doar o voce și văzusem parțial un profil, dar totuși, în inima mea, știam că este el.

Capitolul 5

Insistența cu care se auzeau bătăile în ușă m-a luat prin surprindere și m-am ridicat brusc în fotoliu. Tocmai urmăream un film vechi la televizor, însă s-a dovedit a fi destul de plictisitor, așa încât am ațipit. Bubuiturile m-au trezit însă, și m-am îndreptat spre ușă, presupunând că era Heidi, din nou confuză, care îmi cerea ajutor pentru o altă problemă casnică. Cu toate acestea, spre surprinderea mea, nu era vecina de vizavi, ci aceea de la etajul inferior.

— Madelyn, am zis eu în timp ce o scanam cu privirea de sus în jos și mi s-a părut că parcă de-abia se trezise din somn, nicidecum eu. Avea părul în dezordine, iar ochii căutau parcă un punct pe care să-l fixeze și i se vedeau dâre de rimel întins pe pleoape. Arăta complet răvășită. S-a întâmplat ceva? am adăugat.

— L-am uitat, a răspuns ea, bâlbâindu-se. L-am uitat pe Henry.

Îmi era foarte clar că băuse ceva, așa că m-am uitat la ceasul de mână. Era ora trei fără zece. Mă întrebam când o fi început să bea.

— Draga mea, i-am spus și am făcut un pas înapoi. Vrei să intri? Poate vrei să-ți pregătesc o cafea?

— L-am uitat pe Henry, a repetat ea ce a spus mai devreme. Am uitat cu totul de el. A ridicat din umeri, apoi a râs încurcată și a pus mâna la gură. Probabil îți imaginezi că sunt cea mai oribilă mamă din lume.

— Nu-mi imaginez așa ceva, am zis eu, deoarece nu eram sigură despre ce vorbește. L-ai uitat? Cum adică, l-ai uitat?

— Școala, a spus ea și s-a uitat în sus spre scările care duceau spre ultimul etaj de la Winterville Court, unde locuiau un romancier premiat și vizavi de el un remarcabil critic literar, fiecare din ei scriind pentru nemulțumirea celuilalt. Henry iese la ora trei. Nu mai

pot să ajung la timp. Nu mă simt bine, Gretel. Trebuie să mă duc înapoi în pat.

— Oh, draga mea, am rostit eu și nu eram sigură de ce mă implica pe mine în această poveste, însă eram de acord că somnul ar fi fost acum binevenit pentru ea. Are și el o cheie? Ești îngrijorată că nu va putea să intre? Dacă vrei, pot să mă uit eu după el, când vine, dacă…

— Vreau să te duci să-l iei de acolo, a spus ea. Nu are voie să plece acasă neînsoțit. Este prea mic. Cineva trebuie să-l preia.

Mă uitam la ea siderată. Era de domeniul fantasticului că se aștepta ca eu să fiu responsabilă pentru aducerea copilului acasă. Totuși, nu eram bunica lui. Oare nu avea rude sau niște prieteni pe care să-i poată suna în situații de criză?

— Soțul tău, i-am sugerat eu. Domnul Darcy-Witt. El unde este?

Ea și-a dat ochii peste cap.

— Cine știe? Printr-o cameră de hotel, îmi închipui. Le examinează pe actrițele care dau o probă. A completat această frază făcând în aer semnul ghilimelelor când a rostit cuvântul „examinează", iar eu m-am încruntat. Mă gândeam că acest gen de comportament fusese definitiv și irevocabil oprit în urmă cu vreo câțiva ani.

— Și nu poți să iei legătura cu el? am întrebat-o. Nu are un telefon mobil?

— Nu, a zise ea, din ce în ce mai îngrijorată. Adică, da, are, desigur, dar nu pot să-l sun pentru asta. Nu acceptă să-l deranjez în timpul zilei. Oricum, m-ar ucide dacă ar ști că l-am uitat. Clătina din cap tulburată, dar mai mult supărată pe sine. L-am uitat pe Alex, adică, nu, pe Henry. Nici nu mai știu ce spun.

— Draga mea, eu am nouăzeci și unu de ani, am mărturisit, surprinsă că am apelat la argumentul vârstei, ca să mă eschivez într-o situație. Nu cred că ai pretenții de la mine să plec și să străbat

Londra în căutarea unui băiețel. Cu siguranță trebuie să rogi pe altcineva.

— Nu am pe cine, a zis ea, în timp ce începuse să răsufle prelung pe nas ca să-și recapete puterile. Îmi este interzis să am prietenii mei, înțelegi, a adăugat ea, apoi a început iar să râdă. Sigur că am avut și eu prieteni. Am avut chiar mulți. Bărbați și femei. Dar el spune că prietenii ne stau în cale și sunt geloși pe mine și mă bârfesc pe la spate. Spune și că sunt toți dușmănoși. Gretel, a fost cineva gelos pe tine vreodată?

— Nu-mi aduc aminte, am zis eu. Oricum, nu am fost genul de femeie pe care ceilalți să-l invidieze.

— Pun pariu că ai fost foarte frumoasă în tinerețe, a spus ea, studiindu-mă din cap până-n picioare. Zâmbea și mă temeam că mai are puțin și cade peste mine. Se vede pe chipul tău. Ai o piele fabuloasă, pentru cineva atât de antic. S-a încruntat, apoi și-a lipit un deget pe buze și s-a strâmbat, complet derutată. De ce am venit aici? m-a întrebat. Am uitat cu totul.

— Henry, i-am amintit eu. Trebuie să fie luat de la școală.

— La naiba, așa este, a spus ea, iar eu am tresărit la auzul cuvântului. Ridicase puțin tonul și, practic, strigase ultima frază, iar imediat s-a auzit cum Heidi deschide ușa, apoi scoate capul și privește mirată:

— Ce se întâmplă? a întrebat ea. Dintr-un motiv inexplicabil, purta o pălărioară de petrecere, din hârtie roșie, ca acelea care cad când tragi de biscuiții de Crăciun, deși Crăciunul venise și trecuse în urmă cu mai multe luni.

— Nimic, Heidi, i-am spus și i-am făcut semn să se retragă. Intră înapoi în casă. Aici e mult zgomot pentru nimic.

— Cine este ea? a întrebat Heidi, iar Madelyn s-a întors agasată.

— Nu ai auzit ce a spus Gretel? a repezit-o ea. A spus să intri în casă și să-ți vezi de treaba ta.

Am închis ochii pentru o clipă. Desigur, eu nu mi-am permis completarea aceea, dar, după expresia pe care i-am citit-o pe față, Heidi a fost sigură că eu i-am spus răutățile, așa că s-a retras în apartament, vizibil afectată. Va trebui să-i fac o vizită mai târziu, m-am hotărât, cu speranța că a uitat tot ce s-a întâmplat acum. Unul dintre avantajele bolii ei era că trecea cu vederea pățaniile ocazionale.

— Nu suport oamenii băgăcioși, a spus Madelyn, acum întoarsă cu fața spre mine. Așadar, poți să-l iei în locul meu, Gretel? m-a întrebat. Eu nu cred că pot. Nu sunt în stare. Dacă nu-l iei tu, va fi singur și se va speria.

Am oftat. Sincer, asta era deja prea mult, mă gândeam, însă nu prea aveam de ales în circumstanțele date. Nu se punea problema să lași un biet băiețel singur, toată după-amiaza, așteptându-și mama. Dacă mai și crezi tot ce citești în ziare, există o mulțime de indivizi care de-abia așteaptă să pună gheara pe un copil în situația lui și să-l ducă departe, cu scopuri necurate.

— Bine, am zis, oftând adânc. La ce școală învață?

Mi-a spus numele școlii, pe care l-am scris pe o hârtiuță, împreună cu adresa. Nu era prea departe, dar nu intenționam să merg pe jos, mai ales că acum ceasul meu de pe polița șemineului tocmai bătuse ora exactă și probabil copiii fuseseră deja lăsați să plece.

— Ești foarte amabilă, mi-a zis Madelyn, apoi s-a întors pe călcâie și a coborât scările. Se ținea bine de balustradă, iar eu m-am uitat după ea, sperând că nu va cădea.

— Poate ar fi bine să-i ofer cina, am sugerat eu, în urma ei. Presupun că nu vrei să te vadă în starea asta. Este în regulă?

— Da, da, a spus ea, fără să privească înapoi. Ești foarte amabilă. Mă duc să trag un pui de somn. Ce zi am avut!

Am intrat în apartament și m-am încălțat cu pantofii, mi-am luat haina, geanta și m-am privit rapid în oglindă. Nu aveam nicio idee ce își va închipui bietul băiat nefericit când va vedea că eu am venit să-l iau, ba, în plus, știam că trebuie să inventez un motiv convingător pentru a justifica prezența mea acolo.

Tocmai când ieșeam din imobilul de pe Winterville Court și eram pregătită să opresc primul taxi care apărea, am auzit o ușă deschizându-se și am văzut-o pe Madelyn alergând de urgență spre mine, aproape să mă dărâme, când m-a ajuns. Își turnase deja un pahar cu vin și era pe punctul să-l verse.

— Nu-i spune, mi-a șoptit ea, prinzându-se de brațul meu, iar expresia feței ei era cutremurătoare. Nu-mi amintesc ultima dată când am văzut pe cineva atât de înspăimântat. Promite-mi că nu-i spui!

— Nu-i spun, am zis iritată și am încercat să-i descleștez mâna de pe brațul meu. Îi voi spune doar că ai avut o programare pe care nu puteai să o ratezi. Sunt sigură că mă va crede. Copiii de vârsta lui pun rareori la îndoială ce li se spune.

— Nu lui Henry, a zis ea printre dinți și și-a dat ochii peste cap, de parcă eu aș fi fost cea mai proastă femeie din lume. Lui Alex. Nu-i spune lui Alex. O să mă omoare. Vorbesc serios. Pur și simplu, ar putea să mă omoare.

Capitolul 6

— Nu ești în apele tale, mi-a zis Cait într-o duminică după-amiază, în timp ce ne plimbam în afara orașului, cu destinația North Head. Era o zi răcoroasă, dar eu tot purtam pălărie pe cap, fiindcă mă temeam că soarele ar dăuna mult cicatricilor mele ascunse. Ce se întâmplă cu tine?

— Nimic, am spus, dar, după tonul meu, cred că era evident că mințeam.

— Nu e chiar nimic, mi-a retezat-o ea. E vorba de un tip? Ai pus ochii pe cineva, așa este?

Am clătinat din cap. Într-adevăr, mă gândeam la un bărbat, dar nu așa cum credea ea.

— Ești sigură? De obicei e vorba de un tip, a continuat ea, în timp ce mergea. Avea picioare lungi și, dintre noi două, ea era de obicei cea care stabilea ritmul în aceste expediții. Tot ce puteam eu să fac era să țin pasul cu ea. Nu că ai avea de unde să alegi în magazinul acela unde lucrezi. Acolo sunt numai femei, nu?

— Da, am spus eu.

— Norocul tău, a replicat ea, iar eu m-am strâmbat, fiindcă nu știam la ce se referă. Bărbații se fac de rușine într-o cârciumă, a explicat ea. Nu există niciunul care să reziste la băutură. Patru sau cinci beri și gata, încep să-mi spună mie ce au făcut tăticii lor la Gallipoli, în Primul Război Mondial, ce au făcut ei la gimnaziu și, crede-mă, nu vrei să știi în ce stare lasă toaletele când sunt în halul ăsta. Dacă te gândești că nu trebuie decât să țintească și să tragă, pentru mine este un mister cum de niciunul din ei nu poate să nimerească ținta. Mi-e greu să-mi imaginez cum reușesc să tragă cu o armă. Și cine trebuie să ia mopul și să șteargă după aceea? Fraiera cu care stai de vorbă.

Am râs. Lui Cait îi plăcea să bârfească despre clienții el, dar până acum nu am auzit-o vreodată că s-a plâns pentru ceea ce trebuie să facă.

— De fapt, știi, ar fi cineva despre care voiam să te întreb, am tatonat eu terenul, în timp ce ne îndreptam spre un promontoriu stâncos.

— Oh, da?

— A fost un bărbat, pe care l-am remarcat atunci când venisem să iau banii de chirie de la tine, săptămâna trecută.

— Ce mizerabilă ești, a zis ea râzând. Spuneai că nu e vorba de niciun bărbat, iar acum, iată că mă întrebi despre un…

— Nu, nu e vorba de ce gândești tu, am întrerupt-o eu. Nu am niciun… interes romantic pentru el.

Nu aveam? Nici eu nu eram prea sigură.

— Tu îi cunoști pe majoritatea celor care intră acolo, nu-i așa?

— Păi, pe clienții fideli, da, a recunoscut ea. Așa păstrăm o atmosferă prietenoasă.

— Bărbatul pe care l-am văzut…

— La bar?

— Nu, era în camera din spate.

— Ah, acolo e vorba de altceva. Bărbații care muncesc stau toți pe scaun la bar, fiindcă așa reușesc să flirteze cu mine și cu celelalte fete, când le turnăm băuturile. Șefii, băieții bogați, indivizii care poartă cravată, ei toți stau în spate, fiindcă vor să fie lăsați în pace, singuri cu ziarele lor. Le servesc băuturile, iar ei nu-mi spun mare lucru. Cum arăta, individul ăsta al tău?

— Are vreo douăzeci și ceva de ani, cred, am spus eu. Înalt, slăbuț. Păr blond, bogat. Foarte atrăgător. Mă gândeam la el și mă întrebam ce mai puteam să adaug la descriere, dar nu puteam decât

să întăresc tot ce am spus până atunci. Foarte atrăgător, am repetat eu.

— Australian?

— Nu. Deși se străduiește din răsputeri să vorbească de parcă ar fi. Este din Europa Centrală, cred. German.

Am văzut-o că dă din cap.

— Știu despre cine vorbești, a zis ea. Este un client fidel, în felul lui. Nu e genul de bărbat vorbăreț. Și nu este german. Aștepta să-i aduc băutura odată, când se schimba butoiul, și m-a întrebat de unde sunt, iar eu i-am spus că din Cork, și l-am întrebat același lucru.

— Și ce ți-a răspuns?

— Praga.

Am ridicat o sprânceană. Nu era mai ceh decât eram eu.

— Vine de două ori pe săptămână, miercurea și vinerea, parcă-i un ceas, a continuat Cait. Întotdeauna la aceeași oră, în jur de șase și un sfert, așadar, presupun că vine direct de la muncă. Cineva mi-a spus că ar fi bancher. Oricum, se vede pe el că este.

Am dat din cap și mi se părea a fi genul de profesie pe care ar fi îmbrățișat-o Kurt. Are toate elementele care contează pentru el. Putere. Influență. Bani.

— Știi cum îl cheamă?

— Kozel, a răspuns ea. Acesta e numele de familie, oricum. Nu-l știu pe cel de botez. Îți cam place, nu-i așa? Căci dacă-i așa, e o cauză pierdută. Are soție. A venit la bar odată, îmbrăcată după ultima modă, și arăta ca un star de cinema.

— Este și ea australiancă? am întrebat eu, încercând să ignor gelozia rușinoasă pe care o resimțeam în legătura cu existența acestei femei.

— Da, cred că da. Cait s-a oprit din mers și s-a întors cu fața spre mine, apoi și-a pus mâinile în șolduri. Ce-i cu povestea asta, Gretel?

m-a întrebat. Ai avut vreo relație cu el și eu nu știu nimic despre asta? Ai păstrat bine acest secret, dacă-i așa.

Am ezitat. Țineam la Cait, ne împrietenisem repede, însă știu foarte bine că nu trebuie să am încredere în nimeni când vine vorba de secretele din trecutul meu. Rareori vorbeam despre război și simțeam că niciuna din noi nu voia să discute cum am petrecut acei ani oribili. Dar, chiar dacă am fi fost rude de sânge, nu mă vedeam dezvăluindu-i nici ei, nici altcuiva adevărul despre copilăria mea.

— Nu e vorba de așa ceva, i-am spus eu. Doar că… am spus eu și am clătinat din cap. E o copilărie, știu, dar îmi amintește de cineva, atâta tot.

— De cineva pe care l-ai plăcut?

— Da, am recunoscut eu. De cineva pe care l-am îndrăgit foarte mult.

— Ei, dacă vrei sfatul meu, a spus ea și a continuat să meargă în direcția opusă celei din care am venit, eu m-aș ține departe de el. Este foarte politicos, asta trebuie să recunosc. Nu-mi face niciodată probleme, cum fac alții. Și, da, îți atrage privirea, dacă-ți place genul acesta de bărbați. Dar mie nu-mi place. Totuși, există ceva dincolo de aspectul lui plăcut și acel ceva îmi dă fiori, chiar mă sperie. Și tu ai reușit să mă cunoști până acum, Gretel, și știi că nu mă sperii ușor. Dar individul ăla? Nu este un om bun.

Capitolul 7

Poate nu ar fi trebuit să fiu surprinsă că în ziua de azi nu poți, pur și simplu, să apari la școală, să alegi un băiat la întâmplare și să-l iei acasă cu tine. După câte se pare, profesorilor le place să simtă că ai o anumită legătură cu copilul.

Taxiul meu a oprit în fața școlii lui Henry la ora trei și douăzeci de minute, însă nu era nici urmă de el pe afară. Am achitat șoferului cursa, m-am uitat primprejur, întrebându-mă dacă nu cumva s-o fi aventurat pe străzi, căutându-și mama, însă strada era pustie, așa că am intrat la recepție, unde am fost întâmpinată de o tânără, care stătea la un birou înalt, în spatele separatorului de sticlă, și și-a ridicat privirea când m-a văzut apropiindu-mă.

— Cu ce pot să vă ajut? m-a întrebat, iar eu am privit pe holuri, în speranța că nu voi mai fi nevoită să intru în atâtea detalii.

— Numele meu este Gretel Fernsby, i-am comunicat eu. Îl caut pe Henry Darcy-Witt. Trebuie să-l duc acasă,

Ea a trecut cu degetul peste o listă dintr un teanc, apoi a luat receptorul și a format un număr de interior din trei cifre, a spus ceva pe un ton foarte scăzut, iar eu nu am auzit nimic, din cauza panoului de sticlă. A pus receptorul în furcă și mi-a făcut semn spre patru fotolii colorate din zona de recepție, rugându-mă să aștept așezată pe unul dintre ele.

Am preferat să nu mă așez și am început să examinez fotografiile claselor, expuse pe un panou de perete. Cum se luase decizia să fie expuse și fotografii mai vechi, am privit fețele fantomatice ale unor băieți care aveau vreo nouă-zece ani la începutul deceniului 1930. Stăteau perfect nemișcați, cu spatele drept, cu mâinile în poală, cu fețe serioase. Pe marginea fiecărui portret era un profesor diferit, învești mântat într-o pelerină, cu pălărie pe cap și cu o mustață subțire.

Îți era greu să te uiți la ei și să nu te gândești la lumea în care au crescut. Fiecare dintre acești băieți ar fi ajuns la vârsta majoratului exact când führerul își trimitea tancurile în Polonia. Ar fi făcut curte unor fete, prima lor iubire și s-ar fi gândit la cariera lor, când domnul Chamberlain se întorcea la Londra cu promisiunea de pace pentru vremurile noastre. Am ridicat mâna și am atins cu vârful arătătorului obrajii acestor băieți pierduți. Zumzetul liniștit al școlii era înlocuit de sunetul trenurilor care soseau noaptea, târziu. Plânsetele băieților și fetelor care erau separați de părinții lor. Apoi apăru celălalt băiat, cel pe care l-am întâlnit o singură dată și cu care m-am intersectat când fura o uniformă. M-a implorat să nu-l raportez. *O să mă omoare,* mi-a spus el, iar eu l-am privit și l-am întrebat despre cine vorbește. S-a uitat spre baraca din spatele mașinii în care stătea Kurt și-l aștepta pe tata. În viața mea nu mai văzusem atâta teroare în ochii cuiva cum am văzut atunci în ochii acestui băiețel. Cum se numea el? Mi-a spus și ani de zile mi-am amintit numele lui. Apoi, timp de zeci de ani, am încercat să-l uit.

Am auzit o voce în spatele meu care m-a trezit din reveria mea și m-am întors.

— Doamna… Ferns, așa este? a întrebat un tânăr de culoare, îmbrăcat într-un pulover verde, atât de tinerel și cu obrazul atât de neted, încât mi-a fost greu să-mi dau seama dacă era elev sau profesor.

— Fernsby, l-am corectat eu. Am venit să…

— Vă simțiți bine? m-a întrebat el, iar eu l-am privit încruntată.

— Da, cred că da, i-am zis. De ce mă întrebați?

— Pot să vă aduc o batistă, dacă doriți.

— De ce aș avea nevoie de o batistă?

Părea jenat de întrebarea mea.

— Fiindcă ați plâns, mi-a spus el.

Am pus o mână pe obraji și, da, ambii erau plini de lacrimi. Oare am început să plâng în timp ce mă uitam la fotografii? Probabil că așa a fost, deși mă mira că nici nu mi-am dat seama. Șocată, ba chiar puțin speriată, am scos din geantă o batistă de hârtie ca să-mi șterg obrajii și am preferat să nu răspund.

— Am venit pentru Henry Darcy-Witt, i-am spus după ce mi-am revenit.

— Da, sunt profesorul lui Henry, m-a informat el, clarificându-și, în sfârșit, poziția. Jack Penston.

— Încântată să vă cunosc, domnule Penston, am spus eu. Regret că am întârziat, dar am căutat un taxi și…

— Problema este că de obicei mama lui Henry vine să-l ia, mi-a spus el.

— Da, știu, dar mă tem că astăzi este indispusă, i-a zis eu și m-am uitat în spatele lui, în speranța că-l voi vedea pe băiat apărând din întuneric.

Nu-mi plăceau școlile și nu doream să stau acolo mai mult decât este necesar. Mirosul îmi era totuși cunoscut, un amestec de cretă, cauciuc, dezinfectant și băiat, care, unele peste altele, formau un parfum care mi se părea absolut intoxicant.

— Sper că nu i s-a întâmplat nimic doamnei, nu? m-a întrebat el, iar eu am clătinat din cap.

— Nu, nu, am răspuns. Nu se simte prea bine, atât. Probleme femeiești. În general, fraza aceasta mi se pare suficientă ca să reducă la tăcere orice bărbat, dar domnul Penston părea imperturbabil, așa încât am fost obligată să continui. Eu i-am recomandat să se odihnească în pat. Locuiesc în aceeași clădire cu soții Darcy-Witt, înțelegeți. Eu stau în apartamentul de deasupra lor. Cred că acum doarme, am adăugat, foarte sigură că nu era chiar așa. Cel puțin mi-

o imaginam pe Madelyn întinsă pe canapea, făcând totodată incursiuni spre sticla cu vin. M-a rugat să-l aduc eu, am spus.

— Bine, a spus domnul Penston, încruntându-se și frecându-se pe bărbie, acolo unde cândva îi va crește barba. Doar că nu sunteți trecută pe listă, doamnă Fernsby.

— Care listă? am întrebat eu.

— Lista persoanelor acceptate. Părinții fac o listă cu adulții care au permisiunea să-i ia pe băieți de la școală. Majoritatea lor includ unul sau doi bunici, uneori câte un unchi sau câte o mătușă. Pe cineva în care au încredere.

— Oh, am zis eu, dând din cap afirmativ. Nu, eu nu figurez pe listă.

— Nu, confirmă el.

— Dar să știți că ea m-a rugat, l-am asigurat eu. Vă dau cuvântul meu.

— Nu m-am îndoit de asta niciun moment… a spus el, încercând să mă atingă ușor pe braț, dar s-a răzgândit și și-a retras mâna.

Părea agitat. Presupun că nu era obișnuit să refuze solicitările unor doamne în vârstă.

— Dar trebuie să înțelegeți, nu-l pot lăsa pe Henry să plece fără aprobarea unui părinte.

Am încuviințat din nou. Nu era o solicitare nerezonabilă, doar că, evident, aveam o problemă. În sfârșit, în capătul coridorului apăruse un căpșor și am zâmbit când l-am văzut, ușurată că este teafăr măcar.

— Bună, Henry, am spus eu și i-am făcut semn cu mâna. A zâmbit și a făcut și el același lucru.

— Bună, doamnă Fernsby, m-a salutat, parcă deloc surprins să mă vadă acolo.

— Bine măcar că acum știți că sunt cine spun că sunt, am comentat eu către domnul Penston. Cu toate că am la mine și abonamentul de autobuz, dacă vă ajută cu ceva.

— O cunoști pe doamna Fernsby? l-a întrebat profesorul, ignorând remarca mea, acum întors spre băiat.

— Dormitorul ei este deasupra dormitorului meu, a spus el. O aud când stinge lumina noaptea și se culcă. Suntem prieteni.

Mă uitam lung la el, ușor surprinsă de descrierea pe care mi-a făcut-o. Avea dreptate și în privința geografiei. În mod logic, dormitorul meu era deasupra dormitorului său, întrucât configurația apartamentelor noastre era exact aceeași, iar eu mă mutasem în cămăruța mai mică după moartea lui Edgar.

— O să-i dau un telefon doamnei Darcy-Witt, dacă nu vă supărați, a zis domnul Pension, iar eu am încuviințat din cap scurt, deși eram îngrijorată că ea nu va fi capabilă să poarte o conversație coerentă. Bărbatul s-a dus în spatele geamului de sticlă și a căutat ceva pe un computer, probabil numărul de telefon, pe care l-a format imediat ce a ridicat receptorul. Henry a venit lângă mine.

— Unde este mami? m-a întrebat el.

— Este acasă, am răspuns eu. Trebuia să fac și eu puțină mișcare, pentru că am o sută douăzeci și șase de ani și voi face artrită dacă stau pe scaun toată ziua. Am întrebat-o dacă pot să te iau și să te conduc acasă, doar ca să mă plimb, iar ea este foarte amabilă și mi-a zis că pot. Nu te deranjează, nu-i așa?

El a mijit ochii. Nu părea în totalitate convins.

— De fapt, nu ai chiar o sută și douăzeci și șase de ani, nu-i așa? m-a întrebat.

— O sută douăzeci și șapte voi face la următoarea aniversare, am spus eu. Nu se vede asta? Când eram fetiță, noi nici măcar nu aveam băieți. Nu s-au inventat până în 1960.

El a chicotit și părea nesigur dacă să mă creadă sau nu. A ridicat mâna încet spre mâna mea, apoi, ca și profesorul lui, s-a răzgândit. Oare ce însemna asta? mă întrebam.

— Să merg să-mi aduc haina și ghiozdanul? a întrebat el, iar eu am încuviințat din cap.

— Te rog chiar. Când domnul Penston va termina cu telefonul, sunt sigură că ne va da permisiunea să plecăm.

Iute ca o săgeată, a luat-o la fugă pe coridor, iar eu aproape că m-aș fi dus după el, ca să văd cum mai arată clasele în ziua de azi. Foarte diferit, îmi imaginam, față de pupitrele austere din lemn și rândurile pe care eram așezați și care au făcut parte toate din educația mea la Berlin. Iar Jack Penston părea mult mai cumsecade decât Herr Liszt, profesorul care ne vizita pe mine și pe fratele meu în fiecare zi, când locuiam în locul celălalt.

Ușa biroului s-a deschis și domnul Penston a reapărut din spatele panoului de sticlă.

— Totul este în regulă, a spus el, zâmbitor.

— Oh, foarte bine! am zis, ușurată. Cred că nu ați găsit-o dormind?

— De fapt, nu am reușit să dau de doamna Darcy-Witt, a zis el. Nu răspundea la telefon. Așa că l-am sunat pe tatăl lui Henry.

Am încercat să nu-mi trădez neliniștea, cu toate că încă revedeam expresia de pe chipul Madelynei și groaza cu care a rostit, *Nu-i spune lui Alex. O să mă omoare. Vorbesc serios. Pur și simplu, ar putea să mă omoare.*

— Am înțeles, am zis. Și era bucuros că am venit eu să-l iau pe băiat?

— Părea surprins. Dar a zis că este în regulă. Când mă mai văd cu doamna Darcy-Witt, o voi întreba dacă nu vrea să vă trecem și pe dumneavoastră pe lista aprobată pentru viitor.

— Oh, nu vă deranjați, am zis, iar Henry a revenit cu nasturii de la haină încheiați și cu ghiozdanul în spate, iar greutatea acestuia părea că aproape echivalează cu a lui. Nu va fi un eveniment care se va repeta des. A fost doar o urgență acum.

Henry și-a luat la revedere de la profesorul lui, apoi am pornit spre ușă, iar ochii băieților morți parcă mă urmăreau cu fiecare pas pe care-l făceam.

— Acum trebuie să găsim un taxi, am zis, imediat ce am ajuns afară.

— Parcă ai zis că vrei să mergi pe jos, mi-a spus Henry. Din cauza artritei.

M-am uitat spre el. Nimic nu-i scăpa acestui puști, trebuia să recunosc.

Și lui *Shmuel,* m-am gândit. Acesta era numele băiatului. În celălalt. loc Acel băiat care m-a implorat să nu-i spun lui Kurt că a furat haine.

O să mă omoare, așa mi-a zis el.

Da, acesta era numele.

Shmuel.

Un nume care sună ca o adiere de vânt.

Capitolul 8

Cait spusese că bărbatul care se numește Kozel făcea vizite la Fortune of War de două ori pe săptămână, așa încât miercurea următoare m-am prefăcut că sunt bolnavă și am cerut voie să plec de la muncă mai devreme. Miss Brilliant nu avea încredere în nicio fată care îi solicita așa ceva, dar credea că, pur și simplu, fata voia să meargă acasă, ca să se schimbe pentru întâlnirea cu tânărul amorez, astfel că am avut în vedere să-mi consolidez cazul și, prin urmare, am alergat toată dimineața la baie, ca să o fac să accepte că nu mă simțeam bine. Cu toate acestea, după-amiază, mai târziu, când am întrebat-o dacă pot să plec, m-a dus în biroul ei, unde m-a măsurat din priviri de câteva ori, disprețuitoare, apoi s-a uitat insistent la abdomenul meu.

— Ai ceva să-mi spui? m-a întrebat ea, cu o uitătură severă și un ton explodând de suspiciune.

— Doar că probabil la micul-dejun am mâncat ceva care nu mi-a priit, i-am spus eu. Sunt sigură că până mâine-dimineață îmi va trece. Simt nevoia să dorm, atâta tot.

— Gretel, vreau să stabilim un lucru foarte clar, mi-a spus, ținându-și mâinile împreunate în față, cu degetele înlănțuite, ca la rugăciune. Nu le cer prea multe fetelor mele, doar sinceritate, punctualitate, o igienă exemplară și politețe față de clienții noștri. Aceasta este o afacere respectabilă și nu voi permite vreunei asistente să lucreze în atelierul meu fără inelul de cununie pe deget, în cazul că se află în situația că i se va mări familia.

Am privit-o lung, complet derutată de declarația ei. Nu mai auzisem această sintagmă până atunci și habar nu aveam ce însemna.

— Vă rog să mă iertați? am spus eu.

— Vreau să știu, aștepți cumva o surpriză de Crăciun? m-a întrebat ea, iar eu îmi puneam problema dacă nu cumva a înnebunit. Fiindcă dacă este așa, ți-aș mulțumi să-mi spui chiar acum, ca să pot începe interviurile pentru cineva care să te înlocuiască.

— Îmi pare rău, miss Brilliant, iar pe fața mea se vedea clar că nu am nicio idee despre ce vorbește. Eu nu…

— Vei avea cumva un copil? mi-a trântit-o ea enervată, iar pe mine doar ideea mă făcea să roșesc intens.

— Nu! am strigat. Sigur că nu. Aveți o părere cu totul greșită despre mine!

— Dar toată dimineața ți-a fost greață și…

— Miss Brilliant, vă asigur că nu sunt însărcinată. Pur și simplu, este imposibil să fie vorba de așa ceva la mine, oricât de puțină biologie aș cunoaște. Sunt foarte curată. M-am deranjat la stomac și nimic mai mult.

Părea că m-a crezut și se vedea că s-a relaxat, ba chiar a avut bunăvoința să pară stânjenită când mi-a dat drumul să plec. Mi-am luat geanta și m-am îndreptat spre George Street, dar cu greu mă abțineam să nu râd de neînțelegerea creată. Avusesem un singur iubit în viața mea – pe Émile – și unica noastră noapte de pasiune avusese loc cu șapte ani în urmă. Adevărat că de atunci am mai primit propuneri de genul acesta de la alți bărbați, dar nu am cedat deloc la avansurile lor, chiar dacă pe unii dintre ei i-aș fi dorit sincer. Am făcut asta nu atât dintr-un deosebit simț al moralității, ci, pur și simplu, pentru că nu aveam și nu puteam să am încredere în bărbați. Chiar și așa, asta nu însemna că nu aveam și eu dorințe, și, aici, la Sydney, băieții erau robuști, chipeși și bronzați de la atâta muncă în aer liber. Adesea, ochii mei rătăceau pe trupurile lor și doream cu ardoare câteva clipe de intimitate cu ei, dar învățasem să mă abțin,

fiind sigură că această abstinență autoimpusă trebuia să dureze o veșnicie.

M-am îndreptat spre Fortune of War și am ajuns cu câteva minute înainte de ora șase, doar că nu am intrat imediat. Am preferat să supraveghez intrarea de la distanță, așa că am traversat și m-am așezat pe treptele care duc spre First Fleet Park. Străzile erau aglomerate la această oră din zi, când oamenii veneau și plecau, iar cartierul Rocks cunoștea un aflux de bărbați care voiau să petreacă o oră sau două după muncă, împreună cu prietenii, la o bere și o bârfă, fără să simtă în ceafă răsuflarea vreunui șef de echipă. Eram îngrijorată că aș putea să-l pierd din vedere pe Kozel în mulțimea aceea, dar faptul că majoritatea lor erau muncitori și purtau pantaloni scurți și maiouri însemna că el ar fi ieșit în evidență printre ceilalți.

Și chiar așa a fost. Nu am așteptat mai mult de cincisprezece minute, când l-am văzut că se apropie. Avea în mână o servietă și purta pălărie, deși aceasta era absolut inutilă într-un climat ca acesta. Era singur și s-a oprit o clipă la un chioșc să cumpere un ziar, pentru care a plătit cu niște mărunțiș, după care a mai rămas pe stradă câteva minute, până ce a citit rapid titlurile. Apoi l-a împăturit și l-a pus sub braț, a intrat în local și l-am urmărit cum se ducea spre partea din spate, unde s-a oprit puțin ca să dea comanda la bar, după care a dispărut în încăperea separată.

Dacă mai devreme doar mă prefăceam că sunt bolnavă, acum chiar sufeream, simțind cum stomacul mi se strânge de nervi, în timp ce îmi evaluam opțiunile.

Puteam să plec, să evit pentru totdeauna localul unde muncea Cait și astfel nu mai aveam cum să dau ochii cu el niciodată. Puteam să intru și să stau de vorbă cu el. Dar ce-i puteam spune, după atâta

amar de timp? Când amândoi ne prefăceam că suntem oamenii care nu eram, de fapt.

În cele din urmă, am tras adânc aer în piept și am traversat strada, iar genunchii aproape că mi-au cedat de emoție, rezultatul fiind că mai aveam un pic și intram direct sub roțile unei mașini care se apropia. Nici măcar nu am ridicat mâna să-mi cer scuze, ci am mers direct spre local și i-am trecut pragul, înainte să mă răzgândesc. Pe Cait nu am văzut-o imediat, însă colegul ei, Ben, era în spatele barului și m-a salutat, apoi m-a întrebat dacă nu vreau o bere. Am dat din cap că da, iar în timp ce el turna băutura mă țineam de tejghea și priveam cum lichidul auriu și spumos umple paharul. Am pus câteva monede pe suprafața barului și am luat paharul cu mine ca să mă duc în încăperea din spate.

Aici nu mai era nimeni în afară de el, care, ca de obicei, stătea liniștit și citea ziarul. M-am dus spre celălalt colț și m-am așezat, apoi m-am uitat fix la masă, după care am ridicat privirea și m-am uitat spre el. Acum, în mintea mea nu mai exista nicio îndoială. Era el. Cu aproape zece ani mai matur, desigur, dar nu aveam cum să mă înșel.

Simțind că mă uit la el, a ridicat și el privirea câteva secunde și a întors capul spre mine. Am așteptat să văd dacă i se schimbă expresia feței, dar părea că nu m-a recunoscut. De fapt, mi-a zâmbit, ca și când era obișnuit ca tinerele să se uite la el admirativ, a dat din cap în semn de salut, iar eu am simțit că roșesc. După aceea și-a reluat lectura, iar pe față i-a rămas acel rânjet de autosuficiență, dar brusc s-a schimbat ceva. S-a mai uitat o dată la mine, foarte scurt, apoi și-a mutat privirea, dar rânjetul acela dispăruse. Încet-încet, am văzut cum strângea din dinți, fiindcă i se încleșta maxilarul. Pe masa lui era un stilou ieftin și, după un timp, care mi s-a părut o eternitate,

l-a luat, i-a scos capacul și a mâzgălit ceva pe marginea albă a ziarului.

Eram încordată și am dat să iau paharul cu bere, dar mâinile îmi tremurau și am reușit să-l răstorn, apoi a căzut și s-a spart, iar berea s-a vărsat pe toată masa. Ben a venit imediat cu un prosop ca să șteargă masa, în timp ce a schimbat două vorbe cu mine, însă eu eram incapabilă să fiu atentă la ce spunea. Priveam în pământ și de-abia după ce a plecat cu cioburile și restul, am îndrăznit să-mi ridic privirea și să mă uit spre masa cealaltă.

Acum era goală, iar în separeu rămăsesem doar eu. Pălăria și servieta bărbatului dispăruseră și nu mai rămăseseră decât ziarul și și stiloul.

M-am ridicat și am mers spre masa aceea, de unde am ridicat ziarul. Nu erau scrise cuvinte pe marginea albă, mai degrabă era un fel de desen. La început nu l-am înțeles. Nu era nimic altceva decât o serie de linii verticale și orizontale, care se încrucișau. Apoi am observat că mai era ceva ca niște fire de iarbă răsfirate pe toată lungimea bazei și instantaneu am știut că acela era un mesaj pentru mine. Sau un avertisment.

Era evident: Kurt Kotler, fostul Untersturmführer[7] din celălalt loc, asistentul personal al tatălui meu și băiatul de care m-am îndrăgostit pentru prima dată, desenase un gard de sârmă ghimpată.

Capitolul 9

Ce-i poți oferi de mâncare unui băiețel de nouă ani?

Trecuseră mai multe zeci de ani de când nu mai ținusem companie unui puști în apartamentul meu și nu aveam nicio idee ce fel de mâncare i-ar plăcea unui băiat ca Henry, așa că am pregătit repede două ouă ochiuri, pe care le-am așezat pe două felii de pâine prăjită pe o farfurie, alături de puțină iahnie de fasole, iar el mi s-a părut foarte mulțumit de această tratație cam banală. Eu prefer laptele degresat, însă el a făcut o grimasă când l-a gustat, așa că i l-am înlocuit cu o cutie de suc de portocale, pe care o păstram de rezervă în frigider pentru cazurile când îmi scade glicemia prea mult, iar el s-a bucurat de această ofertă.

M-am așezat lângă el, cu o cană de ceai în față, și l-am privit cum mănâncă. Când ne-am întors la Winterville Court, eu m-am uitat spre ferestrele apartamentului lui, în speranța că Madelyn nu dormea, ci va insista să-l ia totuși acasă, chiar și așa, beată cum era, însă la ei era liniște, iar eu l-am dus la mine sus, apoi am scris repede un bilețel cu informații despre locul unde se afla fiul ei și am strecurat bilețelul pe sub ușa apartamentului soților Darcy-Witt. Eram îngrijorată de ce se putea întâmpla când ea se va trezi. Îmi spusese foarte clar că nu trebuia să-i spun tatălui băiatului că eu am mers să-l iau, iar cum în problemă s-a mai amestecat o terță persoană, eu nu-mi puteam reproșa și el știa acum de acest aranjament.

— Îți place mâncarea? l-am întrebat, iar Henry m-a privit zâmbind mulțumit.

Am remarcat că mișca brațul drept cu multă atenție și mă întrebam dacă încă îl mai durea, deși ghipsul fusese scos de ceva timp.

— Sunteți o bucătăreasă foarte bună, doamnă Fernsby, a spus el pe un ton atât de matur, încât nu m-am putut abține și am râs.

— Asta nu se prea numește gătit, i-am spus eu. Oricine poate să așeze mâncarea pe o farfurie. La școală nu vă oferă de mâncare?

— Ba da, avem o cantină, a zis el și s-a strâmbat. Dar acolo nu poți să mănânci nimic. Totul are gust de vomă.

— Vai de mine! Dar ce mâncare vă servesc?

— Nuggets de pui, a răspuns el. Paste. Pizza. Sunt și tăvi pline cu legume, dar sunt toate amestecate la un loc.

— Pe vremea mea, noi ne aduceam mâncarea de acasă, i-am spus eu. Maria îmi pregătea două halve hahn, pe care le punea întru pungă de hârtie lângă un măr și mi-l dădea în fiecare dimineață când plecam de acasă.

— Cine este Maria? m-a întrebat el.

— O tânără care lucra pentru familia mea, când eram și eu copil, i-am zis eu. O menajeră, ca să spun așa. Oamenii nu mai au menajere acum, dar pe vremea aceea familiile cu bani mulți aveau cel puțin una. Uneori chiar mai multe.

Acum mânca mai încet și se gândea la ce vorbeam.

— Tati are mulți oameni care lucrează pentru el, mi-a spus el.

— Probabil că sunt asistenți. Sau secretari. Menajerele muncesc în case. Ele fac curățenie și strâng paturile. În cazul nostru, ele pregăteau și masa de prânz pentru fratele meu și pentru mine.

Părea mulțumit de explicație, dar tot nu terminase de mâncat.

— Și ce este un halve… halve…

— Halve hahn, am spus eu, repetând lent cuvintele. Maria era din Cologne, înțelegi, iar acolo este un preparat obișnuit. Se face simplu. Tai o chiflă pe mijloc, iar în mijloc îi pui brânză, murături și ceapă. Este foarte gustoasă.

— Mie nu-mi place brânza, nu-mi plac murăturile și nu-mi place nici ceapa, a zis el foarte hotărât.

— Atunci, probabil că nu ți-ar plăcea halve hahn, i-am spus, iar el a zâmbit și s-a întors la iahnia de fasole.

— Aici ai o menajeră? m-a întrebat după câteva secunde, iar eu am clătinat din cap.

— Oh, nu. Nici nu am nevoie. Totuși, sunt singură în casă. Nu am mai avut o menajeră de când eram copil.

— Și acum unde este Maria?

M-am uitat lung la el. Nu știam răspunsul la această întrebare și adevărul era că nici nu mă mai gândisem la ea de ani buni. După ce eu și mama am plecat din celălalt loc, ea a venit cu noi doar până la Berlin, apoi ne-am despărțit. Mama voia ca ea să rămână cu noi, însă ea ne-a spus clar că nici nu se gândea la asta. A mai spus câteva răutăți, iar eu a rămas șocată de cât dispreț resimțea față de amândoi părinții mei. Dacă nu s-ar fi temut să nu atragă atenția asupra ei, sunt sigură că mama ar fi lovit-o. Totuși, în ciuda acestui incident, mi-a fost dor de ea la început, cu toate că, odată ajunse la Paris, nu mai aveam timp să mă gândesc la astfel de extravaganțe.

— Mă tem că i-am pierdut urma cu câteva decenii în urmă, i-am spus eu. Desigur, este posibil să fi murit. Ar avea acum aproape o sută de ani, dacă ar mai trăi.

— Regina are aproape o sută de ani, a zis Henry.

— Da, dar regina are mulți oameni care îi poartă de grijă cu devotament. Așa, viața pare un pic mai ușoară. De asemenea, am o bănuială că ar fi nemuritoare.

— Ce înseamnă nemuritoare?

— Înseamnă că nu moare niciodată.

A ridicat o sprânceană.

— Toată lumea moare, a zis el.

— Da. Este adevărat.

A terminat de mâncat și a împins farfuria, iar fața i s-a luminat când a zâmbit.

— Chiar mi-a plăcut tot, a spus el, de parcă ar fi vorbit un adult într-un trup de copil – ba chiar s-a mângâiat pe burtă și s-a lăsat puțin pe spate –, iar acum venise rândul meu să râd.

— Mă bucur, i-am zis eu și m-am ridicat să-i duc farfuria la chiuvetă. Cred că acum ți-ar plăcea și ceva dulce, nu?

— Da, vă rog, a zis el radios.

Am scotocit printr-un dulap, sigură că acolo voi găsi ceva potrivit, și am desfăcut o cutie cu biscuiți cu ciocolată, din care am scos un pachet ambalat și i l-am dat lui. Pe urmă m-am răzgândit și i-am oferit încă unul.

— Mulțumesc, mi-a spus el și a început să ronțăie marginile ca un șoricel, ca să savureze mai întâi glazura de ciocolată.

M-am așezat din nou și am continuat să-l privesc. Părea foarte sigur pe el, dar reținut.

— Ești bucuros că v-ați mutat aici? l-am întrebat, la un moment dat. Vreau să spun, în Winterville Court?

El a ridicat din umeri.

— Ne mutăm de multe ori. Am și uitat în câte case am stat. Este obositor.

Am zâmbit. Tendința lui de a folosi expresii pe care cu siguranță le-a auzit din gura adulților îmi amintea de fratele meu, care căpătase notorietate fiindcă asculta la gaura cheii și în spatele ușilor închise. Îmi aduc aminte că mă poreclise „Cazul disperat”. Probabil că i-a auzit pe tata și pe mama descriindu-mă astfel și a adoptat expresia ca fiind a lui. În mod evident, exact de asta mi-a fost teamă când a murit domnul Richardson, iar apartamentul lui a fost scos la vânzare. Că vor ieși la suprafață amintiri incomode.

— Dar mama și tatăl tău, l-am întrebat, lor le place stilul acesta de viață nomad?

Am observat că s-a încruntat la ultimele cuvinte.

— Adică le place să se tot mute, am clarificat eu. Nu vor să stea prea mult timp într-un singur loc.

— Cred că da, a zis el. Am stat în America un an. Apoi ne-am întors aici. Dar am mai fost aici și înainte de asta. Și cred că am locuit în Europa când eram eu mic, dar chiar nu-mi amintesc bine.

— Unde în Europa? am întrebat eu.

— În Franța.

— Am locuit și eu la Paris o vreme, i-am spus.

— Nu sunteți englezoaică, nu? m-a întrebat el. Îmi dau seama după voce.

— Ești foarte perspicace, l-am complimentat eu. Nu sunt mulți aceia care îmi remarcă accentul, după atâta timp. Nu, sunt din Germania. Cu toate că nu am mai fost acolo de când aveam doisprezece ani.

— Nu aveți o familie acolo? a întrebat el. Oameni pe care să-i vizitați?

— Nu, am spus eu, clătinând din cap. Toată familia mea este aici. Fiul meu. Cu toate că și el este în vârstă acum. A trecut de șaizeci.

— Nu aveți multe fotografii, a remarcat el, privind în jurul lui.

— Nu-mi plac, i-am spus eu.

— De ce nu?

— Pentru că prefer să nu trăiesc în trecut.

L-am văzut că se încruntă iar, în timp ce se gândea la asta. Sigur că nu i-am spus despre singura fotografie pe care o țineam în cutia pentru bijuterii Seugnot, aflată în șifonier. Precis ar fi insistat să o vadă și, cum nu am îndrăznit să mă uit la ea de atâtea decenii, nu intenționam să o scot tocmai acum.

— Nu aveți nepoți?

Înainte să-i răspund, s-a auzit soneria de la ușă și i-am zâmbit.

— Pun pariu că este mama ta, am comentat, dar eram puțin dezamăgită că nu mai puteam continua conversația noastră.

Și el mi s-a părut puțin mâhnit, ca și când ar fi preferat să mai rămână și să mai discute cu mine puțin. M-am dus la ușă, am deschis-o fără să privesc prin vizor, pentru că mă așteptam să o văd pe Madelyn în prag și, cu puțin noroc, rezonabil de trează.

Dar nu era Madelyn. Era Alex. Tasta ceva pe ecranul mobilului și a ridicat privirea când am deschis ușa, însă nu zâmbea și nici nu m-a salutat.

— Cred că mi-ați răpit fiul, a zis el.

Capitolul 10

A doua zi de dimineață, când am intrat în bucătărie să iau micul dejun, m-a surprins să dau de o femeie pe care nu o cunoșteam, așezată la masă, fumând o țigară în timp ce-și bea cafeaua. Mi-a spus bună dimineața, ca și când ar fi avut tot dreptul să se afle acolo, în timp ce eu mă holbam la ea și mă întrebam cine poate fi și cum o fi intrat. Cum atât eu, cât și Cait eram precaute și nu doream ca bărbați necunoscuți să dea buzna în apartamentul nostru în puterea nopții, după ce ieșeau de la cârciumile din apropiere, amândouă ne făcusem obiceiul să încuiem ușa din față înainte să mergem la cui care.

— Tu trebuie să fii Gretel, a zis femeia, cu un puternic accent tipic pentru Sydney.

— Așa este, am spus eu.

— Eu sunt Michelle, a zis ea. Dar poți să-mi spui Shelley. Toată lumea îmi spune așa.

Nici nu știam ce pot să spun, însă, din fericire, chiar în acel moment, Cait a apărut în pragul ușii, cu părul nepieptănat și puțin tulburată.

— Gretel, a zis ea și s-a îmbujorat la față. Credeam că deja ai plecat la muncă.

— Am întârziat puțin, am spus eu și am turnat apă în ceainic, apoi l-am pornit. Nu prea mănânc dimineața, dar simțeam nevoia să beau un ceai, ca să pot funcționa cum trebuie. Miss Brilliant o să mă omoare.

— Ha este Shelley, mi-a zis Cait, făcând semn cu capul spre musafiră.

— Da, mi-a spus chiar ea.

— Shelley e prietenă cu mine.

Am dat din cap și atât. Știam de prietenele lui Cait, pe care le cunoscuse la Fortune of War, dar până atunci nu mi-a prezentat pe nimeni și nici nu o auzisem vorbind despre cineva cu acest nume.

— Stai jos, drăguță, mi-a spus Shelley și a scos țigara din gură, apoi a scuturat scrumul pe un ziar, ca și când acolo era casa ei, nu a mea. Mă enervezi când te tot învârți pe aici ca o muscă albastră.

Am făcut cum mi s-a indicat și am luat cu mine cana de ceai, după care m-am uitat când la una, când la cealaltă, sperând că voi primi vreo explicație, dar, văzând că nu se întâmpla nimic și tăcerea devenise apăsătoare, Cait și-a luat inima în dinți și a vorbit.

— Am auzit că ieri-seară ai fost la cârciumă, a spus ea.

— Am trecut pe acolo, i-am spus eu.

— Ben a zis că ai plecat în grabă. Și i s-a părut că te-a supărat ceva.

— Nu a fost nimic, am spus eu. Acum sunt bine. Luasem în calcul să-i mărturisesc lui Cait despre cele două întâlniri ale mele cu Kurt, dar, dacă voiam să deschid discuția pe această temă, cu siguranță nu aveam să o fac în prezența unei străine.

— Dansezi? a intervenit Shelley, iar eu m-am întors spre ea, surprinsă de întrebare. Am remarcat că pe antebrațul drept avea tatuată imaginea lui Betty Grable, văzută din spate, iar actrița purta doar un corset și tocuri înalte, avea părul coafat ca un stup de albine și privea înapoi, făcând cu ochiul.

— Dacă dansez? am repetat eu întrebarea. Adică, am dansat. Acum, nu… de când am venit la Sydney, nu. De ce mă întrebi?

— Făceam și eu conversație, drăguță, a răspuns ea și și-a mai aprins o țigară, apoi a suflat fumul spre mine, după care a încercat să-l îndepărteze fluturând mâna stângă, iar mișcarea ei a înrăutățit situația. Katie și cu mine am fost aseară la dans, nu-i aia, drăguță? Ne-am distrat pe cinste.

— Unde ați fost? am vrut să știu, deși nu mă interesa în mod special, însă încercam să par sociabilă.

— La Miss Mabel's Rooms, a spus Shelley. Ai fost vreodată acolo?

— Nu pot spune că am fost.

— Nici nu ar fi genul tău de loc, Gretel, mi-a zis Cait, puțin stânjenită, dar am remarcat cum a zâmbit când Shelley a numit-o „Katie".

— De ce nu? am vrut să știu.

— Pentru că nu este. Să spunem că nu este potrivit pentru fete ca tine.

M-am uitat la ea încruntată și nu eram sigură dacă trebuia să o iau ca pe o insultă. Mă durea să cred că ea consideră Miss Mabel's Rooms, indiferent ce era acolo, un loc prea sofisticai pentru mine.

— De ce nu este? am insistat eu.

— Tu nu ești o fătucă irlandeză, cum este Katie, mi-a zis Shelley. Ia spune, de unde ești?

— Din Europa, de pe continent, am răspuns eu, fără să ofer o locație mai exactă.

— Dar e un loc al naibii de mare, a zis ea. Eu nu am fost niciodată mai departe de New South Wales. Ba nu, mint, când eram mică, tata ne-a dus pe mine și pe fratele meu la Melbourne, într-un weekend, dar nu mai țin minte mare lucru. Nici nu mi-am făcut planuri să mai merg acolo.

— Înțeleg, am zis eu, deși nu am înțeles nimic.

— Eu o să plec, drăguță, a spus Shelley și a stins țigara între degete, pentru că era fumată doar pe jumătate și și-a pus pe după ureche bucata rămasă, gest care mi s-a părut absolut dizgrațios. A fost o noapte de pomină, să știi. Te iubesc și te las acum.

S-a ridicat și a dat un ocol mesei, s-a aplecat și, spre mirarea mea, a sărutat-o apăsat pe gură, iar cu mâna stângă i-a susținut ușor

capul, de la ceafă. Nu a fost un sărut dat în fugă de o prietenă altei prietene, ci era un sărut pasional, iar eu m-am întors cu spatele, fiindcă nu știam unde să mă uit.

— Mă bucur că te-am cunoscut, Gretel, a spus Shelley, făcându-mi cu ochiul când a plecat.

În bucătărie s-a lăsat tăcerea în urma ei, iar eu m-am așezat și mi-am băut ceaiul, deși aș fi vrut să mă înghită pământul cu totul. În cele din urmă, am îndrăznit să ridic ochii spre Cait, care arăta și ea la fel de jenată.

— Îmi pare rău pentru asta, a spus ea, uitându-se fix la masă. Nu am avut intenția să vă cunoașteți în felul acesta.

— Dar este în regulă, am zis eu.

— Ești indignată?

M-am gândit puțin. Simțeam că trebuia să fiu. Nu mai cunoscusem niciodată o femeie – sau un bărbat, că tot veni vorba – care să fie interesată de relații romantice între oameni de același sex, dar mi-am dat seama, spre surprinderea mea, că nu-mi păsa câtuși de puțin. Totul mi se părea atât de neînsemnat, în comparație cu traumele cărora le-am supraviețuit în ultimii treisprezece ani.

— Ai fi putut să-mi spui până acum.

— Înseamnă că pentru tine nu contează?

— Nu, absolut deloc, am răspuns eu.

— E frumos din partea ta, a zis ea zâmbitoare și s-a întins peste masă să-mi ia mâna. Îmi era ciudă pe mine pentru neliniștea resimțită în clipa când m-a atins și m-am întrebat dacă nu credea cumva că am și eu aceleași înclinații, dar mi-a dat drumul imediat, probabil intuind și ea că mă deranjează. Apoi s-a ridicat și a început să spele vasele de la micul-dejun.

— Oricum, a zis Cait, ocupată la chiuvetă. Ce s-a întâmplat aseară, de te-ai supărat așa? De ce ai fugit de acolo?

— Am fost să-l văd pe bărbatul acela, am spus eu și m-am întors cu fața spre ea, în timp ce limpezea cănile.

— Care bărbat?

— Acela despre care ți-am vorbit. Cel căruia tu îi spui domnul Kozel.

— Tot te mai ții după el? Ți-am spus, este însurat.

— Nu mă țin după el, am insistat eu, ridicând tonul de iritare Ți-am spus, am crezut că l-am recunoscut, asta-i tot. Cred că l-am cunoscut când eram mai tânără.

— Nu, a zis ea. Mi-ai spus că îți amintește de cineva, a continuat așezându-se lângă mine. Ce este, Gretel? Cine este el?

— Nu pot să-ți spun. Vreau, dar nu pot.

— Dar eu nu ți-am spus ceva intim? m-a întrebat ea. Femeile sunt duse la închisoare pentru ceea ce tu ai aflat azi despre mine. Orice secret ai ascunde, nu poate fi mai șocant decât ăsta, nu i așa?

Nu am spus nimic. Nu puteam.

— Nu ți-a făcut vreun rău, nu? m-a întrebat ea. Doar nu te-a… știi… nu ți-a făcut ceva ce nu ți-ai dorit și nu ai vrut?

Am dat din cap că nu.

— Nu e vorba de așa ceva. Este mult mai complicat, am continuat eu și, deși nu intenționam, am început să râd. A fost o perioadă în viața mea când eram convinsă că sunt îndrăgostită de el, dacă-ți vine să crezi asta.

— Dar el nu a profitat de tine, nu-i așa? Fiindcă, dacă a făcut asta…

— Nu a făcut nimic, îți jur, am asigurat-o eu și am strâns-o de mână, apoi, ca să-i dovedesc prietenia mea și să-i demonstrez că între noi nu s-a schimbat nimic, m-am întins și am sărutat-o pe obrazul stâng, apoi pe cel drept. Ești o prietenă minunată, Cait, i-am mărturisit și m-am ridicat. Sunt norocoasă că exiști în viața mea. Am

ezitat o clipă, în timp ce mă depărtam de ea, apoi m-am întors pe loc și, cu un zâmbet răutăcios pe chip, am adoptat cel mai strident accent australian și i-am spus: Sau, să-ți spun Katie, drăguță?

Cait a scos limba la mine și a aruncat cu un prosop.

Capitolul 11

Eleanor era trecută bine de patruzeci de ani și era foarte drăguță, însă obișnuia să se machieze mai mult decât consideram eu că este necesar. Pe durata celor zece luni în care Caden i-a făcut curte, am tot evitat să o întâlnesc, presupunând că nici ea nu va rămâne prea mult în viața lui, dar acum, când data cununiei fusese stabilită, nu mai aveam de ales și trebuia să facem cunoștință.

Prima soție a fiului meu, Amanda, a fost nora mea preferată. Mă gândeam că vom face parte mereu una din viața celeilalte, așa încât am depus mari eforturi să cultiv o prietenie care devenise reciprocă, iar când s-au despărțit, am fost profund mâhnită. Beatrice, a doua soție, era o femeie obraznică, pe care nu o interesa deloc persoana mea și care în mod constant se certa cu Caden pentru ca el să vândă afacerea din construcții, insistând că era bine să-și dezvolte o carieră mai potrivită cu grandomania de care suferea. Pe Charlotte, cea de-a treia soție, am întâlnit-o de vreo câteva ori și nu cred că m-a iertat niciodată pentru că nu am fost prezentă la nunta lor, numai că disprețul ei nu m-a deranjat câtuși de puțin. Mi-am dat seama chiar de la început că relația lor era sortită eșecului. Iar acum apăruse Eleanor.

După mai multe dispute pe tema alegerii datei, m-am trezit adusă într-un restaurant din Chelsea, într-o după-amiază înnorată de duminică. Spre surpriza mea, atmosfera interioară mi s-a părut agreabilă, intimă și primitoare, localul avea tavane înalte și spații generoase între mese – o reminiscență din pandemie, mi-am zis și muzica ambientală era discret dozată, pentru a nu deranja conversația. Am înțeles că Eleanor locuia în zonă, iar Caden plătise un taxi să mă ia de la Winterville Court și să mă aducă înapoi acasă, după ce a subliniat că el va bea – „Chiar voi avea nevoie”, au fost

întocmai cuvintele lui. Așadar, concluzia era că el nu va putea să mă ducă acasă la final.

În timp ce lăsam haina la intrare, am observat fericitul cuplu așezat într-un separeu pe colț; Eleanor își studia ecranul mobilului, iar Caden lectura meniul cu o asemenea intensitate, încât ai fi zis că era un diplomat care revizuiește un contract comercial internațional. Un chelner m-a condus la masă, iar când m-au văzut, amândoi s-au ridicat, Caden ca să mă sărute pe obraz, iar Eleanor ca și dea mâna cu mine.

— Cât mă bucur că, în sfârșit, vă cunosc, doamnă Fernsby, a spus ea și a făcut discret o reverență, de parcă aș fi fost o bătrână din familia regală. Aveam de gând să o invit să mi se adreseze pe numele mic, dar am renunțat. Ce-ar fi să mai lăsăm formalitățile încă un timp, mi-am zis, ca să vedem cât de apropiate voi dori eu să devenim.

— Ai ajuns aici bine? m-a întrebat Caden. Taximetristul nu ți-a creat probleme?

— Absolut niciuna, am zis și, după ce am studiat meniul cu băuturi, am făcut semn chelnerului, care tocmai trecea pe lângă masa noastră. Cu toate că șoferul mi-a spus că l-aș putea recunoaște, fiindcă a participat la un concurs muzical televizat, de acum șapte ani. De fapt, nu l-am recunoscut și i-am mărturisit asta, iar el a părut foarte dezamăgit.

Am comandat un pahar de vin roze, iar Eleanor a mers pe alegerea mea, prin urmare, am comandat o sticlă.

— Desigur, au fost vremuri când aș fi parcurs această distanță pe jos, în plimbare, fără să stau pe gânduri, am continuat eu. În prezent totuși, mi-ar fi teamă că ar trebui să opresc pentru o nevoie, fiind un drum atât de lung.

Caden m-a privit încruntat.

— Nu cred că ai vrut să spui „să oprești pentru o nevoie”, mi-a atras el atenția.

— Nu?

— Să oprești pentru o nevoie înseamnă, știi tu, să ai nevoie să mergi la toaletă.

— Oh! am exclamat eu.

Mi se părea ciudat că, după atâția ani, uneori încă mai făceam mici greșeli de exprimare și scoteam la iveală fără să vreau faptul că limba engleză nu este limba mea maternă.

— Am vrut să spun că aș putea să obosesc și aș avea nevoie să mă așez undeva.

— Mersul pe jos este foarte important, mi-a zis Eleanor. Eu încerc să fac zilnic douăzeci de mii de pași.

Când a întins brațul ca să-mi arate, am văzut la încheietura mâinii ei un accesoriu în formă de ceas, într-o nuanță sinistră de roz. Când a atins ecranul cu degetul, a apărut o imagine cu două tălpi, cu un număr afișat deasupra lor.

— Deja unsprezece mii patru sute de pași făcuți astăzi și este de-abia ora douăsprezece și jumătate. Practic, este sub media mea, așa că va trebui să fac și restul de pași mai târziu.

— Eleanor are mare grijă de ea, a subliniat Caden cu mândrie și un aer aproape posesiv. După cum poți vedea.

— Da, văd, am recunoscut eu, pentru că, indubitabil, femeia era într-o formă perfectă, cu toate că în zona bustului remarcasem o înzestrare mai mult decât generoasă, să spunem. Mă întrebam dacă acest element particular al ei l-a atras pe fiul meu. Bărbații pot fi de multe ori superficiali în această privință, am constatat întotdeauna, și sunt sigură că nu este o coincidență faptul că toate nurorile mele anterioare au fost, fără excepție, binecuvântate la capitolul sâni.

— Vă place să mergeți pe jos, doamnă F? m-a întrebat ea, iar eu i-am zâmbit, ușor surprinsă de familiaritatea apelativului folosit, însă nu m-am simțit deloc ofensată. Tonul pe care l-a folosit avea o inocentă și o curiozitate sincere, care mi-au plăcut.

— Cu siguranță, Caden ți-a menționat că locuiesc vizavi de Hyde Park, am spus eu. De câteva decenii stau acolo. Așa că nu trece aproape nicio zi în care să nu merg la o plimbare prin parc. Desigur, când eram mai tânără, uneori, mă plimbam și câte două ore la rând, fără să mă gândesc prea mult.

— Ceea ce explică de ce mama nu era niciodată acasă când mă întorceam de la școală, a zis Caden, iar eu m-am întors spre el și l-am privit, analizându-i tonul, însă nu am găsit acolo nicio intenție malițioasă. Poate că a vrut să facă o glumă.

— Ar trebui să vă luați un dispozitiv ca acesta, mi-a zis Eleanor și mi l-a mai arătat o dată.

— Dar ce este? am vrut eu să știu.

— Se numește Fitbit.

— Oh, da, am auzit de ele!

— Îi spuneți câți pași vreți să faceți în fiecare zi, iar el îi înregistrează și primiți diferite bonusuri de fiecare dată când vă atingeți ținta.

Am zâmbit. Mi se părea o jucărie absolut inofensivă iar mintea mea a fost întotdeauna ordonată și îmi plăcea ideea, așa că m-am întrebat dacă merită să investesc și eu în așa ceva. M-ar ajuta să fiu puțin mai activă, iar asta m-ar menține în viață mai mult timp, cu toate că, în felul acesta, șansa lui Caden de a mă moșteni s-ar amâna cu încă vreo câțiva ani.

Chelnerul a venit din nou și am dat comandat. Friptură de vită la grătar, cartofi prăjiți și ouă pentru Caden, pentru Eleanor o salată cu sfeclă și gulii și pentru mine o plăcintă cu carne de pui. Sticla de vin

roze era deja pe jumătate goală, iar eu aveam sentimentul că, în ceea ce ne privea pe mine și pe Eleanor, puteam să mai luăm o a doua sticlă, cel puțin.

— Așadar, înțeleg că ați stabilit data, am zis eu, în cele din urmă, zâmbindu-i lui Eleanor, care părea sincer încântată.

— Da, am stabilit-o, a spus ea. Pe șaisprezece mai.

— Ce frumos! Cei din familia ta trebuie să fie și ei foarte încântați.

— Chiar sunt, da. L-au îndrăgit foarte mult pe Caden.

M-a deranjat întrucâtva gândul că el a ajuns să se cunoască bine cu ai ei, în timp ce ea s-a întâlnit cu mine acum, pentru prima dată, însă am lăsat lucrurile așa. Totuși, aceasta a fost în întregime alegerea mea.

— Tu ești la prima căsătorie? am întrebat-o eu.

— La a doua, a spus ea. Primul meu soț a murit acum cinci ani.

— Oh, îmi pare rău să aud asta! Pot să întreb ce s-a întâmplat?

— Cancer.

Ah, dar presupun că nu ai copii?

A clătinat din cap și mi s-a părut mâhnită. Mă întrebam dacă a fost alegerea ei sau doar destinul, însă ar fi fost nepoliticos să o întreb.

— Păi, ce să spun, ai dat peste o mină de aur, am zis eu, bătându-l pe mână pe Caden, care stătea la masă vizavi de mine. Nu voiam să pară că nu îl susțin, deși, într-adevăr, mă întrebam de ce vrea să mai treacă prin această experiență. Nu însemna că va mai fi căsătorit cu ea peste trei ani, ca să nu mai vorbim peste cinci sau zece. S-ar putea întâmpla așa: ea s-ar alege cu o sumă din banii lui și ar fi încă una din beneficiarele pensiei de întreținere pe care ar primi-o lunar, iar el ar fi din nou afectat. Ultima dată când s-a întâmplat, pur și simplu, s-a cufundat într-o depresie puternică. Iar eu poate că nu voi mai fi

prin preajmă să adun cioburile când Eleanor va pleca în căutarea unei vieți mai bune.

— Parcă eu nu aș ști asta, a zis ea și s-a lipit de Caden, sărutându-l pe obraz. Caden a zâmbit și a trebuit să recunosc că amândoi păreau foarte fericiți. Poate că ea chiar ținea la el. Era un început.

Capitolul 12

Nu mi-a fost greu să dau de urma lui Kurt la Commomwealth Bank, pur și simplu, a trebuit să merg dimineața la feribot și să-l aștept până sosea, apoi să-l urmez până la locul unde se află firma, iar când am avut o zi liberă am stat vizavi de bancă până după ora șase, când a ieșit. L-am văzut și mi s-a părut foarte elegant în costumul parcă turnat. Am mers în urma lui spre debarcaderul Circular Quay, unde s-a îmbarcat pe feribotul care mergea către suburbia Manly; am păstrat o oarecare distanță și m-am îmbarcat odată cu el. Nu știam ce voiam de la el și nici dacă voi îndrăzni să-i vorbesc, în caz că vom fi vreodată singuri, însă chiar simțeam că trebuia să nu-l pierd din ochi și să fac un efort ca să aflu mai multe despre viața lui. Era de parcă aș fi avut convingerea că, dacă-l urmăresc pas cu pas, aș fi putut să-l împiedic să mai facă vreun rău.

Mă întrebam ce le-o fi spus celor cu care lucra despre viața lui din trecut. Mi-l imaginam luând masa de prânz cu colegii, râzând la glumele lor, apoi revenind acasă la soția lui, adică trăind o viață absolut normală, fără să se mai gândească la cine sau ce a fost el. Oare dormea bine noaptea sau avea coșmaruri, ca mine? Eram sigură că se convinsese de nevinovăția lui cam în același mod în care am încercat și eu, dar cât de bine o fi reușit?

Era o după-amiază însorită, iar el s-a așezat pe o bancă de pe puntea exterioară, în timp ce eu am rămas în interior și am încercat să nu-l studiez în timp ce-și citea ziarul. Feribotul era destul de aglomerat, dar avea o singură oprire, așa că nu exista posibilitatea să-l pierd din vedere. Lângă mine se așezase un tânăr și mi-a cerut un foc ca să-și aprindă țigara, iar când i-am spus că nu fumez a scos din buzunar un chibrit, pe care l-a frecat de talpa pantofului, gest pe care-l mai văzusem doar în filme.

— Dacă aveai chibrit, l-am întrebat eu, derutată de gestul lui, de ce mi-ai mai cerut mie un foc?

— Pentru că voiam să stau de vorbă cu tine, a spus el și mi-a pus mâna pe genunchi. I-am dat mâna la o parte și m-am ridicat, enervată că și-a permis să mă pipăie în felul acela, dar el a ridicat din umeri și a râs, iar câțiva bărbați care au văzut scena au rânjit și ei amuzați, apoi m-au fluierat, însă am plecat de acolo și m-am dus în partea din spate a ambarcațiunii, unde mi-am concentrat atenția asupra valurilor.

Călătoria cu feribotul devenise pentru mine partea preferată a vieții mele la Sydney. În unele zile, când nu munceam, mă îmbarcam la întâmplare pe unul dintre ele și vizitam Parramatta, Pyrmont sau Watsons Bay, iar pe punte mă așezam cu fața spre direcția de mers și citeam o carte, în timp ce vântul îmi flutura părul, și urmăream spuma valurilor sparte de feribot. Petreceam o după-amiază întreagă într-o cafenea retrasă, apoi reveneam în oraș, fermecată de spiritul aventurii. În asemenea momente, Berlinul, Parisul și celălalt loc păreau să aparțină unui univers cu totul diferit, un coșmar de care m-am eliberat.

Când feribotul andoca la Manly Wharf, m-am alăturat și eu mulțimii de oameni care așteptau să coboare, dar îmi supravegheam cu atenție prada. Fiind mai înalt decât toți, era ușor de urmărit, iar când am ajuns pe uscat, el a luat-o spre dreapta și a continuat să meargă pe esplanadă, pe urmă a făcut dreapta pe Cove Avenue, în direcția Addison Road. În cele din urmă, s-a oprit la o casă cu aspect plăcut, construită din lemn și orientată cu fața spre apă. A deschis portița gardului metalic din jurul casei și a intrat. Am păstrat distanța, în speranța că nu mă va observa, și am văzut cum s-a deschis ușa de la intrare și un băiețel cam de vreo cinci ani a ieșit alergând și s-a aruncat în brațele lui. Peste câteva secunde a ieșit din

casă și o tânără, la fel de blondă precum Kurt, îmbrăcată în pantaloni scurți și un sutien de la costumul de baie. El i-a zâmbit și s-a aplecat să o sărute. Spre rușinea mea, am simțit cum mă înjunghie gelozia, fiind martoră la această demonstrație de afecțiune, apoi m-am bucurat că micuțul l-a tras de mână spre un loc din grădină, ascuns parțial de un pâlc de copaci.

Din locul în care mă aflam, nu-l mai puteam vedea și eram stresată că nu pot să mă apropii, însă nici nu eram încă pregătită să plec. Așa că mi-am continuat drumul pe trotuarul opus al străzii și m-am străduit să par că locuiesc în zonă. Soția lui Kurt s-a uitat peste drum, iar când ni s-au întâlnit privirile, am zâmbit, iar ea a dat scurt din cap și a dispărut înapoi în casă, lăsând ușa larg deschisă. Când am ajuns în capătul străzii, la Smedley's Point, m-am întors, ca și când aș fi fost o vecină ieșită la plimbarea de seară, dar am încetinit pasul ca să observ mai bine activitatea din grădină.

În mijloc, pe iarbă era așezată o masă de picnic, iar Kurt își scosese haina și cravata și le pusese pe ea. Stătea în spatele fiului său și avea mânecile suflecate și cămașa descheiată la gât. Copilul stătea într-un leagăn, iar Kurt îi făcea vânt și se uita la el cum râdea fericit, în timp ce strângea foarte bine lanțurile leagănului și țipa extaziat, de fiecare dată când se ridica în aer.

— Mai sus, tati, mai sus! a strigat el, iar el îi făcea pe plac, ba chiar îl împingea atât de tare, încât mă temeam că băiatul ar putea să cadă. M-am oprit la adăpostul unui copac gros și instantaneu mi-a revenit o amintire; în clipa următoare mă aflam înapoi în timp, în locul celălalt, unde revedeam un leagăn mai rudimentar, pe care fratele meu îl amenajase în grădina noastră, cu mulți ani în urmă. Îmi aduc aminte cum l-a abordat pe Kurt, căruia i-a spus că este în căutarea unei anvelope, iar Kurt, ca de obicei, nici nu l-a băgat în seamă.

Foarte precaută acum, m-am apropiat de casă și îi urmăream pe cei doi, dar îmi imaginam ce s-ar fi întâmplat dacă aș fi țipat brusc. Oare băiețelul ar fi sărit de pe leagăn, surprins, ar fi zburat prin aer și ar fi căzut? Poate chiar s-ar fi putut răni mortal în gard. Am întins mâna să-l ating. Era făcut din lemn, nu din sârmă ghimpată, și nu stătea nimeni de pază în apropierea lui, gata să tragă cu arma în oricine ar fi încercat să sară peste el. Atunci, de ce mă speria atât de tare? Garduri ca acela știam că există în toată lumea. Oare cât timp i-ar fi trebuit lui Kurt, m-am întrebat, până ar fi alergat spre fiul său căzut la pământ?

Kurt a domolit balansul leagănului, iar acesta s-a oprit, în cele din urmă. Din casă l-a strigat soția ca să-l anunțe că este gata cina, așa că el l-a luat de mânuță pe băiat și s-au îndreptat amândoi spre ușă. Copilul, încă plin de energie, a luat-o la fugă înainte, iar Kurt a intrat, și-a scos pantofii din picioare și umbra lui înaltă s-a văzut prin lumina care scălda holul de la intrare. O clipă mai târziu, tot el a închis ușa și soții Kotler – soții Kozel – au fost lăsați în pace.

În acel moment, am remarcat că mâna stângă îmi era plină de sânge, pentru că am strâns gardul foarte tare. Erau totuși așchii, nu sârmă ghimpată.

Capitolul 13

Mâncarea a venit, în cele din urmă, și era gustoasă. Mi-a plăcut plăcinta cu carne de pui, iar Caden a devorat foarte rapid friptura lui. Cu toate că Eleanor părea, mai degrabă, interesată să descompună estetica salatei sale, aranjându-și pe farfurie părțile componente, decât să le mănânce.

— Ești asistentă medicală, nu? am întrebat-o, când mi s-a părut că izvoarele conversaționale secaseră, dar ea a clătinat din cap.

— Medic, a spus ea.

A fost, fără îndoială, o prejudecată nedreaptă din partea meu, dar am îndoieli că ar fi zis cineva despre ea că este medic. Sincer, mi se părea că arăta mai degrabă ca o starletă.

— Ce specialitate medicală? am întrebat eu.

— Sunt chirurg cardiolog, a răspuns ea, iar din clipa următoare am început să mă uit lung la ea, după care l-am privit pe Caden, care ștergea cu un cartof prăjit ultimele urme de ketchup de pe farfurie. Nu-mi venea să cred că până atunci nu mi-a pomenit nimic de asta.

— Dar este extraordinar ce faci tu, i-am spus, ușor aplecată peste masă, evident interesată acum. Această revelație m-a făcut să o văd într-o lumină absolut nouă, fapt care-mi trăda gândirea teribil de obtuză. Înseamnă că ești extrem de inteligentă. Caden, de ce nu mi-ai spus chiar nimic?

— Ți-am spus.

— Ba nu mi-ai spus. Mi-ai spus că este asistentă.

— Greșit! a zis el. Nu ții minte când am glumit și ți-am spus că mi-a furat inima?

M-am încruntat. Nu-mi aminteam nimic. Poate, la fel ca Heidi, începusem să-mi pierd mințile.

— Ei bine, sunt foarte impresionată, am zis și m-am lăsat pe spate, apoi am privit-o pe Eleanor cu sentimentul respectului regăsit. Pe vremea mea, bineînțeles, așa o carieră ar fi fost imposibilă.

— Ați fost vreodată interesată de medicină, doamnă F? m-a întrebat ea, iar eu am clătinat din cap.

— Oh, nu! am răspuns. Nu, eu nu aș fi fost niciodată capabilă să fac asta.

— Cu greu era în stare să-mi bandajeze genunchiul atunci când cădeam, a mormăit Caden și a întins mâna după bere.

— Nu-i adevărat! am protestat eu, rănită de remarca lui, oricât de adevărată era.

— Tata îmi îngrijea toate rănile, a zis el în completare și s-a uitat direct în ochii mei. Știi că așa făcea.

M-am întors iar spre Eleanor și am încercat să alung gluma cu un hohot de râs.

— Adevărul este că nu suport să văd sânge, draga mea, i-am spus eu. Nu știu cum te descurci tu.

— Oh, te obișnuiești cu asta. Cel mai mult mă îndurerează decesele.

Aici nu am mai spus nimic. Am presupus că omul poate deveni imun și la ele, cu timpul.

— Înainte ca un pacient să fie supus unei operații pe cord, de obicei, acesta ajunge să aibă o relație mai lungă cu echipa care operează, mi-a explicat ea. Noi nu trebuie să-i privim decât ca pe niște „clienți”, mai nou, desigur, și se consideră că trebuie să renunțăm la orice urmă de sentimentalism sau emoții legate de ei, dar eu nu pot să fac asta, pur și simplu. Niciunul dintre noi nu poate, ca să fiu sinceră. Majoritatea pacienților se simt bine după intervenție – operație de fibrilație atrială, tratarea anevrismului, intervenție de bypass al arterei coronare oricare ar fi problema. Dar, desigur, mai

sunt situații când pierdem pe cineva. Și asta pe mine chiar mă afectează foarte mult. Medicii mai în vârstă știu mai bine să facă față morții – pentru mulți dintre ei este încă o zi la muncă –, dar pentru mine… mă rog, este groaznic să te simți vinovat, dar, sincer, sper să nu ajung niciodată atât de obișnuită cu asta încât să-mi pierd sentimentul vinovăției.

Mă uitam lung la ea. Îmi simțeam gura uscată, dar am constatat că nu pot să întind mâna spre pahar.

— Și tu chiar simți asta? am întrebat-o eu. Vinovăția?

— Sigur că da.

— Dar de ce? Pur și simplu, faci ceea ce ți s-a cerut.

— Probabil mă gândesc la faptul că nu am făcut tot ce am putut ca să-i salvez, a zis ea. Acești pacienți au ajuns în grija mea, în grija noastră, și și-au pus toată nădejdea în noi. Iar noi i-am dezamăgit. Am participat la sute de intervenții în decursul anilor și am pierdui cincisprezece pacienți. Nu-mi amintesc de numele celor care au supraviețuit, dar îmi aduc aminte de numele fiecărui pacient care a murit.

Am rămas mută și mă gândeam la cuvintele ei. Deja puteam spune că un profund sentiment al eticii o definea pe ea, atât ca femeie, cât și ca medic, astfel încât își va aminti până în ziua când va muri de acei cincisprezece oameni și de oricine va fi la fel de ghinionist și va mai fi adăugat pe această listă. Oare lipsea ceva în construcția mea psihologică, iar acel ceva este exact ce nu am în comun cu ea? Mă întrebam. Când mă uitam la trecutul meu, mare parte din el era construit în jurul eschivării și al minciunii, al impulsului de a mă proteja împotriva celorlalți.

— Dar tu nu trebuie să simți că decesele au fost din vina ta, am zis, în cele din urmă, pe un ton care părea că o imploră.

— Dar trebuie, a răspuns ea calm, ba chiar cu blândețe. Dacă vreau să trăiesc o viață bună.

— Dacă ar trebui să ajung vreodată la cuțit, a intervenit Caden în conversația noastră, eclipsându-ne cu vocea lui puternică, masculină, aș prefera un chirurg femeie, decât un bărbat. Ele sunt mult mai grijulii.

— Ține-o tot așa și mănâncă fripturile alea și s-ar putea să ți se îndeplinească dorința, i-a zis Eleanor zâmbitoare, iar el i-a răspuns tot cu un zâmbet, fără să se simtă deloc ofensat. Ba, mai mult, a luat-o de mână și a strâns-o ușor. Le-am urmărit această neînsemnată interacțiune și chiar am rămas impresionată de ea.

— Mă bucur pentru tine, am spus eu, pregătită să trecem la alt subiect acum. Aș fi putut discuta cu ea pe tema anterioară toată după amiaza, dacă am fi fost doar noi două, însă cum fiul meu era și el acolo, părea imposibil. Acum, Caden va insista cu siguranță că deja mi-a spus și asta, dar cum v-ați cunoscut?

— La o petrecere care sărbătorea pensionarea unuia dintre cei mai buni arhitecți din Londra, a zis ea. Unchiul meu. Caden a lucrat cu el foarte mult, în anii trecuți.

— Și a existat o chimie între voi de la început?

— Fiul dumneavoastră este un gentleman, doamnă F, a spus ea, zâmbindu-i din nou. M-a vrăjit, pur și simplu.

Îmi era greu să-mi imaginez cum s-a întâmplat asta, dar eram dispusă să-i acord prezumția de nevinovăție. Ca să fiu corectă față de Caden, trebuie să menționez că toate fostele lui soții au mărturisit că are caracterul unui cavaler. Înainte să divorțeze de el, evident.

— Nu vreau să vă jignesc, dar ați lucrat vreodată? m-a întrebat Eleanor, privindu-mă direct.

— Nu, am recunoscut eu, intuind după tonul ei că nu mă judecă. Bine, am fost mamă, desigur. Cea mai importantă slujbă dintre toate,

cum se spune.

— Ha! a zis Caden, și atunci m-am întors să mă uit la el. Părea că în după-amiaza aceasta era într-o pasă proastă în ce mă privea, dar nu știam de ce. Poate berea era de vină. Ajunsese deja la a patra.

— Mi-am dat toată silința, am protestat eu.

— Ți-ai dat, a repetat el, pe un ton sumbru. Nu mă îndoiesc de asta.

— Poate că era mai bine să am și eu o slujbă în afara casei, am continuat, dar atenția îmi era îndreptată asupra lui Eleanor. Adevărul este că nu am avut o educație deosebită. Pe vremea aceea așa li se întâmpla fetelor. Nu pot spune că nu am muncit niciodată. Am lucrat la un magazin universal, înainte să-l cunosc pe tatăl lui Caden. De fapt, acolo ni s-au intersectat drumurile. Eu lucram la contabilitate, nu în magazin. Mi-a plăcut acea activitate, până la un moment dat, dar nu am văzut-o ca pe o carieră.

— Erați la Berlin?

Am strâmbat din nas, surprinsă de întrebarea ei.

— De ce să fie la Berlin? am întrebat.

— Caden mi-a spus că ați crescut acolo.

I-am aruncat o privire piezișă fiului meu, care a evitat să se uite spre mine. Știa că nu-mi place să le spună oamenilor nici măcar cele mai neînsemnate detalii din trecutul meu. Cu cât erau mai puțini cei care știau ceva despre mine, cu atât era mai bine – așa am decis cu mult timp în urmă.

— Bine, am locuit acolo până la vârsta de doisprezece ani, am spus eu. Nu sunt sigură că asta poate fi considerat „a crește” acolo După aceea am devenit genul de ființă rătăcitoare, care se mută dintr-o țară în alta, până ce m-am stabilit în Anglia.

— În care țări ați fost? m-a întrebat Eleanor. Îmi place să călătoresc. Nu că reușesc să fac asta prea des.

— În Franța pentru o vreme, i-am spus eu. Apoi în Australia.

— Și în Polonia, a adăugat în șoaptă Caden. Nu uita de Polonia

— Da și în Polonia, am confirmat eu, surprinsă că și-a amintit.

Era conștient că am petrecut ceva timp în țara aceea, dar întotdeauna am fost intenționat de vagă în privința circumstanțelor, iar el nu a pus prea multe întrebări. Sau, cel puțin, pe mine nu m-a întrebat nimic. Mi-a trecut prin minte acum că poate l-a întrebat pe Edgar.

— Nu mă gândesc prea mult la vremurile acelea, am continuat eu, oarecum ca să pun punct. Am petrecut câțiva ani la Paris, după război, apoi în 1952 am emigrat în Australia, la Sydney. Inițial, am crezut că voi trăi acolo toată viața.

— Dar lucrurile nu au mers bine?

— Nu, deloc.

— De ce? a întrebat ea.

Am făcut efortul să dau din umeri cât mai nonșalant.

— Of, cine știe? am mințit eu. Eram atât de tânără. Iar vremea era insuportabilă. Poate că nu eram pregătită să mă stabilesc într-un loc la momentul acela. Chiar așa, am amintiri frumoase din Franța și din Australia, cu toate că nu m-am mai întors acolo niciodată.

— Sunt sigur că ai găsi amintiri frumoase și din Polonia, a spus Caden, dacă ți-ai acorda puțin timp să-ți amintești de zilele petrecute acolo.

Refuzam să mă uit la el. Nu știu ce joc încerca să facă, dar eu nu aveam de gând să intru în el. Doar că mă înspăimânta.

— De fapt, am fost și eu în Polonia o dată, a zis Eleanor și a împins farfuria într-o parte, după ce mâncase nu mai mult de jumătate din ce era pe ea. A fost o excursie cu școala. Ne-au dus trei zile la Cracovia, iar la prânz am vizitat Auschwitz-ul.

Am pus mâna pe paharul de vin roze, l-am golit și l-am îndreptat spre sticlă, indicându-i lui Caden să mi-l reumple.

— M-a îngrozit, a continuat ea, cutremurându-se parcă. Am văzut toate filmele acelea, desigur. *Lista lui Schindler*, *Pianistul*, *Alegerea Sophiei.* Am vizionat și câteva documentare, dar am citit și niște cărți. Numai că este imposibil să-ți faci o idee cu adevărat, până nu te duci acolo, nu-i așa? Ați fost vreodată acolo, doamnă F?

Nu am spus nimic.

— Eu am fost, a zis Caden și m-am întors spre el, surprinsă.

— Ba nu ai fost, am zis eu.

— Am fost.

— Când?

— Înainte să moară tata.

— Aberații!

— Nu sunt aberații, a zis el, dar a rămas absolut calm. De fapt, ne-am dus împreună.

L-am privit lung siderată și nu-mi venea să cred ce spune.

— Dar… am început eu, deși nu știam cum să închei fraza. Dar nu ai fost. Nu ai fost.

— Am fost amândoi, mamă, a zis el. Îți aduci aminte de excursia aceea pe care eu și tata am făcut-o la Varșovia, înainte ca el și moară?

M-am dus cu gândul înapoi în timp. Caden avea acolo o persoană de contact, care putea să-l ajute cu importul de oțel la un preț extrem de redus. Plecase acolo pentru patru zile și l-a invitat pe tatăl său să-l însoțească. La vremea aceea mi s-a părul un gest foarte frumos din partea lui. Iar Edgar a fost deosebii de încântat.

— Îmi aduc aminte, am zis eu.

— Bine, atunci am fost să vizităm orașul.

— Edgar nu mi-a spus niciodată asta.

— Nu?

Știam după tonul lui că știe bine că nu mi s-a spus.

— Nu, am zis eu.

Acum se întoarse spre Eleanor și-i spuse:

— Tata a murit un an mai târziu. A fost grozav să pot petrece puțin timp cu el. Ne-am deschis sufletul unul altuia.

— Dar de ce? am întrebat eu, deoarece nu voiam să-l las să-și continue gândul. De ce acolo? De ce tocmai în locul acela?

Caden a ignorat întrebarea mea și a rămas așa, cu privirea pierdută. L-am urmărit, în timp ce număram secundele dintre momentele când clipea. Tăcerea era oribilă. O clipă doar am simțit nevoia să strig din răsputeri. Îmi venea să scot așa un strigăt, încât toți cei aflați în restaurant să nu mai vorbească și să-și țină copiii strâns la piept.

Monstrul, ar fi gândit ei.

Monstrul este aici, printre noi.

— În ce parte a Poloniei ați locuit? m-a întrebat, în sfârșit, Eleanor, iar eu am întors capul spre ea, tulburată.

— Ce? am zis eu.

— Polonia, repetă ea. În ce oraș ați locuit?

— Nu cred că ai auzit de el, i-am spus, iar pe moment simțeam nevoia de aer proaspăt, altminteri mă temeam că voi leșina. Era un orășel mic.

— Bunicul meu a fost promovat la un nou loc de muncă, i-a explicat Caden, întorcându-se spre ea. Așadar, el, bunica mea și unchiul meu au trebuit să-și facă bagajele și să se mute cu el. Și cu mama, desigur.

— Ai un unchi? a întrebat Eleanor surprinsă și a ridicat o sprânceană. Nu mi-ai spus nimic despre el.

— Nici nu l-am cunoscut, i-a spus el. A murit în timpul războiului

— Oh! a făcut ea și s-a uitat iar spre mine. Ați pierdut un frate? Îmi pare rău să aud asta.

— Au trecut foarte mulți ani de atunci, i-am spus eu.

— Totuși, nu cred că poți să treci vreodată peste așa ceva, nu?

— Ai vrea să știi, nu-i așa? am replicat eu tăios, pe un ton exagerat de dur, iar ea s-a lăsat pe spate, surprinsă.

— Mamă, mi-a spus Caden, într-un fel atenționându-mă.

— Întâmplător, chiar știu, a spus ea. Și eu am pierdut un frate, când aveam șase ani, iar el avea opt. A alergat în stradă fără să se asigure și a fost lovit de o mașină. Mama nu a mai fost niciodată aceeași după accident. Nici tatăl meu. Mai aveau trei copii, dar întotdeauna am avut sentimentul că nimic nu poate compensa pierderea lui Peter.

— Îmi pare rău, am zis și mi-am acoperit ochii cu palmele, deși îi țineam închiși. Nu mai voiam să fiu acolo. Voiam să fiu acasă. Voiam să fiu moartă. Nu am știut nimic de asta, am comentat eu.

— Nici nu văd de ce ați fi știut, a replicat ea, dar mi-a zâmbit doar ca să-mi dea de înțeles că nu s-a simțit insultată. Nu mi-l amintesc prea bine, desigur, fiindcă la vremea aceea eram foarte mică. Dar mă tot gândesc la el. Adeseori mă întreb ce ar fi făcut cu viața lui. Mama spune că îi plăceau avioanele, așa încât îmi place să cred că ar fi devenit pilot. Fratele dumneavoastră a fost soldat, doamnă F?

— Nu. Nu. Ce? Nu. Era doar un băiețel. Era un copil.

— Și erați apropiați?

Am dat din cap afirmativ.

— Cum se numea?

Nu i-am răspuns. Caden i-a spus. Eu nu-i mai rostisem numele din ziua în care a trecut pe sub gard, în partea cealaltă. Nici măcar o dată în șaptezeci și nouă de ani.

— Iar dacă ați fi lucrat, a spus Eleanor, în timp ce ospătarul lua farfuriile de pe masă. Dacă ați fi putut să faceți orice activitate din lumea aceasta, care credeți că ar fi fost?

Am început să scormonesc în mintea mea, căutând un răspuns. Mi se părea groaznic de trist că nu mă puteam gândi la nimic. Adevărul era că nu simțeam că aș fi putut să fac vreo activitate. Nu am fost crescută în spiritul acesta.

— Nu aș fi făcut nimic, am zis, în cele din urmă, și aproape îmi venea să plâng. M-am întins și cred că am speriat-o când am luat-o de amândouă mâinile și i le-am strâns cât puteam de tare. Nu aș fi putut să fac nimic, i-am spus eu. Nu înțelegi lucrul acesta? Nu-ți dai seama? Chiar dacă aș fi vrut să fac, mi-ar fi fost imposibil.

Capitolul 14

Am așteptat să mai fac o vizită în următoarea zi de marți, când aveam o jumătate de zi liberă de la slujbă, dar de data aceasta îmi făcusem în minte un plan distinct.

După ora unu, am coborât de pe feribot și m-am îndreptat din nou spre esplanadă, fiind acum liniștită că de-abia peste cel puțin cinci ore Kurt va reveni acasă, iar la momentul acela eu și premiul meu vom fi de mult plecați. În ciuda intențiilor mele răuvoitoare, mă simțeam nesperat de calmă, pe măsură ce mă apropiam de casă, posibil datorită faptului că nu mai urmăream o pradă imprevizibilă, ci devenisem eu însămi un prădător mai concentrat. Când am ajuns foarte aproape, am auzit voci și i-am văzut pe soția și pe fiul lui în grădină. Am traversat pe trotuarul de vizavi și am văzut-o pe ea așezată pe verandă, la umbră, unde citea, iar băiețelul era aproape și dădea ordine unor soldați de jucărie, care formau o colecție frumos aliniată în fața lui, pe iarbă, parcă pregătindu-se de luptă. Mi-am continuat drumul ca data trecută, până ce am ajuns la Smedley's Point, apoi am revenit pe același drum. Când am considerat că sunt suficient de aproape ca să fiu văzută, am început să merg împleticit, ba chiar am scos un țipăt disperat, ca o persoană aflată în dificultate și m-am prăvălit lângă gard.

Imediat, femeia a sărit din scaun și a venit alergând spre mine, în timp ce fiul ei ne privea, cumva contrariat de acest moment dramatic neașteptat.

— Vă simțiți bine? m-a întrebat ea și mi-a întins o mână, mutându-mă să mă ridic.

— Căldura este de vină, am spus eu, clătinând din cap și făcând eforturi mari să par epuizată. Am plecat de acasă fără să iau micul

dejun, ceea ce nu a fost un lucru înțelept din partea mea. Dar acum sunt bine, mulțumesc. Sunteți foarte drăguță.

— Intrați puțin și așezați-vă, mi-a zis ea, indicându-mi veranda. Să vă aduc puțină apă.

— Nu vreau să vă deranjez, am început eu, cu glas stins, dar așa cum m-am așteptat, ea mi-a refuzat protestele.

— Insist, mi-a spus, și am lăsat-o să mă conducă spre casă și m-a așezat pe cel de-al doilea scaun de pe verandă, apoi a dispărut înăuntru. În câteva secunde am auzit apa curgând în chiuvetă. Băiatul mă urmărea cu privirea și părea puțin bănuitor, dar, până la urmă, s-a întors la soldații lui.

— De-a ce te joci? l-am întrebat eu.

— De-a războiul.

— Acesta este un joc?

— Este cel mai bun joc din lume.

— Iar tu câștigi?

— Nu știu până când nu se termină.

— Și poate că nici atunci.

— Poftim, am auzit vocea mamei lui, care revenise pe verandă și-mi dădea un pahar cu apă rece și gheață, pe care l-am acceptat mulțumindu-i. La început am băut cu înghițituri mari, ca să întăresc ideea că eram afectată de căldură.

— Vă mulțumesc, am spus și am văzut-o că se așază pe primul scaun. Acum mă simt penibil.

— Nu aveți de ce, mi-a spus ea. Se mai întâmplă și situații de genul acesta.

— Dar vă stric ziua.

— Stați cât doriți. A făcut semn cu mâna prin aer. Acasă suntem doar eu și fiul meu și, ca să fiu sinceră, simțeam nevoia companiei unui adult.

M-am uitat spre ea, când și-a pus la loc pe nas ochelarii de soare. Era îmbrăcată și de data aceasta cu minimum de articole vestimentare și nu încăpea discuție că este o femeie frumoasă. Pe chipul băiețelului nu recunoșteam prea multe trăsături ale lui Kurt totuși, cu excepția ochilor.

— Eu sunt Cynthia, apropo, s-a prezentat mama băiatului. Cynthia Kozel. Tu?

Nici nu mă gândisem atât de departe și, cu toate că aveam la dispoziția mea un întreg univers de nume, mi s-a părut dificil să mă opresc la unul.

— Maria, am spus în final, amintindu-mi de menajera care a avut grijă de familia mea în locul celălalt. Am deschis gura să adaug un nume de familie, dar mi-am dat seama că nu știu cum se numea Maria. Așadar, nu am mai oferit nici un alt nume.

— Ești din Sydney?

— Locuiesc aici, am zis eu, dar sunt născută în Europa. În Franța.

— Oh, îmi place Europa, a mărturisit ea cu o intonație teatrală.

— Ai fost acolo?

— Nu, dar vreau să merg. Într-o zi, probabil. Când năzdrăvanul ăsta mic va mai crește puțin. Oricum, în momentul de față, nu e cea mai bună perioadă. Încă se reconstruiește, cel puțin așa am citit în ziare. Vreau să spun, după toate întâmplările nefericite de acolo.

Parcă îmi venea să râd în hohote. Era extraordinar cum se refereau unii, când vorbeau despre șase ani de război, la nenumăratele milioane de morți și toate acele locuri distruse care au rămas în urmă.

— Dar tu? am întrebat-o la rândul meu. Te-ai născut aici?

— La Melbourne, a răspuns ea. Ai fost vreodată acolo?

Am dat din cap că nu.

— Uneori mi se face dor. Sydney este un oraș frumos, sigur că da, dar Melbourne înseamnă acasă.

— Ai o casă frumoasă, i-am spus, uitându-mă împrejur, cu toate că era o construcție standard și nu merita prea multe comentarii.

— Ești amabilă, știi? a zis ea.

— Iar fiul tău cum se numește? am întrebat-o eu, indicând spre copil.

— Hugo, a zis Cynthia.

— Am cinci ani, a declarat băiatul și s-a uitat spre noi, fiindcă și-a dat seama că acum și el putea să participe la conversație.

— Bravo ție, i-am zis eu.

— În octombrie voi împlini șase.

— Așa speri.

Cynthia a întors capul și s-a uitat la mine, ridicând o sprânceană, vădit surprinsă de remarca mea, însă nu am făcut nicio încercare să o justific, nici nu am dat vreo importanță nedumeririi ei. Pur și simplu, m-am uitat prin grădină și am oftat, plăcut impresionată de locație. Acum înțelegeam de ce îi plăcea ei să stea în locul acesta. Era un mic Eden, parcă îndepărtat de realitățile lumii.

— Mi se pare mie sau cu fiecare an se face din ce în ce mai cald? am întrebat eu.

— Ce ciudat că ai spus asta, a comentat Cynthia, revenind la starea ei de bună dispoziție. Așa i-am spus și eu soțului meu noaptea trecută. Lui parcă nu-i displace atât de mult căldura, cu toate că nu este australian.

— Nu? am spus eu. De unde este el?

— Din Europa. Ca și tine.

— Din ce parte?

Ea a ezitat o clipă.

— Păi, e din Germania, a spus în șoaptă, apoi și-a lipit arătătorul de buze. Dar noi nu prea le spunem oamenilor. Le spunem că este ceh. Știi, pe aici au rămas multe resentimente și idei antigermane de când s-a terminat războiul. Eu le spun tuturor că războiul s-a terminat. Să mergem mai departe. Dar ei nu ascultă. Dacă ranchiuna ar fi sport olimpic, ar fi mulți aceia care ar concura pentru medalia de aur.

— Sunt convinsă.

Adevărul este că, atunci când ne-am cunoscut, el mi-a spus că este din Praga. Peste șase luni, când i-am văzut pașaportul, adevărul a ieșit la suprafață.

— Nu e bine să pornești la drum cu o minciună, am spus eu.

— Cred că nu.

Am rămas așa, fără să mai spun nimic câteva minute, pentru că nu doream să par că sunt nerăbdătoare să pun întrebări.

— El era… soldat la vremea aceea? am întrebat-o după un timp. În Germania?

Ea a părut șocată de sugestie și a clătinat din cap.

— Kurt? s-a mirat ea. Doamne, nu! Este mult prea cumsecade ca să facă așa ceva. Nu, el era dintre cei care – cum se numeau? – adversari ai războiului. A plecat din țară imediat ce a izbucnit războiul. S-a mutat în Anglia și de acolo a contribuit cum a putut la război. Îl detesta pe Hitler, dar și pe toți acei oameni îngrozitori.

Nu-l condamnam pe Kurt pentru că-și renega trecutul – mama și cu mine am făcut exact același lucru –, doar că era cu totul altceva ca acum să se prezinte lumii în rolul de erou.

— Crezi că mai trăiește? m-a întrebat ea.

— Cine?

— Hitler.

Eram atât de plictisită de toate poveștile citite în ziare, unde se sugera că Hitler nu s-a sinucis, de fapt, în buncărul lui și nici nu fusese incinerat în exteriorul acestuia, ci se credea că ducea o existență superbă undeva în America de Sud, unde fusese ascuns în secret de cei care credeau în el și unde se pregătea să se lanseze din nou pe scena mondială, la momentul potrivit.

— Sper că nu, am zis eu.

— Eu cred că trăiește. Încă nu am auzit ultimele vești despre nenorocitul ăla, ține minte ce-ți spun acum.

— Și sunteți căsătoriți de mult timp?

— De cinci ani, a răspuns ea, apoi a făcut semn cu capul spre băiat. Știu, da, știu. Dar am făcut și lucrul care se cuvenea, până la urmă, și asta contează, nu? Tatăl meu nu a fost prea încântat când a aflat. M-a amenințat că-l omoară în bătaie pe Kurt. De aceea ne-am mutat la Sydney. Acum, părinții mei mereu vor să-și viziteze nepoțelul. Mă scuzi câteva minute? a spus ea ridicându-se. Chemarea naturii. Apoi va trebui să pun la cuptor puiul, ca să se facă până diseară. Vrei să stai tu cu ochii pe cel mic, te rog?

Am încuviințat din cap, iar ea a dispărut în casă. Am mai băut puțină apă, apoi am pus paharul pe o măsuță.

— Văd că ai un leagăn, i-am zis lui Hugo, iar el s-a uitat în jur și a încuviințat din cap. Nu vrei să te ajut eu să te dai în leagăn?

Complet încrezător în mine, puștiul a coborât treptele și s-a dus la leagăn, iar eu am luat aceeași poziție pe care o avusese Kurt atunci când i-am spionat, cu o săptămână în urmă. L-am împins încet la început.

— Te plimbai pe stradă săptămâna trecută, mi-a spus el foarte hotărât. Te-am văzut.

Acum venise rândul meu să par surprinsă.

— M-ai urmărit, a zis el.

— Nu chiar.

— Ba da, așa este.

— Pe cuvântul meu, nu.

Am început să-l împing mai tare cu mâinile și-i simțeam corpul tensionat de fiecare dată când îl atingeam, de parcă s-ar fi temut că i-aș face vreun rău.

— Atunci cred că l-ai urmărit pe tati, a zis el.

— Este un om bun? am întrebat eu. Tatăl tău?

— Sigur că da! a strigat el, iar leagănul îl ridica tot mai sus.

— Știi că există oameni care doar se prefac a fi buni, i-am zis eu.

Acum nu-l mai împingeam și am venit în fața lui, la o distanță sigură de el, ca să evit orice accidentare, când el ridica picioarele.

— De ce ar face asta? a întrebat el și s-a strâmbat un pic nedumerit.

— Pentru că în interiorul lor sunt niște monștri, am spus eu.

El s-a oprit și se ținea strâns cu mâinile de sfoara leagănului, deși stătea în picioare.

— Tăticul meu nu este un monstru, a insistat el.

— Dar cine poate să spună asta? l-am întrebat eu și am scos din geantă un plic pe care scria numele Kurt Kotler, apoi am pus plicul pe leagăn, am luat o piatră de pe straturile cu flori și am așezat-o pe plic ca să nu fie luat de vânt. Apoi l-am apucat bine de mână pe băiat și l-am îndepărtat de leagăn.

— Vino cu mine, i-am spus, în timp ce ajunsesem amândoi în stradă. Noi doi o să mergem într-o aventură spectaculoasă.

Capitolul 15

Următoarea mea întâlnire cu Madelyn Darcy-Witt a avut loc la aproape o săptămână după ce i-am preluat fiul de la școală. Mă așteptam să o aud bătând la ușa mea chiar în ziua următoare ca să-mi mulțumească, dar, cumva, spre ușurarea mea, de jos răzbătea o liniște deplină. De-abia marți, când mă întorceam de la o plimbare, am observat draperiile mișcându-se la fereastra apartamentului unu și, zece minute mai târziu, după ce am urcat și m-am descălțat de pantofi și am pus ceainicul să fiarbă, am auzit o bătaie în ușă. Am oftat, fiindcă știam exact cine este și îmi doream să fiu lăsată în pace, să-mi văd de treaba pe care o aveam în ziua aceea, dar, desigur, ea m-a văzut când am intrat în clădire, așa încât nu puteam să pretind că nu sunt acasă.

— Madelyn, am zis, după ce am deschis ușa și am schițat un zâmbet. Cât mă bucur să te văd!

— Bună, Gretel, a spus ea și a întins amândouă mâinile spre mine. M-am uitat la ele și am văzut că adusese o cutiuță cu bomboane scumpe. Pentru tine, mi-a zis ea. Ca să-ți mulțumesc pentru că l-ai luat pe Henry de la școală săptămâna trecută.

— Sincer, nu trebuia, am spus eu și am pus cadoul pe o masă. M-am bucurat că pot să ajut.

— Da, numai că am greșit atunci când te-am rugat să faci asta. Tu nu aveai de ce să te implici în toate porcăriile mele.

Am fost luată prin surprindere atât de vocabularul ales de ea, cât și de faptul că vorbea ca și când ar fi citit dintr-un scenariu. Iritarea mea inițială s-a transformat în îngrijorare, așa că am invitat-o în apartament și am poftit-o să ia loc, dar nu i-am oferit ceai; nu doream să stea prea mult.

— Te simți bine, draga mea? am întrebat-o și m-am așezat pe scaunul din fața ei. Mi se pare că nu prea ești în apele tale, dacă nu te superi că spun asta.

Ea s-a cutremurat și a început să-și frece brațele cu palmele.

— Sunt bine, mi-a zis. Doar că nu am dormit prea bine.

— Moțăiala la mijlocul zilei nu mi se pare o idee prea bună, i-am spus. Îți dă peste cap tot ciclul de somn. Ai nevoie de opt ore bune de somn noaptea și multă mișcare.

Ea a zâmbit, dar nu mi-a dat nicio replică.

— Dar Henry, am întrebat-o, el ce face?

— Oh, este bine. A plecat la școală. Nu-ți face griji, îl voi lua eu mai târziu, a zis ea și a început să râdă, dar râsul ei trăda o notă de isterie.

— Nici nu-mi făceam griji, am declarat eu.

— Ar trebui să-ți mulțumesc și pentru faptul că i-ai dat să mănânce.

— Ar trebui? am întrebat eu încruntată. Ce vrei să spui cu asta?

— Păi… știi, i-ai dat să bea ceai și îți mulțumesc pentru asta. Nu cred că aveam altceva în casă. Mă bazez foarte mult pe firmele de livrări la domiciliu, înțelegi, dar am uitat să fac comandă. Alex spune că ar trebui să gătesc mai mult acasă.

— Poate că și Alex ar trebui să gătească acasă, am sugerat eu. Înțeleg că bărbații sunt la fel de capabili să pornească un cuptor, cum sunt femeile. Da, sunt sigură că am citit asta undeva.

— Nu, el nu ar face asta în niciun caz, mi-a spus ea foarte hotărâtă. Este mult prea ocupat, ca să se mai obosească și cu sarcini domestice minore.

— Nu aș putea spune că pregătirea mesei pentru fiul lui ar fi o sarcină domestică minoră, am comentat eu.

— Oricum, este plecat din nou pentru câteva zile. Cercetează o locație la Paris. Sau, cel puțin, așa mi-a spus mie.

Eu am ezitat. Nu voiam să-mi bag nasul, dar eram intrigată.

— Spui asta de parcă nici tu însăți nu ai fi absolut convinsă. Ai vreun motiv să suspectezi că te minte?

— Dacă ai…

Părea stânjenită de ceea ce era pe cale să-mi spună, dar a trecut eroic peste momentul penibil. Dacă ai avea o sticlă de vin deschisă, poate bem și noi un pahar? Sau, dacă vrei, poți veni jos, la mine.

— Draga mea, la ora asta nici măcar nu am luat masa de prânz, am zis râzând ușor. De-abia a trecut de ora douăsprezece.

— Sigur că da. Ai dreptate.

S-a uitat la mine totuși, cu speranța că mă va îndupleca, dar nu aveam nicio intenție să încep să beau de la ora aia și nici nu voiam s-o încurajez pe ea să facă acest lucru.

— Poate ar fi mai bine să plec, a zis ea, într-un final, cu toate că nu dădea semne să se ridice.

— Madelyn, ești sigură că te simți bine? am întrebat eu. Arăți destul de tulburată.

— Sunt bine. Mă rog, poate nu bine de tot. Ca să fiu sinceră, săptămâna trecută am făcut o greșeală oribilă. Din acest motiv am fost obligată să te rog pe tine să-l iei pe Henry. Te-am rugat să nu-i spui lui Alex, îți amintești?

— Iar eu nu i-am spus. Cei de la școală au făcut-o. Tu nu ai răspuns la telefon.

— Probabil. Chiar și așa.

Nu părea deloc convinsă, iar asta mă enerva peste măsură. Știu că a fost o prostie din partea mea, dar cred că ar trebui să-ți explic.

— Mie nu-mi datorezi nicio explicație, i-am spus eu, curioasă să știu la ce se referă, doar că și mai multe detalii despre ea m-ar fi atras

și mai profund în problemele ei.

— Ba cred că îți datorez, a zis ea. Probabil ți-am lăsat impresia că sunt o mamă îngrozitoare pentru că am venit la ușa ta și ți-am cerut să-mi iei fiul de la școală. Și, în plus, am băut. Mă rog, cred că nu mai trebuie să-ți spun asta.

— Nu, am recunoscut eu, deoarece a fost destul de evident. Ce s-a întâmplat?

— M-am întâlnit cu un fost prieten, știi, a început ea, dar nu se uita spre mine, ci privea în pământ, frământându-și mâinile, extrem de agitată. A fost acum o săptămână. Pur și simplu din întâmplare, nu am planificat nimic. Nu este cineva cu care să fi păstrat legătura. Eram într-o librărie pe Oxford Street, înțelegi, și, dintr-odată, iată-l. Stătea în fața mea.

— Era un fost iubit? am întrebat-o eu.

— Da, a zis ea. De acum o sută de ani, desigur. Eram amândoi la școala de teatru, doar că prietenul meu, Jerome, nu era un actor prea bun, ca să fiu sinceră, așa că s-a mutat la regie. Acolo chiar și-a găsit o nișă. A regizat câteva piese în West End și tocmai a regizat și primul său film.

Mi-a menționat titlul filmului cu pricina, iar eu am părut impresionată. Auzisem de el, citisem în ziare și câteva cronici unanim pozitive și, cum acțiunea se petrecea în timpul Rajului[{8}], perioadă din istorie care m-a interesat întotdeauna, m-am dus cu Heidi la cinema și l-am văzut.

— Am fost foarte apropiați în anii aceia, de demult, a continuat ea. Dar eu i-am făcut niște mizerii, știi, și așa s-a terminat.

— Mizerii? am întrebat eu.

— Adică l-am înșelat.

— Ah, înțeleg!

Ea a ridicat din umeri.

— Alex spune că pe vremea aceea eram o târfă notorie, a continuat ea, uitându-se la tapetul de pe pereți, de parcă ar fi găsit acolo răspunsuri la toate problemele ei. Cred că are dreptate, a adăugat ea.

— Câți ani aveai atunci? am întrebat-o.

— Optsprezece, nouăsprezece. Ceva pe acolo.

— Din câte înțeleg eu, la vârsta aceea, tinerii cam oscilează între mai multe persoane, am spus eu. Iar asta nu-i face să le scadă valoarea, oricum. Face parte din procesul de maturizare.

— Alex gândește diferit, a spus ea. Oricum, mi-a părut bine că l-am revăzut pe Jerome. M-a invitat să bem ceva și am petrecut împreună câteva ore, iar pe urmă am stat de vorbă despre vremurile de altădată și ne-am amintit de oamenii pe care i-am cunoscut cândva.

— Și a intervenit vreo necuviință între voi? am întrebat-o eu Despre asta e vorba?

— Oh, nu, nimic de genul acesta, a zis ea, clătinând din cap vehement. Oricum, nu l-aș fi interesat. Acum este gay, știi. Mă rog, presupun că a fost întotdeauna, dar pe vremea aceea se culca și cu femei, iar acum nu o mai face. În fine, esențialul este că ne-am înțeles atât de bine și a fost ca pe vremuri, iar el m-a întrebat… A închis ochii când și-a amintit și a început să lovească ușor cu degetele în perna de pe scaun. Mi-a spus că își alege distribuția pentru noul film și are un rol pe care-l consideră perfect pentru mine. Mi-a mărturisit că s-a gândit numai la mine pentru rol și se întreba cum să mă contacteze, așadar, a fost o întâmplare fericită că ne-am întâlnit așa cum s-a întâmplat. Voia să știe dacă sunt interesată să dau o probă.

— Madelyn, dar asta este grozav, am zis eu și m-am luminat la față. Sper că ai spus da.

— Da. Numai că nu ar fi trebuit, înțelegi? Nu înainte să discut cu Alex, vreau să spun.

— Dar, dacă tu voiai să joci…

— Este soțul meu, Gretel, mi-a zis ea și aveam senzația că aceste cuvinte erau doar repetate papagalicește, nu fiindcă le-ar fi gândit ea. Nu ar trebui să iau decizii ca aceasta fără să mă consult cu el mai întâi.

— Of, pentru Dumnezeu, nu mai suntem în 1950! am protestat eu. Nu trebuie să primești aprobare de la el pentru orice hotărâre iei tu.

— În fine, am zis da, i-am spus că îmi doresc mult să dau proba, a continuat ea, ignorând ultima mea remarcă. Așadar, a doua zi m-am dus la biroul lui și am citit cu un alt actor. A mers foarte bine, totuși. Surprinzător de bine. Eram emoționată, desigur, trecuse atât de mult de când nu am mai făcut asta, dar scenariul era scris cu măiestrie, așadar, replicile erau o plăcere. Rolul era scris parcă pentru mine. Și Jerome a fost încântat. Spunea că nu poate lua o hotărâre pe loc și că trebuie să se consulte și cu alte persoane, producători și alții, dar în mod sigur voia ca eu să revin și să mai dau o probă. Nu era un rol principal, înțelegi, era doar un rol secundar, însă unul bun, cred. Genul de rol prin care te poți afirma, dacă-l joci cum trebuie. Eu de fiecare dată am fost remarcată, desigur, dar de la o vreme nu mai sunt. Mai ales de când m-am neglijat și am pus pe mine atâtea kilograme.

Nu mai este nevoie să spun că femeia nu are pe ea pic de grăsime.

— În fine, când am plecat de acolo, am crezut că aș putea să zbor. Apoi a aflat Alex.

A tăcut.

— I-ai spus și lui? am întrebat-o.

— Nu, a citit un e-mail care era pentru mine.

— Dar soțul tău îți citește mereu e-mailurile?

Am văzut-o cum apasă cu limba obrazul prin interior și se gândește ce să răspundă.

— Probabil că mi-am lăsat laptopul pornit, a zis ea. Iar el era acolo și l-a citit.

Acum am tăcut eu. Mi se părea greu de crezut.

— Și nu a fost fericit? am întrebat-o, în cele din urmă.

— Nu.

— Eu consider că un soț iubitor ar trebui să fie entuziasmat că soția lui s-ar bucura de succes prin forțe proprii și de fericire, independent de familia ei.

— Alex nu gândește așa, a zis ea. El spune că fac totul pe la spatele lui, cu toate că nu a fost așa. Pur și simplu, m-am întâlnit cu Jerome întâmplător. Cu toate că îi dau dreptate când spune că m-am dus să dau proba fără să-i spun și lui. Aici am procedat greșit.

— Sau doar ai vrut să explorezi oportunitatea pe cont propriu, fără nicio presiune, am sugerat eu. Dacă lucrurile mergeau bine, atunci puteai să-i dai și lui vestea cea mare.

— Acum nu mai contează oricum, a zis ea. Altcineva a primit rolul după toate astea.

— De ce?

— Alex mi-a spus că nu ar fi bine să joc. Avea dreptate, sigur că da. Ar fi putut să fie foarte jenant pentru mine. Vezi, uită-te la mine, nu mai sunt tânăra slăbuță de altădată, iar camera de filmat adaugă vreo câteva kilograme. Pe ecran aș fi arătat ca un elefant. El nu a vrut ca eu să mă simt umilită.

— Dar, draga mea, oricum te irosești, i-am spus eu cu blândețe.

— Ești amabilă că spui asta, dar nu este așa. Oricum, știam că el avea dreptate, însă mi-a fost jenă să-l mai sun pe Jerome, așa că Alex l-a sunat în locul meu și chiar a avut grijă să-i trimită o actriță cu care a lucrat recent, o începătoare ambițioasă; a pus-o să dea proba și a

primit ea rolul meu. Aceea a fost ziua în care am uitat de Henry. Eram puțin supărată când am aflat, înțelegi, așa că am desfăcut o sticlă de vin. Apoi încă una. A fost o greșeală din partea mea și am fost nedreaptă față de Alex.

— Față de Henry, vrei să spui.

— Îți dau cuvântul meu că nu se va mai repeta. Sunt o mamă îngrozitoare. Sincer, sunt. Ar trebui să fiu împușcată.

Înainte să o mai pot contrazice, s-a ridicat atât de brusc, încât am tresărit în fotoliu.

— Ar fi mai bine să plec, a spus ea. Voiam doar să-ți aduc bomboanele de ciocolată. Și să-mi cer scuze.

— Mă bucur că am putut să-ți fiu de ajutor, i-am zis și m-am ridicat, apoi am condus-o spre ușă.

Mai aveam multe să-i spun, doar că nu era momentul potrivit. O parte din mine voia ca ea să mai rămână, fiindcă găsea protecție între pereții casei mele. Cealaltă parte din mine voia să o vadă coborând la parter, să închidă ușa apartamentului după ce a intrat și să nu mă mai deranjeze niciodată.

— Îți mulțumesc, Gretel, mi-a zis la plecare și mi s-a părut surprinzător că s-a întors și m-a sărutat pe amândoi obrajii. Când m-a îmbrățișat, am remarcat parfumul pe care-l folosea, suprapus unui iz de stătut, ca și când nu s-ar fi spălat de vreo câteva zile și încerca să mascheze mirosul corporal cu parfum, în loc să-l elimine cu un duș. Când s-a apropiat de scări, a ridicat mâna, în semn de salut, iar mâneca largă i-a alunecat în jos, dezgolindu-i antebrațul până la cot. Heidi apăruse în ușa apartamentului ei și se uita după ea cum coboară.

— Ce o îi pățit la braț? m-a întrebat ea, când Madelyn a dispărut din raza mea vizuală. Avea o vânătaie oribilă, a comentat ea.

Capitolul 16

M-am grăbit să ajung cât mai repede la esplanadă, ținându-l strâns de mână pe Hugo, și am cumpărat două bilete la feribotul care se întorcea la Sydney. De câteva ori, băiatul s-a întors să privească în direcția unde era casa lui, dar, spre marea mea ușurare, nu părea deloc speriat că o străină îl duce pe feribot, fără ca mama sau tatăl lui să-l însoțească. M-a și rugat în câteva rânduri să merg mai încet, dar am presupus că deja Cynthia își căuta înnebunită fiul, deci nu puteam să risc să stăm încă la debarcader, în caz că ea s-ar fi gândit să vină după noi acolo.

Hugo mai fusese cu feribotul și cu alte ocazii, după cum mi-a spus chiar el, așa că prefera să stea pe puntea superioară, cu fața spre sensul de deplasare.

— Mergem să-l vedem pe tati? m-a întrebat el, când la orizont a început să se vadă podul.

— Nu în seara asta, am răspuns eu. Tatăl tău lucrează până târziu și mai pe seară o duce pe mămica ta la cină. De aceea m-au rugat pe mine să am grijă de tine.

El s-a încruntat puțin, parcă devenind bănuitor.

— Dar mami nu te cunoaște, a zis el.

— Ba da, mă cunoaște. Suntem prietene vechi.

— Dar când ai leșinat lângă casa noastră, tu și mami v-ați spus numele una alteia, a insistat el asupra ideii lui.

— Am vrut să spun că eu și tatăl tău suntem prieteni vechi, am rectificat eu, iar acesta nu era un neadevăr, în sensul strict al cuvântului. El m-a rugat să-i fac această favoare.

— Dar nu ar fi trebuit să-i spunem lui mami că plecăm?

— Oh, nu trebuie să te gândești la asta. A vrut să-și facă o baie și să se aranjeze ca să fie frumoasă. Vreau să te gândești că acum ai

pornit într-o mare aventură, Hugo. Îți place ideea? Imaginează-ți că ești căpitanul Cook, care merge să exploreze orașul pentru prima dată.

— Mi-ar plăcea să fiu explorator, a zis el entuziasmat, iar pe mine m-a șocat cât de brutal m-a dus înapoi în timp acest comentariu.

— Am avut și eu un frate care dorea să devină explorator, i-am spus eu, urmărind valurile pe care le tăia feribotul.

— Și a devenit?

— Nu.

— De ce nu?

— I s-a întâmplat ceva rău.

S-a uitat la mine cu ochii mari, părând foarte interesat.

— Ce? m-a întrebat el, cu sufletul la gură.

— A murit, am răspuns eu.

— Oh! Și era un băiat mic?

— Da. Puțin mai mare decât tine, dar nu foarte mult. Avea nouă ani când ne-am despărțit.

— Vecina mea, doamna Hamilton, a murit anul trecut, mi-a spus el, privindu-și pantofii. Mă lăsa să mă joc cu câinele ei, iar după înmormântare, cineva a venit și a luat câinele.

— Păcat, am zis eu. Cu toate că sper să-l fi dus la o casă de oameni buni.

— L-am rugat pe tati să-mi ia un cățel de ziua mea.

— Și crezi că o să primești un câine?

El a ridicat din umeri și a oftat necăjit, de parcă întreg globul pământesc s-ar fi sprijinit pe umerii lui.

— La ce oră ne întoarcem acasă? a întrebat el.

— De fapt, Hugo, în seara aceasta nu mai mergem acasă, i-am zis eu. Vei rămâne la mine. În oraș.

— Toată noaptea? m-a întrebat el, din nou încruntat.

— Da. Cred că nu este nicio problemă, nu?

— Dar eu niciodată nu am dormit nicăieri, decât acasă, a zis el și părea complet tulburat de idee. Am voie?

— Da. Gândește-te că va fi o ocazie specială. Pe urmă vei putea să le povestești tuturor prietenilor tăi despre asta.

Acum chiar a tăcut și părea că mintea lui procesează toate aspectele. Am bănuit că, instinctiv, avea și el propriile suspiciuni legale de toată povestea asta, dar era dispus să accepte că exista un motiv. Știam că, în general, copiii au încredere în adulți, în special dacă planurile făcute de aceștia erau pentru binele lor. Era de-a dreptul ironic, sincer, deoarece te gândeai că adulții sunt ultimele persoane în care poți avea încredere.

Când am ajuns la debarcaderul din Circular Quay, l-am luat de mână din nou și l-am dus la un chioșc de înghețată și asta l-a înveselit enorm. De acolo nu mai era mult de mers până la Kent Street, iar când am ajuns acasă Hugo s-a așezat la masă și eu i-am turnat puțin lapte. Speram că la ora aceasta Cait plecase deja la muncă, dar era încă acasă, iar când a ieșit din dormitorul ei, a părut surprinsă să vadă un puști de cinci ani așezat în bucătărie. Chiar și așa, asta nu-mi modifica planurile cu nimic și măcar va ști numele băiatului, când, în mod inevitabil, ea va fi persoana care va descoperi cadavrul lui.

— Dar el cine este? m-a întrebat ea, zâmbind cu jumătate de gură și uitându-se când la unul, când la celălalt.

— Numele lui este Hugo, i-am spus și am chemat-o în dormitorul meu, unde i-am explicat pe un ton scăzut, ca să nu fim auzite. Mama lui lucrează cu mine, la magazin. A avut niște necazuri cu soțul ei în ultimele zile, așa că m-a rugat să am grijă de el peste noapte.

— Tu?

— De ce nu eu? am întrebat eu încruntată.

— Bine, dar tu nu știi nimic despre copii, nu-i așa?

— Cât de greu poate fi? Doar nu e bebeluș, am zis eu. Are cinci ani. Aproape șase. Va adormi destul de devreme, cred.

— Și el unde va dormi.

— Aici. Cu mine. Apoi mâine-dimineață îl voi duce înapoi.

— Mi se pare un aranjament cam bizar, a comentat ea. Dar băiatul nu are alte rude, care să se poată ocupa de el?

— Nu cred, am răspuns eu, sperând că nu va mai continua cu alte întrebări, iar spre mulțumirea mea, a încheiat subiectul, apoi s-a dus la bucătărie și a discutat puțin cu băiatul înainte să plece la muncă.

Trăgeam cu urechea, ca să aud dacă sună telefonul de jos. Cu siguranță mai era puțin și va suna. Cynthia o îi găsit deja biletul meu când l-a căutat pe Hugo, și foarte probabil l-a sunat pe Kurt la birou, iar din acel moment el s-ar fi ocupat în continuare. Mă întrebam oare ce reacție a avut ea când a văzut scris pe plic numele de familie Kotler. Dar și ce explicație îi va oferi soțul ei pentru asta. Poate că era și el panicat pentru că i-a fost răpit fiul, însă celălalt aspect îl putea înspăimânta și mai mult. Iar în interiorul plicului nu era niciun bilet. Doar un număr de telefon la care să sune. Voiam să mai stau de vorbă cu el o singură dată, ultima, înainte să îmi duc planul până la sfârșit. Îmi imaginam cum Cynthia ar fi insistat să sune la poliție, doar că el avea mai multă minte și, cunoscând pericolul, va insista în fața ei să lase problema în grija lui.

— Acum pot să plec acasă? m-a întrebat Hugo, după ce am mâncat, iar eu regretam că nu i-am cumpărat câteva jucării sau niște cărți pentru copii, ca să nu se plictisească.

— Nu poți, ți-am spus mai devreme, l-am lămurit eu, păstrându-mi tonul calm, ca să nu-l sperii inutil. Totuși, nu aveam intenția să-l fac să sufere pe bietul copil, așa că planul meu era să aștept ca el să adoarmă, apoi să-l duc în bucătărie, unde să-l întind pe o pătură, pe

jos, alături de mine. Moment în care, pur și simplu, dădeam drumul la robinetul de gaz și lăsam deschisă ușa cuptorului. Mi se părea un sfârșit adecvat pentru amândoi. Este doar pentru o noapte, i-am repetat eu. Apoi mâine îi vei povesti totul mamei.

L-am văzut cât de mâhnit și abătut era acum, apoi și-a șters o lacrimă de sub ochi. Cu această ocazie mi-am amintit de fetița care locuia la parter, în casa vecină cu a noastră. Ea avea un câine și Hugo mi-a menționat că îi plac animalele. Mă întrebam dacă fata nu va fi dispusă să-l lase pe Hugo să se joace puțin cu câinele ei.

— Hai să mergem jos, i-am zis și l-am luat de mână. Am ieșit și m-am uitat peste gard, unde vecina mea arunca o minge, pe care labradorul ei prietenos o prindea.

— Sarah, am strigat-o, iar fata s-a uitat spre mine. El este Hugo, prietenul meu. Ai vrea să-l lași și pe el să se joace cu voi puțin? Îi plac mult câinii.

Sarah, ca orice alt copil, nu părea prea sigură că dorește compania unui străin, dar Hugo părea atât de entuziasmat când l-a văzut pe câine, încât fata a acceptat. I-am urmărit puțin cum alergau prin grădină împreună, bucuroasă că i-am găsit o ocupație potrivită.

— Voi veni să te iau în scurt timp, i-am spus, apoi am urcat în apartament și am scos rolele de bandă izolatoare pe care le cumpărasem cu o zi înainte și cu care voiam să sigilez marginile ferestre lor din bucătărie, precum și gura de aerisire din perete.

În foarte scurt timp am reușit să fac din încăpere o incintă complet etanșă. Am adus câteva pături și le-am întins pe podea. Aici îl voi aduce în brațe, când va veni momentul. Voi încuia ușa, voi etanșeiza și tocul ei, lipind banda de jur-împrejur, îl voi strânge în brațe pe micuț și vom sta așa, întinși, până ce vom adormi împreună.

Era un sentiment straniu, dar eliberator, să știi că sfârșitul era foarte aproape. Mă simțeam ușurată, dar și speriată. Nu știam dacă

eu cred în rai, însă știam că sigur cred în iad. Mai trăisem acolo cândva.

Apoi a sunat telefonul.

Inima a început să-mi bată nebunește când am auzit soneria telefonului. M-am dus la el, am tras adânc aer în piept, am ridicat receptorul, dar n-am zis nimic.

— Alo? s-a auzit vocea de la celălalt capăt al firului și atunci am zâmbit. Se străduia să se adapteze la această țară nouă, însă accentul nu și-l pierduse.

— Kurt, am spus eu scurt, făcând eforturi să nu-mi trădez emoția din glas.

— Gretel, a zis el. Știam că tu ești.

Capitolul 17

Am fost surprinsă când am primit un telefon de la Eleanor, care mi-a spus că era ziua ei liberă și aranjase să ia prânzul cu o colegă în Piccadilly, apoi m-a întrebat dacă nu mi-ar face plăcere să mă întâlnesc după aceea cu ea. Trecuseră doar câteva zile de când ea, Caden și cu mine luasem masa de prânz împreună, dar, cum nu doream să par distantă, am acceptat și la ora trei fix taxiul mă aducea la Fortnum & Mason. Am ajuns la intrare în același timp, fapt care mi s-a părut puțin penibil pentru că a trebuit să schimbăm câteva cuvinte, în timp ce ne îndreptam spre salonul pentru servit ceaiul. Eleanor a insistat să trecem mai întâi prin zona destinată hainelor pentru femei, unde mi-a spus că aș arăta „absolut fabulos" într-o piesă vestimentară croită clar pentru o femeie aflată în al treilea sau al patrulea deceniu al vieții ei, nicidecum în cel de-al zecelea.

— Zilele mele în care arătam absolut fabulos au rămas foarte departe în urma mea, i-am spus când, în sfârșit, ne-am așezat și mă uitam pe meniu. În prezent sunt absolut fericită să mă încadrez în categoria bine conservată sau bine îmbrăcată.

— Aiureli, a zis Eleanor, în timp ce flutura mâna prin aer, parcă spre a-mi alunga modestia. Dacă voi reuși să ajung la vârsta dumneavoastră și să arăt măcar pe jumătate la fel de bine, atunci voi fi o femeie fericită. Iar Caden va fi încântat.

— Draga mea, am zis eu zâmbind, dacă vei avea ghinionul să ajungi la vârsta mea, Caden va avea atunci aproape o sută zece ani și e puțin probabil că va mai avea vreo opinie în această privință.

— Adevărat, a spus ea. Atunci hai să o iau invers. Eu voi avea nouăzeci și nouă de ani, dar voi avea un iubit de douăzeci și doi de ani.

Am preferat să nu remarc faptul că nu eram chiar atât de bătrână.

— Ești drăguță că m-ai invitat, am zis, după ce am comandat.

— Aș vrea să ne cunoaștem mai bine, doamnă F, mi-a zis ea. Veți fi soacra mea, totuși.

— Adevărat.

— V-ați înțeles bine cu celelalte? Vreau să spun, cu primele trei soții ale lui Caden.

— Cu unele, am recunoscut eu. Prima, Amanda a fost adorabilă. Pe celelalte două nu le-am cunoscut prea bine. Ceea ce a fost un lucru bun, o spun, privind retrospectiv. Altfel, s-ar fi dovedit o risipă de energie.

— Nu-mi vine să cred că voi fi cea de-a patra doamnă Fernsby, a zis ea, cu toate că nu mi s-a părut deloc descurajată de asta.

Eleanor era o persoană deschisă și asta îmi plăcea la ea, așadar, m-am gândit că nu se va supăra dacă-mi exprim curiozitatea în legătură cu motivele pentru care și-a ales soțul.

— Te deranjează dacă te întreb ceva destul de personal? am spus eu.

— Mă veți întreba de ce o persoană de vârsta mea se căsătorește cu fiul dumneavoastră.

— Nu vreau să-l jignesc pe Caden, i-am mărturisit eu. Are numeroase calități veritabile. Doar că nu se poate spune despre el că este la prima tinerețe, nu-i așa, însă tu ești o femeie încă tânără.

— Am patruzeci și cinci de ani!

— Draga mea, ești foarte tânără.

— Vă mulțumesc, dar eu nu simt asta, mi-a zis ea fonte serioasă. Am ajuns deja la stadiul de invizibilă pentru majoritatea bărbaților. Cu toate că nu sunteți singura care m-a întrebat asta. La fel au făcut și prietenele mele, sunt sigură că toate mă bârfesc pe la spate. Nu cred că le-am făcut să mă înțeleagă.

— Să te înțeleagă în ce privință?

— A faptului că îl iubesc.

Am dat din cap, gândindu-mă bine. Ospătarul a revenit cu ceaiurile și chiflele dulci, iar eu l-am așteptat să se retragă înainte să continui să vorbesc.

— Mă bucur că-l iubești. După câte se pare, am văzut asta cu ochii mei când ne-am întâlnit duminică. Dar, mai exact, de ce?

— Nu este o întrebare cam ciudată pe care să o pună o mamă? Dumneavoastră nu-l iubiți?

— Bine, sigur că-l iubesc. Orice mamă își iubește copilul întotdeauna, nu crezi? Este în ADN-ul ei.

— Știu că ați avut multe greutăți de învins, în decursul anilor, a spus ea, iar eu admiram borcănelele cu gem de pe masă, în încercarea de a-i evita privirea și mai ales pentru că mă întrebam cât de mult i-a spus fiul meu despre copilăria lui. Am încercat să nu mă gândesc la acea perioadă de un an din trecut, dar bănuiam că, deși s-a scurs atâta amar de timp de atunci, a rămas ceva care-l frământa. Deși nici mie nu-mi plăcea să mă gândesc la asta, eram sigură că a avut niște efecte nefericite asupra relațiilor lui cu femeile. Un psiholog, pesemne, ar scoate multe dintr-un asemenea caz.

— Nu am fost în întregime croită pentru rolul de mamă, am mărturisit, în cele din urmă, iar glasul îmi trăda emoția. Experiențele pe care le-am avut în război mi-au provocat ceva… distructiv pentru minte. Nu mă prea pricep la copii, acesta ar fi adevărul. Pot să-ți spun ceva? Ceva ce nu am mai spus nimănui până acum, nici chiar răposatului meu soț?

S-a aplecat spre mine interesată, iar eu m-am întrebat de ce fac asta. Poate că începuse să-mi placă de ea.

— Când am locuit în Australia, am făcut un lucru îngrozitor, i-am spus eu.

— Ce anume? a vrut ea să știe și a turnat ceaiul pentru amândouă.

— Am răpit un copil.

S-a lăsat pe spătarul scaunului și a făcut ochii mari de mirai

— Ce ați făcut? a întrebat ea.

— Am răpit un copil, am repetat eu. Un băiețel.

— Dar de ce?

— L-am cunoscut pe tatăl lui cu mulți ani înainte. Făcuse parte din ceva care a provocat o pierdere uriașă în viața mea. Voiam să știe și el ce simți când pierzi o persoană pe care o iubești.

— Asta era în timpul războiului?

Am încuviințat.

— Dar l-ați dat înapoi, nu? Pe băiețel.

— Oh, da. În ziua următoare.

— Atunci l-ați luat numai pentru o noapte? Dar nu este atât de groaznic. Adică, nu este ceva grozav, dar…

— Eleanor, adevărul este că nu-mi făcusem planuri să-l redau părinților.

— Dar ce planuri ați făcut în privința lui?

— Să-l omor. Și să mă sinucid.

Spre surprinderea mea, ea nu a părut șocată de această revelație. Poate că anii de pregătire medicală au făcut-o imună la astfel de lucruri. Cine știe ce lucruri înspăimântătoare văzuse ea în spital?

— Dar, evident, nu ați făcut nimic.

— Nu.

— Bine, măcar asta înseamnă ceva. Cum se numea? Băiețelul, vreau să spun.

— Hugo. Hugo Kozel.

— Și ați… s-a uitat de jur-împrejur ca să se asigure că nu ne aude nimeni, apoi m-a întrebat cu glas scăzut: Ați fost la închisoare?

— Nu. Au existat, să le zicem, circumstanțe atenuante. Tatăl lui nu m-a reclamat la poliție, în primul rând, cu toate că, trebuie să spun,

mama lui a vrut asta. Iar câteva zile mai târziu am plecat definitiv din Sydney, am luat vaporul spre Anglia, locul în care, desigur, m-am și stabilit. Am considerat că era prea periculos să rămân în Australia.

— În caz că poliția va da de urma dumneavoastră?

— Acestea erau cele mai neînsemnate griji ale mele. Alte persoane mă puteau găsi și m-ar fi pedepsit pentru ceea ce am făcut. Dacă m-aș fi luptat cu ele, aș fi putut să ajung la… ei bine, la o mulțime de neplăceri.

Ea s-a gândit la tot ce i-am spus, în timp ce mai sorbea din ceai.

— Caden știe ceva despre asta? m-a întrebat.

— Nu știe nimeni. Tatăl băiatului, în fine, presupun că nu mai trăiește. Era mai în vârstă decât mine. Iar băiețelul avea doar cinci ani la vremea aceea, așa că mă îndoiesc să-și mai amintească de acea întâmplare.

— Atunci de ce-mi spuneți mie toate astea?

— Fiindcă vreau să înțelegi că sunt o mamă îngrozitoare și m-am întrebat adeseori dacă, în general, lipsa de succes la femei a lui Caden…

— A avut trei soții, a protestat ea.

— Dar nu este chiar ăsta un semn al eșecului? am întrebat eu. Incapacitatea lui de a fi rămas cu vreuna din ele? Nu vreau să par nemiloasă, dar știu că întotdeauna și-a dat silința, însă, cumva, în ciuda începuturilor pozitive, se pare că de fiecare dată sfârșește singur. Mă întreb dacă nu cumva este numai din vina mea. Din cauză că nu am fost acolo pentru el. Din cauză că l-am abandonat.

— M-ați întrebat de ce îl iubesc, a zis Eleanor și mi-a luat mâinile într-ale ei. În parte, probabil că datorită bărbatului pe care dumneavoastră l-ați creat. Este bun, doamnă F. Și are umor. Și îl interesează persoana mea. Îmi pune întrebări despre viața mea și

ascultă când răspund. Nu pune întrebări doar ca să se afle în treabă. Este foarte muncitor și admir asta la el. Am nevoie de așa ceva la un bărbat. Și mă face să mă simt în siguranță. Este fără speranță în privința banilor, cred că amândouă știm asta, dar, dacă uităm de asta, este o binecuvântare.

Simțeam lacrimi adunate la colțurile ochilor după ce am ascultat această descriere a fiului meu, în care eu nu îl recunoșteam. Poate totuși nu am fost o mamă chiar atât de îngrozitoare. Sau să fi compensat Edgar prin faptul că a fost un tată extraordinar? Era greu de știut.

— De ce l-ați lăsat, totuși? m-a întrebat ea. Adică, nu trebuie să-mi spuneți, se înțelege, dacă nu vă este confortabil. Dar, dacă doriți, sunt dispusă să ascult. Așa poate că voi pătrunde și mai adânc în ființa lui.

M-am gândit și am suspinat. Poate ar fi o adevărată ușurare pentru mine ca, în sfârșit, să-mi iau asta de pe suflet. Mă uitam spre cănile noastre de ceai, care se goliseră aproape.

— Crezi că aș putea să te tentez cu un pahar de vin, Eleanor? am întrebat-o eu.

Capitolul 18

Cu siguranță, nu l-aș fi putut ucide niciodată. Nici nu m-aș fi sinucis. Dacă aș fi atins acel nivel de curaj, mi-aș fi luat viața la Paris, cu mulți ani în urmă, când puteam să agăț o funie de tavanul camerei noastre, mi-o legam împrejurul gâtului și dezechilibram cu piciorul scaunul pe care aș fi stat. Iar când Kurt a cerut să mă vadă, am acceptat imediat. Totuși, de pe vremea când aveam doisprezece ani, nu mi-am dorit altceva mai mult decât să fiu în compania lui. Au trecut aproape zece ani de la ultima noastră întâlnire, însă se pare că anumite lucruri nu se schimbă niciodată.

El a vrut să vină în oraș chiar în seara aceea, dar l-am refuzat, insistând că Hugo va sta cu mine până dimineața, când m-am trezit mai devreme, am făcut o baie, mi-am spălat părul, m-am machiat, deși făceam asta foarte rar. Mi-am îmbrăcat rochia subțire de vară, cea galbenă cu buline albe, fiind conștientă că-mi avantaja silueta, iar când m-am privit în oglindă, nu mai eram acea Gretel care mă privea mereu, ci o versiune mai tânără a mamei, din vremea când eram încă o copilă la Berlin, iar frumusețea ei era la apogeu. Înainte să se fi născut fratele meu. Înainte ca locul celălalt să existe măcar, înainte de toate.

Am stabili să ne întâlnim la ora zece, într-o cafenea, care se numea Păpădia și la care se ajungea repede pe jos din Kent Street. Cait a fost de acord să-l supravegheze pe Hugo cât timp eram eu plecată și m-am bucurat că băiatul părea mai relaxat după o noapte de somn, ba chiar s-a înviorat considerabil când i-am spus că peste doar câteva ore Cait îl va duce la tatăl lui și vor fi din nou împreună.

— Parcă spuneai că mama lui este una dintre fetele de la magazinul vostru, mi-a zis Cait în timp ce-mi puneam cerceii în urechi și mă rujam.

— Așa este, i-am spus eu. Dar soțul ei va veni să-l ia.

— Și ce e cu toate astea? m-a întrebat ea, analizându-mă din cap până-n picioare. Atâtea pregătiri. Oricine ar crede că te duci la o întâlnire.

— Este o crimă să doresc să arăt frumos? am protestat și chiar am ridicat vocea puțin. Eram agitată, nerăbdătoare și înspăimântă, toate în același timp, și nu simțeam că e nevoie să mă explic. Nu voiam decât să ies la aer curat și să-mi adun gândurile.

— Bine, bine, a zis ea, până la urmă, și a ridicat palmele spre mine, parcă în apărare. Nu e nevoie să-mi tai capul, doar întrebam și eu.

— Îmi pare rău, am zis eu. Doar că… am și eu multe pe cap, atâta tot.

— Nu înțeleg de ce mergi să bei o cafea cu tatăl lui, a zis ea și am văzut cum i se încrețește fruntea de uimire. Serios, Gretel, aici este ceva necurat, aș vrea să-mi…

— Te rog să ai încredere în mine, am rugat-o eu. Mai târziu, diseară, îți voi explica totul. Promit.

Douăzeci de minute mai târziu, mă aflam în cafenea, așezată la o masă, în așteptarea lui Kurt. M-am dus cu gândul înapoi în timp, când l-am văzut pentru prima dată, după numai câteva ore de la momentul sosirii noastre în celălalt loc. A apărut în uniforma impecabilă și a intrat militărește în biroul tatălui meu ca să se prezinte noului său comandant, și pentru prima dată în viața mea am înțeles ce simți când dorești pe cineva. Sigur că aveam doar doisprezece ani și de foarte puține ori m-am gândit la băieți, dar el era înalt și frumos, avea părul blond pieptănat cu cărare într-o parte ca să i se vadă bine fața și eu eram convinsă că în toată viața mea nu mai văzusem pe cineva atât de chipeș. Mă simțeam parcă în prezența unui zeu.

Tata ne-a făcut prezentările și Kurt s-a uitat la mine cu o indiferență glacială. Aș fi vrut să-i spun bună, să dau mâna cu el, să reținsenzația mâinii lui, strângând-o pe a mea, dar parcă uitasem să vorbesc omenește. În loc să vorbesc, am zbughit-o din cameră și am alergat în sus, pe scări, și m-am așezat pe patul meu cel nou în dormitor, într-o stare de confuzie totală, respirând cu greu, și îmi tot spuneam că *asta* era ce am citit în cărți de când eram copil. Era adevărat. Toate senzațiile erau adevărate.

Atât de pierdută eram în amintirile mele, încât aproape nici nu am observat că se deschide ușa localului, sună clopoțelul de deasupra ei și anunță intrarea unui nou client. El a pășit înăuntru și a scanat cu privirea interiorul, apoi m-a văzut așezată la ultima masă de la fereastră. A înclinat ușor capul într-o parte și s-a uitat lung la mine câteva secunde, cu un zâmbet de-abia schițat, apoi i s-a adresat fetei de la bar și a comandat o cafea. Nu era îmbrăcat în ținuta formală, pe care o avea zilnic la bancă, însă purta o pereche de pantaloni albi și o cămașă descheiată la gât, cu mânecile suflecate. Era bronzat și culoarea pielii i se potrivea perfect. După ce și-a luat cafeaua, a venit încet spre mine.

— Gretel, mi-a zis el și a întins mâna, a luat-o pe a mea și a sărutat-o. *Du wirst es vielleicht nicht glauben, aber ich habe immer geahnt*[{9}]*…*

— Nu, l-am întrerupt eu, fiindcă brusc m-am panicat când a început să-mi vorbească în limba noastră maternă și îmi era groază că ne-ar putea auzi cineva. Nu, te rog, nu în germană. În engleză. Mereu în engleză.

M-a privit direct în ochi și am revăzut în privirea lui acel amestec straniu de frumusețe și cruzime care m-a fascinat încă de la prima noastră întâlnire.

— *Wie du mochtest*[{10}], a spus și s-a așezat pe scaunul din fața mea. Poate o să te surprindă asta, dar întotdeauna am avut o bănuială că ne vom revedea într-o bună zi.

— Înseamnă că te-ai gândit la mine?

— Nu foarte des, nu. Dar, uneori, da. Tu?

— Nu prea des, am mințit eu. Uneori doar.

El a dat din cap și a sorbit puțin din cafea. Am făcut și eu același lucru, pentru că nu voiam să fiu eu cea care deschide discuția.

— Suntem foarte departe de… a început el, dar eu l-am oprit imediat.

— Să nu pronunți acel cuvânt. Îl urăsc. Eu nu-l folosesc niciodată.

— Dar trebuie să-i spunem într-un fel.

— Eu îl numesc locul celălalt.

— Fratele tău. El avea obiceiul să-l numească Alături, dacă-mi amintesc eu corect.

Am simțit în stomac o tensiune puternică în clipa când a menționat numele fratelui meu decedat.

— Alături, a repetat el silabisind și clătinând din cap, parcă râzând ușor. Cam copilăresc, nu crezi?

— Locotenent Kotler, am început eu și mi-am pus mâinile în poală, pentru că simțeam cum îmi tremură și nu voiam ca el să remarce disconfortul meu.

— Dacă eu nu pot folosi numele celuilalt loc, după cum îl numești tu, atunci nici tu nu poți să mi te adresezi cu un nume de care m-am debarasat cu mult timp în urmă. Locotenentul Kotler, așa cum l-ai cunoscut tu, nu mai există. A murit undeva în Germania, cândva, înainte de terminarea războiului. Sunt Kurt Kozel.

— Mereu mi s-a părut o impertinență să-ți spun Kurt, în vremurile acelea, i-am spus eu. Tata și mama insistau să-ți vorbesc formal, cum impunea gradul tău.

— Dar pe ei nu i-ai ascultat.

— Nu știu cum să-ți spun acum. Kozel mi se pare o minciună.

— Kurt este în regulă, a spus el. Dar, înainte să continuăm un conversația și oricât de mult m-ar încânta aceste amintiri nostalgice, trebuie să-mi spui: Unde este Hugo? Unde este fiul meu?

— Este în siguranță. Este cu o prietenă de-a mea. De îndată ce vom termina noi doi de vorbit, ți-l voi aduce înapoi.

— Nu i-ai făcut vreun rău?

— Nu aș face rău unui copil niciodată, am protestat eu.

— Vreunul din noi doi ar face-o? m-a întrebat el și brusc m-am schimbat la față.

— Te rog, nu fi sarcastic!

— Umor macabru, a zis el nonșalant. Nimic altceva.

— Mie nu mi se pare amuzant.

— Poate că nu. Dar, să știi că, dacă i-ai atins până și un…

— Kurt, băiatul este bine și tu știi bine asta. Va veni aici mai târziu. După ce vom discuta.

A părut că acceptă ce-i spun și s-a mai relaxat puțin, apoi și-a mai adăugat puțin zahăr în cafea și a amestecat ușor cu linguriță.

— Așadar, a zis el, într-un final. Ai putea să-mi spui ce dorești de la mine? Bani? Nu am prea mulți.

— Nu vreau banii tăi.

— Totuși, cum m-ai găsit?

— Din întâmplare. Nu te căutam. Dacă aș fi făcut-o, îndrăznesc să spun, nu m-aș fi aflat niciodată la peste 1.500 de kilometri distanță de tine. Adevărul este că m-am mutat la Sydney anul acesta, cu puțin timp în urmă. Într-o seară eram la Fortune of War, stăteam de vorbă cu o prietenă la o masă și am auzit o voce pe care am recunoscut-o. Oricum, ar fi trebuit să știu. Credeam că am scăpat definitiv de toate…

— La fel am crezut și eu.

— Dar iată-te! Comandai ceva de băut și păreai că nu ai nicio grijă pe lume.

— Iar pe urmă?

— Te-am urmărit. Într-o seară am stat pe un scaun, destul de aproape de tine, în același local.

— Îmi aduc aminte, a zis el. Îmi dădeam seama că sunt privit, dar nu știam sigur cine putea fi. Puteai să fii un fost deținut. Sau erai cineva care mă vânează. Nu mi-a trecut prin minte că ai putea să fii tu. Am lăsat un mesaj, l-ai găsit?

— Era un gard desenat, am zis eu.

— Exact.

— De ce acel desen?

— Am simțit mereu că poate fi un simbol al acelor vremuri. Unul pe care l-ar recunoaște oricare dintre noi, cei care am fost acolo, de oricare parte a gardului.

— Îți faci griji că ai putea fi descoperit?

— Sigur că da. Dar nu am nicio intenție să mă las capturat, Gretel. Întotdeauna sunt foarte vigilent. Presupun că va trebui să fac asta atâta timp cât voi trăi.

— Te-am urmărit până în Manly și seara trecută, dar nu m-ai văzut. Nu știam sigur ce vreau. Până când te-am văzut cu fiul tău.

— Mama lui a luat-o razna toată noaptea, mi-a zis el. Am făcut tot ce am putut ca să o opresc să sune la poliție.

— Și cum ai oprit-o?

El a zâmbit, dar avea același surâs brutal, senzual, care a avut întotdeauna puterea să mă atragă spre el.

— Cynthia știe foarte bine că e mai bine să se supună deciziilor mele, a spus el, iar cuvintele lui erau foarte atent alese.

— Ești crud cu ea, am zis, dar era mai mult o afirmație decât o întrebare.

— Nu, nu cred, a replicat el. Îmi iubesc soția. Însă există și acea parte tradițională a mea. Eu cred în soțul care este capul familiei. Tatăl tău împărtășea aceleași concepții.

— Nu te asemeni absolut deloc cu tatăl meu.

— Nu. Numele meu nu va dăinui în infamie, ca al lui. Trebuie să spunem, el a fost cel care comanda, nu-i așa? Un bărbat adult, trecut de patruzeci de ani. Eu eram doar… care-i cuvântul? Un complice. Un adolescent căruia îi plăcea să se joace de-a uniformele și adora puterea care îi aterizase în poală, cumva. Tatăl tău a fost un monstru. Eu am fost doar ucenicul monstrului.

Mă uitam la el cu ură. Nu mă așteptam să se ajungă la asta, dar mi-ar fi fost greu să-l contrazic.

— Acestea fiind spuse, a continuat el, Cynthia nu este înzestrată cu o răbdare infinită, iar eu nu o voi mai putea opri să dea telefon la poliție, dacă voi întârzia prea mult acasă.

— Ți-am spus, ți-l voi aduce înapoi. Și nu mint.

— Sigur că minți, m-a contrazis el și a izbucnit în râs. Mai mult ca sigur că ai mințit în fiecare zi din viața ta în ultimii șapte ani. Ce nume ți-ai ales aici, totuși? l-am întrebat și el a râs din nou. Așadar, ți-ai păstrat numele mic, la fel ca mine. Dar ți-ai schimbat numele de familie, la fel ca mine. Nu suntem chiar atât de diferiți, nu crezi?

— Ar fi fost imposibil să-mi păstrez numele cu care m-am născut.

— Când l-ai schimbat? La bordul navei care te-a adus în Australia?

— Nu. Imediat după ce s-a terminat războiul. Eu și mama ne-am mutat la Paris, după ce am putut pleca în siguranță din Berlin.

— Și cât de bine v-a mers?

— Nu prea bine, am zis eu și chiar simțeam furnicături pe pielea, capului când îmi aminteam de briceag, de sângele care-mi șiroia pe frunte și se smocurile de păr oribile, care mi-au rămas după aceea. Încerc să nu mă mai gândesc la trecut, am spus eu.

— Și nu prea reușești, îmi imaginez?

— Sigur că nu. Pentru tine nu e la fel?

— Nu, a spus el. Doar că eu sunt unul dintre acei oameni care, într-un fel, reușesc în tot ceea ce-și pun în gând.

Am întors capul să privesc pe geam, fiindu-mi complet neclar cum voi reuși să dărâm acest zid de încredere. Niște elevi de școală treceau pe acolo, doi câte doi, ținându-se de mână, iar pe cap aveau niște pălării cu boruri late care-i fereau de soare. Păreau incredibil de nevinovați.

— Nu m-am așteptat să supraviețuiești, știi, mi-a mărturisit el după un moment, calm acum. Tatăl tău m-a trimis pe front.

— Îmi amintesc.

— Dar îți amintești de ce?

Îmi aminteam sau credeam că este așa, dar am așteptat să-mi spună el.

— Îmi aduc aminte că bunicul tău venise într-o vizită. Am fost invitat să iau cina cu familia ta. Mi-a scăpat atunci mărturisirea că tatăl meu a refuzat să îmbrățișeze politica Reichuhi. Acum ți-ai amintit?

— Îmi amintesc cum l-ai lovit cu piciorul pe Pavel până când a murit.

— Pe cine?

— Pe chelnerul nostru. Acesta era numele lui. Pavel.

— Oh, da. Evreul, a spus el. Cred că mi-a răspuns obraznic.

— Nu, nu a spus niciun cuvânt. Ar fi fost mult prea înspăimântat. Doar a vărsat niște vin pe masă.

Kurt a zâmbit.

— Mi se pare greu de crezut că am omorât un om lovindu-l cu piciorul doar pentru că a vărsat niște vin.

— Dar asta ai făcut, i-am zis. Îmi aduc aminte perfect. Mama mea l-a implorat pe tata să intervină, dar el nu a spus nimic, pur și simplu, a stat acolo calm și și-a continuat cina.

Kurt s-a uitat la fața de masă și a trecut cu palma pe suprafața ei. L-am urmărit cu atenție. Spre surprinderea mea, părea contrariat de această amintire.

— Nu am uitat niciodată acel episod, am spus eu, iar cuvintele mi se opreau în gât. Niciodată nu am văzut așa ceva întâmplându-se în fața mea.

— Cu toate acestea, ai plâns când am fost trimis departe.

— Da, am recunoscut. Eram confuză. Desigur, aveam sentimente față de tine, însă nu aveam maturitatea să le fac față, pe urmă tu ai făcut lucrul acela și…

— Multe lucruri s-au întâmplat în celălalt loc, așa cum îl numești tu, a spus el. Dar și eu am fost pedepsit pentru ceea ce a făcut tatăl meu. Un preț pe care tu nu l-ai plătit, aș putea să adaug. Am fost loial comandantului, iar el m-a trimis departe. Totul din acel motiv. Ce, oare era îngrijorat că, dacă ar fi aflat ceilalți, s-ar fi reflectat negativ asupra lui?

— Nu știu, am zis eu. Nu discuta niciodată cu mine despre hotărârile pe care le lua.

— Realitatea este că el a emis condamnarea mea la moarte. Iar eu eram îngrozit, recunosc. Eram totuși un băiat. Dar nu am murit. Cumva, soldații din jurul meu cădeau unul câte unul, dar eu am rezistat. Nu au putut să mă omoare, înțelegi. Am fost împușcat o dată, în umăr. După aceea am fost trimis înapoi la Berlin, unde mi s-a dat o slujbă de birou. Era un post bun pentru mine. Dacă aș fi știut

vreodată că voi ajunge să lucrez într-un astfel de mediu, aș fi rugat pe cineva să mă împuște cu mult timp în urmă. Poate că te-aș fi rugat chiar pe tine.

— Și nu ai fost arestat? l-am întrebat eu. După aceea, vreau să zic? Când s-a terminat războiul.

El a clătinat din cap.

— Noi știam că vin aliații, bineînțeles, a spus el. Era evident că era doar o chestiune de timp până ce vor învinge. Führerul venea în clădirea unde eram eu aproape în fiecare zi și părea din ce în ce mai distrus, tot mai irațional. Era înspăimântător să asiști la accesele lui de furie. Cei mai mulți se străduiau să nu-i stea în cale, dar mie îmi plăcea să-l observ.

— De ce? l-am întrebat eu.

— Mă fascina, a declarat Kurt și a ridicat din umeri. Mă rog, ne fascina pe noi toți, îți amintești?

— Îmi amintesc, am recunoscut eu, fiindcă era adevărat: ne fascina.

— Era ca și când ai fi fost în prezența unei ființe aparținând altei lumi. Așa că priveam de la distanță, încercând să învăț de la el. Apoi, într-o bună zi, am fost informați că s-a retras în buncărul lui. Câțiva ofițeri de-ai lui s-au dus cu el. La fel tot personalul de la secretariat, bucătarii și restul. Am primit un mesaj că a lăsat o pereche de ochelari pe biroul lui, iar eu trebuia să îi aduc. Ochelarii lui Hitler, îți dai seama? I-am luat și am ieșit din clădire, dar armatele se apropiau deja – era evident că într-o zi, cel mult două, ne vor cuceri –, așa că am luat-o la fugă. Am fugit cât am putut de repede.

— Și unde te-ai dus?

— În nord, spre Danemarca, la început, apoi către Suedia. Am petrecut câțiva ani acolo, mi-am schimbat identitatea, vocea,

accentul. Când s-a ivit ocazia să mă mut în Australia, am profitat de ea. Mi s-a părut cel mai bun mod de a o lua de la început.

— Și să scapi de ei, am comentat eu.

— De cine?

— De cei care ar putea avea numele tău pe o listă. Aceia care voiau să te găsească și să te predea justiției.

— Dacă există asemenea oameni, atunci ei îl caută pe locotenentul Kotler, mi-a spus el. Pe ei nu-i interesează un bancher cu maniere elegante, pe nume Kozel, care duce o viață liniștită împreună cu frumoasa lui soție, Cynthia, și cu fiul lor. Unii dintre ei sunt aici, desigur. Vânătorii de naziști, vreau să spun. Însă ei sunt puțini în comparație cu aceia care scotocesc în America de Nord și în America de Sud. Cred că au uitat de Australia.

— Își vor aminti ei într-o zi, l-am provocat eu.

— Probabil. Dar tu ce vei face atunci?

— Eu?

— Eu sunt nesemnificativ în marea schemă a lucrurilor. Tu, pe de altă parte…

— Nu am avut nicio legătură cu ce s-a întâmplat acolo, am protestat eu. Eram doar un copil.

El m-a privit mirat.

— Tatăl tău a fost comandantul celui mai notoriu lagăr de concentrare din câte au existat, a spus el. Iar tu ai ales să nu te predai autorităților în anii care au trecut de la eliberarea acelui lagăr și până astăzi.

— Aceasta a fost hotărârea mamei, nu a mea.

— Sigur că da. Întotdeauna există o scuză. Dar nu crezi că tribunalele vor dori să discute și cu tine?

— De ce? Eu ce aș putea să le spun?

— Ceva. Orice. Chiar și cea mai neînsemnată informație ar putea oferi puțină consolare familiilor celor pe care noi i-am… S-a oprit și și-a mușcat buza. Poți să pretinzi că a fost altfel, Gretel, mi-a zis el după un moment. Dar tu, ca și mine, ești ceea ce ei numesc o persoană de interes. Și în mod sigur vor găsi un mod prin care să sugereze că ai fost la fel de vinovată ca oricare dintre noi. Indiferent cât de tânără ai fost atunci.

Am simțit un amestec de sentimente. Petrecusem foarte mult timp încercând să mă conving că sunt nevinovată, însă el avea dreptate în tot ceea ce spunea. Am cunoscut o mulțime de evrei cât timp am locuit acolo, nu doar pe Pavel, și știam multe despre cum fuseseră tratați și despre modul în care au sfârșit. Aș fi putut să povestesc totul autorităților. Dar, dacă ar ajunge la mine, știu că aș proceda exact precum Kurt în ziua aceea, la Berlin. Aș fugi.

Kurt a dus mâna la buzunarul de la piept al cămășii și a scos o pereche de ochelari mici – cu brațe subțiri și rame mici, perfect rotunde – pe care i-a pus pe masă, în fața mea. Eu m-am uitat la ei, nefiind prea sigură ce era cu ei, dar, până la urmă, am înțeles și am tresărit, îngrozită.

— Au fost ai lui? l-am întrebat, privindu-l.

— Da.

— Și i-ai păstrat în toți acești ani? De ce?

— O amintire, poate? a zis el ridicând din umeri. Ceva care să-mi amintească că nu am visat. Că totul a fost adevărat și că, o dată în viața mea, am făcut parte din ceva foarte frumos. Apropo de asta, ai devenit o tânără extrem de atrăgătoare, să știi, a adăugat el, apoi a întins mâna și m-a mângâiat pe obraz.

Am închis ochii. A fost o vreme când m-aș fi târât pe cioburi de sticlă ca să-i simt mâna pe piele.

— Ai vrea să-i pui pe nas? m-a întrebat șoptit, iar eu m-am uitat în față, fără să aud sau să văd nimic altceva în jurul meu în afară de el.

— Ce?

— Ochelarii lui. Pune-ți-i pe nas! Încearcă să vezi lumea prin ochii lui, ca să spunem așa.

M-am uitat spre masă și am privit cum mâna mea se apropia de ei. Ochelarii führerului. I-am atins cu vârful degetului, pregătită să am un șoc la contactul cu pielea mea. Mă simțeam scârbită. Mă simțeam exaltată. Mă simțeam istovită. Mă simțeam puternică.

— Pune-i pe nas, Gretel! a repetat Kurt, ușor aplecat peste masă, iar vocea lui era doar o șoaptă acum.

— Nu pot, am spus.

— Dar vrei. Știu că vrei.

— Nu.

Timpul parcă se oprise în loc în timp ce mă uitam lung la ei. Parcă îi auzeam vocea. Auzeam zgomotul pe care-l făceau cizmele alipite brusc. Îl auzeam pe tata rostindu-i numele cu putere.

Am întins mâinile tremurând vizibil, și i-am ridicat de brațe Eram dezgustată să-i țin, dar, spre rușinea mea maximă, privilegiată.

Aș putea să-i port? Îndrăzneam? O clipă mai târziu, erau pe fața mea și din gură mi-a ieșit un sunet; un geamăt de plăcere sau un mârâit de dispreț.

— Este emoționant, nu-i așa? m-a întrebat Kurt, iar eu îl vedeam ca prin ceață, fiindcă dioptriile erau prea puternice pentru ochii mei. Spune-mi cum te simți.

Era prea complicat pentru a exprima în cuvinte. Acel amestec puternic de autoritate, groază și vinovăție, toate dintr-odată.

— Nu-i așa că-i simți prezența?

— Întotdeauna. Dar niciodată mai mult ca acum.

— Și cum te face să te simți?

— Dezgustată. Scârbită. Rușinată.

— Și?

M-am uitat lung la el.

— Adevărul, Gretel.

— Emoționată, am șoptit eu.

El a zâmbit și mi i-a tras ușor de pe nas, apoi i-a pus pe masă, între noi.

— Spune-mi că nu îți este dor de el, mi-a șoptit Kurt, aplecat peste masă. Spune-mi că nu-ți dorești ca el să fi dus totul până la capăt, iar noi să fi obținut victoria. Imaginează-ți lumea în care am trăi noi acum. Cât de diferit ar fi totul. Atât de mult mi-am dorit-o. Ca Reichul să dureze o mie de ani, așa cum ne-a promis el. Fii sinceră cu tine însăți, Gretel. Și tu voiai asta, nu-i așa?

Capitolul 19

Când m-am întors la Winterville Court după ce am petrecut cu Eleanor toată după-amiaza, l-am găsit pe Henry așezat pe treptele de la intrare, citind o carte. De data aceasta nu era *Insula Comorilor*, probabil că o terminase deja, iar acum părea foarte captivat de *Chitty Chitty Bang Bang*. Îl admiram pentru că, aparent, prefera ficțiunea clasică pentru copii în locul celei contemporane și mă întrebam dacă mama lui, sau tatăl lui, sau o doamnă bibliotecară de la școală îi recomanda materialul pentru lectură. A ridicat ochii din carte când m-a văzut și mi-a zâmbit parcă stânjenit, dar în același timp și ușurat că vedea, în sfârșit, un adult responsabil în clădire.

— Bună, Henry! i-am spus eu.

— Bună, doamnă Fernsby!

— Ai vreun motiv pentru care stai aici, pe scări? Nu că m-ar deranja, înțelegi asta. Dacă te simți confortabil să citești în locul acesta, îți urez spor la lectură. Mă întrebam doar.

Mi s-a părut că ezită să-mi explice, dar, în cele din urmă, s-a dat bătut, însă îmi evita privirea și se concentra asupra degetelor lui.

— Mami trage un pui de somn, mi-a spus el. Nu voiam să o trezesc, de aceea nu am bătut la ușă prea tare.

Am oftat și mi-am pus o simplă întrebare despre starea în care putea să fie Madelyn în spatele ușii încuiate.

— Și cum ai ajuns acasă de la școală? l-am întrebat.

— Am venit pe jos.

— Singur?

El a încuviințat din cap.

— Credeam că nu aveți voie.

— Mi s-a părut cel mai ușor așa, a zis el. Nu a venit nimeni să mă ia.

Mă uitam spre apartamentul unu, puțin îngrijorată pentru ce i s-ar fi putut întâmpla băiatului, în drum spre casă.

— Ai vrea să urci la mine? l-am întrebat eu, iar el a stat și s-a gândit câteva secunde, înainte de a da din cap că nu dorește.

— Îmi este bine aici, a spus el. Curând o să se trezească și ea.

— Bine, am spus eu, pentru că nu simțeam nevoia să insist. M-am îndreptat spre scările de acces la etaj, iar el s-a retras într-o parte, ca să-mi facă loc să trec. Când am ajuns sus, m-am uitat spre acel sufletel mărunțel, care ședea singur, fără să aibă pe nimeni care să-i poarte de grijă. Părea foarte mic și extrem de singur. M-am întrebat dacă băieții din clasa lui făceau glume pe seama lui fiindcă era atât de micuț.

— Vrei să-ți aduc un pahar cu lapte? am strigat eu de sus. Sau poate un biscuit?

— Nu, vă mulțumesc, a spus el, fără să se uite în jur, iar eu mi-am continuat drumul.

Era atât de nedrept ca un băiețel de vârsta lui să refuze dulciurile, însă nu aveam de gând să investighez mai mult această chestiune.

Eram în apartament de câteva minute, când am auzit o bătaie în ușa mea și am zâmbit, convinsă fiind că puștiul s-a răzgândit. Totuși, când am deschis-o, nu era Henry în prag, ci nepotul lui Heidi Hargrave.

— Oberon, am spus eu, surprinsă să-l văd. Bună!

— Doamnă Fernsby, a zis el, pe un ton distant. Putem să discutăm puțin?

Am încuviințat din cap și am așteptat să vorbească el, însă s-a uitat peste umărul meu și, cum mi s-a părut evident că voia să vorbim între patru ochi, am făcut un pas înapoi fără tragere de inimă și l-am invitat înăuntru. Ceva din mersul lui mi-a amintit de tata, iar lucrul acesta m-a neliniștit.

— Vă dați seama că un băiețel stă pe scări, la parter? m-a întrebat el, după ce am închis ușa.

— Este Henry, l-am informat eu. Stă și el în clădire. Acum, pot să-ți fiu de ajutor cu altceva?

— Am de lămurit cu dumneavoastră ceva care mă deranjează, a spus el.

Tocmai eram pe punctul de a-l invita să ia loc, dar m-am răzgândit imediat. Dacă avea de gând să intre în discuții contradictorii cu mine, eram pregătită să-l invit să iasă la fel de rapid cum l-am invitat înăuntru.

— Nu mai spune. Fii drăguț și lămurește-mă… despre ce e vorba?

— Bunica mi-a zis că o descurajați să se mute în Australia.

— Bunica are dreptate, am recunoscut eu.

— Pot să vă întreb de ce?

— Pentru că mi se pare o idee groaznică, i-am spus eu. Oberon, poate că ești nepotul ei, dar eu o cunosc mai de mult decât o cunoști tu. Viața ei este aici. Prietenii ei sunt aici. M-a întrebat dacă mi se pare o idee bună pentru ea să se mute pe cealaltă parte a globului pământesc, iar eu i-am spus că nu mi se pare, pentru că nu are cum să înțeleagă nici cultura, nici oamenii, nici climatul acelei țări, așa încât ar fi mai bine pentru ea să rămână în Winterville Court. Ai fi preferat să o mint?

— Aș fi preferat să nu vă amestecați.

— Dar tu mi-ai cerut ajutorul! Și dacă un bărbat i-a bătut la ușă și i-a spus că este de la compania de gaze și a solicitat accesul în apartamentul ei, dar a refuzat să-și prezinte legitimația, ai fi preferat să nu mă fi amestecat nici atunci?

El și-a dat ochii peste cap și îmi venea să-i trag o palmă.

— Nu se poate spune că este același lucru, a zis el. Eu nu sunt un bărbat de la firma de gaze. Sunt nepotul ei. Vreau doar ce-i mai bine

pentru ea.

— Și tu crezi că ești cel mai în măsură să decidă asta? l-am întrebat eu.

— Sunt, după câte se pare, da, a zis el. Și-a pierdut mințile, a adăugat el, făcând o mișcare circulară cu degetul arătător la tâmplă. Nici nu știe ce e mai bine pentru ea.

— Atunci, din fericire, știu eu, am răspuns.

— Aș prefera să nu vă amestecați în asta, mi-a zis el înfuriat, fapt care m-a făcut și pe mine să-mi ies din fire.

Mă săturasem să tot fiu intimidată de bărbați. Asta mi s-a întâmplat toată viața, din clipa când am răsuflat pentru prima dată.

— Nu o să trăiască o veșnicie, i-am spus eu ironic. Sunt sigură că îți vei primi moștenirea la momentul potrivit, dacă ești îngrijorat de acest aspect.

— Credeți că aici e vorba doar de bani? m-a întrebat el, doar că nu era un actor bun.

Încercările lui de a se arăta insultat nu dădeau rezultate în fața mea.

— Da, cred, am recunoscut eu. E groaznic din partea mea, știu, dar am nouăzeci și unu de ani. Probabil și eu mi-am pierdut mințile pe jumătate. Acum, dacă nu te superi, am să te rog să pleci. Am multă treabă de făcut.

El s-a uitat disprețuitor la mine, enervat, ba chiar rănit, iar eu m-am întrebat dacă nu cumva am fost prea nedreaptă cu el.

— Da, sunt sigur că aveți toată după-amiaza ocupată cu întâlniri, a zis el.

— Nu e cazul să fii obraznic, am replicat eu.

— Îmi cer scuze, a zis el și a deschis ușa. Știu că aveți intenții bune, dar v-aș ruga să nu vă mai amestecați în treburile noastre, pe

viitor, mi-a cerut el. Cred că eu știu cel mai bine ce este în avantajul bunicii mele.

— Da, da, am zis repede și hotărâtă să scurtez vizita, așa că am închis ușa în spatele lui, dar nu înainte să mai arunc o privire spre Henry, care era așezat exact în locul unde îl lăsasem; de această dată a ridicat privirea și a urmărit ce se petrece, fiind clar tulburat de vocile ridicate. Am presupus că era deja sătul de așa ceva în scurta lui viață.

Am făcut ceai și timp de o oră am citit, apoi am dat drumul la radio și am ascultat știrile. Începusem să mă întreb ce aș putea pregăti pentru cină, când mi-a trecut un gând prin minte. L-am îndepărtat, spunându-mi că este imposibil, dar pe urmă, curioasă, ba chiar nerăbdătoare, am deschis ușa de la intrare și m-am uitat din nou în jos, pe scări.

Era tot acolo.

— Henry, l-am strigat, iar el a ridicat capul spre mine. Plângea, cu siguranță, însă și-a șters obrajii și ochii; nu voia să văd cât de supărat era. Doar nu stai acolo de atâta timp!

— Am bătut la ușă, a zis el cu jale, dar nu răspunde.

— Of, pentru Dumnezeu! am zis eu oftând și am coborât imediat. Chiar era prea mult. Am bătut eu însămi la ușă, atât de puternic încât cu siguranță au auzit și oamenii din clădirea vecină.

— Doamnă Darcy-Witt, am strigat eu cât de tare am putut Madelyn. Ești acolo? Poți să deschizi ușa, te rog?

Nu se auzea niciun sunet din interior și mi-am lipit urechea de ușă, în speranța că îi voi auzi pașii pe podeaua din lemn în timp ce venea spre ușă.

— Madelyn! am strigat din nou, continuând să bat în ușă Madelyn, deschide!

Tot nimic.

Mă uitam la Henry, pe al cărui chip se citea groaza. A fost prima dată când am remarcat un pansament mare pe mâna lui dreaptă.

— Ce ai pățit aici? l-am întrebat și am întins mâna să-i ating rana, dar el și-a retras brațul imediat.

— M-am ars, mi-a spus el.

— Cum?

— La cuptor.

Mă uitam lung la el și aș fi vrut să-l mai întreb câte ceva, dar nu știam dacă era cazul. Am mai bătut o dată în ușă, în timp ce Heidi a deschis-o pe a ei și se uita la noi de la etaj.

— Gretel, m-a strigat ea. Ce s-a întâmplat?

— Bietul băiat nu poate să intre, am zise eu. Mama lui este… Nu știu… mă rog, nu răspunde.

Heidi a coborât și ea. Arăta ca într-una din zilele ei bune.

— Stă aici de două ore, i-am spus eu.

— Nu ai și tu o cheie? l-a întrebat ea pe băiat.

— Nu am voie să am cheie, a zis el și am observat că mai avea puțin și începea să plângă din nou.

Heidi s-a încruntat, apoi fața ei s-a luminat complet, ca și când ar fi avut o revelație. A întins mâna și și-a trecut palma peste tocul ușii. Când ne-am uitat la mâna ei, era goală și plină de praf și a suflat praful spre mine. Am început să tușesc și am fluturat din mână ca să alung praful.

— Ce naiba faci? am întrebat-o.

Ea nu mi-a răspuns, dar s-a aplecat spre ghiveciul cu flori de lângă ușă și a băgat mâna în pământ. Când a scos mâna, ținea între două degete o cheie argintie.

— Domnul Robertson lăsa mereu o cheie de rezervă aici, mi-a spus ea, ridicând-o spre mine, triumfătoare.

— Domnul Richardson, am corectat-o eu, în timp ce ștergeam cheia de pământ. Crezi că va merge? Poate că au schimbat broasca atunci când s-au mutat? I-am dat înapoi cheia.

— Nu există decât o cale să aflăm, a zis ea și a introdus cheia în broască, apoi a răsucit-o. Ușa s-a deschis.

— Uraaa! am strigat eu. Ce isteață ești, Heidi!

Ea a zâmbit fericită, foarte încântată de sine, apoi a intrat ca și când ar fi fost casa ei. Eu nu eram la fel de încântată să intru neinvitată, dar Henry s-a ridicat în picioare și a alergat înăuntru înaintea mea. L-am urmat și am ajuns în sufragerie, uitându-mă în jur. Totul părea în ordine. Henry și-a azvârlit ghiozdanul pe podea și s-a dus glonț în bucătărie. Îi era foame, bietul de el. Nu știam unde s-a dus Heidi, însă, înainte să mă duc să o caut, a ieșit de pe holul care ducea spre dormitoare.

— Gretel, mi-a spus ea, palidă la față. Trebuie să chemi ambulanța.

Capitolul 20

— Și eu l-am cunoscut, știi!

Kurt a ridicat o sprânceană, în timp ce a pus ochelarii la loc, în buzunarul de la piept.

— Pe cine ai cunoscut? m-a întrebat el.

— Pe führer.

Din nou a avut acea expresie mirată, de parcă nu m-ar fi crezut.

— Este adevărat, am spus eu. A venit o dată să ia cina, când eram la Berlin. Era în seara dinainte să-i transmită tatei noile ordine, acelea care ne duceau acolo. Am încercat să-l impresionez și i-am spus că vorbesc limba franceză. El m-a privit și m-a întrebat la ce mi-ar folosi asta. Nu am fost în stare să formulez un răspuns.

— Eu nu am vorbit niciodată cu el, a mărturisit Kurt, evident cu regret în glas. Nici chiar când a trecut pe lângă biroul meu și s-a uitat spre mine, eu tot nu am îndrăznit să-i vorbesc.

— Știi că ai putea să-i vinzi, i-am sugerat eu, privind spre buzunar. Există colecționari care probabil ți-ar plăti o avere pentru ei.

— Într-o zi, poate, a răspuns el. Probabil că mă voi gândi la ei ca la pensia mea.

Mi se părea suprarealist faptul că vorbeam ca doi prieteni vechi care se revedeau după mulți ani și acum depănau amintiri. Mai erau câteva persoane în cafenea, fata de la bar, iar eu mă întrebam ce ar face fiecare dintre ei dacă ar ști adevărul despre identitățile noastre reale. Aveam o dorință stranie să le spun chiar eu, o senzație de pericol ca acela pe care-l simți atunci când te uiți într-o prăpastie și, cu că nu ai avut niciodată gânduri de sinucidere, ai o copleșitoare dorință de a sări.

— Nu mi-ai povestit despre ceilalți membri ai familiei tale, a spus el după ceva timp, iar eu m-am uitat la el și am clătinat ușor din cap, ca și când aș fi fost trezită din somn. Tatăl tău a fost spânzurat, nu-i așa?

Am încuviințat din cap.

— Am citit despre asta, a spus el. Ai fost…

— Noi ne aflam deja în ascunzătoare la momentul acela, i-am zis. Am citit și noi despre asta.

— Ai fost supărată?

— Era tatăl meu.

— Și mama ta?

— Singura ei preocupare la vremea aceea era să rămânem în viață.

— A venit și ea în Australia cu tine? Nu este ea persoana care se ocupă acum de fiul meu?

— Mama a murit, am rostit eu sec.

Părea surprins de acest fapt.

— Chiar așa? Era atât de tânără.

— Nu și-a mai revenit niciodată.

— Din ce?

— Din tot ce i s-a întâmplat.

— Presupun că a susținut că nu știa nimic despre ce se petrecea acolo.

Am încuviințat din cap.

— Ar fi fost imposibil, a continuat el. Știa și ea. Toți au știut. Generația lor a început totul. Iar a noastră a plătit.

— Sper că nu te consideri și tu o victimă, am zis eu, iar el a clătinat din cap repede.

— Nu, asta nu. Dar…

— Dar ce?

— Dar nu îmi amintesc să fi luat conștient vreo hotărâre în legătură cu viața mea. Totul era stabilit deja pentru mine, la vârsta aceea.

— Lucrurile pe care le-ai făcut… am început eu, însă el respira greu, strângându-și pumnii, așa că nu am mai fost în stare să continui; eram îngrozită de ideea că mi-o va întoarce și voi fi obligată să mă confrunt cu faptul că, așa cum precizase și el deja, noi doi nu eram chiar atât de diferiți.

— Dar fratele tău? m-a întrebat după alte câteva momente. Nu prea mă plăcea, nu-i așa?

— Nu.

— Care era numele lui? L-am uitat.

Am închis ochii, înghițindu-mi nodul din gât. Nu mai rostisem niciodată numele fratelui meu. Nu suportam să fac asta. Speram că nu mă va întreba din nou.

— Oh, stai! a spus el și a pocnit din degete. Îmi amintesc acum.

Când i-a rostit numele, am simțit un fior rece prin tot corpul la auzul celor silabe.

— Și el unde este acum? Era prea tânăr ca să lupte, așa că, lasă-mă să ghicesc, presupun că este student pe undeva. Avea o pasiune pentru cărți, nu-i așa? Mereu avea cu el volumul *Insula Comorilor.* O citea și o tot recitea.

— Îi plăcea foarte mult, am spus eu.

— Așadar, am dreptate?

— A murit și el, i-am spus, și pentru prima dată am văzut pe chipul lui o fărâmă de surprindere, ba chiar un șoc.

— Chiar așa? a întrebat el. Cum?

Am clătinat din cap.

— Nu pot să vorbesc despre asta, i-am zis.

Mi-am coborât privirea spre masă și într-o fracțiune de secundă mi-a trecut prin cap să iau cuțitul așezat acolo și să i-l înfig direct în ochi. Aș fi putut face asta într-o secundă, înainte să aibă timp să reacționeze. Cel mai rău lucru era că încă îi mai simțeam buzele pe mână, în locul unde m-a sărutat mai devreme și aș fi dorit să mai facă asta o dată.

— Bine, a zis el. Dar cred că trebuie să hotărâm ceva, nu crezi?

— Ce anume? am întrebat eu.

— Iată-ne pe amândoi aici, fiecare din noi cunoscând secretele celuilalt. Așadar, ce vom face în acest sens?

— Nu este evident? am întrebat eu.

— Pentru mine nu este.

— Trebuie să plătești pentru ce ai făcut.

— Și ce am făcut?

— Știi exact ce ai…

— Știu ce anume crezi tu că am făcut. Dar aș vrea să te aud cum descrii asta.

— Ai făcut parte din tot, am spus eu. O parte importantă.

— Parte din ce? m-a întrebat el, cu o voce în care se simțea iritarea. Sincer, Gretel, nu știu de ce l-a mai angajat tatăl tău pe Herr Liszt ca profesor, când mi se pare că ești, pur și simplu, incapabilă să-ți transpui gândurile în cuvinte.

— Spui că mama mea știa ce se întâmpla, am continuat eu. Dar și tu știai. Și nu ai făcut nimic. Ai fost de acord cu toate.

— Cu crimele, vrei să spui.

— Da.

— De ce te chinui atât ca să spui lucrurilor pe nume? Toată această confuzie mintală? Am avut evrei. Am avut camere de gazare. Am avut crematorii. Am avut crime. Nu poți să rostești numele fratelui tău. Nu poți să rostești niciunul din aceste…

— Oprește-te! am insistat, fiindcă simțeam cum mi se încrețește pielea de pe frunte de repulsie. Ai știut despre toate de la bun început.

— Sigur că am știut. Acesta este și motivul pentru care am fost trimis acolo. Ca să ajut la facilitarea exterminărilor.

— Nu a existat nici măcar o fărâmă din tine care să creadă că greșești?

Fruntea lui s-a încrețit. Mi-am dat seama că se străduise să nu se gândească la asta niciodată.

— A fost… Dificil la început, a spus el. Sunt și eu om. Dar cu timpul am început să uit…

— Ce să uiți?

— Că erau și ei oameni.

— Ți-a făcut plăcere să faci asta.

— Nu, a zis el, clătinând din cap.

— Ba da. Îmi aduc aminte.

— Îmi făcea plăcere să simt puterea pe care o aveam în mâini. Era incitant și înfricoșător în același timp. Ce ai fi vrut să fac? Eram soldat. Iar soldații ascultă ordinele. Dacă aș fi refuzat, aș fi fost scos afară și împușcat. Eram doar un puști de nouăsprezece ani. Nu aveam de gând să renunț la viață chiar atât de ușor. Am fost îndoctrinat din copilărie, din câte îmi amintesc. La zece ani am fost obligat să mă înscriu în organizația Deutsches Jungvolk{11}. Patru ani mai târziu, făceam deja parte din Hitlerjugend. Nu știam nimic despre niciunde. Pur și simplu, făceam ce mi se spunea să fac. Iar mai departe am avansat în grad, până ce am devenit membru operațional deplin al trupelor SS.

— Ai spus că tatăl tău s-a opus…

— Tatăl meu era slab! a spus el, ridicând tonul. Un bărbat slab. Nu voiam să fiu ca el. Voiam să fiu mai puternic decât el. Așa încât nu

mi s-a părut o soluție tocmai rea pentru acea chestiune.

— Care chestiune? am zis eu.

— Chestiunea evreilor. Era ambițioasă. Poate că prea ambițioasă, ca să poată reuși vreodată.

— Nu simți niciun fel de regret?

— Regret că am pierdut, mi-a zis el. Aș fi dorit să-mi continui cariera în armată. Cred că aș fi putut ajunge foarte sus, în grad, dacă lucrurile ar fi mers altfel. Încă și acum mă mai surprinde. Timp de câțiva ani, lucrurile au arătat bine. Tu nu-ți dorești ca noi să fi câștigat?

M-am uitat fix la el, neștiind ce să-i răspund.

— Fii sinceră cu mine, Gretel. Dacă ai fi putut să pocnești din degete ca aliații să fi fost înfrânți, nu ai fi făcut-o? Tatăl tău, mama ta, fratele tău ar fi și acum cu tine. Tu ai fi fost o fată de succes, fiica unui bărbat cu o putere și o influență imense. Imaginează-ți viața pe care ai fi putut să o duci. Spune-mi, dacă ai **fi** avut posibilitatea să faci asta, nu ai fi făcut-o?

— Nu aș fi făcut-o, i-am spus. Nu aș fi putut.

— Minți.

— Nu.

— Ba minți. Se vede pe fața ta. Simți nevoia să-ți spui că nu ai fi făcut-o, ca să poți avea un sentiment de superioritate morală, dar eu nu te cred niciun moment.

S-a întins peste masă și m-a apucat de încheietura mâinii.

— Gretel, ai pocni din degete ca să recâștigi tot ce ai pierdut, chiar cu prețul unor milioane de vieți. Poți să negi asta, dacă vrei, dar eu știu că este o minciună.

Mi-am tras mâna. Mă durea încheietura de la strânsoarea și m-am frecat cu mâna stângă.

— Vrei să vorbești doar despre mine, ca să nu fii nevoit să te confrunți cu propriul tău rol în poveste, am spus eu.

— Nu. Dacă îți imaginezi că eu am conștiința curată, te înșeli. Nu este așa. Nu va fi niciodată. Dar eu am ales să nu o las să mă controleze.

— Ai fost crud.

— Am fost obedient.

— Copiii.

— Desigur, trebuie să avem mai multă compasiune pentru copii, a zis el, dându-și ochii peste cap. Copiii sanctificați. De ce mi-ar păsa?

— Te-am auzit odată, să știi, i-am spus eu.

— Ce anume ai auzit?

— Erai în bucătărie, cu fratele meu. Ai mai adus acolo un băiețel ca să ajute la ștersul paharelor pentru o petrecere. Spuneai că degetele lui sunt suficient de subțiri cât să facă treaba corect. A mâncat ceva, cred, din frigider. Fratele meu îi dăduse, dar a negat și tu i-ai tras un pumn băiatului. Nu avea mai mult de nouă ani, iar tu i-ai tras un pumn în față.

Kurt a ridicat din umeri.

— Nu-mi amintesc de asta, a spus el.

— Acum ai, la rândul tău, un copil. Cum te simți când auzi asta?

— Nu vorbi despre Hugo.

— Dacă Hugo ar fi fost într-unui din trenurile acelea?

— Taci! a spus el printre dinți.

— În ziua aceea eram pe scări și ascultam. Eram prea înspăimântată ca să vin jos și să te opresc.

— Ce vrei de la mine, Gretel? m-a întrebat el, aplecat de-a binelea peste masă și cu un chip transfigurat de furie. Te aștepți să mă vezi distrus și plângând în hohote? Fiindcă aș da un spectacol, nimic mai mult, dacă aș face asta. Ar fi un gest teatral, care să-ți atenueze

pateticul sentiment de vinovăție. Refuz să trăiesc restul vieții gândindu-mă la acele lucruri.

— Dacă tu și alții ca tine ar fi spus nu. Dacă v-ați fi ridicat și…

— Trăiești într-o lume a viselor, a spus el, recăpătându-și stăpânirea de sine. O utopie în care omul nu există pentru alt scop decât pentru a-și ajuta confrații. Nu e ceva firesc, nu înțelegi?

— Dar de ce nu e?

— Fiindcă noi nu suntem concepuți astfel. Totul începe în curtea școlii, cu băieții care se bat între ei. În 1940, Reichul a găsit un popor pe care să-l urască. Acum, zece ani mai târziu, noi suntem cei vânați. Când îl descoperă pe unul de-al nostru, îl aduc în fața tribunalului ca să poată auzi lumea de crimele noastre, dar, sincer, ei nu vor decât să ne împuște, să ne spânzure, să ne ucidă în orice mod. Iar noi doar încercăm să supraviețuim. Tu la fel de mult ca oricine altcineva. La urma urmei, tu de ce ești aici? În Australia? Atât de departe de casă. Adevărul este că te temi să nu fii prinsă și tu.

Avea dreptate, dar nu voiam cu niciun chip să recunosc asta.

— Eu trăiesc în fiecare zi cu ceea ce a făcut tatăl meu, i-am spus.

— Ah, tot mai pledezi pentru nevinovăția ta? Ai văzut și tu trenurile venind. Ai privit și tu în timp ce oamenii erau debarcați. Exista un număr fix de barăci, însă noi continuam să le umplem, cu toate că nu ai văzut niciodată pe nimeni ieșind pe porțile principale. Și tu vii să-mi spui mie – dintre toți oamenii, tocmai mie – că niciodată nu ți-ai pus întrebări despre aceste lucruri? Mirosul de trupuri care ardeau; nu erai conștientă de el? Zilele în care cenușa cădea deasupra capetelor noastre precum zăpada neagră; tu erai în casă în zilele acelea, nu-i așa, și te jucai cu păpușile tale?

Simțeam că mi se umplu ochii de lacrimi.

— Nu am știut, am insistat eu.

— Pe mine poți să mă minți, dacă vrei, dar să te minți pe tine însăți? Știu de ce ești aici. Ești aici ca să-mi transferi mie toată vina din sufletul tău. Dar nu poți să faci asta, Gretel, deoarece eu refuz să o accept. Am și eu propria mea parte de vină, cu care trebuie să mă lupt.

— Dacă aș putea să fac și eu ceva bun, am insistat eu. Dacă aș putea să compensez pentru…

El a clătinat din cap vehement.

— Ești o proastă, mi-a spus. Și pe vremea aceea erai o fată fără minte, iar acum ești o femeie fără minte. Bine, acum, vrei să-mi spui și mie cum se încheie acest interviu sau trebuie să ghicesc în continuare?

— Am vrut să mă uit la tine, să discut cu tine înainte să te dau în vileag, i-am spus, luând o poziție dreaptă pe scaun, încercând, totodată, să-mi păstrez calmul. Voi merge la poliție și le voi spune cine ești.

— Iar eu voi fi arestat și judecat. Și, cel mai probabil, încarcerat pentru foarte mulți ani. Nu cred că asta îți dorești.

— Vreau să plătești pentru crimele tale.

— În timp ce tu scapi cu ale tale. Dar eu voi fi încă un mort pe conștiința ta. Să nu crezi că nu înțeleg cât de puternic este acest sentiment. Nimic nu-l poate egala. Tu crezi că este un lucru minunat să dai viață? Este, sigur că da. Dar nu este nici pe departe la fel de incitant cum este să curmi o viață.

Cu coada ochiului, am remarcat prin fereastră ceva mișcare. Erau Cait și Hugo, care ajunseseră vizavi de cafenea. Am ridicat mâna, ca să îi comunic să rămână pe loc deocamdată, iar ea a încuviințat din cap. Kurt s-a uitat și el peste drum, și-a văzut fiul, i-a făcut semn cu mâna și a răsuflat ușurat. În același moment, s-a deschis ușa

cafenelei și au intrat doi polițiști, s-au dus către bar și au citit meniul afișat pe perete.

— Ce întâmplare norocoasă, a spus Kurt, uitându-se spre ei și apoi la mine zâmbind. A venit ocazia ta de a-ți purifica sufletul distrus. Îi chemi tu aici sau îi chem eu? Poți să le spui totul. Nu voi fugi. Voi recunoaște tot, atâta timp cât și tu îți vei asuma responsabilitatea pentru faptele tale. Ai spus atâtea lucruri cutezătoare, Gretel, dar acesta este momentul spre care se îndreaptă viața ta. Nu durează decât câteva secunde să-i chemi aici și să le spui cine sunt și cine ești. Lasă-i să ne aresteze și apoi putem să privim amândoi cum sistemul legislativ internațional ne prinde în ghearele sale. Pentru mine, inevitabil, totul se va încheia cu moartea mea. Dar pentru tine? Păi, cine știe? Însă va fi foarte interesant să-ți urmărim călătoria.

— Dar eu sunt nevinovată! am protestat eu.

— Chiar dacă ar fi adevărat, nu contează deloc. Viața ta nu îți va mai aparține. Tu chiar crezi că singurul copil supraviețuitor al tatălui tău va fi absolvit de toată responsabilitatea de o lume mistuită de șoc? În câteva zile, fotografia ta va apărea pe prima pagină a tuturor ziarelor de pe planetă și, crede-mă, vor fi mult mai interesați de tine decât de mine. Despre mine vor vorbi o vreme, dar despre tine vor scrie cărți. Iar tu asta ți-ai dorit dintotdeauna, nu-i așa? m-a întrebat el, luându-mi din nou mâinile într-ale lui. Ca tu și cu mine să fim legați într-un anume fel. Oh, Gretel, atâtea lucruri aș fi putut să-ți fac atunci, dacă aș fi ales să le fac, a adăugat el, meditativ. M-ai fi lăsat să-ți fac orice doream. Numai că s-a dovedit că am avut puțină decență, până la urmă.

— Dar nu în felul acesta, am spus eu și mi-am tras mâinile.

— Viața ta va fi distrusă. Și a lui, a spus el, făcând semn cu capul spre fiul său. Și, dacă într-o zi vei avea copii, și viețile lor vor fi

distruse.

M-a mângâiat ușor pe obraz cu vârfurile degetelor.

— Ai cele mai frumoase cicatrici, Gretel, a continuat el. Unele pe care ți le-a făcut chiar familia ta, unele, poate, făcute de mine. Dar acum este momentul pentru tine. Spui că trăiești cu suferință, ei bine, acum te poți elibera de ea. Îmi spui că ești împovărată de regrete, atunci scapă de această povară. Viața mea este în mâinile tale, la fel cum, în toți acei ani de demult, viețile celor nevinovați au fost într-ale mele.

M-am trezit că mă holbam la el și atât. Tot ce mi-a spus era adevărat. Puteam să-l denunț, dar, dacă făceam asta, ar fi trebuit să mă denunț și pe mine. Chiar eram dispusă să fac asta? Mi-aș fi putut sacrifica viața, pur și simplu, ca să-l pedepsesc pe el pentru viața lui? Mi s-a părut că au trecut câteva ore, până ce l-am auzit vorbind din nou.

— Așadar, iată-ne, a zis ridicându-se în picioare. Se pare că suntem exact la fel, tu și cu mine. Omenirea nu ne va ierta niciodată pe niciunul din noi pentru ceea ce am făcut, și atunci ce rost are denunțul?

M-am ridicat și eu și, spre surprinderea mea, ne-am contopit într-o sărutare pasională. A fost o sărutare după care am tânjit de când aveam doisprezece ani și, pe măsură ce am întredeschis buzele, am constatat că, în îmbrățișarea lui, aș putea uita de întreaga lume. Apoi, la fel de rapid cum a început, s-a încheiat. A făcut un pas înapoi, a făcut o plecăciune curtenitor și a zâmbit.

— La revedere, Fraülein Gretel! a spus. A fost o plăcere să mă aflu în compania ta încă o dată, dar aceasta este și ultima. Nu ne vom mai revedea niciodată.

L-am urmărit cum a ieșit liniștit din cafenea, urându-le polițiștilor bună dimineața, în timp ce trecea pe lângă ei, apoi a traversat strada

și a schimbat câteva cuvinte cu Cait, care a râs zgomotos când el i-a spus ceva, apoi și-a luat de mână fiul și a dispărut pe stradă.

La mai puțin de patruzeci și opt de ore după aceea, m-am trezit dis-de-dimineață, am lăsat pe masa din bucătărie un bilet în care i-am cerut scuze lui Cait, împreună cu banii pentru chiria pe o lună și m-am îndreptat spre Circular Quay, unde m-am îmbarcat pe o navă cu destinația Southampton. Ultimul meu gest, înainte de a pleca din Australia, a fost să-i trimit Cynthiei Kozel o scrisoare, în care i-am explicat toată povestea dintre mine și soțul ei, cu detalii începând cu dimineața când familia mea a părăsit Berlinul și până în momentul când Kurt a ieșit din cafeneaua Dandelion. Nu am omis niciun detaliu și am mărturisit cine sunt, cine a fost familia mea și la ce activități a participat Kurt. Desigur, retrospectiv, înțeleg că din nou am abdicat de la responsabilitate, lăsând-o pe o străină să decidă dacă trebuia să fiu pedepsită, deși știam foarte bine că, dacă ea ar fi ales să mă denunțe, era absolut sigur că va avea parte și ea de o dramă cumplită în viața ei. Ce garanție ar fi avut ea că nu îl voi denunța și eu pe soțul ei?

Prin călătoria mea la celălalt capăt al pământului, până la Sydney, am făcut tot ce am putut ca să las trecutul în urma mea, dar știam că era ceva imposibil. Puteam să fiu în Franța, în Australia sau în Anglia, m-aș fi putut muta pe Marte, dar, oriunde aș fi fost, acele frumoase cicatrici despre care vorbea Kurt mă vor trage mereu înapoi în celălalt loc. Nu puteam să evadez de acolo niciodată.

INTERMEZZO
Băiatul
POLONIA 1943

Mama a protestat, însă tata a insistat.

Acum, când împlinisem doisprezece ani, m-a anunțat el, eram destul de matură ca să-i înțeleg activitatea, în mod special pentru că, în mod declarat, făceam parte din organizația Jungmädelbund[{12}], dar.im avut ghinionul să nu pot participa la niciuna dintre activitățile membrilor ei pentru simplul motiv că eram toți „exilați" în Polonia, după cum îi plăcea mamei să spună. Tata mi-a dăruit fotografia lui Trude Mohr, pe care o țineam pe peretele din dormitorul meu și pe care o idolatrizam, la fel cum el însuși îl idolatriza pe führer. Dacă am mai fi locuit la Berlin, cu siguranță aș fi fost aleasă lider în organizație, datorită statutului înalt pe care-l avea tata; aș fi fost chiar o Untergauführerin[{13}] sau o Ringführerin[{14}], dar, în celălalt loc, singura persoană asupra căreia îmi puteam exercita puterea era fratele meu.

— Nu înțeleg de ce tu poți să mergi, iar eu nu pot, mi-a spus el, în timp ce îmi periam părul într-o dimineață, după ce mi-am îmbrăcat uniforma compusă dintr-o fustă bleumarin midi și o bluză albă, pe care nu mai avusesem ocazia să o port niciodată părul atunci.

— Fiindcă eu am doisprezece ani, iar tu ai doar nouă, i-am spus eu.

— Dar sunt băiat. Așadar, contez mai mult.

Mi-am dat ochii peste cap. Nici nu avea rost să mă cert cu el.

— Există anumite chestiuni legate de activitatea tatei pe care nu le-ai înțelege, am continuat eu, hotărâtă să-l tratez cu un aer de superioritate cât mai evident, cu toate că eram la fel de puțin informată despre acest subiect ca și el. Într-o bună zi, vei înțelege, când vei mai crește puțin, dar până atunci…

— Oh, mai taci Gretel! m-a repezit el, sărind din patul meu și bătând cu piciorul în podea. Ești cea mai agasantă soră din lume!

— Să taci tu! i-am întors eu vorba, obosită de văicăreala lui, și mi-am continuat procesul de înfrumusețare, în timp ce el stătea pe jos, cu picioarele încrucișate și frustrat. În ciuda certurilor dintre noi, petreceam mai mult timp unul cu celălalt decât în compania altor persoane.

— Înțeleg mai mult decât știi tu, a spus el, pe un ton scăzut și secretos acum.

— Crezi că înțelegi? am replicat eu.

— Aș putea să-ți spun povești despre tot ce se petrece dincolo, dar nu m-ai crede.

— Dincolo? am întrebat eu.

— De partea cealaltă a gardului.

— Acolo este o fermă, i-am spus eu. Ți-am mai explicat și altă dată.

— Nu este o fermă, a insistat el.

— Atunci ce este? am întrebat, uitându-mă la el, curioasă să știu cât o fi aflase el.

De când am sosit aici, amândoi am petrecut o mare parte din timp încercând să ne dăm seama de ce eram acolo, care era scopul acestui loc și când ni se va permite să plecăm.

— Nu știu, a mărturisit el. Dar lucrez la asta.

Am clătinat din cap, m-am ridicat și mi-am aranjat fusta. Eram foarte fericită de felul în care arătam și aveam de gând să mai fur de

la mama puțin parfum Shalimar, de la Guerlain, ca să-mi dau pe gât și la încheieturile mâinilor înainte să cobor.

— Nu știi nimic, i-am zis și l-am lăsat singur. Acum, să fii băiat cuminte și să ai grijă de mama cât timp suntem noi plecați.

De-abia când am ajuns jos, l-am auzit strigând din camera lui.

— Dar nu este o fermă! a urlat el. Măcar atâta lucru știu și eu!

Locotenentul Kotler ne-a dus cu o mașină militară decapotabilă până la intrarea în lagăr, dar cât a durat deplasarea nu am discutat, fiindcă tata, așezat în față, lângă șofer, era ocupat să citească într-un dosar de-al lui. Bariera s-a ridicat pentru noi, iar soldații s-au aliniat repejor și ne-au oferit salutul binecunoscut, acompaniat de formula nazistă, rostită cât se putea de tare. Eu însămi perfectasem acest gest, exersând de nenumărate ori în oglinda din dormitorul meu și, în timp ce tata doar atingea chipiul cu degetul, eu le răspundeam la salut entuziasmată, ceea ce-l făcea pe Kurt să mă urmărească prin oglinda retrovizoare și să-mi zâmbească.

Mașina a oprit în fața uneia dintre clădirile pentru ofițeri, iar tata mi-a indicat să aștept în mașină cât timp vorbea cu unul dintre bărbații aflați înăuntru. Când el a dispărut înăuntru, l-am întrebat pe Kurt dacă pot să mă așez lângă el, pe locul din față. El a aruncat o privire un pic nervos spre scările pe unde urcase tata, apoi a ridicat din umeri.

— Dacă vrei! mi-a spus el, și atunci am sărit de pe locul meu din spate și m-am așezat lângă el, pe bancheta lungă, suficient de aproape ca trupurile noastre să se atingă.

Când m-am aranjat, am avut grijă să-mi ridic ușor fusta, astfel încât să-mi dezgolesc bine genunchii, pe care-i consideram frumos conturați. I-am observat privirea ușor piezișă coborând spre ei,

înainte să-și aprindă o țigară și să privească afară, prin geamul lateral.

— Ție îți place aici, Kurt? l-am întrebat eu, când tăcerea dintre noi devenise insuportabilă.

Era clar că nu avea nicio intenție să spargă gheața.

— Nu se pune problema dacă-mi place, Gretel, a spus el. Se pune problema să fac ceea ce mi se cere.

— Dar, dacă nu ai fi fost aici, dacă nu era războiul acesta, ce anume crezi că ai fi făcut?

El s-a gândit puțin, apoi a mai tras un fum din țigară.

— Cred că aș fi fost la universitate, a zis el. Am nouăsprezece ani, așa că ar fi fost locul cel mai firesc.

— Ca tatăl tău.

— Nu semăn cu tata deloc.

În ultimele zile, în casă se simțea o oarecare tensiune după cina aceea nefericită la care Kurt a fost invitat să ia parte alături de familia mea, unde el s-a scăpat și a mărturisit că tatăl său, profesor universitar, a abandonat Berlinul în favoarea Elveției, în anul 1938, cu un an înainte de izbucnirea războiului, din pricina dezacordurilor personale pe care le avea în legătură cu politica guvernului național socialist.

— Ce motiv a invocat pentru părăsirea Germaniei într-un moment al celei mai mărețe glorii și al nevoii sale vitale, când era datoria noastră, a tuturor, să ne jucăm rolul în revigorarea națională? i s-a adresat atunci tatăl meu, pe un ton nefiresc de calm, în timp ce mânca, mascând însă pericolul întrebării puse de el.

Mărturisirea lui Kurt nu fusese planificată, iar el nu și-a găsit cuvintele cu care să răspundă, dar a insistat că el și tatăl său nu au avut niciodată o relație apropiată și că aveau divergențe pe multe subiecte, iar loialitatea lui față de Partid nu putea fi pusă la îndoială,

numai că răul cel mare fusese făcut. Tensiunea care plutea printre cei prezenți a escaladat în momentul când chelnerul, un bărbat care fusese adus din locul celălalt, de dincolo de gard, ca să ne servească la masă, a făcut o greșeală când l-a servit pe Kurt. S-a vărsat niște vin, apoi mult sânge. O întâlnire brutală. M**i-l** amintesc pe fratele meu țipând, în timp ce eu încercam să-i acopăr ochii. Mama a apelat la tata, cerându-i să-l oprească pe Kurt, însă el a ignorat-o și a continuat să mănânce, indiferent de tot ce se întâmpla acolo.

— Iar dacă ai fi la universitate, ce ai studia? l-am întrebat.

— Economia, cred, mi-a zis el. Mă interesează conceptul de bani, cum îi folosim, cum se folosesc ei de noi, până la urmă. Când se va termina războiul, mi-ar plăcea să lucrez la Ministerul Finanțelor, iar cu timpul aș deveni economist pentru Reich. Va îi necesar să reconstruim o lume întreagă, pe care nu doar că va trebui să o conducem, dar, în același timp, va trebui să facem planuri pentru acele țări pe care le-am înfrânt. Va fi destul de complicat.

— Ar trebui să-i lăsăm să putrezească, am declarat eu, nerăbdătoare să-i fac pe plac. Pentru că au îndrăznit să ni se opună.

— Nu, Gretel, a spus el și a clătinat din cap. În victorie, trebuie să dai dovadă de smerenie. Gândește-te la marii conducători din istorie – Alexandru, Iulius Cezar. Ei nu au căutat să-i înjosească pe cei cuceriți de ei. Iar führerul este cu siguranță unul dintre marii lideri. Poate că mai este nevoie de o generație sau două totuși până când aceste națiuni vor accepta noul lor statut în cadrul Reichului, iar eu mă văd pe mine însumi jucând un rol aici.

S-a oprit și a zâmbit, dezvelindu-și dinții albi.

— Generalii vin și pleacă, dar bancherii… în mâinile lor stă adevărata putere.

Am încuviințat din cap. Mi se părea o idee bună și în fanteziile mele îmi imaginam că vom trăi împreună într-o casă somptuoasă din

Berlin, unde vom găzdui petreceri extravagante, la care va participa însuși führerul, dar și alte personalități importante ale Reichului, însoțite de soțiile lor. Vom avea cinci sau șase copii, care își vor adora tatăl și-l vor onora prin faptele lor. Știam că va mai fi nevoie de încă vreo câțiva ani până ce toate acestea se vor realiza, însă râvneam să le dobândesc.

Cu sfială și stângăcie, resimțindu-mi inima bătând în piept accelerat, mi-am mișcat mâna dreaptă în așa fel încât să-și găsească locul peste mâna lui stângă. El mi-a permis apropierea și nu și-a retras mâna, dar nici nu a privit în direcția mea. Pur și simplu, a rămas cu ochii ațintiți asupra lagărului, în timp ce își fuma țigara. Când, în sfârșit, degetele lui au început să le strângă pe ale mele, am vibrat la plăcerea intimă trăită, pe care nu o mai cunoscusem până atunci și am văzut că și el s-a schimbat la față, iar pe buze îi apăruse un zâmbet și i-am observat chiar vârful limbii apărându-i între buze, când s-a uitat la mine și mi-a mângâiat cu privirea contururile trupului. Cum mâinile noastre erau contopite acum, i-am simțit degetul mijlociu dezmierdându-mi senzual interiorul palmei, masând-o ușor, iar eu mi-am lăsat capul pe spate și am suspinat. Nici nu-mi venea să cred că se întâmplau toate acestea. Tânjisem după aceste clipe de când ajunsesem aici.

— Kurt! am spus eu.

Pentru prima dată în viața mea, am înțeles ce înseamnă să simți dorința.

Instantaneu, el și-a retras mâna și eu am deschis ochii, apoi am revenit la lumea reală, deoarece l-am văzut pe tata ieșind din clădire și venind spre noi. Părea că nici nu a remarcat faptul că mi-am schimbat locul, așadar, mi-a făcut semn să-l urmez. Am coborât din mașină, iar picioarele îmi tremurau ușor, m-am uitat în palma mâinii

drepte, unde degetele lui Kurt m-au atins. Cu un gest pervers, am ridicat-o lent spre față, am inhalat mirosul, apoi am sărutat-o.

Mă uitam în urmă, la tânărul locotenent care mă urmărea atent, și pe chipul lui am văzut o expresie pe care nu o puteam desluși. Speram că nu regreta deja momentul de intimitate pe care l-am împărtășit. Acum aveam secretul nostru și ideea asta mă încânta, deși poate pe el îl speria. Și-a terminat de fumat țigara și, cu o mișcare bruscă, a aruncat pe jos chiștocul.

— Așadar, Gretel, mi-a zis tata, în timp ce mergeam și toată atenția mea era îndreptată spre locul din fața mea. Locul acesta nu trebuie să te sperie. Lumea renaște aici. Gândește-te la el ca la o destinație unde animalele bolnave sunt aduse pentru a fi eutanasiate, astfel încât să nu mai constituie o amenințare la adresa bărbaților și femeilor civilizați.

— Sigur că da, tată, i-am spus eu. Când am luat-o pe un drum care cotea, am observat o linie de cale ferată care se ducea spre nord, traversând lagărul, iar în dreapta mea am văzut o suprafață imensă de pământ pe care erau aliniate barăci lungi, una lângă alta, și atât de multe, încât nici nu vedeam în depărtare unde era ultima.

— Acesta este modul în care ei sosesc, mi-a spus tata, făcând semn cu capul spre șine. Iar acolo îi cazăm.

— Pe cine?

— *Der Juden.* Iar acolo se vede cum avem grijă să ne fie de folos în timpul șederii lor aici, a adăugat el, arătându-mi un grup de bărbați care mergeau lent, în șir indian, iar fiecare împingea o roabă plină ochi cu lemne. Reichul nu va permite indolența. Îi hrănim pe acești oameni, dacă îi putem numi așa, dar ei trebuie să muncească pentru a-și câștiga existența. Ești de acord cu asta?

— Toată lumea trebuie să muncească, am spus eu. Führerul spune că munca ne va elibera. Fiecare bărbat, fiecare femeie, fiecare copil

trebuie să contribuie, iar pâinea costă bani.

— Așa este, Gretel, a comentat el și, drăgăstos, mi-a ciufulit bretonul, iar eu am zâmbit, pentru că mă bucuram să-i fac pe plac.

— Și clădirea aceea ce este? l-am întrebat eu, indicând o construcție din piatră, aflată la o distanță de vreo cinci sute de metri de locul unde ne aflam noi acum. Avea un aspect auster.

— O numim camera, mi-a zis tata. Vrei să o vezi?

Am dat din cap că vreau.

— Sigur că vreau, am spus eu.

— Astăzi nu se folosește, așa că am ales un moment potrivit.

— Ce se petrece acolo?

El a zâmbit.

— Ceva foarte spectaculos, a spus el. Vino, să te conduc înăuntru și îți voi arăta. Într-o zi le vei povesti copiilor tăi despre ea. Doar că nu trebuie să te sperii, să știi. Gândește-te la ea ca la…

Înainte ca tata să termine propoziția, un soldat tânăr a venit în fugă și i-a șoptit tatei ceva la ureche. El s-a încruntat, a dat din cap și s-a întors spre mine.

— Rămâi aici, Gretel. Mă întorc în câteva minute. Am primit un telefon de la Berlin și trebuie să vorbesc urgent.

— Da, tată.

L-am urmărit cum se îndreaptă spre birouri, apoi am privit de jur împrejurul meu. Peste tot se vedeau doar oameni înveșmântați în uniformele acelea cu dungi albastre și albe. Vedeam bărbați și femei, dar aproape niciun copil. Toți păreau epuizați, lipsiți de viață, secătuiți de energie. Erau și murdari, fapt care mă dezgusta. Oare de ce nu se îngrijeau cum se cuvine? Mi-a fost imposibil să număr câte persoane își făceau rondul de lucru pe câmpurile din fața mea. Să fi fost o mie? Două mii? Aveam impresia că ochii tuturor sunt ațintiți direct asupra mea și că teama de prezența mea îi măcina, ca și când

un singur cuvânt ieșit din gura mea făcea diferența dintre viață și moarte.

Iar în acel moment am văzut depozitul.

Depozitul, așa cum aveam să mă gândesc la el ori de câte ori încercam să îmi alung scena din memorie, nu era mai mare decât una dintre barăcile care ocupau peisajul, însă era în mod clar destinat altui scop decât acela de cazare. Am alergat spre el, nerăbdătoare să mă retrag și să evit privirile acelor oameni pe care-i observam; am deschis larg ușile și am intrat. Înăuntru era răcoare, liniște, și prin găurile din acoperișul făcut din șipci pătrundeau câteva raze de lumină. Am rămas acolo, sperând că voi avea câteva clipe de singurătate. Nu-mi place locul acesta mi-am spus. Am vrut să-mi placă, dar nu. Mă înspăimânta.

M-am uitat prin jur, peste tot, iar ochii începeau să se obișnuiască lent cu întunericul și astfel mi-am dat seama că este locul unde sunt ținute uniformele. Nu uniformele soldaților, ci acelea ale deținuților. Albastru cu alb, cenușiu cu alb. Pantofi. Stele galbene. Triunghiuri roz. De ce, m-am întrebat, erau toți obligați să se îmbrace la fel? Oare unde erau hainele cu care au venit îmbrăcați?

Dintr-un colț ferit vederii, am auzit un sunet și m-am uitat imediat în direcția aceea, speriată. Să fie un șoarece? m-am întrebat. Un șobolan? Sau ceva mai rău?

— Este cineva aici? am întrebat aproape în șoaptă. Destul de tare ca să fiu auzită, dar nu atât de tare încât să audă cineva de afară și să-mi constate prezența.

Câteva clipe a rămas totul la fel de liniștit, doar că această liniște nu era o liniște reală. Ea conținea o comoară ascunsă. Am făcut un pas înainte, cu atenție și mijind ochii, din cauza întunericului.

— Hei? am șoptit din nou. Ieși de acolo, oricine ai fi.

Și mai multă liniște, apoi s-a auzit un foșnet din spatele polițelor cu haine și, spre surprinderea mea, un băiețel a ieșit de acolo. L-am privit lung, iar el privea în pământ.

Niciunul din noi nu a mai scos un cuvânt. În cele din urmă, eu fiind cea mai mare și hotărâtă să exprim importanța prezenței mele, mi-am recăpătat glasul.

— Bună, am spus eu.

— Bună, a zis băiețelul.

Privea fix în podea și avea o expresie oropsită. Purta aceeași pijama vărgată pe care am văzut că o purtau toți ceilalți oameni din partea cealaltă a gardului, iar pe cap avea o șapcă din aceeași pânză vărgată, dar și-o dădu jos imediat și acum o strângea la piept, ca un gest de implorare față de mine. Nu purta pantofi, nici șosete, iar picioarele lui erau foarte murdare. Avea cusută pe uniformă o stea galbenă.

✡

— Cine ești? l-am întrebat.

— Sunt Shmuel, a spus el.

— Ce faci aici, Shmuel? l-am întrebat eu, iar numele lui suna neobișnuit pe limba mea. Mi-am dat seama că nu puteam să-l pronunț la fel de corect ca el.

— Mă ascund, a zis el.

— De cine te ascunzi?

— De toată lumea.

Mă uitam la el și brusc m-a cuprins un acces de compasiune pentru el. Era inuman de slab, iar ochii bulbucați parcă-i ieșeau din orbite. Vedeam cum îi tremură în mâini șapca pe care o frământa nervos, așa că m-am așezat pe jos, cu picioarele încrucișate, în

speranța că va face și el la fel ca mine, iar asta l-ar putea calma puțin. După câteva secunde, s-a așezat și el, iar acum avea curaj să se uite spre mine, dar cu o expresie timidă pe chip.

— Câți ani ai tu, Shmuel? l-am întrebat.

— Nouă ani, a spus el. Ziua mea de naștere este pe cincisprezece aprilie, 1934.

M-am încruntat puțin. Era aceeași zi în care se născuse fratele meu. În vremuri diferite și într-un alt loc, ei ar fi putut să fie gemeni.

— Tu câți ani ai? m-a întrebat la rândul lui.

— Doisprezece.

— Ești mare.

— Nu chiar atât de mare.

— Ești mai mare decât mine.

— Da, am zis eu. Dar când vei avea și tu doisprezece ani, nu te vei simți mare. Vei avea aceeași senzație că nimeni nu te observă și nici nu te ascultă.

— Eu nu voi avea doisprezece ani niciodată, mi-a spus el liniștit.

Cuvintele lui mi-au trimis fiori reci prin corp. De ce să nu apuce doisprezece ani? Noi toți împlinim doisprezece ani, la un moment dat, așa că va împlini și el. Eram sigură de asta.

— Eu mă numesc Gretel, am zis, în cele din urmă.

— Tu locuiești acolo, presupun, a spus el.

— Unde?

— Cu el. Pe partea cealaltă.

— Cu cine?

Era atât de dificil să stai de vorbă cu acest copil frustrant!

— Vine să mă viziteze.

— Cine vine? am întrebat eu.

— Băiatul.

Am clătinat din cap și m-am întrebat dacă nu era mai bine să plec.

— Știi, ești primul copil pe care l-am văzut aici, i-am zis.

— Nu suntem prea mulți.

— Dar unde sunt restul copiilor?

El a răsuflat prelung, pe nas, apoi s-a uitat prin depozit și a încercat să formuleze un răspuns.

— Am fost mai mulți când am sosit, a spus el. Adică eu și familia mea. Am fost foarte mulți în trenuri. Dar pe urmă pe ei i-au luat.

— Cine?

Soldații.

— Și unde i-au dus?

Se holba la mine cu ochi atât de pătrunzători, încât nu am avut de ales și mi-am îndreptat privirea în altă direcție.

— De ce nu te-au luat și pe tine? l-am întrebat eu.

El a ridicat mâinile.

— Degetele mele, mi-a zis. Sunt mici și subțiri. Mi-au spus că uneori ei păstrează copii ca mine ca să curețe tuburile de cartușe. Așa îmi petrec mai toate zilele. Dar când voi fi mai mare, nu le voi mai putea curăța. Nu avem nimic de mâncare, așa că s-ar putea să mor. Dar, dacă ar fi mâncare, dacă mănânc, s-ar putea să mă îngraș. Și atunci tot aș muri.

— Prostii, i-am zis eu. Nimeni nu ar lăsa să moară un copil de vârsta ta.

El a ridicat din umeri și privea în gol, evident lipsit de energie și deloc interesat să mă contrazică.

— Toate astea se vor termina curând, i-am spus eu, cu intenția de a-l liniști. Noi vom câștiga războiul. Când victoria va fi deplină, atunci totul va reveni la normal. Doar că va fi un normal mai bun decât a fost până acum.

— O să-mi faci vreun rău?

— Ce? l-am privit siderată, chiar m-am întrebat dacă nu cumva înnebunise. Sigur că nu-ți voi face niciun rău.

— O să spui cuiva despre mine?

— Ce să spun cuiva despre tine?

— Că mă ascund aici uneori.

— Cui să-i spun?

— Locotenentului Kotler.

L-am privit lung și am clătinat din cap.

— Nu voi spune nimănui, Shmuel, l-am liniștit eu.

— Atunci, pot să plec?

Se uita la mine cu niște ochi care mă implorau, iar o parte din mine voia ca el să rămână, să mă ajute să înțeleg anumite lucruri pe care nu le înțelegeam despre locul acesta, însă bănuiam că tata începuse deja să mă caute și, dacă m-ar fi găsit aici, cu acest băiețel, am avea amândoi necazuri. Eu – mai puține; el – foarte multe.

— Poți să pleci, i-am spus.

El s-a ridicat, și-a pus șapca pe cap și s-a îndreptat spre ușă.

— Spune-i să mai vină la mine în vizită, mi-a șoptit el, înainte să deschidă ușa, ca să iasă. La locul nostru de întâlnire.

— Cui să-i spun? am întrebat eu.

Apoi a rostit numele fratelui meu, iar eu am înțeles. Așadar, acolo dispărea el în după-amiezile când spunea că explorează pădurea. Venea la gard. Se întâlnea cu Shmuel. Mă simțeam furioasă, dar și tulburată, și îndurerată pentru că nu mi-a spus. El își făcuse un prieten, în timp ce eu nu aveam niciunul.

— O să-i spun, l-am asigurat eu. La revedere, Shmuel, am adăugat eu.

— La revedere, Gretel, mi-a spus el.

Trecuseră câteva luni. Kurt plecase deja și fusese transferat pe front, iar pe mine m-a lăsat traumatizată, cu certitudinea că a fost ucis. Fratele meu, desigur, era încântat că l-a văzut trimis departe și mă tot tachina pe acest subiect.

Pentru asta, sincer, îl detestam.

Îl detestam atât de mult încât, în momentul când mi-a împărtășit secretul întâlnirilor lui cu Shmuel, m-am prefăcut că mă bucur pentru că are un prieten cu care să stea de vorbă.

Iar când mi-a spus că tatăl lui Shmuel fusese dat dispărut, iar băiatul l-ar fi rugat să se strecoare pe sub gard, ca să meargă împreună să-l caute, i-am spus că ar fi bine să se ducă. Doar prietenul la nevoie se cunoaște, i-am explicat eu.

— Dar dacă voi fi văzut? m-a întrebat el, iar eu am dat din cap.

— Există un depozit acolo, i-am spus eu. Prietenul tău va ști unde este. Acolo țin ei toate uniformele. Poate să-ți facă rost de una, iar tu poți să-ți lași hainele și să o îmbraci atunci când vă veți întâlni. Astfel nu te va observa nimeni.

Voiam ca el să fie prins.

Voiam ca el să dea de bucluc.

Probabil, să fie trimis undeva, așa cum a fost Kurt.

— Nu crezi că va fi periculos? m-a întrebat el.

— Sigur că nu! Poți să-l ajuți să-și găsească tatăl.

El nu părea prea convins, dar nici nu dorea să lase să se vadă cât este de speriat.

— Bine, a spus el. Așa voi face. Îi voi spune mâine.

Pentru mine, toată povestea asta era o glumă. O modalitate meschină prin care să mă răzbun pe el.

De-abia peste vreo câteva zile, mama a deschis ușa de la dormitorul meu, extrem de agitată și înspăimântată.

— Gretel, mi-a spus ea. L-ai văzut pe fratele tău? Nu-l găsesc nicăieri.

PARTEA A TREIA
Soluția finală
LONDRA 2022 / LONDRA 1953

Capitolul 1

Maria Antoaneta își pierduse de mult capul, iar acum citeam – cu totul neobișnuit pentru mine – un roman despre un grup de cetățeni seniori care rezolvau misterul unei crime care avusese loc în centrul lor pentru pensionari. Aud că se deschide ușa intrării din spate de la Winterville Court și imediat aud pași apropiindu-se. Cum stăteam eu așezată pe banca de sub stejar, parcă intuiam o oarecare grabă în ritmul pașilor, însă m-am decis să nu-mi ridic privirea. De-abia când vizitatorul meu s-a oprit direct în fața mea, am pus cartea pe bancă.

— Domnule Darcy-Witt, am spus. Îmi pare bine să vă văd.

Era îmbrăcat mai puțin formal decât l-am văzut la întâlnirile noastre anterioare, așadar, purta o pereche de pantaloni scurți gălbui, care păreau extrem de scumpi, și un tricou de polo alb. Încălțămintea lui era asemănătoare cu cea care se poartă mai degrabă pe iahturile de lux decât în grădina din spate a unui imobil cu apartamente, situat într-o zonă bună din inima Londrei. Trecuse aproape o săptămână de când am chemat ambulanța pentru soția lui, care luase o supradoză de tablete pentru dormit, într-o tentativă de a se sinucide – după cum mi s-a părut mie. În tot acest răstimp, când a venit și a plecat de acasă în fiecare zi, l-a dus pe Henry la școală și a angajat o tânără care să-l aducă acasă pe băiat, nici măcar o dată nu a binevoit să urce la mine și să-mi mulțumească pentru că i-am salvat viața Madelynei, nici să-mi spună și mie care era acum starea ei de sănătate. Din fericire, aveam spionul meu în acest război – pe însuși Henry care mă informa constant, întrucât căpătase obiceiul să urce la mine ori de câte ori putea. I-am spus că vizitele lui sunt binevenite, situația fiind acum cu totul diferită de perioada când mă temeam de ideea că un copil s-ar putea muta în apartamentul unu. După cum s-a dovedit, ar fi trebuit să fiu mult mai neliniștită în privința adulților.

— Doamnă Fernsby, a spus el. M-am gândit că ați vrea să știți că Madelyn va veni acasă astăzi, puțin mai târziu.

— Mă bucur să aud asta, am răspuns eu. Să înțeleg că se simte mai bine?

El a zâmbit, fără să spună nimic, apoi s-a așezat pe bancă, alături de mine. Deși suprafața ei putea găzdui lejer trei persoane, m-am simțit, pur și simplu, blocată de el, poate și pentru că este un bărbat masiv, musculos și înalt. Mi s-a părut din partea lui un gest de constrângere, fiindcă s-a așezat pe bancă atât de aproape de mine, iar asta m-a făcut sincer să duc dorul acelor zile când distanțarea socială era impusă. M-am gândit chiar să mă ridic, dar nu voiam să-l las să creadă că are vreo putere asupra mea.

— Am exagera dacă am spune „mai bine", a zis el. Doar că nu mai vor să o țină acolo. A fost un accident, desigur. Nu a luat intenționat atât de multe pastile. Se mai încurcă uneori.

— Bine, atunci să sperăm că nu se va mai încurca și altădată.

— Nu, a spus el. În primul rând, nu va mai avea acces la niciun medicament de acum încolo. Mă voi ocupa de asta personal.

— Sigur că așa veți face, am zis eu.

A întors capul și s-a uitat la mine zâmbind, ca și când ar face pe plac unui copil.

— Remarca dumneavoastră pare plină de implicații, a zis el.

— În niciun caz. Doar am impresia că înainte de accident, cum îl numiți dumneavoastră…

— Cum altfel aș putea să-l numesc?

— Înainte de asta, ea mi s-a părut cam…

Începusem să fiu foarte atentă cum finalizez o propoziție.

— Cum vi s-a părut ea?

— Speriată, i-am spus, până la urmă, și m-am repoziționat pe bancă pentru a menține o oarecare distanță între noi. Mi s-a părut că

este o femeie speriată.

— Ce alegere a cuvintelor, a zis el, clătinând din cap. Mă întreb dacă o persoană cu statutul dumneavoastră, care și-a petrecut toată viața în lux, după cum îmi imaginez, ar putea înțelege vreodată semnificația acestui cuvânt. Eu am crescut cu nimic, știați asta?

— De ce ar trebui să știu?

— Tatăl meu o bătea pe mama, iar amândoi au murit din cauza alcoolismului. Eu am fost plimbat de la o familie adoptivă la alta până când am împlinit șaptesprezece ani și nici nu cred că doriți să știți cum a fost sau ce se întâmpla în astfel de locuri. Aveți măcar vreo idee despre ce înseamnă cu adevărat frica?

Mi-a trebuit o doză uriașă de autocontrol ca să nu izbucnesc în râs.

— Dragul meu domn, i-am spus, încercând să-mi păstrez un ton ferm. Am avut parte să trăiesc atâtea momente de teamă indusă în moduri pe care vă este greu să vi le imaginați. Nici în cele mai negre coșmaruri, ori în cele mai realiste fantezii concepute de industria cinematografică, pe care le-ați putea combina laolaltă, nu ați putea măcar să vă apropiați de înțelegerea traumelor la care eu am fost martoră. Dacă am vreo idee despre ce înseamnă teama? Îmi pare rău să spun, dar am mai mult habar decât vor avea cei mai mulți oameni vreodată.

Acum, el s-a întors spre mine și m-a privit, probabil surprins de caracterul melodramatic al răspunsului meu. Imediat după aceea, am regretat tot ce am spus. Am mers prea departe, acum îmi dădeam seama, și nu am reușit decât să-l fac curios. Eram foarte în vârstă, desigur, iar teama că voi fi descoperită, aceea care mi-a bântuit tinerețea și anii de maturitate se diminuase de mult, dacă nu chiar dispăruse cu totul, dar totuși. Nu eram genul de persoană care

se expune unui asemenea risc. Se uită atent la brațul meu, dar purtam mâneci lungi.

— Știți ceva? m-a întrebat el. Sincer, eu vă cred. Spuneți-mi, doamnă Fernsby, ce anume ați văzut? Sau poate că ați făcut ceva? Puteți să-mi amintiți unde ați crescut?

I-am întors oarecum spatele și aș fi vrut să-l văd că pleacă și nu mă mai deranjează, ca să pot să mai citesc liniștită despre detectivii mei octogenari.

— Cu ce aș putea să vă ajut, domnule Darcy-Witt? l-am întrebat cu deferența pe care o puteam regăsi, iar el a dat din cap.

— Treaba e că știu despre prietenia care s-a înfiripat între dumneavoastră și soția mea de când ne-am mutat aici, a început el, dar eu l-am întrerupt.

— Nu s-a înfiripat nimic, am zis eu. Am făcut cunoștință, atâta tot, așa cum se întâmplă de obicei între vecini. Și am discutat de câteva ori, așa cum știți, dar nu m-aș hazarda să afirm că suntem prietene. Realitatea este că nu o cunosc aproape deloc pe soția dumneavoastră. Iar ea nu mă cunoaște nici atât.

— Eu am bănuiala că sunt foarte puține persoane care vă cunosc, mi-a spus el. Iar dumneavoastră sunteți precaută și foarte atentă la cărțile pe care le jucați, nu-i așa?

— Nu joc deloc cărți, domnule Darcy-Witt. Nu practic jocuri de noroc.

— Vă rog să-mi spuneți Alex. Domnule Darcy-Witt mi se pare prea lung și se pronunță greu. Cu toate că, evident, nu vă temeți sa pronunțați nume lungi.

— Sunteți un bărbat foarte necioplit, i-am spus eu după o pauză convenabilă.

— Nu, sunt doar direct, atât, mi-a zis el. Este o mare diferență Mă rog, orice fel de relație ați fi avut până acum cu Madelyn, aș prefera

să-i puneți punct chiar acum. Dacă vă vedeți cu ea în hol, mi se pare absolut rezonabil să vă salutați, doar că la atât va trebui să vă limitați. Fără întrebări despre sănătate. Fără sfaturi referitoare la ambițiile ei ridicole de a se întoarce la actorie…

— Dar de ce să nu o facă, dacă ea asta vrea? am întrebat eu. Trăim cumva într-o epocă medievală, în care soțul hotărăște ce poate sau ce nu poate să facă soția cu viața ei?

— Și nu va mai fi nevoie să intrați în casa noastră, a continuat el, ignorându-mi întrebarea, la fel cum eu i-am ignorat-o pe a lui. Am schimbat încuietorile, desigur, astfel încât orice chei ale fostului proprietar, pe care le-ați dosit ca o veveriță, nu vă vor mai fi de niciun folos.

— În primul rând că nu am „dosit ca o veveriță" nicio cheie, cum v-ați exprimat, am protestat eu. Cheia de rezervă a domnului Richardson a rămas în ghiveciul cu flori. Iar Heidi Hardgrave a descoperit-o, nu eu. Apropo, îi sunteți dator cu un mulțumesc. Dacă nu era ea, soția dumneavoastră ar fi murit.

— De asemenea, nu va mai fi nevoie să aveți nicio interacțiune cu fiul meu.

— Henry. Băiatul are un nume.

— Asta nu vă privește pe dumneavoastră. Madelyn și Henry sunt ai mei. Ea nu este un înlocuitor de fiică pentru dumneavoastră. Nici el nu este un înlocuitor de nepot.

— Domnule Darcy-Witt, și voi folosi aceeași formulă oficială, dacă nu vă deranjează, vă asigur că nu am nicio pretenție ca vreunul din ei să îndeplinească aceste roluri. Duc o viață liniștită și evit să comunic cu ceilalți. Așa am făcut dintotdeauna. Mai degrabă familia dumneavoastră și dramele voastre interminabile mi-au fost puse în cârcă, nu invers. Îmi este perfect indiferent dacă dumneavoastră și pasărea pe care o țineți în colivie preferați să vă faceți viața un

calvar, dar vă rog să nu mă implicați pe mine în niciun fel. Cât despre Henry, dacă băiatului îi face plăcere să mă viziteze, sau dacă găsește în apartamentul meu acel dram de pace după care tânjește în al lui, atunci eu nu voi mai…

Dintr-o mișcare fulgerătoare, a întins mâna și mi-a imobilizat încheietura mâinii stângi. A strâns, dar nu prea tare, ca să nu-mi lase vreo vânătaie, însă suficient cât să-mi provoace durere.

— Dați-mi drumul, am insistat eu, șocată de atac. Mă doare.

— Vorbiți prea mult, doamnă Fernsby, mi-a zis el în șoaptă, dar printre dinți și cu mult venin. Știți ce naiba nu suport? Femeile care nu tac dracului din gură. Iar dumneavoastră nu vreți să tăceți dracului din gură.

M-am holbat uluită la el. Simțeam lacrimile acumulându-se în ochi – o umilință rară; nu sunt o femeie emotivă – totuși, am constatat că nu doresc să-l mai provoc în vreun fel. Începusem să înțeleg ce simte Madelyn. Și Henry, Cât de ușor îi este unui bărbat dominator să insufle teama până și în cel mai rezistent suflet.

— Voiam doar să fiu sigur că ne-am înțeles, nimic mai mult, a continuat el. Îmi lăsați în pace familia, iar eu vă las în pace pe dumneavoastră.

— Dă-mi drumul! am repetat și mi-am smucit mâna, eliberându-mă. Eram hotărâtă să nu-i dau satisfacție că mă sperie și mă retrag. Eu am stat acolo de la bun început – citind liniștită, fără să deranjez pe nimeni –, iar tot acolo voi sta așezată când el va pleca.

Totuși, spre ușurarea mea, s-a ridicat și s-a uitat la mine parcă reproșându-mi că l-am dezamăgit, că nu i-am făcut pe plac.

— Și mai este ceva, am adăugat eu, deși eram necăjită să aud că vocea îmi tremură ușor. Nimeni nu vă aparține. Oamenii nu…

— Da, cu asta am terminat, m-a întrerupt el, pe un ton obosit și s-a frecat la ochi, apoi s-a îndepărtat de mine. Să țineți minte ce v-am

spus.

L-am urmărit cum se îndreaptă spre ușă, dar înainte să o deschidă, s-a întors spre mine și m-a privit.

— Fernsby, a zis el. Este un nume neobișnuit, nu-i așa?

— Este numele soțului meu.

— Iar al dumneavoastră? m-a întrebat el. Numele de fată? Care a fost?

Nu am spus nimic, însă simțeam cum îmi năvălește tot sângele în obraji. El intuia că nu vreau să-i răspund. Nu că aș fi știut ce să-i răspund. Putea fi numele meu real, cel cu care m-am născut și pe care l-am folosit la Berlin și în locul celălalt. Apoi era numele Guéymard, cel pe care l-am folosit la Paris și la Sydney; era Wilson, numele folosit când am ajuns prima dată la Londra, pentru că nu doream să. sune prea franțuzesc, iar Edgar m-a cunoscut cu numele acesta. Au existat și altele? Nu prea îmi mai aduceam aminte. Viața mea era atât de împânzită cu identități abandonate, încât, în acest moment, era aproape imposibil să-mi amintesc cine sunt cu adevărat.

— Lăsați, a spus el și s-a întors să plece. Sunt sigur că voi putea să vă dau de urmă. Îmi păreți o femeie interesantă, doamnă Fernsby. Cineva care nu este absolut sincer cu lumea. Ca producător de film, ca povestitor, asta mă face și mai curios.

Capitolul 2

Prima persoană cu care am schimbat câteva cuvinte, când am sosit la Londra, a fost regina.

Era cu puțin timp înainte de Crăciun, iar eu eram în Anglia de aproape o săptămână. După ce am sosit cu vaporul la Southampton, am ales să petrec acolo câteva zile, ca să mă readaptez la viața pe uscat. Eram într-o dispoziție cu totul diferită de cea pe care am avut-o când am plecat în Australia, cu câteva luni în urmă, în același an. Voiajul de plecare fusese încărcat de optimismul caracteristic începerii unei vieți noi. Faptul că mă întorceam în Europa tot cu vaporul, la nici opt luni distanță, îmi dovedea că așa ceva era imposibil. Câțiva tineri, băieți și fete, au încercat să lege prietenii cu mine pe toată durata traversării, însă le-am respins ofertele tuturor, întrucât nu voiam să mă apropii de cineva, așa cum am făcut cu Cait Softly. Acum, am preferat să rămân singură.

Am sosit în gara centrală din Londra cu trenul, pe 23 decembrie, și, cum îmi căram eu valiza prin aglomerație, am observat o mulțime de oameni care se adunau într-o parte și un grup de polițiști care-i supravegheau îndeaproape. Nu eram deloc dornică să ies deocamdată afară și să pășesc prin ploaia de după-amiază, așa că m-am îndreptat spre locul respectiv, ca să mă lămuresc pentru ce era atâta agitație și, spre uimirea mea, am văzut-o pe regină mergând pe peron, însoțită de ducele de Edinburgh, de doi bărbați în uniformă și de două doamne de onoare. Era în mijlocul unei conversații cu unii dintre bărbați, dar, când a trecut pe lângă mine, am fost atât de surprinsă de întâlnirea neașteptată, încât am felicitat-o, iar ea a întors capul, mi-a zâmbit și mi-a urat Crăciun fericit. Era extrem de frumoasă, avea o piele perfectă și o ținută impecabilă, în concordanță cu rolul deținut, dar părea și puțin stânjenită de absurditatea lui. La

fel ca majoritatea londonezilor printre care consider că mă număr și eu acum, am mai văzut-o de peste zece ori în anii care au urmat, trecând într-o mașină din convoiul oficial, când întâmplător mă aflam pe stradă, însă amintirea aceasta mi-a rămas cel mai adânc întipărită în memorie.

Sigur că eu și Elisabeta aveam ceva în comun. În timp ce mă îndreptam spre un hotel ieftin spre seară, mă întrebam cum ar fi reacționat dacă mi-ar fi cunoscut identitatea. Adevărat, niciunul din tații noștri nu fusese ucis în luptă, dar războiul îi distrusese, efectiv, pe amândoi. Știam că nu pot compara moartei tatălui meu cu cea a tatălui ei, însă, chiar și așa, amândouă eram fiicele lăsate în urmă, una să conducă un Commonwealth al națiunilor și o familie rebelă, iar cealaltă să se descurce doar cu câteva lire pe numele ei și nicio rudă rămasă în viață.

În primele luni, m-am luptat să mă adaptez la vremea din Anglia. Nu m-am născut într-un climat deosebit de cald, însă orașul Sydney mă făcuse să simt atracția pentru strălucirea soarelui, iar aici fiecare zi mi se părea rece, umedă și tristă. După ce, timp de câteva zile, am stat în hoteluri ieftine, am reușit să găsesc o cameră cu chirie într-o clădire de lângă Portobello Road. Proprietăreasa domnea peste chiriașii ei din apartamentul propriu, aflat la parter, iar deasupra locuiau cinci fete în cinci dormitoare amplasate pe trei etaje, cu o singură baie pe care o împărțeam toate. În fiecare seară, la ora șapte, eram servite cu o mâncare fără gust, care, dacă nu eram acasă, să o primim, era dată la câini. Detestam locul acea, dar nu-mi permiteam ceva mai bun. Celelalte fete mă considerau retrasă, iar eu preferam să nu discut cu prea multă lume.

Trecuse deja destul timp ca să pot trage concluzia în legătură cu Cynthia Kozel și anume că a hotărât să nu dea curs informației pe care i-am furnizat-o, întrucât la ușa mea nu apăruse niciun polițist,

care să-mi pună întrebări, și nici reporteri de la ziar, care să mă oprească pe stradă și să-mi solicite interviuri. Începusem să mă relaxez și încercam să mă conving că am făcut ceea ce trebuia, când viața privată mi-a fost expusă, însă nu puteam să fiu condamnată pentru această situație. Desigur, nu eram chiar atât de naivă încât să mă las pradă acestei lamentabile autoamăgiri, astfel că sentimentul vinovăției continua să fiarbă înăbușit în mine, în așteptarea momentului când ar fi putut ieși la suprafață și ar fi provocat pagube iremediabile.

Folosindu-mă de scurta mea experiență în magazinul de haine al doamnei Brilliant, am fost și norocoasă să găsesc de lucru la celebrul lanț comercial Harrods, unde curând l-am impresionat pe superiorul meu atât de mult, încât am fost recomandată conducerii. Am urmat la seral un curs de salarizare și, spre încântarea mea, am fost promovată să lucrez într-un birou, alături de alte două fete, cu care organizam plata săptămânală a personalului, făceam calcule pentru zilele libere, concedii și diferite alte aspecte, care acum sunt incluse în departamentul de Resurse Umane. Îmi plăcea această activitate foarte mult, eleganța cifrelor, necesitatea calculării bilanțului contabil, autoritatea relativă pe care o aveam, dar și sentimentul responsabilității care venea odată cu ea.

Desigur, au fost și momente dificile. Aveam o șefa directă, miss Aaronson, o femeie liniștită, eficientă, pe care am plăcut-o imediat și care mă trata cu multă bunăvoință și își păstra calmul în timp ce eu mă adaptam la rutina specifică vieții de birou. Pe măsură ce primăvara se instala și vremea se încălzea, am văzut-o că se îmbracă în bluze mai subțiri, cu mâneci scurte, iar într-o după-amiază, când stătea lângă mine și-mi explica greșeala pe care o făcusem la calcularea salariului unui angajat, ea a întins mâna în fața mea, iar eu am remarcat o serie de cifre tatuate pe antebrațul ei și imediat m-am

retras pe scaunul meu, înspăimântată. Asemenea momente, care apăreau în mod neașteptat, aveau puterea să-mi provoace o suferință îngrozitoare. Aveam senzația că aceste persoane erau trimise de Dumnezeu ca să-mi aducă aminte că pot să am parte de pace și fericire în viața de zi cu zi, însă nu trebuie să uit rolul pe care l-am jucat în acea oroare, întrucât vinovăția mea era întipărită în sufletul meu la fel de profund pe cât erau și numerele acelea pe brațul domnișoarei Aaronson.

— Nu trebuie să-ți fie teamă, draga mea, mi-a spus ea, când a văzut cât de palidă mă făcusem la față. Pur și simplu, refuz să mi le ascund. Este important ca oamenii să vadă aceste numere și să țină minte.

— Și familia dumitale? am întrebat-o eu, deși simțeam cum mi se opreau în gât cuvintele.

— Au pierit toți, mi-a zis ea, și, în acele momente, pe chipul ei se putea citi un amestec de tristețe și resemnare. Părinții mei, bunicii, doi frați și o soră. Am rămas doar eu. Dar hai să revenim la pachetul salarial. Nu-l putem lăsa pe bietul om lipsit de plata care i se cuvine legal.

Nu mă puteam gândi la niciun răspuns, dar când am ajuns seara acasă, am plâns cu atâta durere cum nu mai simțisem de când am sosit în Anglia. Deși mă simțeam incapabilă să-mi fac vreun rău, în nopți ca aceasta adormeam rugându-mă să nu mă mai trezesc a doua zi dimineața.

Cu toate acestea, exact în timp ce am lucrat la Harrods, i-am cunoscut pe David și pe Edgar, iar cu acesta din urmă am vorbit prima dată când, într-o după-amiază, m-a oprit pe etajul cu magazine, tocmai când treceam prin departamentul de costume de seară pentru domni, căutându-l pe un vânzător care nu mi-a spus că fusese plătit cu o liră în plus, săptămâna precedentă. Pe când mă tot

uitam după tânărul mincinos, s-a apropiat de mine un bărbat într-un costum bleumarin, care ridicase mâna în aer ca și când aș fi fost un omnibus în trecere.

— Mă scuzați, domnișoară, mi-a zis el. Lucrați aici?

— Da, am recunoscut eu. Dar nu lucrez în magazin, din păcate. Imediat voi chema un vânzător să vă ajute.

— De fapt, nu vreau să cumpăr, mi-a spus el. Îl caut pe un prieten al meu. Poate îl cunoașteți? David Rotheram. Trebuia să luăm cina împreună. Presupun că nu l-ați văzut pe nicăieri, nu?

Am clătinat din cap. Îl cunoșteam pe David, care era asistentul directorului de pe etajul acesta și urcase cu o viteză uluitoare pe scara ierarhică a departamentului, doar că până atunci nu avusesem ocazia să ne vorbim. Toate fetele din birou erau înnebunite după el, fiindcă semăna leit cu Danny Kaye, însă deși el s-a uitat în direcția mea o dată sau de două ori și mi-a zâmbit cuceritor, eu am fost prea timidă ca să-i întorc zâmbetul, așadar, niciunul din noi nu a găsit vreun motiv pentru a iniția relații sociale.

— De obicei, domnul Rotheram stă la pândă pe aici, pe undeva, am spus eu și m-am uitat după el prin tot raionul, însă am regretat imediat verbul ales. Edgar a început să râdă.

— Stă la pândă, a spus el. După cum v-ați exprimat, lăsați să se creadă că este un bărbat cu intenții rele.

— Nu, nu asta am vrut să spun, am replicat eu, roșind inevitabil Eu… Îmi cer scuze. Vă rog să nu-i spuneți că m-am exprimat așa. S-ar putea să interpreteze greșit.

— Buzele-mi sunt pecetluite, a spus el și a făcut un semn discret peste buze, iar eu am zâmbit. Cu toate că nu ieșea în evidență prin frumusețe, avea o față blândă și ochi calzi, iar mustața lui subțire îi dădea aerul unui bărbat care cunoaște *la joie de vivre.* I se vedea o cicatrice lungă, sub urechea stângă, și eu mă întrebam dacă nu

cumva s-a ales cu ea în război, dar am alungat gândul, fiindcă părea să fie doar cu unu sau doi ani mai mare decât mine, așa că în mijlocul ostilităților nu ar fi putut să aibă mai mult de paisprezece ani. Oh, iată-l că vine, a spus Edgar după câteva momente, când l-a văzut pe prietenul lui că se apropie de el. Eu m-am întors și l-am văzut pe David.

— Edgar, a zis el zâmbind deschis. Îmi cer scuze că te-am făcut să aștepți.

— Nu face absolut nimic. Colega ta, domnișoara…?

— Wilson, am spus eu.

— Miss Wilson mi-a ținut companie.

— Atunci ești un bărbat norocos, a comentat David, zâmbindu-mi acum. Pentru că mie miss Wilson nu-mi ține niciodată companie. De fapt, am impresia că face tot posibilul să mă evite.

— Nu-i adevărat, nu fac asta, am protestat eu și m-am întrebat de ce s-a putut gândi la așa ceva, ba, mai mult, să o și exprime.

— Mă rog, noi nu am prea vorbit deloc, nu-i așa?

— Nu am avut ocazia, pur și simplu.

— Să vă las singuri? a întrebat Edgar. Puteți să rezolvați neînțelegerea dintre voi.

— Nu este nevoie, am spus eu.

— Oricum, ce te aduce aici, miss Wilson? m-a întrebat David. De obicei nu te amesteci cu plebea.

— Caut un bărbat, am zis eu.

— Miss Wilson!

— Pe unul dintre vânzători, am vrut să spun. Pe domnul Deveney.

— Și vei sta de vorbă cu țâncul acela, dar cu mine nu?

Mă uitam lung la el și nu știam ce să spun. Nu eram destul de pricepută la replici, așa că nu puteam să țin pasul cu el.

— Are nevoie de o săpunealã, am spus, în cele din urmă. Domnul Deveney, adică. Iar eu sunt aici exact pentru asta.

— Dar ce a făcut?

— Aș prefera să nu spun.

El a dat din cap și nu a insistat pe acest subiect, ci a făcut semn spre celălalt capăt al magazinului. I-am mulțumit, mi-am luat la revedere de la Edgar și am pornit în direcția indicată, doar că nu am ajuns prea departe, că David m-a prins din urmă și m-a luat ușor de braț.

— Îmi pare foarte rău, miss Wilson, și-a cerut el scuze. Probabil mai devreme ți s-a părut că am fost cam nepoliticos. Voiam doar să glumesc, dar se pare că mi-a ieșit cam aiurea.

— Nu știu de ce ai sugerat că eu te evit, asta era problema, i-am spus eu. Niciodată nu am făcut asta.

— Nu, sigur că nu, a replicat el. Adevărul este că eu te-am evitat.

— De ce? am întrebat eu mirată.

— Ca nu cumva să spun vreo prostie. Nu voiam să mă pun într-o situație penibilă și să-ți dau impresia că sunt un idiot. Iar acum se pare că am făcut exact asta, fără să vreau.

Simțeam cum mi se aprind obrajii. Oare flirta cu mine? Trecuse atâta timp de când cineva nu mă mai abordase, încât nu puteam fi sigură că aș recunoaște semnalele.

— Dar este în regulă, am spus eu, dorindu-mi în același timp să plec, dar și să rămân.

— Așadar, nu mă consideri un idiot?

— Nu te consider nicicum.

— Atunci, dacă te-aș invita să bem împreună un gin tonic într-o zi, ai veni?

— Ce te face să crezi că beau gin tonic? am întrebat eu

— Majoritatea fetelor asta beau.

— Eu nu sunt ca majoritatea fetelor.

— Atunci, foarte bine, ce bei?

— Bere, am zis eu. Asta era adevărat. Eram nemțoaică, la urma urmei.

El părea cam nedumerit. Vedeam că era ceva în el care considera preferința mea cam nepotrivită pentru o doamnă, dar nu mă deranja. Trebuia să mă ia așa cum sunt, ori deloc.

— Atunci, dacă ar fi să te invit la o bere, într-o zi, crezi că ai veni?

S-a uitat spre Edgar, apoi m-a privit din nou.

— Știi, dacă nu te invit acum, atunci sunt foarte sigur că prietenul meu o va face, iar el este de zece ori mai bărbat ca mine, așa că risc să pierd ocazia.

Am privit și eu spre Edgar, apoi m-am uitat la David. Doi bărbați interesați de mine. Asta era o adevărată schimbare în bine.

— Joi seara, am spus eu. La ora șase poți veni să mă iei de la salarizare și mergem într-un local liniștit.

Pe urmă, nerăbdătoare să nu cumva să pierd avantajul pe care l-am obținut în conversație, m-am îndreptat direct spre biroul meu, unde m-am așezat și am început să chicotesc, extrem de mulțumită de mine. Câteva ore mai târziu, când eram deja culcată în pat, mi-am dat seama că uitasem să-l contactez pe necinstitul domn Deveney, însă acum nu-mi păsa, ba chiar am decis că putea să păstreze lira primită. Era posibil să-mi fi făcut cel mai grozav serviciu, așadar, merita toți banii.

Capitolul 3

A fost alegerea mea să nu-mi formez un cerc de prieteni niciodată în viață, însă acum simțeam lipsa acestora, fiindcă aveam nevoie de cineva de încredere, care să mă asculte. Conversația care avusese loc în grădină între mine și Alex Darcy-Witt m-a speriat destul și m-a tulburat, iar acum aveam nevoie disperată să vorbesc despre ea cu cineva. Au existat vremuri, poate, când aș fi bătut la ușa lui Heidi, ca să discut cu ea, însă zilele acelea trecuseră de mult.

Stăteam în sufrageria mea și scormoneam prin lista de contacte de pe mobil, cu regretul că nu era mai bogată. Am trecut cu degetul peste numărul lui Caden, dar am decis să nu-l sun, de teamă că ar vedea un conflict cu vecinii ca pe o scuză suplimentară ca să mă convingă să vând și să mă mut la un centru pentru pensionari. Îmi rămăsese o singură alegere: Eleanor.

Spre surprinderea mea, a ajuns la mine la apartament în mai puțin de două ore și mi-a explicat că și-a reprogramat consultațiile de dimineață, pentru că, în mod evident, eu eram pe primul loc. A venit cu un taxi, detaliu care mi s-a părut ușor extravagant și a adus cu ea două cafele și două brioșe la pachet.

— Nu trebuia să te deranjezi, am spus eu și le-am așezat pe două farfurioare, însă m-am bucurat că le-a adus.

— Oh, dar meritățm și noi să ne răsfățăm din când în când, doamnă F, a spus ea și s-a așezat pe fotoliul lui Edgar. Am zâmbit – nu mă puteam abține – pentru că, sincer, începusem să țin la ea. Așadar, ce s-a întâmplat? Păreați supărată la telefon.

— Da, am zis eu. Adevărul e că am nevoie de un sfat. Sunt îngrijorată într-o privință, dar am îndoieli că implicarea mea ar putea provoca dificultăți inutile atât altora, cât și mie.

— De acord, a spus ea, iar mai departe am remarcat cum instruirea ei medicală își spune cuvântul, când a adăugat: Spuneți-mi cum pot să vă ajut.

— Este destul de clar că prefer să păstrăm între noi două această chestiune.

— Se înțelege de la sine.

— Nici chiar Caden nu trebuie să afle.

— Am priceput.

— Este vorba de vecinii mei, i-am spus eu. O familie care s-a mutat de curând sub apartamentul meu.

— Sunt gălăgioși?

— Nu, nici vorbă de așa ceva, am zis și am clătinat din cap. Bărbatul este problema. Tatăl. Cred că este o persoană violentă. Cu soția și cu fiul lui, adică.

Am văzut-o că s-a relaxat în fotoliu și a expirat prelung pe nas. Pe chipul ei se putea citi că nu este deloc lipsită de asemenea experiențe, iar eu m-am calmat instantaneu, felicitându-mă pentru că am ales persoana cea mai potrivită, căreia să-i acord încredere.

— Spuneți-mi totul, a început ea.

Eu am făcut întocmai așa. I-am relatat absolut toate evenimentele la care am fost martoră, redând toate detaliile pe care mi le-am amintit, iar ea a avut meritul să mă asculte liniștită, cât am vorbit, fără să mă întrerupă nici măcar o dată și fără să-mi pună nicio întrebare, lucruri pe care le-am apreciat deplin.

— Este ceva în neregulă cu acest bărbat, am conchis eu. Iar azi dimineață s-a mai întâmplat ceva.

— Continuați, vă rog, a zis ea în timp ce sorbea din cafea.

— Am coborât ca să-mi verific cutia poștală, i-am zis. Poate că ai văzut, cum intri, sunt cinci cutii poștale pe peretele din dreapta. Câte una pentru fiecare apartament. Eu nu prea mai primesc scrisori în

ultima vreme, însă îmi place să verific în fiecare dimineață, pentru orice eventualitate. Nu am tras cu urechea, crede-mă pe cuvânt, deși știu că sună ca și când aș fi o bătrână băgăcioasă care se amestecă în toate, dar cutiile poștale sunt foarte aproape de ușa apartamentului în care locuiește familia Darcy-Witt, așa încât este, practic, imposibil să nu auzi dacă înăuntru se produc evenimente zgomotoase.

— Și avea loc vreun eveniment? m-a întrebat ea.

— Da.

— O ceartă.

— Alex țipa la băiat, i-am spus eu. Îi spunea niște lucruri îngrozitoare.

— Cum ar fi?

Am roșit. Îmi era greu până și să-mi amintesc.

— Spuneți totuși, m-a îndemnat Eleanor cu calm în glas. Voi înțelege mai bine dacă știu.

— Țipa la el că, dacă mai udă dracu' patul încă o dată, o să-l arunce dracu' pe fereastră, am redat eu, cu ochii lipiți de covor în timp ce vorbeam. Îmi displăcea total să scot pe gură asemenea cuvinte, dar era important, mi-am zis, să-i ofer Eleanorei o imagine completă a furiei bărbatului. I-a mai spus băiatului că are nouă ani, nu mai este dracu' un copil și că el nu este obligat să dea cu nasul de putoarea dracu' de pișat când intră la el, să-l trezească dracu' în fiecare dimineață. L-am auzit pe băiețel plângând, apoi s-a auzit un sunet oribil, urmat de un urlet, apoi totul s-a cufundat în tăcere.

— Ce fel de sunet? a întrebat Eleanor.

M-am uitat împrejurul meu. Nu puteam să-i explic decât într-un singur fel. M-am ridicat, m-am îndreptat spre o măsuță din colț și am lovit puternic cu palma pe centrul tăbliei de lemn, gest care pe ca ea a făcut-o să tresară, apoi m-am așezat din nou pe fotoliu.

— L-a lovit? a întrebat ea.

— Precis că asta a făcut. Eram prea înspăimântată ca să mai rămân în hol și m-am temut că va ieși și mă va găsi acolo, dar nici nu voiam să las lucrurile așa cum erau. Am urcat la mine, m-am încălțat, mi-am luat haina pe mine și am ieșit din clădire, apoi m-am plimbat puțin pe stradă, către stația de autobuz, aceea unde Madelyn și Henry se opresc în fiecare dimineață când pleacă la școală. A trebuit să aștept acolo cam douăzeci de minute, iar, în cele din urma, l-am văzut – pe băiat, adică – singur, venind spre mine cu capul plecat în pământ. Când a ajuns în dreptul meu, i-am spus pe nume, el a ridicat privirea tresărind și părea, pur și simplu, îngrozit. Se vedea că a plâns, faptul era cât se poate de evident. Iar la fel de evident pe obrazul lui era un semn mare, roșu. Îți era groază să-l privești.

— Nemernicul, a zis Eleanor, iar acum strângea pumnii de revoltă. Și ați vorbit cu el? Cu Henry, vreau să zic?

— L-am întrebat dacă se simte bine, iar el a dat din cap o dată, dar nu a spus nimic. Era clar că nu vrea să vorbească. Aș fi insistat, doar că a sosit autobuzul chiar în momentul acela, iar el a sărit și s-a dus pe ultimele locuri din spate, în timp ce eu am rămas în stradă, privind capul micuțului. Când autobuzul s-a pus în mișcare, copilul s-a întors și s-a uitat la mine cu… Cu…

Nu m-am putut abține. Am început să plâng. Eleanor a venit imediat la mine și s-a așezat pe brațul fotoliului și m-a cuprins de umeri. Atât de bine m-am simțit când m-a îmbrățișat! Nu cred că am mai simțit brațele cuiva strângându-mă de când a murit Edgar,

— Este în regulă, a șoptit ea. Este bine că mi-ați spus.

— Nu știu ce să fac, i-am zis și mi-am scos batista din buzunar, ca să mă șterg la ochi. Sunt convinsă că-i maltratează pe amândoi, dar mi-e teamă să spun cuiva. Știi, are o fire foarte agresivă, amenințătoare. Nu vei spune nimănui, așa este?

— Nu, dacă nu vreți să spun, a zis ea. Doar că știu și eu câte ceva despre acest subiect. Am o prietenă al cărei soț se descurca bine cu pumnii și ea a avut nevoie de câțiva ani ca să-și adune curajul să-l părăsească.

— Dar a reușit? am întrebat eu cu optimism, gândindu-mă că și Madelyn ar putea să facă același lucru și l-ar lua cu ea și pe Henry. L-a părăsit, până la urmă?

— Da, a răspuns ea.

— Ei, asta tot e ceva, după părerea mea.

— Doar că el a venit după ea și a lăsat-o într-un scaun cu rotile.

Am tresărit în fotoliu. Ideea unei violențe de asemenea natură mă înspăimântă, mă îngrozește, de fapt. Mă duce cumva înapoi în timp.

— Promite-mi că nu vei spune nimănui, am rugat-o eu.

— Dacă nu vreți să spun, atunci nu o voi face, a zis ea. Doar că nu putem să-l lăsăm să le facă rău în continuare. Trebuie să facem ceva.

— Știu, dar trebuie să mă gândesc foarte bine. Până voi decide cum e cel mai bine să abordez situația, nu vreau să risc și să-l provoc în vreun fel. Eleanor, pot avea încredere în tine, nu-i așa?

— Sigur că puteți, mi-a spus ea. Aveți cuvântul meu.

— Ceea ce ți-am spus atunci, am început eu, mai pe departe. În ziua când am fost la Fortnum & Mason. Referitor la motivul spitalizării mele timp de un an, când Caden era copil. Sper că nu i-ai spus, nu?

— Nu, a zis ea. V-am promis că nu-i voi spune, iar eu nu-mi încalc promisiunile.

— Îți mulțumesc, draga mea. Știam că pot avea încredere în tine. Adevărul este că nu-mi place deloc să răscolesc trecutul. Acolo nu se găsește decât chin și suferință.

Capitolul 4

M-am îndrăgostit de David din cu totul alte motive decât mă amorezasem de Kurt, care a reprezentat inițierea mea în dorința trupească, sau de Émile, care mi-a oferit posibilitatea să evadez din existența mea claustrofobică alături de mama.

David însă nu avea nimic în comun cu niciunul din ei. În vreme ce ei au fost deopotrivă foarte serioși, el era, spre încântarea mea, extrem de vesel, iar până atunci nu cunoscusem pe nimeni ca el. Nu-i plăcea să stea și să discute despre politică sau istorie, ci trăia prezentul, refuzând să vorbească despre trecut sau despre viitor, Mergeam la teatru împreună, la concerte, la spectacole de comedie. L-am văzut pe Eddie Fisher jucând la London Palladium și de ziua mea am fost să-l ascultăm pe Jo Stafford, care cânta la Royal Albert Hall. Cu toate că lucram amândoi pentru Harrods, niciodată nu comentam despre slujbele noastre în afara locului de muncă, fiindcă pe el îl plictiseau bârfele, dar și viețile private ale colegilor noștri Avea un apartament micuț, dar confortabil la ultimul etaj al unei case din Clapham, iar când ne întorceam noaptea de la întâlnirile noastre, întotdeauna mă ducea acolo, în dormitorul lui. Nu avea rețineri când venea vorba de sex și nu era nici timid, nici nerăbdător, așa cum erau ceilalți bărbați tineri, însă îmbrățișa cu entuziasm partea fizică a vieții. Cum eu nu aveam aproape deloc experiență în respectivul domeniu, nu prea știam ce să aștept de la o relație sexuală, însă foarte curând am început să doresc cu ardoare atingerea lui. Chiar și în naivitatea mea, îmi era clar că acesta este un tânăr care știe exact ce face.

— Câte iubite ai avut înainte de mine? l-am întrebat eu într-o noapte, după o partidă de sex extrem de entuziasmant. El stătea pe

pat, cu spatele sprijinit de pernă și fuma o țigară, iar eu stăteam întinsă lângă el.

— Chiar vrei să știi asta? m-a întrebat, zâmbitor, apoi și-a lăsat capul pe spate și a scos pe gură cercuri de fum perfect rotunde.

— Dacă vrei să-mi spui.

— Depinde dacă te referi la prietene propriu-zise sau doar amante.

— Există vreo diferență?

— Sigur că da. Există doar trei fete pe care le consider oficial foste prietene. În afară de ele… se gândi el câteva secunde. Nu știu, poate că au mai fost încă zece fete cu care m-am culcat.

Poate că alte fete s-ar fi simțit frustrate de sinceritatea lui, însă pe mine nu mă deranja câtuși de puțin. Din contră, îmi convenea faptul că avea experiență, iar asta nu doar fiindcă însemna că știe cum să mă satisfacă, ci și fiindcă, în compania lui, în sfârșit, mă simțeam și eu ca un adult. Era un bărbat versat în comparație cu majoritatea celor cu care îmi petreceam eu timpul, adică tinerii nervoși care lucrau în depozitul magazinului, sau responsabilii de etaj aroganți, care se împăunau în fața clienților, în timp ce le înjoseau pe fetele care lucrau în subordinea lor, sau băieții mamei timizi, care stăpâneau birourile și se simțeau mai în largul lor în fața mașinii de calcul decât alături de un trup dezbrăcat.

— Dar tu? m-a întrebat el și s-a întors pe-o parte, sprijinit într-un cot, cu fața la mine, ca să mă poată privi în ochi. Câți bărbați au fost?

— Unul singur, i-am spus eu. Și era doar un copil.

— Nu cred că vorbești serios?

— Ba da.

— Dar de ce doar atât? Precis că ai mai avut oferte.

Nu părea nici încântat de lipsa mea de experiență, dar nici scandalizat că nu am așa ceva. Mai degrabă părea intrigat de

inocența mea, ba chiar mă compătimea pentru asta.

— Eu nu am fost educată așa, i-am spus sincer, iar el a clătinat din cap, de parcă nu aprecia asta.

— Toate spun așa, a zis el. Și este așa o risipă de timp. Poți să te culci cu orice adult care consimte și te dorește, eu așa cred. Viața este prea scurtă ca să jucăm jocuri. Dacă am învățat ceva din ultimii cincisprezece ani, asta trebuie să fie.

Când mergeam seara prin localuri, Edgar, cel mai bun prieten al lui, ne însoțea inevitabil, iar pe mine nu mă deranja, ba chiar îmi făcea plăcere compania lui, la fel cum îmi plăcea să ies cu David, iar cei doi erau foarte apropiați. Într-adevăr, am bănuit că, dacă aș fi încercat să mă amestec în prietenia lor, sau să-i despart, atunci eu aș fi fost cea care pierde, și nu ei.

Mă întrebam adesea de ce nu are și Edgar o prietena, așa că am aruncat câteva întrebări discrete într-o seară, când eram la barul Guinea, din cartierul Mayfair.

— A existat o prietenă, cu câtva timp în urmă, mi-a spus David. Numele ei era Millicent, sau Wilhelmina, sau ceva la fel de hidos. Edgar, cum o chema pe fata aceea? Cea după care erai înnebunit?

— Agatha, a zis Edgar, care aștepta să mai comande ceva de băut la bar, iar eu nu m-am putut abține și am început să râd, pentru că pe David nu-l deranja să pună o întrebare atât de personală, urlând peste capetele clienților din local, dar nici Edgar nu a protestat, ci i-a răspuns; apoi râdeam și de diferența clară între numele bietei fete și cele pe care memoria iubitului meu le-a încurcat.

— Agatha, așa este, a spus el când Edgar a revenit cu cele trei băuturi, pe care ni le-a pus în față: halbe cu bere pentru băieți și un pahar cu bere pentru mine, cu toate că și eu comandasem o halbă, dar barmanul m-a refuzat, amenințând că ne dă afară pe toți trei dacă mai insistam. Îți imaginezi cum este să strigi numele Agatha în

momentele de pasiune? a continuat David. Ar distruge momentul, nu crezi?

Chiar și Edgar râdea.

— Adevărul este că nu am apucat să ajungem atât de departe, a recunoscut el. Agatha nu credea în sexul înainte de căsătorie.

Forțându-mă să par măcar la fel de umblată prin lume ca ei doi, am decis să intervin cu un compliment.

— Nici nu știu cum a reușit să-și țină mâinile departe de tine, i-am spus lui Edgar, care părea flatat de remarcă și râdea spre mine.

— Hei, tu! a strigat David, râzând.

— Păi, la cât de drăguț este, nu crezi?

— Absolut. Eu așa aș fi făcut, dacă aveam înclinații bizare, a spus David.

Remarca lui chiar m-a șocat, însă nu am spus nimic.

— Biata Agatha, a zis David. Nu era suficient de bună pentru tine, oricum. Tu ai nevoie de cineva cu mai mult nerv în ea.

— Îți place de cineva în momentul de față? l-am întrebat eu, iar, spre surprinderea mea, el a roșit.

— Cam așa ceva, a recunoscut el.

— Nu mi-ai spus și mie! a sărit David.

— Atunci de ce nu o inviți și pe ea în oraș?

— Are un iubit. Așa se întâmplă întotdeauna cu cele mai bune.

— Păi, ia-o de sub nasul lui, l-a sfătuit David. Bagă-te peste ei și arată-i ce simți.

— Nu, a zis el, clătinând din cap. Nu aș putea să fac așa ceva. Oricum, precis nu s-ar uita la mine.

Am schimbat subiectul pe moment, iar de-abia când David s-a dus la toaletă, l-am redeschis.

— Am putea să mergem undeva toți patru, dacă ai și tu pe cineva, i-am spus eu. Ar fi frumos, nu crezi?

— Am încercat asta cu David, când mă vedeam cu Agatha, a zis el. Nu a mers bine deloc.

— De ce nu? am întrebat eu.

— Ei nu i-a plăcut de el. De fapt, nu putea să-l sufere, a completat el.

Nu l-am crezut. Mi se părea greu de crezut că există cineva care să nu reacționeze pozitiv la farmecul lui David. Era atrăgător, monden și mereu pus pe glume.

— Probabil că era nebună, am zis eu.

— Oh, povestea este mai veche, a zis el. Întâlnești fete ca ea peste tot. Și bărbați. Ei nu prea vorbesc despre asta, dar știi sigur ce gândesc.

— Ce gândesc despre ce?

— Bine, ei nu prea… știi tu. Părea oarecum stânjenit.

— Ei nu ce? am întrebat, complet nedumerită. Nu înțelegeam unde vrea să ajungă.

— Unora nu le plac oamenii ca el.

— Oamenii ca el?

Atunci, el s-a aplecat peste masă și a vorbit foarte încet.

— Unora nu le plac evreii, mi-a explicat el. Astfel de situații s-au tot văzut, cred. Există asemenea prejudecăți. Știi cum stau lucrurile. Bigoți sunt peste tot. Iar războiul nu a ajutat cu nimic. Ba, din contră, se pare că a înrăutățit situația. Când citești despre ce s-a petrecut după aceea, în lagărele de concentrare și restul, toate i-au făcut pe oameni să se îndoiască. Faptul că acum la știri numai despre asta se vorbește. Atâția oameni caută răspunsuri. Unii spun că așa ceva nici nu s-a întâmplat cu adevărat, desigur, că totul a fost pus în scenă, dar eu nu cred să fie așa, nu? Am văzut fotografii. Am citit niște cărți. De fapt, vor difuza un documentat la Empire, săptămâna viitoare. Te interesează istoria? Pe mine mă interesează. Știi, este

domeniul meu de activitate. Într-o zi mi-ar plăcea să țin cursuri la universitate. Dumnezeule, cum am monopolizat conversația, așa este? Tu nu ai scos un cuvânt. Te simți bine, Gretel? Dacă nu te superi pe mine că-ți spun, arăți puțin cam palidă la față. Nu este de la bere, nu-i așa? Aș putea să comand ceva mai ușor pentru tine, dacă dorești.

Am clătinat din cap. Nu era de la bere. În viața mea nu am înțeles semnificația expresiei „mi-a înghețat sângele în vene" până în momentul de față, când mi se părea că exact asta mi se întâmpla. Îmi simțeam tot corpul înghețat, iar firele de păr de pe brațe și de la ceafă mi se ridicaseră, ba chiar m-am temut că voi vomita. Desigur, David era evreu.

Dacă nu aș fi fost cu desăvârșire proastă și necunoscătoare într-ale lumii, mi-aș fi dat seama de asta de la început, de când i-am aflat numele. Doar că nu mi-a trecut prin minte așa ceva. Eram concentrată doar pe forța de atracție pe care o exercita asupra mea, dar și de plăcerile pe care mi le oferea în pat.

— David, a zis Edgar când acesta a revenit și s-a așezat, cu încă trei pahare de băutură. Tocmai îi spuneam lui Gretel despre documentarul care va fi difuzat la Empire săptămâna viitoare. Ar trebui să mergem, nu crezi?

— Oh, da, mi-aș dori să mergem, a zis el. Eu nu sunt pasionat de istorie cum este Edgar, desigur, a adăugat el și mi s-a adresat direct. Mi se pare interesant de vizionat. Să vedem cum arătau nenorociții de naziști în viața lor reală.

— Scuză-mă, David, a spus Edgar. Sper că nu am…

— Este în regulă, a zis el și s-a întors acum zâmbitor spre prietenul lui. Știi doar că nu am apucat să-i spun lui Gretel despre acea parte a vieții mele, nimic mai mult.

— Ce parte a vieții tale? l-am întrebat eu.

— Lăsăm pe altădată, a zis el. În seara asta e vorba doar despre distracție.

Capitolul 5

Nu este ceva neobișnuit ca o persoană în vârstă de nouăzeci și unu de ani să aibă puțini prieteni – până la vârsta aceasta, majoritatea cunoștințelor noastre ne-au părăsit însă este și mai surprinzător ca un băiat de nouă ani să fie la fel de solitar. Nicio singură dată de la sosirea lui nu l-am văzut pe Henry în compania vreunui copil de vârsta lui și am început să mă întreb de ce. Oare se străduia să-și facă prieteni la școală, m-am întrebat, sau, pur și simplu, nu avea voie să aducă acasă cu el pe nimeni?

Totuși, cu o precizie de orologiu, îl găseam citind în grădină și, tot uitându-mă pe fereastră în câteva după-amiezi după vizita Eleanorei și văzându-l pe băiat pierdut în paginile ultimei sale cărți, m-am hotărât să-i țin companie.

— Bună, Henry, i-am spus, când m-am apropiat de el, iar el și a ridicat privirea spre mine și mi-a zâmbit, apoi a lăsat cartea pe genunchi.

— Bună, doamnă Fernsby, a zis.

— Ieri în stația de autobuz nu am avut ocazia să discutăm.

Și-a întors capul, probabil pentru că nu dorea să-și amintească reacția pe care a avut-o cu această ocazie. Semnul de pe obraz se diminuase între timp.

— Întârziasem la școală, mi-a explicat el.

— Păreai supărat.

A rămas tăcut câteva secunde, părând că nu vrea să comenteze.

— Pot să mă așez lângă tine?

El a dat iar din cap și mi-a făcut loc pe bancă.

— Nimic nu-mi place mai mult decât să stau aici, la soare, i-am mărturisit eu, apoi m-am așezat, oftând satisfăcută. Pentru că locuim

în centrul Londrei, suntem norocoși că putem profita de această grădină, nu crezi?

— Eu prefer parcul, mi-a spus el, referindu-se la Hyde Park, presupun.

— Tu mergi vreodată acolo, cu prietenii tăi? l-am întrebat, iar el a clătinat din cap.

— Nu am voie, a spus el.

— De ce nu? l-am întrebat.

— Cu cine aș putea să merg?

— Trebuie să ai și tu prieteni de vârsta ta.

A stat și s-a gândit puțin, apoi s-a încruntat.

— La școală sunt prietenos cu anumiți copii, a spus el. Dar mă văd cu ei doar acolo.

— Păi, asta e caraghios, am zis eu. Un băiat de vârsta ta ar trebui să aibă mulți prieteni, cu care să alerge toată ziua, încoace și-ncolo. Să fiți o gașcă de puști gălăgioși și neastâmpărați, să am și eu de ce să mă plâng mamei tale.

I-am zâmbit, iar el a râs timid. Părea încântat de ideea că poate să facă parte dintr-un grup al lui.

— Ce mai face mama ta? l-am întrebat. Nu am văzut-o de când a venit acasă.

Evitasem să mai cobor și să bat la ușa apartamentului unu, și nu doar din cauză că Alex Darcy-Witt m-a amenințat. Aveam propria mea experiență și știam cât de dificil este să revii la instinctul matern după o ședere îndelungată în spital și, cu toate că internarea mea a fost mult mai lungă față de cea a Madelynei, am presupus că și ea s-ar simți stânjenită de ceea ce s-a petrecut. Mă așteptam, de asemenea, că a primit instrucțiuni clare de la soțul ei să nu-mi vorbească. După cum și eu primisem, să nu stau de vorbă cu fiul ei.

Singura deosebire era că eu ignoram dictatul.

— Doarme mult, mi-a zis el.

— Are pe cineva care să-i poarte de grijă?

S-a uitat la mine încruntat, tulburat de întrebare.

— Eu am grijă de ea, a răspuns el.

— Dar ești doar un băiețel, i-am spus. Dacă tu ai grijă de ea, atunci de tine cine are grijă?

El a ridicat din umeri. Peste câțiva ani, fără îndoială că va fi la o vârstă când se va simți ofensat de apelativul acesta și va insista că nu are nevoie de nimeni care să aibă grijă de el, însă, pentru moment, părea într-un fel nemulțumit că nu are la cine să apeleze.

— Henry, i-am spus și m-am uitat spre ferestre, ca să mă asigur că nu ne urmărește nimeni. Aș dori să port cu tine o conversație serioasă, dacă ești de acord. Și îți promit că orice îmi vei spune, va rămâne doar între noi doi. Dar trebuie să-mi spui adevărul. Crezi că poți face asta?

— Eu spun mereu adevărul, a zis el.

— Sunt sigură că așa faci.

— Altfel tata se înfurie pe mine.

— Tocmai despre tatăl tău vreau să vorbim, am zis eu. Acum și-a întors capul și am știut că trebuie să fiu foarte precaută cu alegerea cuvintelor, ca să nu-l sperii și să plece în casă. Îl iubești pe tatăl tău, presupun?

— Da, a spus el și a dat din cap.

— Este foarte bun cu tine?

El s-a gândit puțin.

— Odată m-a dus la Disneyland, a zis el. Lucrează cu femeia care este directoare acolo și am avut voie să merg în față, fără să stau la vreo coadă.

— Sună minunat, am spus eu. Eu nu am fost acolo niciodată. Crezi că este o mare pierdere?

— Absolut, a replicat el.

— Iar el este bun cu mămica ta? am continuat eu.

De data aceasta, a durat mai mult până am primit răspunsul.

— Spune că mama e foarte proastă, că nu ascultă niciodată și că trebuie să învețe.

— Mămica ta nu mi se pare proastă deloc, am spus eu. De fapt, o consider o persoană foarte interesantă, o femeie care are foarte multe lucruri în minte. Gânduri pe care ar vrea să le exprime, dar poate că nu are ocazia să o facă. Voia să fie actriță, știai asta? De fapt, a fost actriță, când l-a cunoscut pe tatăl tău.

— Mămicile nu pot să muncească, a zis Henry. Așa spune tata. Mămicile trebuie să stea acasă și să facă tot ce li se spune, când li se spune și să nu tot pună întrebări despre lucruri care nu sunt treaba lor.

M-am încruntat. Fraza era a unui adult, iar el o auzise în mod sigur din gura cuiva, iar acum mi-o repeta papagalicește, exact cum făcea fratele meu când eram copii.

— Și ce se întâmplă când ele nu fac tot ce li se spune, când li se spune? l-am întrebat eu.

— Atunci urmează… s-a chinuit până a pronunțat cuvântul corect. Consecințe, a rostit el, până la urmă.

— Înțeleg. Dar pentru tine, există consecințe și pentru tine? Când ești neascultător?

El a dat din cap afirmativ.

— Ce fel de consecințe?

Instinctiv, și-a ridicat mâna dreaptă și a pus-o peste antebrațul stâng, iar mie mi-a dat de gândit faptul că era o zi călduroasă, dar el poartă un tricou cu mâneci lungi. Am întins mâna, grăbindu-mă să-i ridic mâneca, dar el și-a smucit brațul.

— Nu, a zis.

— Te rog.

— Nu.

— Arată-mi, am insistat eu. Nu-ți fac nimic. Reușisem să-l prind bine de braț și i-am tras mâneca în sus, cu o mișcare rapidă. Pe un braț se vedea o vânătaie mare, care probabil fusese căpătată cu câteva zile înainte și care acum avea nuanțe oribile de galben și vinețiu. Ce ai pățit la mână? l-am întrebat. Cine ți-a făcut asta?

— Am căzut, a zis el retrăgându-și brațul, apoi și-a acoperit rapid vânătaia cu mâneca.

— Am observat că ți se tot întâmplă multe accidente urâte, nu-i așa? am spus eu.

— Am căzut, a repetat el, pe un ton ridicat și cu insistență.

— Ce zici dacă nu te cred?

— Dar este adevărat!

— Henry, cine ți-a făcut asta? Cine te lovește? Poți să-mi spui, să știi.

— Nimeni! a strigat el. Am căzut și gata.

O ușă s-a deschis în spatele clădirii, iar Madelyn i-a trecut pragul. I se citea pe față că nu este deloc fericită să mă vadă stând de vorbă cu fiul ei.

— Să nu-i spui că am spus ceva, mi-a șoptit el, răsuflând precipitat.

— Dar nu mi-ai spus, am subliniat eu. Apoi am vorbit și eu în șoaptă. Te rog, l-am îndemnat. Trebuie să știu. Pot să opresc să ți se mai întâmple, dacă-mi spui.

El a sărit ca ars de pe bancă și a rămas în picioare, în fața mea. Madelyn l-a strigat din ușă, insistând că trebuie să intre în casă imediat.

— Nu pot să-ți spun nimic, a zis el. Ne-a spus ce o să ne facă din a află cineva.

— Ce să afle? am întrebat eu.

S-a uitat la mama lui, apoi la mine.

— Cum ne lovește, a zis el.

Am oftat, mulțumită că încep să-l fac să se deschidă. Aș fi dorit ca mama lui să fi intrat în casă, iar noi doi să ne continuăm conversația, însă bietul copil părea, în egală măsură, îngrozit și dezorientat. Voia să fugă de mine, se vedea clar, dar voia și ca eu să nu-l las să plece.

— Și ce o să vă facă? am întrebat. Ce a spus că v-ar face, dacă ar afla cineva?

— Henry! l-a strigat insistent Madelyn, iar el s-a întors și s-a uitat la ea. Dar, înainte să plece din fața mea, s-a aplecat și mi-a șoptit la ureche.

Trecuseră multe, foarte multe zeci de ani de când nu am mai auzit ceva atât de înspăimântător.

Capitolul 6

Bineînțeles că nu aveam o mare dorință să vizionez documentarul, dar atât David, cât și Edgar erau nerăbdători, iar relația mea cu primul era încă în acea etapă când doream să fiu cu el în orice moment. O prostie din partea mea, întrucât el îmi oferea oricum toate dovezile că îmi este devotat.

Filmul avea un titlu simplu: *}ntuneric.* Cu toate că războiul se terminase de peste opt ani, el rămăsese un subiect extrem de discutat în fiecare zi. Primele volume care explorau evenimentele petrecute în anii aceia începuseră deja să fie tipărite, iar istoricii de-abia dacă se aflau la începutul cercetărilor pe care aveau să le întreprindă în deceniile care vor urma. Edgar era, desigur, unul dintre acești istorici. Cu timpul, cel de Al Doilea Război Mondial va deveni principalul lui domeniu de studiu, iar lucrarea lui cea mai cunoscută a fost o expunere în trei volume, care a obținut toate premiile și l-a transformat într-un fel de celebritate în cercurile academice.

Când s-au stins luminile, primele mele gânduri au fost că voi închide ochii și voi încerca să ignor acțiunea derulată pe ecran, dar, cum era de așteptat, comentariul audio a pus capăt acestor planuri. Nu mai aveam de ales, așadar, a trebuit să privesc.

A început simplu, cu o analiză a anilor premergători Anschlussului, apoi l-am văzut pe domnul Chamberlain sosind la München, unde s-a întâlnit cu Hitler, apoi s-a întors acasă cu naiva lui încredere în „pace pentru timpurile noastre", după care a urmat anularea tuturor pașapoartelor aparținând cetățenilor evrei și din nou eliberarea altor pașapoarte, pe a căror primă pagină stătea ștampilată litera J cu cerneală roșie-sângerie. Kristallnacht. Invazia Poloniei. Tancuri. Mitinguri. Discursurile hipnotizante ale fürherului. Publicul urmărea documentarul, fiind cu toții puternic

ancorați în trecutul recent, iar de fiecare dată când pe ecran apăreau soldați ai armatei britanice, plecând pe front să lupte, din sală se auzeau ovații.

Curând însă, acțiunea s-a mutat la Obersalzberg, o zonă aflată la mare altitudine în munți, unde-și avea refugiul Hitler, supranumit Cuibul Vulturului. Ne erau prezentate scene filmate de Leni Riefenstahl, în care apăreau mai multe figuri importante din conducerea Reichului, care se reuniseră și petreceau weekendul împreună Hitler însuși, desigur. Himmler. Goebbels. Heydrich. Eva Braun. O menajeră le servea pahare cu vin, în timp ce un băiat îmbrăcat în uniformă de Hitlerjugend aducea și el tăvi pe care erau servite brânzeturi și crackeri. Ca un întreg, grupul părea fericit, iar membrii lui se bucurau unii de compania celorlalți. Dacă nu am fi cunoscut foarte bine identitatea acestor oameni, ce au făcut ei și ce vor face în viitor, ar fi părut o reuniune veselă între prieteni, care se bucurau de aerul curat de pe vârful muntelui și de ospitalitatea generoasă a unei gazde binevoitoare. Însă acesta era locul, după cum ne povestea naratorul, unde au avut loc multe discuții privind Soluția Finalii. Pe ecran apăreau planuri. Schițe cu barăcile proiectate să-i adăpostească pe deținuți. Proiecte ale camerelor de gazare. Schițe ale crematoriilor.

Acum, publicul amuțise și din diferite părți ale sălii se auzeau oameni plângând. Una sau două persoane s-au ridicat și au plecat fiindcă nu puteau să mai suporte ceea ce vedeau. Desigur, foarte mulți și-au pierdut acolo oameni dragi.

— Te simți bine? mi-a șoptit Edgar, la un moment dat, și am tresărit pe scaun, atât de concentrată eram la ceea ce vedeam.

— Sunt bine, am șoptit eu. De ce?

— Mâinile tale, mi-a zis el și am privit în jos. Cât de tare strânsesem cotierele scaunului! Imediat, am simțit o durere pe care

nici nu o sesizasem până atunci, iar acum mi-am descleștat degetele și am făcut câteva mișcări cu ele, pentru ca sângele să poată să circule din nou. Nu am spus nimic, dar i-am zâmbit lui Edgar, apoi am continuat să vizionez, iar el și-a întors, de asemenea, privirea spre ecran.

Curând, au început să difuzeze imagini cu trenurile care îi transportau pe evreii din diferite părți ale Europei spre destinul lor, unii dintre ei având fețele îngrozite, alții figuri naive, iar cei mai mulți dintre copii tremurau de îngrijorare. Se prezentau secvențe de la sosirea lor în lagăre, când erau separați pe grupuri, sub îndrumarea barbară a soldaților, bărbații acolo, femeile și copiii dincolo, iar puștile erau pregătite, dacă exista cineva care să nu coopereze. Pe fețele oamenilor se putea citi disperarea despărțirii familiilor.

Era cumplit să privești, însă aveam parcă ochii lipiți de ecran, mai ales când îmi aminteam că am fost părtașă la asta. Deplasarea cu pași mărunți a bărbaților, care erau duși la muncă dimineața, marșul lent, oribil al oamenilor duși spre camerele de gazare, în care se petreceau momentele de final, încercând zadarnic să respire. Fumul care se ridica din coșurile macabre, urmat de ninsoarea înspăimântătoare de cenușă, ai cărei fulgi gri cădeau peste copaci și iarbă. Când am văzut disperarea de pe fețele deținuților, mi-am întors capul și de-abia atunci l-am văzut pe David, care plângea lângă mine. Lacrimi grele îi șiroiau pe obraji și el le ștergea din când în când. Am întins mâna spre a lui, însă el și-a retras-o.

Apoi, spre surprinderea mea, coloana sonoră care acompania documentarul s-a schimbat, devenind mai veselă și atunci am privit din nou ecranul. Naratorul explica obiceiul naziștilor ca, din când în când, să producă filme de propagandă, menite să prezinte lumii întregi că lagărele nu erau locuri de suferință, iar „oaspeții” găzduiți

acolo erau, de fapt, tratați cu o bunătate ieșită din comun. Copiii erau filmați când săreau peste pietre, jucând jocuri, în timp ce bărbații și femeile zâmbeau și stăteau de vorbă, ducând o viață de aparentă mulțumire, fie citind, fie stând la soare și socializând.

Pe măsură ce mă uitam, începuse să mă cuprindă un sentiment de neliniște, deoarece realizam că locația unde fuseseră filmate scenele îmi era perfect cunoscută.

Erau scene din locul celălalt.

O amintire de mult uitată mi s-a conturat în memorie și am revăzut un grup de producători de film, care fuseseră trimiși special în lagărul nostru, iar în timp ce se făceau pregătiri pentru vizita lor, unii dintre evreii mai sănătoși fuseseră despărțiți de ceilalți, spălați și hrăniți, astfel încât să-și poată juca rolurile în această înșelătorie cu o oarecare credibilitate. Țin minte că am fost fascinată de echipamentul de filmare, de camere, de brațele lor telescopice și de reflectoare. M-a făcut să mă gândesc serios că într-o zi aș putea și eu să fiu un star de cinema.

Apoi o voce nouă putea fi auzită.

Tata.

Vocea lui fusese înregistrată pe fundalul unor scene, iar subtitrarea în limba engleză apărea pe ecran. El explica modul în care deținuții primesc trei mese calde pe zi, au acces la bibliotecă și la cele mai bune servicii medicale. Fusese chiar organizată o ligă de fotbal, după cum spunea el. Una dintre propriile lui inițiative, fiindcă el credea în viața activă și în importanța păstrării sănătății tuturor. Și parcă pentru a confirma acest fapt, era prezentată o scenă cu un grup de tineri care jucau fotbal, iar mingea fusese trimisă direct în poartă, jucătorul și-a ridicat brațele triumfător, pentru golul marcat, apoi a alergat spre coechipierii lui și toți s-au îmbrățișat.

Pentru cei naivi, aceasta păreau frânturi din viața obișnuită, derulată în fața noastră.

Oricum, de-abia mai puteam să respir, când am auzit intonația binecunoscută a tatei. Înghițea ușor între propoziții, neobișnuit și probabil intimidat de microfon.

Un minut mai târziu l-am văzut pentru prima dată, când camera de filmat a pătruns în casa noastră. El era în biroul lui, așezat la masa de lucru. Trecusem pe lângă acea încăpere de mai multe ori, în timpul șederii noastre acolo, dar am intrat în ea foarte rar, întrucât el insista mereu că nu aveam voie să pătrund acolo, cu nicio excepție. Din nou s-a schimbat scena după câteva secunde. Acum, el era în sufrageria noastră, iar stomacul mi se ridicase în gât, anticipând ce putea să urmeze.

Și, uite așa, în fața celor peste o mie de spectatori prezenți în sală, apăru întreaga mea familie, fiecare dintre noi așezați în jurul mesei, la cină: tata, mama, fratele meu și eu însămi. Toți patru ridicam paharul și toastam pentru adoratul nostru führer, Adolf Hitler. Camera se deplasa lent și se oprea puțin pe fața fiecăruia dintre noi. Primul era tata, mândru și patriarhal. Apoi mama, frumoasă, senină și radiind parcă o aură de calm. Apoi eu. Stăteam în picioare, cu spatele drept și mă delectam cu atenția acordată, privind undeva, în spatele camerei, unde, dacă-mi aduc aminte corect, stătea Kurt. Și el se uita atent la tot ce se filma, fără îndoială dorindu-și să poată face parte din scenariu. Îmi țineam răsuflarea. Dacă David sau Edgar m-ar recunoaște? Trecuseră, într-adevăr, unsprezece ani, iar în imaginile acelea eram doar o copilă, dar totuși, posibilitatea de a fi recunoscută mă îngrozea.

Apoi, ca din neant, am auzit ca un bocet înfundat, parcă era sunetul scos de un animal prins în capcană. Era ca un geamăt înfiorător, care nu ar trebui niciodată să iasă din gura unei ființe

umane vii. Mi se părea că vine din apropiere și, spre surprinderea mea, am observat că oamenii se întorceau și se uitau în direcția mea.

— Gretel, mi-a zis Edgar, care se arăta îngrijorat, ba chiar speriat, Gretel, ce se întâmplă?

Sunetul acela venea de la mine, el ieșea din adâncurile ființei mele, în timp ce mă uitam pe ecran și urmăream fața veselă a dragului meu frățior, îmbrăcat cu o cămașă și o vestă de lână, în timp ce mânca liniștit la masa de seară și, din când în când, își mai ridica privirea, concentrându-se să nu râdă în obiectivul camerei de filmat.

Fratele meu. Fratele meu pierdut. Al cărui nume nu-l puteam pronunța.

— Gretel, mi-a zis acum David. Gretel, trebuie să faci liniște…

Doar că era prea târziu să mi se mai spună ceva. M-am ridicat brusc și am parcurs cu greu distanța până la capătul rândului, împiedicându-mă de genunchii spectatorilor, care-și strângeau picioarele ca să-mi facă loc să trec. Am împins ușile duble de la ieșire, am dat buzna în hol, iar de acolo, am țâșnit în stradă.

Un autobuz venea spre mine.

Repede.

Nu e timp de gândire.

M-am aruncat în fața lui.

Capitolul 7

— Și ce ați auzit? m-a întrebat Eleanor și s-a aplecat spre mine, luându-mi mâinile într-ale ei. Ce v-a spus băiatul?

Am respirat profund. De câteva zile, propoziția lui îmi pendula clar în minte, iar în tot acest interval am simțit un amestec nefiresc de panică, mânie și groază. Dar ideea că trebuie să spun cu glas tare aceste cuvinte oribile mă înspăimânta la fel de mult acum, cum mă teroriza și ideea să nu vorbesc. Am închis ochii; nu voiam să fiu martoră la șocul de pe fața ei când le voi rosti.

— Mi-a spus că tatăl lui i-a zis că, dacă află cineva ce se petrece în casa lor, atunci el va aștepta până ce Henry și mama lui vor adormi într-o noapte, apoi va turna benzină pe ei și le va da foc amândurora.

— Isuse Hristoase!

Am deschis ochii din nou. Eleanor scăpase din mână paharul cu apă și dusese mâna la gură. I-au trebuit câteva secunde până ce a observat lichidul de pe covor, însă era unul vechi și am oprit-o când s-a oferit să meargă la bucătărie și să aducă un șervețel de hârtie, ca să șteargă.

— Doamnă F, mi-a zis ea. Trebuie să mergeți la poliție. Trebuie să le spuneți.

— Știu, am recunoscut eu. Știu că ar trebui, dar…

— Nu există niciun „dar”, a strigat ea. A amenințat că îi omoară. Acum, tonul ei strident semăna probabil cu acela al unei femei care și-a făcut datoria mulți ani în sala de primiri urgențe, unde văzuse starea în care fuseseră aduși mulți copii și femei. Asta se întâmplă. Asta se întâmplă, al naibii, mai mereu. Scuze… Nu am vrut să vorbesc urât.

— Nu face nimic.

— Doar că… bărbații omoară femeile pentru că nu le pot controla. Bărbații ucid copiii pentru că nu suportă ideea că soțiile lor îi vor lua de lângă ei. Ei cred că au câștigat într-un fel. Trebuie să le spuneți polițiștilor și să-i lăsați pe ei să se ocupe mai departe. Altminteri, știți bine cum se va termina totul.

Am dat din cap de câteva ori. Avea dreptate, cu siguranță. Doar că detestam ideea că mă voi implica și mai mult în această oribilă dramă de familie, nu numai pentru că eram îngrijorată că orice intervenție din partea mea l-ar putea provoca pe Alex Darcy-Will să treacă și la alte acte de violență, dar și pentru că evitasem orice interacțiune cu oficialitățile juridice timp de opt decenii și nu eram încântată că tocmai acum voi face cunoștință cu ele.

— Dacă li s-ar întâmpla ceva, a continuat Eleanor, iar dumneavoastră nu ați spune nimic, atunci cum ați mai putea trăi cu acest sentiment de vinovăție?

M-am uitat lung la ea. Biata femeie nu avea idee de vinovăția în care am trăit eu zi de zi.

— Doamnă F, mi-a zis ea. Doamnă F, vă simțiți bine? Îmi cer scuze, nu încerc să vă sperii, doar că…

— Nu face nimic, draga mea. Doar că… Da. Vinovăția. Da, acum înțeleg ce spui.

Spui că trăiești cu suferința, ei bine, acum poți să ți-o ușurezi, mi-a spus Kurt în ultima mea dimineață la cafeneaua din Sydney, știind prea bine că nu l-aș denunța niciodată la poliție, fiindcă asta ar pune punct nu numai vieții lui, ci și vieții mele. *Îmi spui că ești plină de regrete, atunci despovărează-te de ele. Viața mea este în mâinile tale.* Trecuseră decenii de când am expediat acea scrisoare către Cynthia Kozel și tot nu s-a ajuns la nimic. După cum m-am așteptat, probabil a aruncat scrisoarea.

Și așa, în ciuda tuturor rezervelor pe care le aveam, odată ce m-am destăinuit lui Eleanor, am realizat că nu mai am nicio cale de întoarcere și m-am trezit mergând, sau, mai bine spus, condusă spre secția de Poliție Kensington Central, unde Eleanor i-a descris pe scurt ofițerului de la recepție natura îngrijorării noastre, apoi am fost invitate să ne așezăm în zona de așteptare, unde am rămas cam o oră, înainte ca un tânăr să iasă și să ne roage politicos să-l urmăm pe un coridor pustiu. Ne-a dus într-o mică încăpere pentru interviuri, iar aici ne-am așezat pe o parte a mesei, iar ofițerul, care s-a prezentat ca detectivul Kerr, s-a așezat în fața noastră.

— Să începem cu numele dumneavoastră, a spus el, iar noi le-am oferit. Și legătura dintre dumneavoastră?

— Miss Forbes este viitoarea mea noră, l-am informat eu, remarcând în tonul meu o neașteptată notă de mândrie când i-am transmis informația. Urmează să se căsătorească peste câteva săptămâni cu fiul meu.

— Iar dumneavoastră, miss Forbes, lucrați? a întrebat el.

— Sunt chirurg cardiolog, a răspuns ea, iar el a ridicat o sprânceană și s-a arătat extrem de impresionat.

— Presupun că dumneavoastră sunteți pensionară, doamnă Fernsby?

— Am nouăzeci și unu de ani, domnule detectiv, așadar, presupunerea dumneavoastră este corectă.

El a scris în carnețel adresele noastre și numerele de telefon, apoi a zâmbit.

— Așadar, ce v-a adus în vizită la noi, astăzi?

Era dificil de stabilit de unde să încep, dar am simțit că trebuia să relatez totul de la început, de la decesul domnului Richardson și vizita lui Alison Small, de la Small Interiors.

— Nu cred că trebuie să mergeți atât de departe, doamnă F, mi-a recomandat Eleanor cu blândețe, dar detectivul Kerr a clătinat din cap.

— Cu cât ne dați mai multe detalii, cu atât va fi mai bine, a zis el, iar pe mine cuvintele lui m-au făcut mai încrezătoare în abilitățile de a povesti, așa că am continuat, redând cât am putut de fidel toate detaliile pe care mi le aminteam, mai ales pe acelea de la fiecare conversație purtată cu cei trei membri ai familiei Darcy-Witt, precum și diferitele observații făcute asupra lor, asupra rănilor lor și a interacțiunilor dintre noi.

Pe măsură ce vorbeam, vedeam că polițistul devine din ce în ce mai îngrijorat, mai ales când am ajuns la partea când Heidi a ieșit din dormitorul Madelynei și, într-un moment de limpezime mintală, mi-a recomandat să chem ambulanța. Când am ajuns la finul, mi-am dat seama că nu eram în stare să mai redau cuvintele teribili pe care Henry mi le șoptise la ureche, așa că am rugat-o pe Eleanor să le reproducă în locul meu. După ce le-a auzit, detectivul a tresărit și m-a privit, evident tulburat.

— Doamnă Fernsby, chiar așa a spus? m-a întrebat el. Acestea au fost exact cuvintele copilului?

— Aproximativ, i-am spus eu. Doar că Eleanor a spus *le va da foc la toți;* de fapt, cuvintele au fost că *el va turna benzină peste amândoi, apoi le va da foc.* Înseamnă același lucru, presupun, dar consider că ați prefera să fiu cât se poate de exactă. Iar „toți" îl include și pe el, desigur. În timp ce „amândoi" se referă exclusiv la soția și fiul lui.

— Da, este o distincție importantă, a zis el și a notat acest aspect. Și sunteți absolut sigură că acestea au fost cuvintele pe care le-a folosit băiatul?

Se uita direct la mine acum și știam ce-i trece prin minte. Probabil se întreba dacă nu cumva eram genul de miss Marple, permanent în

căutarea unui mister, în inima căruia pătrundeam în momentul când îl descopeream. Sau poate că eram doar o bătrână singuratică, avidă să ticluiască o poveste revoltătoare doar ca să atragă atenția asupra ei. Mi se părea absolut justificat raționamentul lui. Dacă nu ar fi făcut asta, însemna că nu ar putea să-și facă nici meseria, mi-am spus eu. Numai că eu știam ce am văzut, scenele la care am fost martoră și ceea ce mi-a spus Henry.

Detectivul Kerr scria de zor în carnețelul lui, iar eu și Eleanor îl priveam tăcute. Am întors capul spre ea, iar ea mi-a zâmbit încurajator, apoi m-a strâns ușor de mână. Iar pe urmă, după cum intuiam că o va face, detectivul a trecut la o altă serie de întrebări, cele de care mi-a fost cel mai groază.

— Poate sunteți amabilă să-mi spuneți câte ceva despre dumneavoastră, doamnă Fernsby, m-a îndemnat el.

— Sigur că da. Ce ați dori să știți?

— Pentru început, unde v-ați născut? Aici, la Londra?

Am ezitat în primă instanță. Pe drum spre secția de poliție, am hotărât că va trebui să fiu absolut sinceră. Nu voi oferi nicio informație inutilă, însă nici nu voi minți.

— Nu, am zis eu. M-am născut la Berlin, în 1931.

— Oh, a zis el, ridicând mirat o sprânceană. Nici nu aș fi ghicit vreodată. Nu aveți deloc accent.

— Am părăsit Europa Centrală când aveam cincisprezece ani, am spus eu, cu speranța că nu mă va întreba de ce am folosit o locație atât de generală, în loc să specific o țară sau un oraș.

Îl vedeam că face mental niște calcule și am hotărât să-l scutesc de o altă întrebare.

— Când s-a terminat războiul, i-am zis eu. Mama și cu mine am plecat imediat ce s-au încheiat ostilitățile.

— Bunicul meu a luptat în război, a zis el.

— Da? am întrebat eu. Sper că a supraviețuit.

— Da, desigur. A făcut parte din RAF.

Am încuviințat din cap, însă nu am continuat subiectul. Nu mă interesa să compar povești de război.

— În fine, a conchis el. Așadar, ați venit în Anglia în 1945? Sau în 1946?

— Nu chiar, am zis eu. Eu și mama am petrecut câțiva ani în Franța, după restabilirea păcii. După moartea ei, m-am mutat în Australia. Voiam să încep o viață nouă, dacă mă înțelegeți. Doar că nu a fost să fie. Nu am stat nici măcar un an acolo.

— Pot să vă întreb de ce?

— Domnule detectiv, ați fost vreodată la Sydney? am întrebat eu.

— Nu pot să spun că am fost.

— Este foarte cald, l-am lămurit eu. Mi s-a părut copleșitor. Și nu toleram mâncarea de acolo.

Părea că mă crede și a mai adăugat câte ceva în carnețelul lui cu notițe.

— Iar familia dumneavoastră, m-a întrebat el precaut. În timpul războiului…

— Domnule detectiv, au cumva o relevanță aceste detalii? a întrebat brusc Eleanor, destul de politicoasă, dar în același timp ușor frustrată. Cu siguranță nu are nicio legătură cu tot ce se petrece la vecinii de jos ai doamnei Fernsby, nu credeți?

El a stat și s-a gândit puțin. Nu părea genul de bărbat care se lasă descurajat de o simplă întrebare a unei femei, dar după o clipă a încuviințat din cap.

— Da, cred că aveți perfectă dreptate. Îmi cer scuze, voiam doar să aflu mai multe detalii despre trecut, atâta tot. Întâmplător, sunt o persoană pasionată de istorie. Mai ales războiul mă fascinează.

— Așa a fost și soțul meu, am remarcat eu, deși cu asta mi-am încălcat promisiunea de a nu dezvălui informații irelevante.

Detectivul Kerr a făcut ochii mici și s-a gândit câteva secunde.

— Soțul dumneavoastră a fost cumva Edgar Fernsby? m-a întrebat el, iar eu am dat din cap afirmativ.

— După câte se pare, el a fost, am spus eu. Ați auzit de el?

— Sigur că da. Am toate cărțile sale. A fost un istoric remarcabil.

— Ce bine îmi pare să aud așa ceva.

— L-am întâlnit o dată, a continuat el. La un festival literar. Mi-a dat un autograf pe o carte.

— Domnule detectiv… a intervenit Eleanor, de această dată evident iritată, doar că eu aș fi dorit să nu ne întrerupă. Aș fi fost fericită să aud cum acest tânăr îi aduce elogii regretatului meu soț. Chiar și numai pentru câteva minute.

— Da, scuze, să revenim la treaba noastră, a spus detectivul Kerr și s-a ridicat, apoi și-a dres glasul.

— Ceea ce mi se pare important este să fim siguri că acest individ Darcy-Witt nu reprezintă un pericol pentru familia lui, a continuat Eleanor, iar eu am sperat că nu va mai insista pe tema aceasta.

— Voi sta de vorbă cu el, desigur, a spus el.

— Credeți că puteți să nu faceți cunoscut numele meu? l-am întrebat eu. Aș prefera să am cât mai puțin amestec în povestea aceasta, dacă se poate.

— Voi încerca, desigur, a spus el și a pus capacul la stilou. Dar nu vă pot garanta nimic. Vă simțiți în pericol?

M-am gândit la asta. Adevărul era că mă simțeam, dar nu aveam intenția să-i permit lui Alex Darcy-Witt să mă oblige să mă retrag temporar din casa mea, într-un fel de „casă sigură”, ori altundeva, după cum ar fi considerat oportun detectivul. Îmi schimbasem numele de prea multe ori într-o viață de om.

— În niciun caz, am spus eu. Am încuietori solide la ușă și nu-i voi deschide, nici dacă îl văd la intrare.

— Atunci este foarte bine, a zis el și s-a ridicat. Ați făcut exact ce trebuie când ați apelat la noi.

A dat mâna cu amândouă și ne-a condus din nou pe coridorul acela lung, iar când a ajuns la ultima ușă, a deschis-o cu cardul lui de acces.

— Iar tatăl dumneavoastră? m-a întrebat el. Presupun că și tatăl dumneavoastră a fost implicat în război?

Am clătinat din cap și am zâmbit.

— Tatăl meu a murit când eram doar o copilă, am zis, apoi mi-am luat rămas-bun și am ieșit în stradă.

Promisesem să nu mint și, chiar până la sfârșit, simțeam că am rămas fidelă acestei decizii.

Capitolul 8

Când m-am trezit, eram întinsă pe un pat de spital și nu-mi aminteam motivul pentru care ajunsesem acolo. Am încercat să mă ridic în șezui dar tot corpul mă durea îngrozitor când mă mișcam, așa că am decis să încerc să întorc puțin capul și să privesc împrejur. Mai erau cinci paturi în acel salon, însă doar două erau ocupate, iar amândouă femeile întinse pe ele dormeau. Mi-am dres glasul și l-am trezit pe Edgar, care, după câte se pare, adormise pe un scaun lângă patul meu.

— Gretel, a zis el, vădit bucuros și ușurat. Spre surprinderea meu, mi-a luat mâna, care se odihnea peste cearșaf, apoi i-a dat drumul îneci

— Ce s-a întâmplat? l-am întrebat eu, confuză și neliniștită. De ce sunt aici?

— Stai puțin, mi-a zis el și a sărit în picioare, ca să iasă pe coridor. Stai să chem o asistentă. Ea o să-ți explice totul.

Am încercat să stau liniștită. Orice mișcare îmi provoca dureri insuportabile și, peste câteva minute, Edgar s-a întors însoțit de o asistentă tânără.

— Miss Wilson, a zis ea. Sunt asistenta Fenton.

— Unde mă aflu? am întrebat eu. Ce s-a întâmplat?

— Ați suferit un accident. Vă mai amintiți cum s-a întâmplat?

— Puțin, am răspuns eu, acum, când mi-au revenit în memorie prezența noastră la cinema, dar și reacția mea neașteptată la ce a fost acolo.

— Din fericire, nu s-a întâmplat nimic grav, a continuat ea. V-ați fracturat glezna și aveți câteva coaste fisurate, cam atât. Aveți și încheietura mâinii bandajată. Ați fost foarte norocoasă. Se pare că

șoferul autobuzului a tras de volan exact la timp, altfel v-ar fi putut omorî.

Măcar s-o fi făcut, mi-am zis în sinea mea, aș fi terminat cu acest infern odată pentru totdeauna. Am văzut-o că notează ceva pe o fișă și mi-a zis că doctorul Harket va veni să mă vadă în curând.

— Cât timp va trebui să rămân aici? am întrebat eu.

— Încă vreo câteva zile, cred, a zis ea. Nu mai mult de atât.

Când a plecat, am ridicat ochii spre tavan câteva secunde, apoi am realizat că Edgar era încă lângă patul meu. De ce el? m-am întrebat. Unde era David?

— David a trebuit să lucreze azi, mi-a spus el, anticipându-mi întrebarea. Am făcut cu rândul.

— Ce ați făcut cu rândul? am întrebat eu.

— Am stat lângă patul tău.

I-am zâmbit atunci, recunoscătoare pentru bunătatea lui, însă eram totuși surprinsă că s-a sacrificat pentru mine. David; da, desigur. Doar el îmi făcea curte. Dar Edgar?

— Ești foarte amabil, am zis eu.

— Nicidecum.

— Sunt sigură că ai avut lucruri mai bune de făcut în tot acest timp.

— Nimic nu mi s-a părut mai important decât asta, a zis el. Am fost foarte îngrijorat pentru tine.

I-am zâmbit din nou, iar el s-a aplecat spre mine și m-a strâns iar de mână, până ce și-a dat seama de situație și s-a retras.

— Ce s-a întâmplat, oricum? m-a întrebat pe un ton calm și înțelegător. De ce ai plecat de lângă noi așa? Te simțeai rău?

— Filmul, i-am zis eu. M-a întristat, atât.

— Ne-a întristat pe toți. În special pe David, dar…

— Nu pot să stau și să văd atâta suferință, am continuat eu. Pur și simplu, nu suport, adică.

— Înțeleg.

— Spune-mi, îmi amintesc, la un moment dat, în timpul filmului, m-am uitat la David și l-am văzut extrem de afectat.

— Sigur că da. A făcut o scurtă pauză, iar când a vorbit din nou. Parcă ezita. Presupun că ți-a spus, nu-i așa?

— Ce să-mi spună?

— Despre familia lui.

— Nu prea multe, am răspuns eu. Știu că este orfan, dar, în afară de asta, niciodată nu mi-a vorbit despre ei. L-am întrebat, dar este foarte reticent.

— Atunci înseamnă că nu se cuvine să-ți spun eu.

L-am privit lung, iar în același timp am avut o senzație stranie.

— Orice ar fi, aș dori să știu, am spus eu.

El s-a ridicat și s-a dus la fereastră, a privit pe stradă și părea preocupat de ceva, iar eu am tăcut, fiindcă nu voiam să-l zoresc. În cele din urmă, s-a întors și s-a așezat, de data aceasta pe marginea patului, un gest mult mai intim decât mă așteptam vreodată din partea lui. Mi-am retras puțin picioarele, ca să-i fac loc. Edgar radia de compasiune. Cu David lucrurile stăteau altfel.

— David nu este englez, mi-a zis el, până la urmă. Măcar asta cred că știi, da?

— Nu, am spus, surprinsă de ce am auzit. Întotdeauna am presupus că este din Londra.

— Într-o proporție mare, este, însă s-a născut în Cehoslovacia. A plecat de acolo cu puțin timp înainte ca naziștii să ocupe Praga. La vremea aceea era un copil, avea unsprezece sau doisprezece ani, cred. Bunicii lui plecau, fiindcă vedeau ce urmează să se întâmple, iar ei l-au luat pe David. Sora lui mai mare era la spital, unde își

scosese apendicele, așa că mama și tatăl lui au trebuit să mai aștepte, cu intenția să îi urmeze și ei, peste alte câteva zile. Doar că, desigur nu au mai apucat.

— Ce s-a întâmplat cu ei? am întrebat, deși până și un nebun putea ghici răspunsul.

— Treblinka, a răspuns el.

Am dat din cap și m-am uitat la femeile care dormeau și îmi doream să fiu și eu la fel de detașată de lume cum erau ele.

— În orice caz, bunicii lui l-au crescut aici, a continuat Edgar. El nu prea își mai amintește multe despre primii ani. Sau, dacă-și amintește, nu vorbește despre ei. Cel puțin nu cu mine. Mi-a spus despre asta acum câțiva ani, iar de atunci nu a mai adus nimeni vorba. Am încercat să-i vorbesc de atunci o dată sau de două ori, însă se închide în el. Adeseori, m-am întrebat dacă tu știai asta.

— Nu am știut, am zis eu, deși nu eram sigură că este adevărat. Oare o parte din mine a bănuit asta tot timpul și, pur și simplu, nu am avut curajul unei confruntări?

— Poate nu trebuia să-ți spun, a zis el. Doar că, văzând cât de mult te-a impresionat filmul, m-am gândit să-ți explic. Dacă ar fi fost el, aș fi înțeles. Dar tu? Ai fi putut să mori, Gretel. De ce ai făcut-o? Unul dintre trecători…

S-a oprit și a început să clatine din cap.

— Ce? am întrebat eu. Ce este cu unul dintre trecători?

— O femeie a avut impresia că ai făcut-o intenționat. Că te-ai aruncat în fața autobuzului. Ca și când… Ca și când sperai să dea peste tine.

Am privit în tavan din nou și am remarcat nuanța urâtă, alb-cenușie, cu câteva crăpături într-o sută de locuri. Mi s-a părut o prostie să dau atenție acestor detalii într-un moment ca acesta, dar nu mă puteam gândi decât că trecuse foarte mult timp de când a fost

zugrăvit ultima dată. Simțeam cum mi se umplu ochii de lacrimi și în câteva secunde au început să-mi șiroiască pe obraji. Le-am șters cât de repede am putut.

— Nu este adevărat, am zis eu, la un moment dat. Eram dezorientată, Edgar, atâta tot. Și copleșită.

— Speram și eu să fie asta, a răspuns el, cu o oarecare ușurare. De ce ar dori cineva ca tine să facă una ca asta?

— Cineva ca mine? am întrebat.

— O persoană atât de minunată, a explicat el. Ești inteligentă, amuzantă, frumoasă. Întotdeauna fascinantă. Nu există niciun motiv ca să nu vrei să trăiești. Decât dacă nu cumva e vorba despre ceva ce eu nu știu, desigur? Se uita lung la mine și avea aerul că e pus în dificultate. Ce prostie să spun asta, adăugă imediat, când era clar că nu intenționez să răspund. Și eu te cunosc atât de puțin timp, nu-i așa? Sunt o mie de lucruri pe care nu le știu despre tine. Ezită și când vorbi iar, glasul îi tremura. De fapt, un milion. Totuși, aș dori să le cunosc.

L-am privit iar, surprinsă de intimitatea ultimelor cuvinte, iar imediat am văzut ceva în ochii lui. *Oh, Edgar,* m-am gândit, apoi am întors capul. Până atunci nu am văzut pe nimeni privindu-mă cu acea expresie, nici pe Kurt, nici pe Émile, nici măcar pe David, însă la el am recunoscut-o.

Iar asta nu făcea bine nimănui.

Capitolul 9

Pachetul aștepta în fața ușii mele și era ambalat într-o hârtie de cadouri foarte scumpă, după aspect, legat cu un șnur și cu o fundiță atașată deasupra. Exista și o etichetă micuță, specială pentru a transmite câteva cuvinte, iar pe ea scria simplu *Gretel Fernsby*. Nu am recunoscut scrisul. Am ridicat pachetul și m-am uitat la el, fără să-mi imaginez cine l-ar fi lăsat acolo și de ce. Nu era ziua mea de naștere – mai erau câteva săptămâni până atunci –, dar nici nu-mi aminteam să fi făcut o faptă bună pentru cineva în ultima vreme. Mi-am scos cheile din poșetă și tocmai voiam să intru, când Heidi a deschis ușa și a scos capul.

— Gretel, mi-a zis ea pe nerăsuflate. În sfârșit. Te-am așteptat.

— Ce este? am întrebat-o. Ești în regulă?

Ea mi-a făcut semn să intru, iar eu am urmat-o, deloc încântată. De-abia așteptam să mă așez la televizor, dar îmi era imposibil să o refuz. Am pus cadoul, sau ce-o fi fost, pe o măsuță de la perete și am intrat după ea, în sufragerie, unde am văzut-o cum se plimbă, într-o stare de agitație.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Oberon, a spus ea. Spune că nu pot să merg în Australia cu el, totuși.

— Dar lucrul acesta este minunat, desigur, i-am spus, după ce m-am așezat și i-am făcut semn și ei să ia loc. Tu, oricum, nu voiai să te duci.

— Da, dar el spune că va pleca fără mine. Atunci cine va avea grijă de mine?

— Tu chiar ai impresia că acum are el grijă de tine? am întrebat-o eu.

— Mă rog, vine să mă vadă, a zis ea, deloc încântată să audă chiar și cea mai neînsemnată critică la adresa nepotului ei.

— Și nu o face prea des, din câte pot spune.

— Dar eu numai pe el îl mai am, a zis ea. Desigur, tu și Edgar sunteți foarte amabili, dar…

— Edgar nu mai este cu noi, Heidi, i-am zis. Ai uitat?

— Oh, ai dreptate, a încuviințat ea. Este la o conferință, nu-i așa? La New York?

Am dat din cap. Nu aveam nimic de câștigat dacă-i spuneam adevărul.

— O să-mi fie tare dor de el și sunt foarte îngrijorată, înțelegi, a continuat ea.

— Bine, sigur că da. Va fi o schimbare, i-am spus eu. Dar te vei descurca, ai cuvântul meu. Vom avea grijă una de cealaltă, tu și cu mine. Nu vom lăsa pe nimeni să ne scoată din Winterville Court împotriva voinței noastre. Caden a încercat să facă asta cu mine mai de mult, știi, iar eu l-am trimis să-și vadă de treburile lui. Voiam să adaug: Și cu un cec în valoare de o sută de mii de lire, dar am preferat să nu-i menționez și asta.

Nu părea nici acum mai liniștită, însă mai mult de atât nu puteam să fac nici eu.

— Oricum, el a hotărât că ar fi bine să fac o conversie a apartamentului, mi-a spus ea.

— Cine a hotărât? am întrebat eu.

— Oberon.

Mă uitam încruntată prin camera care nu se schimbase foarte mult în decursul anilor în care eu tot treceam pe acolo. Pentru Dumnezeu, m-am întrebat, oare de ce voia el să facă această conversie a apartamentului ei? Și ce însemna pentru el conversie?

— Nu înțeleg, am zis eu. Se oferă să îl zugrăvească? Sau să cumpere niște mobilă nouă?

— Nu, a zis ea, clătinând din cap. Stai să văd dacă am înțeles bine. Spune că pot să vând apartamentul cuiva care se numește Terț, apoi să-i dau lui niște bani, ca să-și poată cumpăra și el o casă la Sydney, doar că eu voi putea locui aici până când voi muri și nu va trebui să plătesc nimănui niciun bănuț. Casa ar fi tot a mea. Asta mi-a spus el, în orice caz. Ți se pare ceva corect?

— O revenire a apartamentului, am corectat-o eu, deoarece am citit în ziare despre scheme de genul acesta și mi s-au părut întotdeauna de domeniul fraudatorilor și escrocilor. Iar asta zici tu că a fost ideea lui?

— A spus că este un mod avantajos de a-ți elibera propriul… Se strâmbă în fel și chip, încercând să-și amintească termenul.

— Capital? am ajutat eu.

— Exact, asta. Un mod avantajos de a-ți elibera propriul capital.

— Și să i-l dai lui.

— Eu nu mă pricep la bani, a zis ea și a ridicat din umeri. Nu vrei să discuți cu Edgar și să-l întrebi pe el ce părere are? Știu că par de modă veche, dar chiar cred că bărbații sunt mult mai buni ca femeile la genul acesta de lucruri, nu-i așa?

— Nu prea sunt, nu, am zis eu. Dar, dacă tu preferi să-i asculți sfatul, atunci sigur că voi fi bucuroasă să vorbesc cu el despre asta și o să-ți transmit ce spune. Totuși, tind să cred că nici el nu ar fi de acord.

— Mulțumesc, Gretel, mi-a spus ea și ne-am ridicat amândouă, apoi m-a condus până la ușă. Ești o prietenă minunată. Tu ai avut mereu grijă de mine, nu-i așa? Chiar din ziua când te-ai mutat aici.

Și era adevărat. Am avut grijă să devină pentru mine un obicei important.

— Aș fi pierdută fără tine, a adăugat ea, ușor melancolică.

Deși pentru mine era ceva neobișnuit, m-am apropiat de ea și am sărutat-o pe obraz, apoi am traversat holul și am ajuns în apartamentul meu, unde imediat am pus apă în ceainic pentru ceai. Când am trecut prin dreptul ferestrei, am privit afară, așteptându-mă să-l văd pe Henry așezat pe una din băncile de jos, citind, însă grădina era pustie. Am auzit totuși ușa interioară deschizându-se și am așteptat să văd că poate apare el, însă nu; era Madelyn, care tocmai ieșea, îmbrăcată într-un trening galben strălucitor. Drumurile noastre nu ni s-au intersectat nici acum, de când ea s-a întors din spital, iar eu nu am îndrăznit să mă opresc la ușa lor din ziua când am făcut sesizarea aceea la poliție.

Am privit-o cum se îndreaptă spre centrul grădinii, unde s-a oprit, și-a lăsat capul pe spate și a închis ochii, părând că trage adânc în piept aerul proaspăt. Și-a întins brațele orizontal și a început să se învârtă o dată, de două ori, de trei ori, până ce s-a dezechilibrat – sau a amețit, presupun apoi s-a așezat pe pământ în poziția lotusului și-a pus mâinile pe genunchi și a rămas nemișcată. Presupun că era o practicantă a tehnicilor yoga, pe care eu nu le-am încercat niciodată. M-am trezit că stau și mă uit la ea, întrebându-mă oare cum ar fi să mai am o dată vârsta tinereții și să fiu suplă din nou, până ce am auzit butonul ceainicului oprind fierberea și atunci m-am dus la bucătărie să pregătesc ceaiul.

Peste câteva minute, când m-am așezat, mi-am amintit de pachetul neașteptat, care fusese lăsat la ușa apartamentului meu mai devreme și pe care îl uitasem la Heidi. Oricât de mult nu-mi doream să mă întorc la ea, eram curioasă să văd ce conține pachetul, așa că am mai traversat o dată coridorul și i-am bătut la ușă.

— Cred că am uitat ceva, i-am spus, când mi-a deschis și am arătat spre pachetul cu fundiță de pe măsuța ei.

— Oh, Gretel, a zis ea, bucuroasă că mă vede. Mă bucur atât de mult că ai venit. Sunt foarte îngrijorată. E vorba de Oberon, știi. Spune că nu pot să merg cu el în Australia.

— Da, dragă, știu, am zis și am oftat. Am mai vorbit despre asta. Vreau să discut cu Edgar despre asta, îți amintești?

— Oh, da, a răspuns ea, deloc convinsă și dezamăgită că deja mă îndreptam spre apartamentul meu. Încercând să nu mă simt prea vinovată, i-am spus la revedere încă o dată și am dispărut la mine acasă.

M-am așezat, am desfăcut funda și șnurul cu care era legat și apoi am desfăcut ambalajul cu atenție. Era o hârtie atât de prețioasă încât mi-am zis că o voi păstra pentru o dată când voi avea nevoie să împachetez un cadou pentru cineva. Mă întrebam dacă nu cumva Caden mi-a trimis pachetul, dar sigur nu era el, altfel, pe cartonul pentru dedicație ar fi scris *Pentru Mama.* Apoi m-am gândit la Eleanor, dar eram sigură că ea ar fi scris *Pentru dna F.* Oricum, de îndată ce am îndepărtat ambalajul și am văzut ce era în interior, mi-am dat seama că nu putea fi de la niciunul din ei.

Cineva, care putea fi numit un Terț, ca să folosesc terminologia lui Oberon, mi-a trimis o carte.

Am ridicat-o la nivelul ochilor, mâinile îmi tremurau, deoarece am încercat să înțeleg ce înseamnă, apoi am citit cu atenție titlul: *Soluția Finală: Planul lui Hitler de a-i extermina pe evrei.*

Extrem de nervoasă acum, am frunzărit primele pagini. Nu era o lucrare de popularizare a istoriei, ca acelea pe care le-a scris Edgar, cum nu era nici un text academic, cu toate că avea două seturi de fotografii, fiecare din ele ocupând câte opt pagini, plasate la o treime și două treimi din cuprinsul volumului. Le-am parcurs repede și nu a durat mult până ce am avut în față chipul tatălui meu, iar atunci am închis cartea brusc și cu așa putere, încât sunetul m-a speriat și

pe mine. Și chiar în acest moment mi-a sunat și telefonul. Mă uitam la el, în speranța că se va opri, disperată să fiu lăsată în pace și să înțeleg semnificația acestui mesaj extraordinar, însă telefonul continua să sune insistent, așa că nu am avut de ales și am răspuns.

— Alo, am rostit nervoasă în receptor, iar apoi a urmat o liniște de aproape zece secunde, după care s-a auzit cineva care-și drege glasul, înainte ca vocea să vorbească.

— Voiam doar să verific dacă ați primit cadoul de la mine, a zis Alex Darcy-Witt. M-am gândit că poate v-ar readuce din trecut câteva amintiri fericite.

Capitolul 10

În dimineața când trebuia să fiu externată din spital, David a venit cu un buchet de flori în mână și un zâmbet larg pe față. Venise, să mă viziteze cu regularitate, la fel și Edgar, însă, din pricina programului său la muncă și a dificultății de a avea o conversație confidențială în salonul de spital, ne-a fost aproape imposibil să mai petrecem împreună timp de calitate. Mai aveam anumite zone dureroase, iar dr. Harket, pe care l-am considerat condescendent și indiferent la rănile pe care le-am suferit, a șovăit când mi-a administrat mai multe analgezice, astfel că acum, când m-am ridicat în capul oaselor, ca să-l sărut pe David, părea că orice durere a dispărut complet. Eram nerăbdătoare să ne întoarcem împreună în apartamentul lui, în pat, locul unde întotdeauna am simțit că trăim cea mai frumoasă perioadă a noastră.

— Mi-a venit o idee, mi-a spus el, deși nu părea la fel de încrezător ca altă dată. Nu cred că ar fi recomandat să-ți porți de grijă singură, măcar până te vindeci complet. Ai nevoie de îngrijiri speciale.

— Oh, o să mă descurc, i-am spus eu și i-am făcut semn că nu trebuie să fie îngrijorat pentru bunăstarea mea. Peste o săptămână sau două mă voi întoarce la muncă, oricum. Chiar, au întrebat de mine?

— În fiecare zi, dar nu-i nevoie să te agiți. Mi s-a spus să-ți comunic oficial că poți să-ți iei cât concediu consideri că ai nevoie, ca să te recuperezi. Așadar, mi-am zis că în această perioadă poate ai vrea să te muți la mine? a întrebat el, iar eu l-am privit surprinsă. Pe fața lui se citea o oarecare sfială, dar și teama că l-aș putea refuza.

— Pe bune? am întrebat eu.

— Da.

— Nu mă așteptam să-mi spui asta.

— Ei, mă cunoști doar, sunt plin de surprize.

Am reflectat câteva secunde.

— Dar nu suntem căsătoriți, i-am zis eu, iar el a ridicat din umeri.

— Chiar contează atât de mult pentru tine?

Adevărul era că nu conta. După ce toată viața am fost martoră la multe, ultimul meu gând era la o banală bucată de hârtie, care să-mi confirme relația cu David, sau la orice altceva, la fel de lipsit de importanță cum era dezaprobarea morală a străinilor.

— Dar ce vor spune vecinii tăi, care locuiesc în clădire? l-am întrebat eu. Ei nu au nimic de spus în legătură cu asta?

— Și dacă au ce? Pot să facă orice doresc, dar mie nu-mi pasă. Suntem în anul 1953, pentru numele lui Dumnezeu, nu în 1800. Oricum, dacă tot o să ne căsătorim într-o zi, nu-i așa că vrei să dureze o veșnicie?

— Sigur că vreau.

— Atunci mi se pare logic să facem o încercare mai întâi. Să vedem dacă suntem potriviți unul pentru celălalt. Nu se știe niciodată, poate o să te scot din sărite cu felul meu de a mânca, de a râde sau cu sforăitul meu.

Mă încânta ideea de a ne muta împreună, însă ea era și marcată de o neliniște, fiindcă până acum amândoi am ales să ne ascundem trecutul unul de celălalt. Nu eram sigură că puteam să iau o hotărâre atât de importantă ca aceasta fără să fiu complet sinceră cu el. Niciodată nu le-am spus adevărul lui Émile, sau lui Cait. Ba, mai mult, niciodată nu i-am dezvăluit unui evreu ororile din trecutul meu.

Cu adevărat, singura persoană cu care am avut o conversație onestă despre acest subiect a fost Kurt.

— Ce s-a întâmplat, Gretel? m-a întrebat David, simțindu-mi ezitarea. Cred că el se aștepta să-mi încolăcesc brațele de gâtul lui și să nu ratez șansa de a ne juca de-a casa. Lăsasem să se înțeleagă foarte clar că speram să avem un viitor împreună.

— Nimic, i-am zis. Doar că…

— Doar ce?

Înainte să mai pot spune un cuvânt, a apărut asistenta Fenton, care mi-a comunicat că dr. Harket vrea să stea de vorbă puțin cu mine înainte să fiu externată. David dădu din cap și, aparent rănit de lipsa mea de entuziasm pentru propunerea lui, s-a retras pe coridor, iar eu m-am așezat din nou pe pat, tristă, și mă tot întrebam cum pot să fac să iasă totul bine. Peste câteva minute sosi și medicul.

— Miss Wilson, a zis el și a tras perdeaua de jur-împrejurul patului, pentru intimitate, deși era o mișcare inutilă, fiindcă, oricum, femeile din celelalte paturi puteau auzi integral conversația noastră. Cum vă simțiți? Sunteți pregătită să plecați acasă?

— Mult mai bine, i-am spus și mi-am îndreptat spatele, făcând eforturi să nu clipesc de durerea pe care o mai simțeam, doar ca să nu insiste să mai rămân câteva zile internată. Coastele mă mai dor puțin, dar nu la fel de mult ca ieri, iar piciorul…

— Vă vom da o cârjă când plecați, a spus el. Nu veți avea nevoie de ea prea mult timp, dar vă va ajuta să vă deplasați în timp ce osul se vindecă. Cine este tânărul de pe coridor, dacă nu vă supărați că întreb?

— Contează în vreun fel?

— Da, altminteri nu v-aș fi întrebat, mi-a mărturisit el pe un ton surprinzător de sever.

— Un prieten, i-am zis, întrucât nu consideram că identitatea lui David contează mult pentru el.

— Un iubit, vreți să spuneți.

— Da.

— Am înțeles. Se uită spre locul unde a ieșit el, deși prin perdeaua trasă nu se vedea până pe coridor. Și nu sunteți încă măritată cu acest prieten?

— Nu, am zis eu. De ce? Este vreo problemă?

— Doar aceea că aparent v-ați dat frâu liber virtuții, miss Wilson, nu-i așa? a zis el. La fel ca mulți tineri din generația dumneavoastră, desigur. De când s-a terminat războiul, totul a luat-o razna. Dar nu eu trebuie să judec asta.

Mă uitam lung la el, fără să am habar despre ce vorbește. El a citit în ochii mei confuzia și și-a dat ochii peste cap, iritat de naivitatea mea.

— Sunteți însărcinată, miss Wilson, mi-a spus cu un oftat prelung. Veți avea un copil.

Eu am rămas mută. Era ultimul lucru pe care-l așteptam să mi-l spună.

— Nu ați știut? m-a întrebat el, ridicând o sprânceană. Nici nu ați bănuit?

— Nu, i-am zis.

— M-am întrebat dacă toată întâmplarea aceasta – și făcu semn spre mine – nu a fost cumva o încercare stângace de a scăpa de copil.

— Sigur că nu a fost, am zis eu în șoaptă, în timp ce îmi făceam gânduri despre ce va însemna asta pentru mine, pentru David și pentru viitorul nostru împreună. Vă dau cuvântul de onoare că nu a fost asta.

— Majoritatea femeilor simt când poartă deja un copil în pântec. În primul rând, există și schimbări fizice evidente.

— Ei bine, eu nu am simțit, i-am spus din ce în ce mai iritată. Cât de avansată este sarcina?

— Câteva luni, a răspuns el. A mai rămas suficient timp pentru ca tânărul acela să facă din dumneavoastră o femeie cinstită și să ofere copilului legitimitate. Asistenta Fenton vă va face o programare la medicul obstetrician. Va trebui să vă consulte și el, cât de curând, desigur. Ați avut mare noroc, miss Wilson, că nu i s-a întâmplat nimic rău copilului în momentul dumneavoastră de neatenție. Sau poate ați avut ghinion, depinde de cum vedeți această situație.

A strâns perdeaua despărțitoare din salon și s-a uitat spre David, care se ridicase de pe scaun și devenise nerăbdător. Mi s-a părut atât de frumos, cum stătea acolo, cu florile strânse la piept. Cu mulți ani mai târziu, când am aflat că sunt însărcinată cu Caden, dintr-un motiv, mi-am amintit de acele flori când i-am dat vestea lui Edgar. Erau dalii. Și urăsc daliile de atunci.

— Doriți să-i dau eu vestea? m-a întrebat dr. Harket. Poate că este mai bine să vină din partea altui bărbat, nu credeți? Doar nu vrem să-l vedem că începe să strige la dumneavoastră în salon. Mai sunt și alte paciente la care trebuie să ne gândim, totuși.

— De ce să strige la mine? am întrebat eu, uluită.

— Din cauza prostiei crase de care ați dat dovadă, a spus el.

Dacă aș fi fost sănătoasă-tun, probabil l-aș fi plesnit. Desigur, el credea că totul a fost doar din vina mea, că într-un fel anume am reușit să concep un copil de una singură, seducând un biet tânăr nevinovat, care, înainte să-i apar eu în viață, nu știa cum să se descurce în pat cu o femeie. Deocamdată însă, nu puteam să mă concentrez pe furia împotriva doctorului. Pur și simplu, îmi era rău. Îmi jurasem că în viața mea nu voi avea copii, că mie îmi revine obligația să închei linia urmașilor tatălui meu.

— Vă mulțumesc, dar îi voi spune eu însămi, i-am zis pe un ton dur, iar el m-a privit dezaprobator.

— Cum doriți, mi-a zis și a plecat, iar atunci David a revenit în salon.

— Putem să mergem acum? m-a întrebat el.

— Da, i-am spus. Trebuie să discutăm despre ceva. De fapt, despre mai multe. Iar după aceea, dacă vei mai dori să mă mut cu tine o voi face. Este bine așa?

— Sună important, a spus el, ușor încruntat.

— Este. Dar să așteptăm până ce vom fi singuri.

— Sigur că da, a zis el. Dar îți promit, Gretel, că nu există nimic din ce îmi vei spune care să mă facă să nu-mi doresc să fiu cu tine. Sunt multe lucruri pe care vreau să ți le împărtășesc și eu. Despre trecutul meu. Despre familia mea. Știu că nu am fost întotdeauna foarte deschis despre ei, dar pentru mine este un subiect delicat. Îți voi spune povestea mea, iar tu mi-o vei spune pe a ta. După aceea vom putea să luăm totul de la început. Vom începe noile noastre vieți împreună. Cum ți se pare?

Am dat din cap, sperând că va fi la fel de simplu pe cât a descris el, dar în inima mea știam că lumea nu funcționează chiar așa.

Capitolul 11

Nu aveam de ales. Trebuia să mă confrunt cu el.

M-am trezit devreme și am făcut o plimbare lungă prin Hyde Park, ca să-mi limpezesc mintea, înainte de a mă îmbrăca, de parcă mă pregăteam să apar într-o sală de tribunal, unde eu eram procurorul, iar el acuzatul care stătea în boxă. M-am examinat în oglinda mare din dormitor și am constatat că arăt cât se poate de stăpână pe mine și puternică, pentru o femeie trecută de nouăzeci de ani, ba chiar așa mă simțeam, și eram încântată de efect; doream să las impresia de putere nuanțată cu note ușoare de vulnerabilitate. Orice ar fi știut Alex Darcy-Witt despre mine, sau credea că știe, era imperativ pentru supraviețuirea mea, dar și a lui Caden, să nu i se permită să împartă cu nimeni ceea ce a descoperit.

Madelyn deschise ușa apartamentului unu și a părut inexplicabil de încântată să mă vadă. Spre dezamăgirea mea, își încolăci brațele pe după gâtul meu și mă strânse în brațe. Nu sunt o amatoare de manifestări fizice ale afecțiunii nici în cele mai bune momente, așa că mi-a înghețat tot corpul când m-a îmbrățișat, copleșindu-mă cu înălțimea ei impresionantă.

— Gretel, a strigat ea, când, în sfârșit, s-a retras, iar eu mi-am trecut mâna peste rochie, ca să o netezesc de cutele pe care le-ar fi putut lăsa gestul ei. Cât mă bucur să te văd! Aveam de gând să urc la tine și să mai stăm la o bârfă mică.

— Și mie îmi pare bine să te văd Madelyn, am spus eu, întrebându-mă dacă nu cumva acest exces de bonomie manifestată era indus de substanțe chimice. Nu-mi aminteam exact dacă vreodată am stat de vorbă la un pahar cu vin, ne-am împletit părul ca prietenele, sau am discutat despre divorțurile celebrităților. De

fapt, eu sunt aici pentru a discuta cu soțul tău. Este acasă domnul Darcy-Witt?

— În momentul acesta nu, a spus ea și s-a uitat împrejur, apoi a dus un deget la buză, ca și când nu ar fost absolut sigură că acesta era adevărul, sau ceea ce el i-a spus să comunice oricărui vizitator. Dar îl aștept să sosească foarte curând. Nu vrei să intri și să-l aștepți?

Am hotărât să răspund afirmativ. Dacă m-aș fi întors în apartamentul meu și aș fi așteptat acolo singură, aș fi fost prea încordată și nu aș fi reușit decât să stau la fereastră și să mă uit după mașina lui sau după un taxi oprind la intrare. În afară de asta, aveam ocazia să schimb câteva cuvinte cu ea. Am intrat și din nou apartamentul mi s-a părut același vestibul al unei galerii de artă, unde mă miram cum poate să se miște dintr-o cameră în alta, în timpul zilei, fără sa deranjeze niciun obiect.

— Ia loc, te rog, a zis Madelyn, iar eu m-am conformat și am ales canapeaua pe care o adoptasem de la prima noastră întâlnire.

— Te simți mai bine, să înțeleg? am întrebat-o, după ce s-a așezat pe fotoliul din fața mea.

— Oh, da, a zis ea, dând din cap parcă furioasă. Gretel, știi, atunci a fost o mare neînțelegere. Îmi pare nespus de rău că ai fost obligată să te implici. Mă simt foarte prost. Alex spune că sunt o nesăbuită, să nu-mi dau seama că am luat atât de multe somnifere. Asta pentru că nu și-au făcut efectul prea repede, înțelegi. De aceea am mai luat una, apoi încă una și se pare că am uitat să le mai număr, până la urmă.

— Este un bărbat foarte inimos, nu-i așa? am remarcat eu. Aș zice totuși că ar putea să fie mai înțelegător cu cineva care a fost de curând externat din spital.

— Alex spune că ar trebui să-mi procur o cutiuță specială din plastic, care are compartimente pentru fiecare zi a săptămânii, scrise

pe capac, a continuat ea, ignorându-mi comentariul. Îți pui medicamentele separat, în fiecare compartiment, ca să nu le mai încurci.

— Le știu, am spus. Și eu am una.

— Ești bolnavă? m-a întrebat ea, cu un aer preocupat.

— Am nouăzeci și unu de ani, am replicat zâmbind. O femeie de vârsta mea are totuși nevoie de puțin ajutor ca să facă față unei zile obișnuite.

— Nu ești bătrână, Gretel, a insistat ea, iar eu mi-am dat ochii peste cap.

— Madelyn, eu întruchipez chiar definiția cuvântului bătrână, am spus eu. Nu are rost să ne mințim că suntem altfel.

Atunci, ea s-a oprit din râs și mi s-a părut afectată.

— Alex spune că vorbesc prea mult, a zis ea după câteva secunde.

— Oare poate cineva să vorbească prea mult? am întrebat eu. Totuși, dacă ai ceva de spus, atunci…

— Alex spune că ar trebui să gândesc înainte să vorbesc.

— Alex spune multe lucruri, nu-i așa?

— Și că nimeni nu vrea să asculte toate ideile necoapte care-mi vin în cap. Că mă pun în situații penibile și-l pun și pe el în situații stânjenitoare, de fiecare dată când încep să sporovăiesc, de parcă aș fi o lunatică. Are dreptate, așa cred. Îmi dau silința să mă comport mai bine în asemenea situații.

S-a auzit un zgomot dinspre hol și a apărut Henry, desculț, îmbrăcat în pantaloni scurți și un tricou pe care era imprimată imaginea ediției broșate a celebrului *Ocolul Pământului în 80 de zile*, de Jules Verne. Părea speriat că mă vede și avea toate motivele să fie, pentru că avea un ochi vânăt. Cu regret trebuie să spun că pe mine nu m-a surprins deloc imaginea lui.

— Henry, ți-am spus să rămâi în camera ta, i-a zis Madelyn, apoi s-a ridicat și s-a dus spre el.

— Bună, doamnă Fernsby, mi-a zis el și m-a privit cu o expresie îndurerată.

— Bună, Henry, i-am spus. Văd că din nou ai fost la război. Dar să fim serioși, mai tot timpul ești la luptă. Semeni cu un cavaler medieval, mereu te iei la trântă cu fermierii din calea ta și te alegi cu julituri.

Instinctiv, Henry a ridicat mâna spre ochiul stâng, care era și umflat, dar nu l-a atins, în schimb, a lăsat mâna pe lângă corp și a privit în pământ.

— A avut un episod de somnambulism, mi-a explicat Madelyn. A mers în somn și s-a lovit de ușa de la baie. Îți vine să crezi una ca asta?

— Niciun moment, să știi, am răspuns eu.

— Du-te înapoi în camera ta, Henry, i-a spus ea, însă el a ignorat-o și mi-a făcut semn spre tricoul lui.

— Ați citit cartea aceasta, doamnă Fernsby? m-a întrebat el.

— Da, sigur, i-am zis eu. Acum mulți ani. Am mai citit și *Douăzeci de Mii de Leghe sub Mări,* de același autor.

— Îmi place titlul acesta, a zis el.

— De fapt, cred că am volumul sus, i-am zis. Mă voi uita mai târziu și, dacă-l găsesc, pot să ți-l ofer cu împrumut.

— Henry, du-te în camera ta, a repetat Madelyn, acum pe un ton răstit, deși era inutil, iar de această dată copilul s-a conformat. Am auzit cum s-a închis ușa de la camera lui.

— Nu era nevoie să țipi la el, draga mea, i-am spus eu. Voia și el să vorbim, atât. Este foarte bine că-i plac cărțile, nu crezi? Majoritatea copiilor pe care-i văd pe străzi în zilele noastre stau cu ochii numai

în telefonul mobil, tot timpul. Este încurajator când vezi un copil căruia îi place să citească.

— Nu vrea să facă nimic din ce i se spune, a zis ea și s-a frecat la ochi, aparent epuizată de fiul ei, de viața ei, de întregul univers dezamăgitor în care fusese condamnată să-și petreacă zilele. Alex spune că trebuie să învețe ce-i disciplina și că sunt prea blândă cu el.

— Nu pot să fiu de acord cu asta, am zis eu. Cu niciuna dintre afirmații, adică.

— Nu înțelegi cum stau lucrurile, a mormăit ea.

— Ba înțeleg exact cum stau lucrurile, i-am spus eu. Și eu am un fiu, îți minte.

— Copiii de azi sunt diferiți, zise ea. Alex spune că atunci când era copil, dacă depășea puțin limitele, tatăl lui îl făcea să regrete amarnic și exact acest gen de strictețe l-a făcut bărbatul care este azi.

— Și ce fel de bărbat este el? am întrebat-o.

M-a privit încruntată.

— Ce vrei să spui?

— Este o întrebare foarte simplă. Ce fel de bărbat este soțul tău? Unul bun?

Ea s-a uitat lung la mine și, efectiv, a rămas fără cuvinte.

— Am întrebat doar, fiindcă mi se pare că îți este frică de el, am continuat eu.

— Să-mi fie frică de el? a zis ea râzând acum, dar făcea eforturi mari ca să-și folosească abilitățile actoricești, cu toate că pentru performanța ei nu ar fi fost premiată. Oare de ce să crezi că îmi este frică de el?

— Păi, Henry se rănește mai tot timpul, nu-i așa? am zis eu. Dar nu ar trebui să fie la școală acum? Este ora unsprezece și e joi dimineața, totuși.

— Alex mi-a spus să-l țin acasă până i se mai vindecă ochiul.

— Un ochi vânăt împiedică un copil să învețe?

— Voia doar să-i treacă umflătura, atât, a zis ea și s-a uitat spre fereastră. Își ținea mâinile împreunate în poală, iar degetele păreau neliniștite și în mod constant și le frământa.

— Prima dată a avut brațul rupt, apoi câteva vânătăi, acum ochiul vânăt, am spus eu. Oh, a mai fost și o arsură, nu-i așa? Desigur, și tu ai avut parte de numeroase accidente, nu-i așa?

S-a uitat iar la mine și a clătinat din cap.

— Eu sunt bine, a zis ea.

— Nu te cred, am spus. Îmi închipui că, dacă te-aș pune să dai jos puloverul acela, care este mult prea gros pentru vremea frumoasă de afară, aș vedea numai vânătăi și pe brațele tale. Nu mă înșel, nu-i așa?

Înainte să poată răspunde, se auzi cheia răsucindu-se în broasca de la ușă, iar Alex intră. Se opri o clipă, se uită când la mine, când la soția lui, pe urmă oftă, ca și când ar fi fost sigur că acest moment inevitabil va avea loc.

— Doamnă Fernsby, mi-a spus el. Părea epuizat, mai ales din cauză că mă aflam în raza lui vizuală. Cât mă bucur să vă văd. În vizită la noi. Din nou.

— Domnule Darcy-Witt, am spus eu și m-am ridicat în picioare. Voiam să schimbăm câteva cuvinte. Între patru ochi, dacă este posibil.

Părea că îmi admiră curajul.

— Presupun că nu prea am de ales în această privință, a zis el. O scurtă plimbare prin grădină, poate?

— Perfect, am răspuns și am trecut prin fața lui, cu pași siguri, îndreptându-mă spre ușă.

Nu m-a urmat imediat, dar i-am auzit vocea lui și pe a Madelynei șoptindu-și câteva cuvinte, aparent purtau o conversație. Aș fi dat

orice să aflu ce și-au spus, dar am continuat să merg. Când am deschis ușa, soarele a pătruns în interior și m-a orbit pe moment. Era o după-amiază frumoasă de primăvară, una din acelea care trebuie să fie presărate numai cu amintiri fericite.

Capitolul 12

Îmi era foarte greu să stabilesc de unde să încep, dar am ales Berlinul, orașul unde m-am născut și locul unde am crescut până la doisprezece ani, până când într-o seară, la cină, a venit un oaspete cu prietena lui, iar el l-a informat pe tata că trebuie să se prezinte la un alt post, și, de atunci, viața mea și cea a întregii mele familii s-a schimbat pentru totdeauna.

— La Berlin? m-a întrebat David, după care s-a prăbușit într-un fotoliu din dormitorul meu.

Stăteam jos în fața lui și mă străduiam să nu mă dau de gol că tremur. Nu voiam să mă uit la el când vorbeam. Nu suportam ideea să văd cum dragostea lui dispare treptat. Era mult mai ușor să-mi spun povestea cu glas tare, ca și când în cameră nu ar fi fost nimeni.

— Dar ai zis că te-ai născut în Franța.

— Știu, dar am mințit. Adevărul este că am pus piciorul în Franța abia în 1946, la câteva luni după ce s-a terminat războiul.

— Dar ai locuit la Rouen, da? Măcar asta a fost adevărat?

— Pentru o perioadă de șase ani, da. Mai târziu. Dar, în primul an, eu și mama am rămas la Paris. Ne-am mutat la Rouen de-abia când a devenit imposibil să mai rămânem în capitală. Și am plecat în Australia aproape imediat după ce a murit mama.

— Bine, a spus el, dând din cap mecanic. Așadar, ești nemțoaică.

Tonul lui trăda suspiciune, dar și dezaprobare amestecată cu teamă.

— Da, recunosc. Cu toate că nu am mai pus piciorul acolo din 1946. Nici nu aveam vreun plan să mă întorc.

— Înseamnă că nu te-ai aflat în Germania în timpul războiului?

— Nu în toată perioada, nu.

Părea mai optimist.

— Așadar, ai fugit, a zis el. Nu ai participat la nimic. A fost un act de curaj din partea familiei tale. Dacă ai fi fost prinsă…

— David, așteaptă! Vreau să mă asculți până la capăt.

— Dar și eu știu multe despre aceste lucruri, mi-a spus el și a încercat să mă ia de mână, dar eu mi-am smucit-o. Știu că nu ți-am spus multe despre familia mea, dar cred că ar trebui. Este important să știi ce s-a întâmplat cu ei.

— Deja știu câte ceva, i-am spus eu. Despre părinții și sora ta, vreau să zic. Despre Treblinka.

El s-a uitat la mine și parcă nu-i venea să creadă.

— Cum ai…

— A fost bine intenționat, trebuie să crezi asta. Mi-a spus doar pentru că știa cât de îngrijorată eram în privința ta și că mă tot frământam că nu vorbești niciodată despre ei sau despre ce li s-a întâmplat. Apoi, în seara aceea, când am fost să vizionăm filmul acela îngrozitor…

— Cine a fost bine intenționat? a întrebat el tăios. Cine ți-a spus toate astea?

— Edgar, i-am zis eu.

L-am văzut cum a înțepenit și am recunoscut pe chipul lui expresia îndoielii și a mâniei.

— Edgar ți-a vorbit despre familia mea? m-a întrebat el.

— Nu despre tot, am răspuns eu. Doar povestea de bază, atât. Îmi pare rău pentru ce ți s-a întâmplat, David.

El a rămas așa, amuțit o vreme, reflectând.

— Nu ar fi trebuit să facă asta, a zis în final. Nu era povestea vieții lui, deci nu trebuia să o spună el.

— Este prietenul tău. Ține la tine.

Atunci, el a scos un mormăit. Îmi dădeam seama că nu se bucura, dar și că nu mai vrea să discute despre acest subiect acum. S-a ridicat

și s-a dus la fereastră, apoi a observat cutia de bijuterii Seugnot, care se afla pe noptiera mea.

— Ce frumoasă este, mi-a spus și a întins mâna să o ia, probabil nerăbdător să schimbe subiectul.

— Nu, i-am zis eu răstit, dar cu vocea sugrumată de groază, fiindcă nu voiam să vadă fotografia din interiorul ei. Dacă eu nu mă puteam uita la ea, nici el nu putea. Este ceva fragil, am adăugat.

S-a întors spre mine și fără îndoială că a rămas surprins de insistența cu care l-am oprit, iar pentru moment a lăsat cutia la loc.

— Spune-mi ce ți-a spus, mi-a cerut el și s-a dus să se așeze pe scaun, iar eu i-am repetat ce am auzit de la Edgar, anume că bunicii lui l-au luat cu ei în Anglia când au presimțit că naziștii vor invada țara, iar că părinții lui trebuiau să-i urmeze, dar nu au mai putut să o facă.

— Și sora mea, a zis el. Ai uitat de sora mea.

— Da, și de ea, am rectificat, căutând să-mi păstrez un ton cât mai rezonabil. Ea era în spital, el așa mi-a spus. A suferit o operație de apendicită, așa este?

— Nu, a zis el, clătinând din cap. Asta i-am spus eu, dar nu acesta a fost adevărul.

Am așteptat să continue povestea.

— Nu am vrut să-i spun ce au făcut părinții mei. Cât de nesăbuiți au fost.

Din nou am evitat să spun ceva.

— Sora mea se numea Dita. Ți-a spus măcar asta?

— Nu.

— Cânta la pian, a continuat el, zâmbind la această amintire. Era foarte înzestrată. Eu nu am deloc abilități de genul acesta. Tatăl meu a sperat că le voi avea, dar sunt afon. Dita asculta o melodie doar o dată, apoi se așeza la pian și o cânta, notă cu notă, perfect. Tot timpul

interpreta muzică la concerte – erau concerte pentru copii, desigur, dar toată lumea își dădea seama ce talentată era și ce viitor avea în față. Trebuia să dea un recital important, iar acesta i-ar fi cimentat reputația și mai mult, iar părinții mei au insistat ca ea să rămână și să cânte. Bubbe și Zayde, adică bunicii mei, le-au spus că sunt nebuni, că trebuie neapărat să plecăm cu toții, dar ei au refuzat. Mama, cred, ar fi cedat, însă tatăl meu era un om încăpățânat. Un bărbat orgolios. Voia să o asculte pe fiica lui cântând în fața unul public numeros. Și, uite așa, noi trei am plecat, iar ei trebuiau sa ajungă în Anglia peste patru zile. Dar nu au mai ajuns niciodată Nici măcar nu știu dacă acel concert a mai avut loc. Bubbe a încercat mult timp să descopere ce s-a întâmplat cu ei, dar atât ea, cât și Zayde s-au dus în morminte fără să știe nimic. De-abia mult timp după aceea, când au fost publicate registrele de la Treblinka și au fost contactate rudele care au mai rămas, am aflat și eu de soarta lor. Cu toate că am bănuit-o.

Lacrimile i se prelingeau pe obraji, însă el și le-a șters repede. Nici nu aveam puterea să mă uit la el. Vinovăția pe care o simțeam se cimenta într-un cotlon ascuns în mine și ea amenința să mă despice în două.

— Și acum îi visez, a spus el, zâmbind printre lacrimi, deși suferea. Am spus visez, dar desigur că am coșmaruri. Sunt și eu acolo, cu ei, dezbrăcat, în camerele de gazare…

— David, nu, l-am implorat eu.

— Arzând în flăcări.

— David!

— Nici măcar nu mă simt uman în acele vise. Dar ei așa au vrut să ne facă să ne simțim, nu-i așa? Ca și când nu am fi fost oameni.

O amintire – tatăl meu în birou: Oamenii aceia? Ei bine, ei nici măcar nu sunt oameni. Cel puțin nu în sensul în care înțelegem noi termenul.

— Sunt doar un spirit care plutește în ceruri, pe deasupra Poloniei, sunt o idee, mai degrabă decât o persoană. O colecție de amintiri răzlețe, amestecate cu norii.

— Oprește-te! Te rog să te oprești, l-am implorat, cu pumnii strânși. Îmi venea să urlu. Aceasta era realitatea faptelor comise de familia mea și ceea ce eu am ascuns în toți acești ani.

A oftat prelung și sunetul parcă venea din cele mai profunde colțuri ale ființei lui. Nu am mai spus nimic. Când a început iar să vorbească, avea o voce atât de slabă, încât a trebuit să mă chinuiesc să-l aud. Nu se uita la mine.

— Sper că nu ai de gând să-mi spui că a fost soldat, nu? m-a întrebat el. Tatăl tău. Cred că-mi vei spune că a luptat. Pentru ei.

— Da, am recunoscut eu. Nu mă mai puteam preface.

— Atâta lucru am bănuit și eu. Speram măcar să mă înșel.

— A fost soldat, i-am spus. Dar nu a luptat.

— Mă rog, asta e ceva, cred, mi-a răspuns el și o licărire de speranță i-a luminat fața. A făcut parte din personalul din birouri? Ceva de genul acesta? A fost șofer, poate?

Nu spuneam nimic, iar tăcerea care s-a așternut între noi devenise copleșitoare, astfel că atunci când a sărit ca ars de pe scaun și s-a dus la fereastră, am tresărit, speriată. Stătea cu spatele la mine și privea în jos, strada.

— Iartă-mă, Gretel! a spus în final.

— Să te iert? l-am întrebat și m-am ridicat, ca să merg spre el. Cumva, fără intenție expresă, m-am trezit că mâna mi se lipește involuntar de pântec, pentru a proteja copilașul care creștea în mine. Dar pentru ce ar trebui să te iert?

— Pentru toată această mânie din interiorul meu. Îmi vine foarte greu să vorbesc despre toate aceste lucruri. Despre oamenii aceia. Despre ceea ce au făcut ei. Vreau să fie morți toți. Ei sunt încă acolo,

știi. În Europa. În America de Sud. În Australia. Atât de mulți dintre ei încă așteaptă să fie judecați. Uneori, cred că așa ar trebui să-mi duc viața. Vânându-i. Lichidându-i.

S-a întors și m-a privit. Avea fața schimonosită de suferință.

— Problema mea este că te iubesc oricum, a zis el, de parcă i se părea o tortură până și să recunoască asta. A întins brațele spre mine, apoi și le-a lăsat libere, pe lângă corp. Deocamdată nu dorea să mă atingă și era prima dată în relația noastră când fusese capabil să-și țină mâinile departe de trupul meu. Nimic din ce s-a întâmplat nu este din vina ta. Ce dacă tatăl tău a fost, nu știu, un funcționar umil, într-un birou, pe undeva? Ce altceva putea să facă? Nu te pot condamna pe tine pentru asta.

— Este mult mai complicat decât atât.

— Doar că acum nu pot să mă gândesc la asta. Sunt multe lucruri de digerat, de luat în considerare. Dacă într-o zi vom avea copilul nostru, de exemplu, lui ce o să-i spunem? Sau ei, dacă va fi fată? Cum îi vom explica faptele comise de bunicul lor?

— Dar chiar ar fi nevoie să facem asta? am întrebat eu.

— Desigur, a spus el, apoi a început să se plimbe încoace și încolo. Nu aș putea să trăiesc în secrete sau minciuni.

— Dar la ce ar folosi?

El a ridicat din umeri, probabil, la fel de nesigur.

— Am nevoie de ceva timp, a zis totuși. Doar ca să trec totul prin filtrul rațiunii. Îl urăști, presupun?

— Pe cine? am întrebat eu.

— Pe tatăl tău.

M-am gândit. Să-i împărtășesc doar o fărâmă din adevăr, sau să nu-i ofer absolut nimic.

— L-am iubit foarte mult când eram mică, am răspuns. Este mort deja de opt ani, dar… Nu am ce să fac, în anumite momente, încă îmi

este dor de el. Știu ce a făcut, cum a trăit… dar m-a iubit foarte mult, David. Nu pot să-ți explic. Dacă aș putea să-l aduc înapoi, chiar și numai pentru o zi, dacă aș putea să mai stau de vorbă cu el măcar o oră…

A fost un moment când m-am gândit că vrea să mă lovească. Gâfâia zgomotos și ținea ochii închiși.

— Ar fi bine să plec acasă, mi-a zis el. Nu pot să vorbesc cu tine despre asta acum. Nu te condamn, Gretel, îți jur. Înțeleg că îți iubești tatăl, este firesc, dar…

— David, tu nici măcar nu ai auzit ce vreau să-ți spun, am protestat eu dintr-o frustrare tot mai intensă, pe măsură ce această conversație se îndepărta de propria mea poveste. Tu mi-ai povestit despre familia ta. Acum, și eu trebuie să-ți spun despre a mea. Dacă se pune problema cu adevărat să avem un viitor împreună, ceea ce îmi doresc mai mult ca orice, atunci este important să cunoști toate detaliile.

— Mai este și altceva? a întrebat el, vădit întristat. Ce ar mai putea fi? Ce ar putea să fie mai rău decât să aflu că tatăl tău a fost un funcționăraș oarecare pentru animalele acelea?

M-am așezat pe marginea patului și mi-am acoperit fața cu palmele.

— Stai pe scaun, David, te rog! i-am spus, iar el s-a conformat. Vreau să faci pentru mine ceva, iar dacă faci asta, îți promit că nu-ți voi mai cere nimic altceva în viața mea.

— Ce anume? a întrebat el.

— Vreau să mă lași să-ți spun povestea de la început până la sfârșit, fără să mă întrerupi. Iar când voi termina și tu o vei fi ascultat și mă vei cunoaște mai bine decât oricare altă persoană în viață, atunci vei putea hotărî dacă vrei să rămâi sau să pleci. Vrei să faci asta, David? Vrei să mă asculți până la capăt?

El a încuviințat din cap.

— Vreau! mi-a zis.

— Atunci o să încep din nou, am zis repede. Am înghițit, am tras adânc aer în piept și am început. M-am născut la Berlin, în 1931. Am locuit cu tatăl meu, cu mama mea, iar la trei ani după nașterea mea, s-a născut fratele meu. Trăiam fericiți. Tatăl meu nu a fost un umil funcționar de birou, așa cum ai sugerat tu, ci a fost ofițer al Reichului. Ofițer superior. Desigur, eu eram doar un copil și nu știam foarte multe despre ce făcea el în fiecare zi. Războiul era în desfășurare, iar el venea acasă foarte rar, însă asta nu ne-a afectat prea mult. Apoi, într-o după-amiază, eu și fratele meu am venit acasă de la școală și am fost surprinși să o găsim pe Maria, menajera familiei noastre, care își ținea mereu capul plecat și nu își ridica privirea de pe covor, iar acum era în dormitorul fratelui meu și îi scotea din șifonier toate lucrurile, pe care le așeza în patru cufere imense din lemn; punea chiar și lucrurile pe care el le ascunsese în spate și despre care mi-a spus că sunt ale lui și nu sunt treaba nimănui.

Capitolul 13

— Am fost vizitat de cineva de la poliție, mi-a zis Alex Darcy-Witt, când a ajuns și el în grădină. Eu mă plimbam alene de la un capăt la celălalt, iar el mi s-a alăturat. Doi oameni perfect obișnuiți, care se bucurau împreună de o plimbare la soare, nicidecum fiica unul comandant al unui lagăr de concentrare și un bărbat care în mod obișnuit își bătea soția și fiul.

— Nu mai spuneți? am comentat eu cu mult calm în glas.

— Așa este. Dar am crezut că știați asta.

— Mi-am imaginat că vor veni în vizită, da, i-am spus eu. Dar nu am știut că s-a întâmplat atât de repede. Probabil că nu au niciun motiv să mă țină la curent.

— Nu mi-au spus că dumneavoastră le-ați raportat despre suspiciunile pe care le aveți în privința mea, a continuat el. Dar eu am presupus asta. Nu m-am înșelat, nu-i așa?

— Nu, am zis eu, străduindu-mă din răsputeri să-mi controlez vocea și, spre surprinderea mea, nu mi-a fost deloc atât de dificil pe cât m-am așteptat. Doar că aș fi vrut să mă fi dus la ei mai devreme, am zis mai departe. Poate că l-aș fi salvat pe Henry de cea mai recentă lovitură care i-a învinețit ochiul. Și nici nu ar fi auzit lucrurile îngrozitoare pe care i le-ați spus. Bietul băiat trăiește într-o teroare constantă.

— A avut un episod de somnambulism, a insistat Alex. Și a intrat direct…

— Alex, i-am spus eu oftând și ridicând mâna, ca să-l reduc la tăcere. Hai s-o lăsăm baltă. Las-o, pur și simplu, așa.

El a zâmbit și a dat din cap.

— Nu au venit aici, știți, a continuat el după o secundă. Polițiștii, vreau să spun. Nu și-au făcut apariția la Winterville Court. Știți unde

au apărut?

— Nu am nici cea mai vagă idee, am zis eu, clătinând capul.

— La biroul meu din Soho. Pe neanunțate. Au mărșăluit pe scări, așa, să zicem, ca un grup de ofițeri SS și i-au spus uneia dintre asistentele mele că trebuie să-mi vorbească. La momentul acela eram într-o convorbire telefonică și discutam cu o persoană foarte celebră din Los Angeles. Ați vrea să știți cine era persoana?

— Alex, din păcate, faptul că lucrezi cu staruri din lumea filmului nu mă impresionează câtuși de puțin. Așadar, nu-ți pierde timpul.

Pe bune, mă gândeam în acele momente, oare chiar credea că dau doi bani pe asemenea fleacuri? Pentru numele lui Dumnezeu, voiam să-i spun că odată am dat mâna cu Adolf Hitler și am sărutat-o pe obraz pe Eva Braun. M-am jucat cu copiii lui Goebbles și am fost invitată la o petrecere organizată pentru ziua de naștere a lui Godrun Himmler.

— Biroul meu, a repetat el. Locul unde îmi derulez toate afacerile. Unde subordonații mei bârfesc despre toate nimicurile care se întâmplă. Și un detectiv de poliție însoțit de partenerul lui, amândoi mai tineri decât mine, sosesc neanunțați și-mi spun că vor să-mi pună întrebări despre relația mea cu soția și cu fiul meu, apoi adaugă că putem discuta acolo, sau pot să mă ducă ei la secția de poliție locală, cu mâinile imobilizate la spate.

— Și dumneata ce variantă ai ales? am întrebat eu.

— Contează?

— Sunt, pur și simplu, curioasă.

— Am ales secția. Ca să păstrăm formalitatea. Și ca să-i ofer avocatului meu posibilitatea să vină acolo. Unul dintre ei, adică unul dintre ofițeri, era evreu. Asta probabil că vă deranjează. Ironia este că nu am deloc astfel de prejudecăți.

— Nu, dumneata îți rezervi antagonismul pentru femei și băieți mici. Te deranjează dacă ne așezăm? l-am întrebat, când ne-am apropiat de o bancă. Ei bine, eu o să mă așez oricum. Dumneata faci cum dorești.

— Mă așez și eu cu dumneavoastră, mi-a spus și s-a trântit pe bancă, lângă mine. Ați primit cadoul meu?

— Da, l-am primit. Dar mă tem că nu am prea înțeles semnificația lui.

— Gretel, mi-a zis, zâmbindu-mi, încântat că poate să-mi dea și el aceeași replică. Hai s-o lăsăm baltă. Las-o, pur și simplu, așa!

— Este adevărat, mă interesează istoria foarte mult, am continuat eu, ignorându-l. Poate că Henry ți-a spus că, la prima noastră întâlnire, eu citeam o carte despre Maria Antoaneta? Iar răposatul meu soț a fost un binecunoscut istoric. Doar că obișnuiesc să evit cărțile despre război. Fiindcă l-am trăit pe pielea mea, știi.

— Fiind chiar în inima lui, se poate spune.

Acum m-am întors spre el și am hotărât că nu mai avea rost să ne jucăm.

— Știi totul, presupun? l-am întrebat.

— Da, a spus el și a dat din cap, încercând să pară galant. Și, sincer să fiu, doamnă Fernsby, doamnă Guéymard, miss Wilson, sau mai degrabă am spune Fräulein…

A folosit numele de familie cu care m-am născut, numele infam al tatălui meu și acela pe care nu l-am mai folosit din 1940, când am urcat împreună cu mama în trenul cu destinația Paris, de la Berlin.

— Poți să-mi spui simplu Gretel, am zis oftând. Probabil este mai simplu.

— Sincer să fiu, Gretel, lăsând la o parte alte lucruri, trebuie să mărturisesc, sunt totalmente fascinat, a continuat el. Și pe mine mă interesează nespus perioada aceea, după cum poate ți-ai dat seama,

dacă mi-ai văzut anumite filme, iar pentru mine să stau aici, cu dumneata, cu o persoană care a fost, practic, acolo…

— A trecut atât de multă vreme de atunci, am spus eu.

— Eu niciodată nu cad în admirație, fiindcă este inutil în munca mea. Dar acum sunt sincer fascinat.

— Ce lucru caraghios ai spus.

— Aș vrea să discut cu dumneata despre asta.

— Niciodată nu discut despre acea perioadă din viața mea.

— Niciodată?

Am stat și m-am gândit puțin.

— Doar de două ori, i-am zis.

— Și cui i-ai povestit?

— Unui bărbat, pe nume David Rotheram, cu mulți ani în urmă, în 1953. Apoi, desigur, celui care mi-a devenit soț. Lui Edgar.

— Și răspunsurile lor?

— Nu te privesc pe dumneata.

— Te rog, spune-mi!

— Nu, am zis.

— De ce nu?

— Pentru că acum nu mai contează. Totul a rămas în trecut. Cum ai aflat, totuși? Am nouăzeci și unu de ani și nimeni nu a aflat până acum. Așadar, să mă ierți dacă sunt curioasă.

El a ridicat din umeri și s-a uitat spre centrul grădinii.

— Eu cu asta mă ocup, a spus el. Sau, mai bine spus, am oameni care se ocupă de asta. Cercetare. Scormonesc în povești și descoperă trecutul unor oameni. Și, desigur, lumea este acum foarte diferită de cum era în tinerețea dumitale. În zilele noastre, nu trebuie decât să te așezi în fața unui computer, să investești puțin timp și poți descoperi atât de multe despre dușmanii tăi. Eu sunt o persoană foarte influentă, Gretel, și am multe contacte în numeroase domenii. La

început am vrut doar să știu mai mult despre dumneata și atât, iar asta fiindcă păreai foarte preocupată de ce se petrece în casa mea. Dar o poveste duce la alta, apoi la alta. Când un investigator a ajuns într-un punct mort, am trecut la următorul.

— Așadar, nu există nici o altă persoană care cunoaște toate detaliile? am întrebat eu.

— Nu. Am primit fiecare părticică din viața dumitale pe secțiuni diferite. Apoi eu însumi le-am pus pe toate cap la cap. Nu mi-a venit să cred când am văzut peste ce am dat. Am fost și la Arhiva de Filme Britanică, unde am găsit un film vechi, *Întuneric.* Îl știi?

— L-am văzut la cinema, odată, i-am spus eu. După aceea am fugit în stradă și m-am aruncat în fața unui autobuz.

A părut șocat de această informație.

— Mă bucur că nu ai reușit, a zis el.

— Zău? De ce?

— Întrucât, conform legii, ar trebui să mori într-o celulă de închisoare.

M-am gândit la ce a spus. Nu puteam să-l contrazic.

— Sunt conștientă de asta, am zis încet.

— Presupun că ți-ai fi dorit să câștigați războiul.

Am ridicat o sprânceană.

— Oh, domnule Darcy-Witt, am spus, ca și când îi explicam unui copil despre un lucru evident, nimeni nu câștigă un război.

— Dar nu te simți vinovată? m-a întrebat el.

— Dumneata, dintre toți oamenii din lume, îmi pui această întrebare?

— Nu poți să compari comportamentul meu cu al dumitale.

— Eram doar o copilă, i-am spus eu.

— Acest răspuns ar fi mult mai credibil dacă te-ai fi prezentat în fața autorităților când s-a terminat războiul, a zis el. Ai fi putut ajuta

la prinderea multora și aducerea lor în fața justiției. Gândește-te câți oameni ai fi putut identifica! Și câte povești ai fi putut să spui! Toate acele vieți secerate, acele câteva milioane de oameni gazați, le-ai fi putut răzbuna printr-un gest mărunt, dacă ai fi ales să o faci. Ai fi putut să aduci puțină pace în familiile lor. Dar, nu, dumneata ai ales să-ți pui la adăpost propria persoană.

— Noi toți facem asta, am zis eu.

— Și nu te simți vinovată? a repetat el, iar eu m-am ridicat și am pornit grăbită spre celălalt capăt al grădinii. Mi-am lipit fruntea de zidul rece și am închis ochii. Simțeam cum îmi pulsează sângele prin trup și respirația mi se precipită. A venit în spatele meu, iar eu m-am întors să-l înfrunt.

— Ce intenționezi să faci cu aceste informații? am întrebat. Nu te întreb pentru mine, înțelegi. Dacă le spui oamenilor, da, voi suferi, desigur așa va fi. Dar mai există alții…

— Cu un singur telefon, aș putea să te fac femeia cea mai cunoscută de pe planetă, a spus el.

— Știu, am zis, încuviințând din cap. Dar am un fiu. Și mai era ceva. Caden și Eleanor mă sunaseră și mi-au făcut o vizită cu o seară înainte, ca să-mi dea o veste neașteptată. Iar el va deveni tată, am adăugat eu. Logodnica lui este cea mai minunată femeie. Niciunul dintre ei nu se aștepta la asta; au crezut că sunt prea în vârstă, dar acum sunt extaziați. Așadar, nu mă vei distruge doar pe mine, îi vei distruge pe el, pe ea și pe nepotul meu. Și toți sunt complet nevinovați.

— E complicat, mi-a zis el, frecându-și bărbia. Mi-ar plăcea să te denunț, crede-mă! Sincer, sunt de părere că ar trebui să mori în închisoare. Dar trebuie să mă gândesc și la mine. Acuzațiile acelea pe care le-ai făcut la poliție…

— Poți să le negi? am întrebat eu. Biata soția dumitale se află într-o stare de tortură mentală. În cea mai mare parte a timpului, ea nu poate judeca limpede. Se droghează cu porcăriile folosite de tineri în ziua de azi ca să nu trebuiască să facă față realității vieții. Și-a sacrificat toate ambițiile, fiindcă dumneata nu suporți ideea că are și ea propria ei viață. Și o agresezi. O agresezi, domnule Darcy-Witt! O bați.

— Dar uneori este atât de enervantă, mi-a replicat el, ridicând brațul în aer, ca și când mi-ar fi dat un răspuns absolut rațional, pe care orice ființă rațională l-ar înțelege. Nu ai idee cât de enervantă poate fi femeia asta. Nu ascultă. Acesta este cel mai mare cusur al ei.

— Și atunci o lovești?

— Aș face la fel și cu un câine, a zis el și a ridicat din umeri.

— Și cu fiul dumitale?

— Trebuie să fie disciplinat.

— I-ai rupt brațul.

— Recunosc, atunci am exagerat.

— Și ochiul vânăt? Arsura?

— Mi-a întors vorba. Nu accept așa ceva. Gretel, ei sunt familia mea. Sunt ai mei, așa cum membrii familiei dumitale erau ai tatălui dumitale. Nu o să permit nimănui să se amestece în ea. Cu atât mai puțin unei persoane ca dumneata. Dacă te pot numi persoană. Poți să mă privești cât de disprețuitor dorești, dar reflectă puțin dispreț și înapoi, spre dumneata, ce zici?

Nu am zis nimic. Ce răspuns aș fi putut să-i dau? Nu greșea cu nimic.

— Așadar, am o propunere, zise el.

— Dă-i drumul.

— Ai auzit expresia „distrugere reciprocă garantată”?

Am dat din cap că da. Mi-o aminteam din perioada Războiului Rece. Cât de lipsit de sens ar fi ca America sau Rusia să-și trimită bombe nucleare una spre cealaltă; nu ar face decât să se distrugă reciproc și toată lumea ar muri.

— Am auzit.

— Ei bine, noi doi ne aflăm acum în această poziție. Eu te pot distruge, iar dumneata mă poți distruge pe mine. Prin urmare, cel mai simplu ar fi să cădem de acord amândoi să ne lăsăm în pace de acum încolo. Poate că eu chiar aș vinde apartamentul și aș pleca undeva cu Madelyn și Henry. Dar, între timp, dumneata ar trebui să nu mai inițiezi niciun contact cu noi și să nu mai cauți să te informezi despre noi. Suntem doar o familie care locuiește în apartamentul de sub dumneata. Nimic mai mult, nimic mai puțin.

— Iar în schimb?

— Eu îți voi păstra toate secretele. Chiar și după ce ne vei părăsi. Îi voi lăsa în pace pe fiul și pe nepotul dumitale. Totuși, ei nu au nicio vină pentru tot ce s-a întâmplat. Ce spui, Gretel, batem palma?

M-am uitat în gol, reflectând. Am ridicat privirea spre fereastra din spatele cărora Heidi ne urmărea cu îngrijorarea întipărită pe chip. Probabil că și-a dat și ea seama că între mine și domnul Darcy-Witt situația nu era atât de roz. Dar am ignorat-o și mi-am adus aminte de Alex, care stătea cu mâna întinsă spre mine. În definitiv, oare aveam de ales?

— Batem palma, i-am spus.

Când a lovit-o din nou, cred că nu a făcut-o atât ca să-i provoace ei durere, cât mai mult ca să mă provoace pe mine și să vadă dacă voi respecta înțelegerea noastră. Era sâmbătă seara, târziu, iar eu mă pregăteam de culcare, când am auzit voci ridicate din apartamentul de sub mine și se pare că se certau. Am închis ochii, sperând că se va

termina curând, dar după câteva minute s-a auzit o ușă trântită și apoi pași mărunți alergând pe hol, spre partea din spate a clădirii. M-am ridicat și m-am dus la fereastră, de unde l-am văzut pe Henry stând pe jos, într-un colț luminat al grădinii, cuprinzându-și cu mâinile genunchii strânși la piept și stând cu fața îngropată între brațe. Aș fi vrut să-l las în pace, să nu mă amestec, așa cum am jurat, dar nu am putut. În viața mea fusesem martoră la prea multă suferință și nu am făcut nimic să ajut. Trebuia să intervin.

Sfidând orice instinct de conservare, am coborât la parter, prefăcându-mă că ignor strigătele care se auzeau din sufrageria soților Darcy-Witt, apoi am ieșit în grădină. Henry a ridicat imediat capul, brusc îngrijorat, presupun, că se apropia tatăl său, dar pe urmă mi s-a părut că s-a relaxat când a văzut că sunt eu.

— Henry, ești bine? l-am întrebat eu.

— Îl urăsc, a răspuns el și a început să plângă, iar eu m-am așezat lângă el și l-am luat pe după umeri, iar el instinctiv și-a lipit trupul de al meu. Nu am mai stat atât de aproape de un copil mic de când Caden era un băiețel. Aș vrea să moară, mi-a zis puștiul.

Probabil că altcineva l-ar fi mustrat pe copil pentru că a spus un lucru atât de groaznic, însă eu știam câte ceva despre traumele pe care le pot produce tații asupra odraslelor lor.

— De ce s-a înfuriat pe tine acum? l-am întrebat.

— Trebuia să-mi fac tema, a zis el. Doar că m-a prins citind și s-a înfuriat.

— Știi că au fost vremuri când s-au ars cărți, am zis eu calmă.

— Cine le-a ars?

— Nu contează.

— Cine le-a ars? a repetat el. De ce ar arde cineva cărți?

— Oamenii răi, i-am spus eu. Oricum, au murit de mult. În fine, majoritatea lor. Se temeau de ele, înțelegi. Erau înspăimântați de

idei. Înspăimântați de adevăr. Oamenii încă mai sunt și acum, observ. Lucrurile nu se schimbă prea mult.

— Oameni proști, a spus Henry, trăgându-și nasul.

— Oameni foarte proști. El te lovește adeseori, nu-i așa?

Băiatul a dat din cap, aproape imperceptibil, iar eu l-am strâns mai aproape de mine.

— Nu există nicio cale prin care să-l oprim? am întrebat și întrebarea mea nu era adresată copilului, care sigur că nu putea să-mi ofere un răspuns, ci universului.

Bărbatul reușise cumva să-i convingă pe polițiști că acest caz nu trebuia luat în seamă. Merg mai departe și presupun că i-a flatat. Folosindu-se de celebritatea lui sau măcar de contactele lui celebre, reușind astfel să-i oprească să mai facă și alte investigații legate de ceea ce se petrecea la Winterville Court. Astfel, el credea că situația va continua la nesfârșit. Cum am citit de multe ori în ziare, așa fac bărbații adeseori, când lumea din jurul lor închide ochii și le trece cu vederea comportamentul. Până în momentul când își ucid soțiile și copiii, moment în care vecinii se prefac surprinși și spun că întotdeauna li s-a părut că este un bărbat liniștit și agreabil.

Madelyn a ieșit pe ușa din spate și s-a uitat la noi. Avea sânge pe bărbie, la colțul stâng al gurii, iar privirea ei părea înghețată.

— Henry, i-a spus ea. Întoarce-te în casă. Este târziu. Trebuie să te culci.

— Nu vreau, a spus el. Nu mă mai întorc acolo niciodată.

— Intră! a răcnit ea furioasă dintr-odată, iar la vorbele ei dure am tresărit amândoi. Henry s-a ridicat în picioare și a rupt-o la fugă în clădire. M-am ridicat și eu imediat și m-am uitat la ea.

— O să vă ucidă într-o bună zi, i-am spus. Îți dai seama de asta, nu-i așa?

Ea a oftat adânc.

— Doamne, să se facă odată zi! a spus ea, apoi s-a dus după fiul ei, în casă.

Am rămas pe loc câteva minute, furioasă pe mine, cu ura față de vecinul meu, cu disprețul față de soția lui, care permitea ca toate aceste fapte să continue, cu toate că știam că el o adusese într-așa o stare de teroare, încât, pur și simplu, era incapabilă să i se opună. Absolut tulburată, am intrat și eu, și cu groază l-am văzut pe Alex Darcy-Witt în picioare, în fața ușii apartamentului său, așteptându-mă pe mine. Avea mânecile cămășii suflecate și l-am văzut cum strânge pumnii, apoi îi desface, de mai multe ori, cu brațele pe lângă corp. Era transpirat, dar părea că savurează toate traumele pe care le provocase membrilor familiei sale.

— Pur și simplu, nu te poți opri, nu-i așa? m-a întrebat.

— Îmi pare rău, i-am zis. L-am văzut pe băiat afară și mi s-a părut supărat. Trebuia să mă duc să-l liniștesc.

— Ți-am spus să nu te mai apropii de el. De niciunul dintre ei.

— Nu se va mai întâmpla. Promit! i-am spus.

A făcut un pas spre mine și mi-am dat seama după răsuflarea lui că băuse whisky. Mă întrebam oare cât de mult a băut înainte să-i agreseze. Dacă nu cumva băutura îl ajuta când se purta violent.

— Ce o să mă fac eu cu dumneata, Gretel? a întrebat calm. Pur și simplu, nu vrei să asculți glasul rațiunii, nu? Am un prieten, știi. Bine, am foarte mulți prieteni. Acesta este un gazetar important. Mereu este în căutarea unui subiect-bombă. Dacă pe dumneata te-aș putea face femeia cea mai cunoscută de pe planetă, probabil pe el aș putea să-l fac gazetarul cel mai celebru. Mă întreb când să-i dau un telefon. Adu-mi aminte, cum se numea fiul dumitale? Caden, nu-i așa? Un nume neobișnuit. Nu va fi nici el greu de urmărit. Parcă văd toate dubițele de la canalele de știri parcate în fața casei lui. Reporterii urlându-i în față întrebări. Să-l sun, Gretel? Dumneata ce

părere ai? Am putea să punem punct chiar acum. Sau alegi să stai la distanță?

— Voi sta la distanță, am spus eu.

— Bine, a zis el și s-a dus spre apartamentul lui. Dar să știi că ăsta este ultimul avertisment.

A intrat și l-am auzit strigându-l pe Henry, apoi peste câteva momente l-am auzit pe băiat urlând, în timp ce tatăl îl lovea din nou. Am alergat spre ușa lor, dar nu puteam să fac nimic. Mi-am acoperit urechile cu palmele, ca să nu mai aud strigătele lui Henry. Apoi am urcat la etajul meu și era să mă împiedic de ultima treaptă. Regret că nu am căzut. Cât de ușor ar fi fost să mă rostogolesc pe scări, în jos, și să mor în cădere. O femeie de vârsta mea nu ar fi supraviețuit. Într-adevăr, acum am înțeles dorința Madelynei de a dispărea de pe această lume și de a trece în următoarea, indiferent ce pedeapsă m-ar fi așteptat acolo.

Capitolul 14

David a făcut exact cum i-am cerut. A păstrat tăcerea cât timp i-am relatat povestea vieții mele. A durat mai bine de o oră ca să i-o redau în întregime, deși nu i-am spus chiar totul. De exemplu, nu i-am dezvăluit rolul pe care l-am jucat eu în moartea fratelui meu. Era singurul lucru despre care nu puteam să vorbesc cu voce tare, la fel cum nu-i puteam pronunța numele.

Când am terminat, tăcerea dintre noi părea infinită, iar eu nici măcar nu îndrăzneam să-l privesc. În cele din urmă, nu am mai putut să suport.

— Vorbește, i-am zis. Spune ceva. David, te rog!

Când mi-a răspuns, avea o voce joasă și blândă.

— Ce pot să spun? a șoptit el. Unde aș putea găsi cuvintele cu care să reacționez?

L-am privit. Era livid la față, însă părea că se stăpânește.

— Ce ești? m-a întrebat. Măcar ești om?

— Sunt Gretel, i-am spus, în disperarea mea de a crede că nu i-am pierdut dragostea. Aceeași Gretel de care te-ai îndrăgostit.

— Nu aceeași, nu, a zis el, clătinând din cap.

— M-am născut în acel mod de viață, i-am explicat eu. Nu am cerut-o eu. Nu mi-am ales-o eu. Nu am ce să fac în legătură cu cine a fost tatăl meu.

— Dar sângele lui curge prin venele tale.

— Asta nu înseamnă că eu sunt ca el.

Brusc, pe fața lui am deslușit un dezgust cumplit și parcă tot corpul îi era scuturat de spasme. Și-a întors capul într-o parte și, fără niciun avertisment, a vomitat pe covor. Eu am sărit speriată și am tras repede un șervet de pe masă, ca să-l șterg pe față. Iată ce reușisem să-i fac.

— Îmi pare rău, David! Dar m-am îndrăgostit de tine și…

— Nu vreau să-mi mai rostești numele, a zis el și a început să dea din mâini, de cum m-am apropiat de el. Apoi, de teamă, a început să meargă cu spatele, dar s-a împiedicat și a alunecat pe balta de vomă, a căzut pe spate și a rămas cu brațele întinse, ferindu-se de mine, parcă îngrozit. Nu te apropia de mine, m-a implorat el. Nu mă atinge!

Am început să plâng. Oamenii mă priviseră cu dispreț și înainte – Émile, în seara când am dormit împreună, vecinii mei parizieni, când m-au blestemat pentru trecutul meu, chiar și Kurt, când ne-am întâlnit ultima dată, în dimineața aceea, la Sydney –, dar nimeni nu a părut vreodată speriat de mine. Acum, era de parcă David credea că un singur cuvânt ieșit din gura mea ar fi putut invoca din adâncurile infernului toți demonii trecutului, care l-ar fi târât spre o soartă de care avusese totuși norocul să scape. Am făcut un pas înapoi, cu speranța că va înțelege că nu vreau să-i fac niciun rău, dar el s-a lipit de perete, ca să se depărteze de mine.

— Nu poți să dai vina pe mine pentru asta, l-am implorat aproape. Mama mea a suferit la fel de mult ca oricare altă mamă…

— Mamei tale i-a păsat doar de familia ei. Dar copiii celorlalți oameni? Fiecare om care a murit a fost copilul cuiva. Ei nu i-a păsat de ceilalți, nu-i așa?

— Nu știu, am răspuns, neputincioasă.

— Dar ție? Ție ți-a păsat?

M-am gândit puțin. Nu avea rost să mint.

— Nu, i-am spus. Nu m-am gândit. Nu atunci.

— Nici chiar atunci când el te-a dus acolo? m-a întrebat el. Când ai văzut ce se întâmplă?

— Aveam doar doisprezece ani!

— Suficient cât să cunoști diferența dintre libertate și detenție, a spus el, după ce s-a ridicat în picioare. Dintre foame și înfometare. Dintre viață și moarte, bine și rău!

— Știu, am șoptit eu. Știam toate acestea de mulți ani.

— Prin faptul că nu ai făcut nimic, ai făcut totul. Prin lipsa oricărei responsabilități, tu porți toată responsabilitatea. Și mă lași să mă îndrăgostesc de tine, când știi din ce ai făcut parte.

— Nu am știut că tu…

— Ai știut că sunt evreu! Măcar asta știai!

— Nu de la bun început. Poate că am fost naivă, nu știu. Dar nici nu mi-am pus problema, până când Edgar nu mi-a spus, și atunci deja…

— Ce, era prea târziu? Dacă ai fi știut de la bun început, ai fi evitat relația cu mine?

A trecut pe lângă mine, asigurându-se că distanța dintre noi e sigură.

— David, te rog, ascultă-mă! i-am spus. Te iubesc. Nu pot schimba trecutul, dar ai cuvântul meu că vom avea un viitor mai bun. Dă-mi voie să-ți demonstrez asta. Vreau un viitor alături de tine, doar să accepți și tu.

A clătinat din cap și s-a uitat la mine de parcă eram nebună.

— Dacă îți închipui că mă voi mai atinge de tine vreodată, înseamnă că ești la fel de nebună cum a fost tatăl tău. Nu mai vreau să trăiesc în același oraș cu tine, Gretel, nu înțelegi asta? Darămite să fiu în aceeași cameră. Ești la fel de rea ca toți ceilalți.

— Nu-i adevărat, am strigat și am căzut din picioare. Nu sunt.

— Trebuie să plec.

— Te rog, nu pleca!

M-am gândit să-i spun despre copilul care îmi creștea în pântec, dar nu am avut curaj. A fost atât de îngrozit de mărturisirile mele,

încât m-am temut că va pune mâna pe un cuțit și-l va scoate din mine cu propriile mâini.

— Am crezut că nimic nu se mai poate adăuga la coșmarurile mele, a zis el în timp ce a deschis ușa și a ieșit. Dar tu, Gretel, ai făcut imposibilul. Le-ai transformat în ceva mai oribil. Acum, nu voi mai scăpa de ele niciodată.

M-am uitat fix la el încă o dată, implorându-l să rămână.

— Ce vrei de la mine? l-am întrebat. Ce vrei să fac?

— Un singur lucru, mi-a zis și s-a uitat în ochii mei. Împreună cu tatăl tău, cu mama ta și cu fratele tău, doar atât: să ardeți în iad.

Și cu aceste cuvinte, a plecat. Nu aveam să-l mai văd niciodată.

Au trecut exact șapte luni până în ziua când m-am întâlnit cu Edgar, la inițiativa lui.

Încercase să mă viziteze și înainte – David îi spusese totul, cu siguranță –, dar nu m-am simțit în stare să dau ochii cu el. A început să-mi scrie, în mod repetat, ca să-mi spună că David plecase în America de Nord, ca să înceapă o viață nouă. Drept răspuns, am așternut pe hârtie totul despre anii copilăriei mele și i-am spus lui Edgar să facă orice dorește cu mărturisirea mea. Să o predea poliției. Să o publice în ziare. Nu-mi mai păsa de nimic. Dar scrisoarea mea a fost primită cu tăcere și, cu toate că zilnic așteptam să bată la ușă un polițist sau un vânător de naziști, spre uimirea mea, nu a venit nimeni.

Acum, stăteam împreună la o cafenea din apropierea casei unde locuiam și sorbeam ceai fierbinte, iar el era același Edgar dintotdeauna, întruchiparea amabilității. Am fost cinstită în toate privințele, însă refuzam să mă prosternez în fața lui. La ultima mea întâlnire cu David, am simțit că viața a fost smulsă din mine. Nu mai puteam să trec din nou prin așa ceva.

Dar, spre surprinderea mea, el nu mă considera responsabilă pentru crime, așa cum a făcut-o prietenul lui, sau cum o făceau alții. După ce mi-a citit scrisoarea, ar fi dorit să mă urască, nu doar pentru trecutul meu, ci și pentru ce i-a făcut acesta lui David, dar, în ciuda voinței sale, nu a putut să-și schimbe sentimentele pe care le nutrea pentru mine. Și așa a așteptat cât de mult a putut, înainte să se hotărască să mă găsească și să mă întrebe dacă pot să iau în calcul o viitoare intrare a lui în viața mea, cu posibilitatea unei căsătorii, într-o bună zi. Nu s-a așteptat să fiu însărcinată, a recunoscut, dar pentru el asta nu schimba cu nimic situația. Urma să crească acel copil ca pe propriul lui fiu.

Că a fost bine sau rău, l-am acceptat pentru că eram pierdută și mă simțeam singură, înspăimântată, dar știam că este un bărbat cumsecade, care ar fi preferat să moară decât să-mi facă vreun rău. Mai târziu, în timp, ne-am căsătorit și am fost fericiți. Niciun bărbat nu și-ar fi putut trata soția cu mai multă tandrețe decât a făcut-o el.

Mai era un singur lucru asupra căruia am insistat, atunci când am decis să ne construim o viață împreună. Era vorba de copilul pe care-l purtam. Deja aranjasem să-l dau spre adopție, i-am spus și lui, pentru că nu doream ca micuțul să fie afectat de ororile trecutului meu. La început, a protestat, dar l-am asigurat că hotărârea mea era definitivă și, dacă nu putea să accepte acest lucru, atunci nu putea să mă accepte nici pe mine. Mai ales că, am adăugat eu, cu asistența primită de la spital, găsisem și un cuplu care își dorea nespus un copil și care putea să-i ofere un cămin iubitor; le-am făcut promisiunea că nu voi reveni asupra hotărârii inițiale.

Copilul s-a născut înainte de Crăciun, în anul 1953.

Era o fetiță.

— Ai vrea să-i alegi un nume, înainte să o dai spre adopție? m-a întrebat moașa. Părinții adoptivi mi-au spus că le-ar face plăcere să-i

alegi tu numele, ca să-ți mulțumească astfel pentru darul pe care l-ai făcut. Îți sunt atât de recunoscători.

M-am gândit la asta. Nici nu m-am așteptat să mi se ofere această oportunitate, dar am fost fericită să o accept.

— Îți mulțumesc, i-am spus. Poți să le-spui doamnei și domnului Hargrave că numele fiicei lor este Heidi.

Capitolul 15

Este dificil de știut cine a fost mai surprins: Alex Darcy-Witt, care a primit o invitație să bem ceva în apartamentul meu, sau eu, când el a acceptat-o.

Am scris invitația pe o felicitare luxoasă, satinată, în relief, pe care am găsit-o în biroul meu și am scris cu un stilou de argint, care nu mai fusese folosit de foarte mult timp, astfel că a trebuit să țin penița sub jetul de apă fierbinte ca să se desfunde. Trecuseră foarte mulți ani de când nu am mai compus ceva atât de formal. Am făcut o întoarcere în timp la o epocă în care oamenii comunicau în maniera aceasta. Acum, îmi imaginam că singura persoană care ar fi scris o scrisoare în felul acesta putea fi doar regina.

L-am invitat la ora 7:00, marți seara, cu doar o zi înainte de cununia lui Caden cu Eleanor, iar fix la ora respectivă, exact când limba ceasului a indicat momentul, am auzit pe cineva bătând în ușa mea. Iată-l în prag, îmbrăcat cu o cămașă cu gulerul descheiat și în mână cu un buchet de flori, exact ca un pretendent de odinioară.

— Ce amabil ești, am spus când am primit florile – detestabilele mele dalii –, apoi le-am dus la bucătărie, unde le-am trântit lângă chiuvetă.

Mai târziu, după ce se va termina cu treaba aceasta murdară, mă voi debarasa de ele și le voi arunca în containerul cu compost.

— Să nu te consideri flatată, nu le-am cumpărat eu, mi-a zis și s-a așezat pe fotoliul preferat al lui Edgar.

Știam că va alege locul acela, fiindcă domina încăperea, iar el era genul de om căruia îi plăcea să adopte o poziție autoritară. Din fericire pentru mine, astfel stătea cu spatele spre bucătărie.

— Am rugat-o pe asistenta mea să le cumpere. Îți plac daliile?

— Le detest.

— Atunci e și mai bine.

— Totuși, gestul contează, am zis eu și am revenit în sufragerie zâmbind. Acum, cu ce să te servesc de băut? Un pahar cu whisky, poate? Gin și tonic?

— O bere rece ar fi foarte bună, dacă ai, mi-a spus foarte relaxat.

— Chiar am, i-am spus. Îmi place să fiu pregătită pentru orice eventualitate.

M-am întors în bucătărie, unde am deschis două sticle, am turnat-o pe fiecare în câte un pahar și le-am adus pe o tavă de argint. Am ciocnit paharele și m-am așezat vizavi de el, iar între noi era doar măsuța de cafea.

— Perfect, ce bine este să ne purtăm civilizat, a zis, sorbind o înghițitură lungă, apoi a zâmbit, probabil ca efect imediat al alcoolului.

Ca și mine, probabil că și el avusese o zi lungă. În cazul lui, era vorba de confruntarea cu starurile de film; în cazul meu, era vorba de pregătirile pentru emoțiile din ziua următoare.

— Simplul fapt că nu ne agreăm nu înseamnă că nu putem să fim politicoși, am spus eu. La urma urmei, suntem vecini, nu-i așa? Poate vom fi nevoiți să ne cunoaștem încă mulți ani de acum încolo. Dacă nu vindeți și plecați.

— Nu cred să fie chiar atât de mulți, a zis el. Nu cred că ți-a mai rămas prea mult. Adică arăți foarte bine pentru vârsta dumitale, dar probabil ești deja cu un picior în mormânt.

Am zâmbit și am băut puțină bere.

— Alex, ești atât de fermecător câteodată, i-am zis. Îmi dau seama de ce s-a îndrăgostit Madelyn de dumneata. Ai un fel aparte de a potrivi cuvintele.

El a desfăcut larg brațele și a rânjit.

— Sunt produsul tatălui meu, mi-a zis. Iar dumneata, îmi imaginez, ai putea să spui același lucru despre propria persoană. Iată un aspect pe care-l avem în comun.

— Posibil, am zis eu. Cu toate că mi-am petrecut întreaga viață pretinzând că nu simt deloc la fel ca el, când, în realitate, nu pot schimba faptul că sunt fiica lui. Complice la crimele lui. Dumneata, pe de altă parte, puteai să fii un bărbat cu totul diferit de tatăl dumitale.

— Sunt sigur că există un motiv pentru toate astea. Invitația, băuturile, discuțiile politicoase. Nu vrei să-mi spui și mie despre ce e vorba? Nu doresc să stau mai mult decât este necesar.

— Voiam să discutăm despre vinovăție, i-am spus și m-am aplecat puțin în față. M-ai mai întrebat despre asta, îți amintești?

— Da.

— Iar eu m-am gândit foarte mult la asta, de atunci. Ar fi trebuit să te întreb același lucru, înțelegi. Dacă simți așa ceva.

— Vrei să vorbim sincer?

— Desigur, i-am spus eu. Suntem doar dumneata și cu mine.

S-a gândit o clipă, cu vârful limbii scos în colțul gurii. În cele din urmă, a vorbit.

— Nu e vorba că îmi place să-l lovesc pe vreunul din ei, mi-a zis. Să nu crezi că acest lucru îmi provoacă plăcere. Poate că nu am fost croit să devin soț și tată. Nu suport ideea că altcineva ar avea acces la Madelyn. Pe o scenă, de exemplu. Sau pe un ecran de cinema. O vreau doar pentru mine.

— Dar de ce? l-am întrebat. Nu aparținem altor persoane.

— Aici, te înșeli dumneata, mi-a zis el. Putem aparține. Ar trebui să aparținem. Soția mea îmi aparține mie.

— Ca o posesiune.

— Spui asta ca și când ar fi un lucru rău. Dar dumneata nu-ți prețuiești posesiunile? Eu le prețuiesc.

Nu am comentat, fiindcă nu eram sigură ce mai puteam adăuga.

— Am prețuit-o pe Madelyn de la început, a continuat el. I-am oferit tot ce și-a dorit.

— Mai puțin dreptul de a vorbi.

— Dar, înțelegi, pe mine nu mă interesează părerile ei, mi-a zis și s-a uitat la mine, de parcă ar fi rostit cel mai firesc lucru din lume. Ca să fiu sincer, nici nu e prea inteligentă. Să nu mă înțelegi greșit, nu sunt un misogin îngust la minte, cunosc multe femei care sunt mai deștepte decât mine și pe care le-aș putea asculta cât e ziua de lungă. Dar Madelyn? Nu. Ea nu are nimic important de spus. Însă când te uiți la ea… A zâmbit când a spus asta. În fine, ai văzut-o. Mă înțelegi. Aș putea să stau în fața ei și să o privesc toată ziua. Dacă ar tăcea doar.

— O descrii ca pe o pictură, i-am spus eu. Sau o statuie.

— O statuie, da, a zis el, încuviințând din cap. Da, mulțumesc, însă, acestea fiind zise, este dificil să nu observi că în ultimii ani și-a cam pierdut entuziasmul. Asta îmi dă senzația că sunt înșelat. Uneori, mă întreb dacă nu ar fi mai ușor să divorțez de ea, dar sunt îngrijorat că aș putea să mă umplu de resentimente, dacă, fiind fără mine, și-ar recăpăta strălucirea de altădată. Nu aș suporta asta, înțelegi. Așa că sunt blocat cu ea. Și ea cu mine.

— Dar Henry? am întrebat eu.

— Henry va crește și va deveni puternic, a zis el. Într-o zi va înțelege de ce îl tratez așa cum o fac acum. Vreau să fac din el un bărbat.

— Cred că avem idei cu totul diferite despre cum se definește acest cuvânt.

— Probabil.

— Și este un băiat atât de blând.

— Exact de asta vreau să-l scap, nu înțelegi? De blândețea aceea. Nu suport să-l văd că e așa. Este o rușine pentru mine. L-am văzut pe fiul tău, când te vizitează. Supraponderal, nesănătos, fără pic de stil. Nu te simți rușinată de ceea ce a devenit el?

— Am fost o mamă rea, recunosc. **Nu-l** merit. Toate defectele pe care le are sunt rezultatul acțiunilor mele. Trebuie să recunosc, sunt norocoasă că, până la urmă, a ajuns atât de bine azi. Și pentru asta îi aduc mulțumiri răposatului meu soț.

— Sfântul Edgar, a zis el.

— Nu a fost un sfânt, am recunoscut eu. Dar a fost un bărbat foarte bun. Cel mai bun pe care l-am cunoscut vreodată.

— Chiar mai bun decât comandantul?

— Amândoi știm că tatăl meu a fost un monstru, i-am spus. Poate că mi-au trebuit mulți ani să recunosc, dar acesta este adevărul. Ar fi fost mai bine dacă mama lui l-ar fi înecat la naștere.

— Atunci, nici dumneata nu ai mai fi existat.

— Un preț prea mic de plătit pentru a salva atâtea milioane de vieți, nu am dreptate?

El a ridicat din umeri.

— Dacă nu era el, ar fi fost altcineva. Holocaustul nu a început și nu s-a încheiat cu tatăl dumitale. Nu-i supraestima influența.

— Dar el a jucat un rol colosal în poveste. Iar eu am ajuns la vârsta de nouăzeci și doi de ani fără să fi plătit niciun preț pentru crimele lui.

— Gretel, sunt sigur că dorești să-mi spui ceva, nu? m-a întrebat el și a oftat. Altfel, nu m-ai fi chemat aici sus, la dumneata. Vei încerca să mă convingi să fiu un bărbat mai bun, nu-i așa? Poate îmi vei ține un discurs despre nenorocirile pe care le-ai văzut în viața dumitale și despre cum ar trebui să mă detașez de toate.

— Absolut deloc, i-am zis eu. Știu că nu te vei schimba niciodată. Vei continua să-i faci rău soției dumitale, atâta timp cât va rămâne cu dumneata, dar, într-un final, îndrăznesc să spun, va reuși să-și pună capăt zilelor. Iar în acest moment vei face din doliu un spectacol public, pe care îl vei regiza, până ce îți vei găsi o altă fată nefericită, pe care să o terorizezi. Iar cu bietul Henry ce se va întâmpla? Va merge la o școală cu internat, presupun. Iar un băiat plăpând și sensibil ca el nu va putea să se dezvolte acolo, înțelegi? Variantele sunt înoți sau te scufunzi. Iar el se va scufunda. Văd asta când mă uit la el. Am avut un frate care a murit când era de vârsta lui, să știi.

— Știu, a zis el. Am văzut fotografiile, adu-ți aminte.

— Sigur că da.

— Ce s-a întâmplat cu el?

— Mai era un băiat de vârsta lui, i-am spus, amintindu-mi de ziua când tata m-a dus în lagăr. Un băiat evreu, de aceeași vârstă cu el. L-am cunoscut chiar în lagăr. Erau foarte puțini copii acolo, așa că am avut o surpriză când l-am descoperit. Unii dintre ei erau ținuți în viață, desigur. Pentru experimente medicale și altele de genul acesta.

— Vorbești ca și când aceea ar fi ordinea firească a lucrurilor.

— Nu, nu era nimic firesc acolo, am spus eu și am clătinat încet din cap. L-am găsit într-o magazie într-o zi. Acolo unde țineau toate pijamalele vărgate.

— Ce anume?

Am clătinat din cap iarăși, fiindcă mi-am dat seama că doar eu și fratele meu foloseam această expresie.

— Uniformele, vreau să spun. Acele două piese pe care le purtau deținuții. Știi despre ce vorbesc.

— Sigur că da, a zis el, înțelegând acum.

— El mi-a spus că are un prieten, un băiat care vine să-l viziteze la gard în fiecare zi. Iar eu îl știam bine pe fratele meu și mă gândeam

că având acea fire aventuroasă, într-o bună zi va pătrunde în lagăr, îmbrăcat într-o uniformă ca acelea. Și asta a făcut. Mai târziu, când noi i-am găsit hainele lăsate grămadă lângă gardul despărțitor, am înțeles ce s-a întâmplat, cu toate că nu am putut niciodată să recunosc în fața părinților mei rolul pe care l-am jucat în moartea lui. Nu l-am uitat niciodată pe băiatul acela. Se numea Shmuel. Un nume frumos, nu crezi? Sună ca o adiere de vânt. Dacă le-aș fi spus părinților mei, poate că totul ar fi fost complet diferit. M-am condamnat pentru asta timp de optzeci de ani, perioadă destul de lungă să ai ceva pe conștiință.

— Conștiința dumitale este un tărâm suprapopulat, a spus el.

— Aici ai dreptate, am recunoscut, zâmbind și m-am ridicat, ca să mă duc în bucătărie, dar continuam să vorbesc destul de tare, încât să mă audă. Am avut o viață lungă, Alex, și sunt stăpâna unor secrete teribile. Sunt parțial răspunzătoare pentru morțile cine știe câtor oameni și cu siguranță mă simt responsabilă pentru moartea fratelui meu. Cum aș putea să ispășesc pentru toate astea?

Am tras un sertar și am scos de acolo un cutter pentru desfăcut cutii de carton, pe care l-am cumpărat în ziua când am aflat că apartamentul domnului Richardson a fost scos la vânzare. Era foarte ascuțit dacă-l atingeai și am glisat butonul, ca să se extindă lama lungă din mânerul de metal, pe care am strâns-o în mână.

— Nu am fost capabilă să salvez pe nimeni, am strigat eu. Nici măcar o dată. Și s-ar putea să ajung prea târziu ca să o salvez pe soția dumitale. Dar, jur pe Dumnezeu, intenționez să-l salvez pe băiețelul acela. Intenționez să-l salvez pe Henry. Și abia după aceea, în sfârșit, aș putea găsi o cale de mântuire a păcatelor mele.

A râs zgomotos și eu am ieșit din bucătărie, apropiindu-mă de el pe la spate. Nici măcar nu s-a sinchisit să întoarcă puțin capul când mi-a vorbit.

— Este o idee bună, Gretel, a zis el. Dar cred că te păcălești singură. Am mai vorbit de asta. Dacă mă dai în vileag, te dau și eu în vileag. Distrugere reciprocă garantată, mai ții minte? Nu putem să ne tot jucăm cu asta.

Acum, eram chiar în spatele fotoliului pe care stătea el.

— Foarte puțini oameni din viața mea au folosit o frază când m-au părăsit, am zis eu. Credeam că ea nu se va înfăptui niciodată, însă acum îmi dau seama că toți au exprimat-o ca pe o profeție. Singurul lucru pe care-l pot face și care ar compensa pentru crimele mele, chiar și într-o măsură foarte mică, ar fi să le îndeplinesc dorințele. Știi ce anume mi-au spus acei oameni? De fapt, ai spus-o și tu însuți.

— Nu, a răspuns el. Amintește-mi!

— Că ar trebui să mor într-o celulă, la închisoare, i-am spus.

EPILOG

Cununia a fost un eveniment simplu, dar vesel. Caden arăta extrem de elegant în costumul lui, ba chiar slăbise câteva kilograme în ultimele săptămâni, ca să fie sigur că va mai putea să încapă în el. Eleanor a purtat o rochie crem, nepretențioasă, s-a machiat foarte discret și și-a făcut manichiura într-o nuanță de roz-pal. Cu toate că participam la cea de-a treia dintre cele patru cununii ale fiului meu, a fost în mod detașat preferata mea, posibil și datorită faptului că începusem să o îndrăgesc pe mireasă.

Evenimentul s-a desfășurat în fața ofițerului stării civile, unde singurii invitați au fost părinții Eleanorei și un văr al ei care mi s-a prezentat ca Marcus și care mi-a spus că lucrează în domeniul îngrijirii câinilor. Nici nu aveam habar că există o asemenea afacere, dar el m-a asigurat că era, de fapt, o inițiativă prosperă și că deținea vreo zece vehicule care se duceau acasă la clienți, cu programare, luau cățeii în camionete și-i spălau, îi tundeau, le făceau pedichiura și îi toaletau complet.

— Este extraordinar, am spus eu și m-am întrebat cine avusese această idee. M-am gândit că aș fi economisit mult timp și energie în decursul anilor dacă și oamenilor le-ar fi fost oferite servicii similare.

A urmat cina într-un restaurant foarte elegant, iar, aici, Marcus mi-a prezentat un alt tânăr, despre care spunea că este partenerul său, iar eu am înțeles că nu se referea la sensul profesional al termenului. Asta m-a adus înapoi în timp la Cait Softly și la scurta noastră perioadă de timp petrecut împreună la Sydney. Nu m-am gândit des la Cait, dar am sperat că Sydney fusese un cămin primitor

pentru ea și că mă iertase pentru că am plecat brusc, fără să-mi iau la revedere.

— Ce noutăți mai aveți, doamnă F? m-a întrebat Eleanor, când ne-am retras la toaletă, unde și-a retușat machiajul.

— Noutăți despre ce? am întrebat-o eu.

— Bârfele.

M-am uitat lung la ea, dar nu eram sigură la ce se referea.

— Bărbatul de jos, a zis ea. Bătăușul de soție. Aveți noutăți de la poliție?

— Ah, mi-am amintit eu. Da, m-a sunat detectivul… am continuat eu scormonind prin minte, încercând să-mi amintesc numele bărbatului.

— Kerr, a spus Eleanor, a cărei memorie era evident mai bună decât a mea. Detectivul Kerr.

— Da, exact. Mi-a spus că a investigat situația și a discutat cu domnul Darcy-Witt și totul este în ordine.

— De ce ar fi spus așa ceva? m-a întrebat Eleanor, ușor încruntată.

— Cine știe? am zis eu. E dificil să construiești un caz împotriva unui om ca Alex Darcy-Witt. Prieteni puternici și celelalte. Mă întreb dacă nu i s-a părut că doar am nevoie de puțină atenție.

— Mie nu mi se pare că aveți aerul cuiva care caută atenție, doamnă F, mi-a spus ea. Dimpotrivă, îmi păreți o persoană care-și prețuiește intimitatea.

Avea dreptate, cu siguranță. Un lucru mai adevărat nici nu s-a spus vreodată despre mine.

— Oricum, amândouă știm că nu s-ar fi oprit niciodată din ce face acum, am continuat eu, iar poliția nu ar fi intervenit decât atunci când ar fi fost prea târziu, așa că am decis să pun capăt eu acestui comportament.

— Cum?

Era o parte din mine care voia să-i spună adevărul, doar ca să-i văd reacția. *I-am tăiat beregata cu un cutter pentru desfăcut cutii de carton,* aș fi putut să-i spun, *apoi i-am târât cadavrul în camera de oaspeți. Aceea pe care eu și Edgar o împărțeam cândva. Îmi imaginez că foarte curând va trebui să suport consecințele, fiindcă peste una sau două zile va începe să miroasă. Doar că am dorit ca mai întâi să trec peste ziua de azi. După cum știi, Caden nu m-a iertat deplin pentru că am sărit peste ultima lui cununie.*

În schimb, am spus:

— Prin convingere. Ai fi uimită dacă ai vedea cât de convingătoare pot fi când mă pasionează ceva.

Eleanor nu părea prea convinsă.

— Mă rog, eu sper ca ea să găsească motivația ca să-l părăsească pe ticălos, a zis ea. Dacă nu o face, va fi doar o chestiune de timp până ce va avea loc o tragedie.

— Hai să nu ne ocupăm de asta azi, i-am spus eu. Totuși, este ziua cununiei voastre. Trebuie să ne concentrăm doar pe aspectele pozitive. De fapt, acum, când suntem doar noi două, aș dori să-ți cer o mică favoare.

— Sigur că da. Ce anume?

— Păi, în mod cert, nu întineresc și s-ar putea să nu mai fiu prin zonă mult timp. Vecina mea, Heidi, ai cunoscut-o, cred?

Ea dat din cap că da.

— Ai vrea tu să stai cu ochii pe ea, în caz că mi se întâmplă ceva? Are zile bune și zile proaste, dar are nevoie de cineva care să o întrebe de sănătate din când în când. Doar să se asigure că este bine. Și am senzația că ești singura persoană în care pot să am încredere absolută că va face asta.

— Sigur că da, a zis ea. Ai cuvântul meu în privința asta.

— Îți mulțumesc, draga mea, am zis și am sărutat-o pe obraz. Acum, haide, să nu mai zăbovim aici. Este cina festivă din seara cununiei voastre. Trebuie să fii acolo, în restaurant, să socializezi cu invitații. Este o zi pentru fericire, nimic altceva.

Ne-am întors la petrecere. Caden mi-a mulțumit pentru prezență, iar când am obosit, mi-a comandat un taxi să mă duc acasă. Nu era târziu, era doar zece, dar nu mai aveam energie să pierd nopțile și de-abia așteptam să mă îmbrac cu cămașa de noapte, să-mi fac un ceai și să mă uit puțin la televizor, înainte de culcare.

Evitând camera de oaspeți, desigur.

Când am urcat scările spre apartamentul meu, am văzut ușa lui Heidi deschisă și a apărut Oberon. S-a uitat la mine, evident rușinat, iar eu am dat scurt din cap.

— Ați fost într-un loc frumos? m-a întrebat, văzându-mi ținuta.

— A fost nunta fiului meu, i-am spus. Ultima cununie, sper. În fine, ultima la care voi participa, oricum.

— Cred că trebuie să vă spun că afacerea cu Australia a căzut cu totul.

— Vai de mine, am zis eu. De ce?

— Au refuzat să-mi plătească prima de relocare și, sincer, nu înțeleg de ce ar fi trebuit să cheltuiesc eu douăzeci de mii de lire pentru luxul de a mă muta atât de departe. Și cum bunica a refuzat să-și vândă apartamentul…

— A spus că tu ai încercat să o forțezi să facă o mișcare riscantă cu casa, am zis eu.

— Nu se pune problema că aș fi forțat-o, a zis el. M-am gândit doar că ar fi fost o idee bună, atât. Oricum, când compania cu care negociam s-a răzgândit cu plata primei de relocare, m-am înfuriat pe ei. A urmat un schimb de replici. Privind retrospectiv, cred că ar fi trebuit să fiu mai pragmatic.

— Înțeleg, i-am zis, zâmbind. Așadar, vei rămâne la Londra, atunci?

— Da, a spus el. Poate că e mai bine așa. Am pielea sensibilă și mă umplu de bășici dacă stau la soare.

— Mă bucur să aud asta, i-am spus. Nu că te umpli… în fine, înțelegi ce vreau să spun. Bunica ta va fi încântată și ea.

A dat din cap și a continuat să coboare scările.

— Și, Oberon! am strigat după el, iar el s-a oprit.

— Da?

— Apartamentul trei va fi doar al tău peste un timp, să știi. Trebuie doar să mai ai puțină răbdare, atât. S-ar putea să fii surprins cât de dor îți va fi de ea după ce nu va mai fi.

El m-a privit o clipă și m-am întrebat dacă va răspunde cu o răutate, dar, nu, doar a dat din cap.

— Știu, mi-a zis. Să sperăm că va mai trece mult timp până atunci.

— Adevărat, am zis eu și am scos cheia din poșetă, am intrat în apartament și am închis ușa.

Un băiat drăguț, mi-am zis, strănepotul meu, dar nu prea dotat la mansardă.

Alex Darcy-Witt a sugerat că poate să mă facă femeia cea mai cunoscută de pe planetă și, în vreme ce moartea lui nu mi-a adus nici pe departe acel nivel de notorietate, am devenit una dintre cele mai cunoscute femei din Anglia, măcar pentru o vreme. Totuși, nu se întâmplă în fiecare zi ca o doamnă în vârstă, cu destulă avere, să taie gâtul unui producător de film de succes, să doarmă bine noaptea, să participe la nunta fiului ei, să mai doarmă bine încă o noapte și apoi să cheme calmă serviciile de urgență, ca să-și recunoască fapta și să se predea.

Inevitabil, s-a aflat că Alex era un bărbat crud, violent și unii spuneau că am făcut lumii un serviciu pentru că am scăpat-o de prezența lui. Dar, desigur, adevărul este că nu am făcut-o pentru lume. Am făcut-o pentru un băiețel nevinovat de nouă ani.

Ca să-l salvez.

Ziarele au făcut mult caz de faptul că arătam ca o bătrânică atât de inofensivă. Au speculat chiar că mi-am pierdut mințile, iar asta m-a enervat enorm. Avocatul meu mi-a spus să merg mai departe cu această poveste, dar am refuzat. Consideram că este important pentru mine ca oamenii să știe că am înțeles exact ceea ce fac și că am plănuit toată fapta, apoi am executat-o – adică pe el – la perfecțiune. Dacă am învățat un lucru în cele peste nouă decenii, acela este că nu are rost să negi la nesfârșit adevărul.

Totuși, judecătorul, conștient de circumstanțele atenuante, mi-a dat o pedeapsă pe care să o execut într-o închisoare pentru femei cu cea mai redusă securitate posibilă pe care a găsit-o și, cu toate că nu e locul perfect, seamănă cu azilul de bătrâni pe care și l-a dorit fiul meu pentru mine. Caden și Eleanor mă vizitează foarte des și este o încântare să-i văd sarcina avansând. În mod firesc, nu voi putea avea nicio relație cu copilașul, dar măcar el sau ea va crește fără să-și cunoască oribila genealogie. Și, desigur, am trecut apartamentul pe numele lui Caden. Spre surprinderea mea, deocamdată nu l-a scos la vânzare. De fapt, vorbea că se vor muta ei acolo. Iar asta mă face foarte fericită.

Heidi, copila mea cea mare, vine să mă vadă, din când în când, însoțită de Oberon, care pare mereu fascinat de faptul că se află într-o închisoare și că eu am ajuns în acel loc. El îmi trimite mereu cărți și reviste, fiindcă totuși nu e un băiat rău. Mi-am modificat testamentul, ca să-i las și lui ceva, cât de cât. Poate așa va reuși să ajungă la timp în Australia. (În mod firesc, fiindcă fac lucrurile

conform voinței mele, am stipulat că poate să intre în posesia acelei moșteniri doar după ce bunica lui va muri.)

— Au avut loc multe drame în Winterville Court de când ai plecat, mi-a spus Heidi la ultima ei vizită, când el ne-a lăsat singure câteva minute. Nu o să-ți vină să crezi, dar bărbatul din apartamentul unu a fost ucis!

— Știu, i-a spus eu. Mă tem că eu am fost cea care a făcut-o.

— Nu, nu ai fost tu, a fost ea, clătinând din cap. A fost femeia care stă vizavi de apartamentul meu. Să știi că nu o condamn. Omul era un nenorocit. Își trata groaznic soția și băiatul.

Am lăsat-o așa. Nu avea rost să-i explic. Oricum, nu și-ar fi amintit tot ce-i spun.

De când am primit condamnarea, nu am mai primit nicio veste de la Madelyn sau de la Henry și nici nu m-am văzut cu ei, dar, dacă mă vor vizita vreodată, îmi este greu să-mi imaginez ce mi-ar spune.

Bănuiesc doar că ea ar arăta mai bine decât în trecut, însă Henry va rămâne marcat de pierderea lui. Poate că-și dorea să-i moară tatăl, așa cum mi-a spus, însă îmi imaginez că acum are sentimente ambigue, văzând că dorința lui chiar s-a îndeplinit. Sper că nu l-am lezat și mai mult, chiar și fără intenție. Această îngrijorare mă apasă greu pe suflet.

Totuși, închisoarea în sine nu mă deranjează prea mult. Mi-am făcut câteva prietene și, în general, sunt tratată cu respect atât de deținute, cât și de gardience, grație vârstei mele înaintate. Mâncarea este groaznică, desigur, și serile duc dorul unui pahar cu vin, dar nu le poți avea pe toate.

Momentul meu preferat este ora stingerii, când pe holuri se lasă liniștea și mă întind pe pat, gândindu-mă la familia mea și spunându-mi că pedeapsa mea este una împărțită. În unele nopți mă rog pentru iertare. În cele mai multe nopți nu-mi irosesc timpul.

Trebuie să spun asta, totuși: îmi pare rău. Nu pentru moartea lui Alex – asta nu mă deranjează câtuși de puțin –, ci pentru celelalte. Cuvintele sunt prea simple, știu și nu vor aduce alinare nimănui, dar le rostesc sincer.

Îmi pare atât de rău.

Apoi, înainte să adorm, mai fac un ultim lucru.

Mi s-a permis să aduc câteva obiecte personale de acasă, cu care să-mi decorez celula. Un covor pe care Edgar l-a cumpărat la aniversarea a zece ani de căsătorie și pe care aterizează picioarele mele în fiecare dimineață când mă chinui să cobor din pat. Câteva cărți pe care le iubesc, inclusiv *Insula Comorilor* și, o alegere mai recentă, *Ocolul Pământului în 80 de zile*, scoasă din apartamentul unu, de acolo unde o lăsase Henry înainte să plece. Le-am recitit și mi-am imaginat că sunt în locuri îndepărtate, în orașe pe care nu am avut ocazia să le vizitez, dar unde aș fi putut trăi vieți diferite, cu alte nume de familie, bucurându-mă de aventuri unice, în timp ce stăteam îngropată sub aceleași traume. Mă gândesc la Henry când le citesc.

Dar, cel mai important dintre toate, am adus antica mea cutie de bijuterii Seugnot, pe care am ținut-o în șifonierul meu zeci de ani la rând și pe care nu am îndrăznit să o deschid de când am plecat din Germania, în 1946. În ea se află un singur articol, fotografia mea, pe care mi-a făcut-o Kurt Kotler într-o zi însorită, cu foarte mulți ani în urmă, în fața casei noastre din celălalt loc.

În prima seară în celula mea, am deschis cutia și am scos fotografia, ca să o lipesc pe perete, la capul patului. M-am uitat la mine în fotografie, aveam doisprezece ani, eram atât de inocentă și de plină de dorință față de băiatul frumos din spatele obiectivului. Dar, spre surprinderea mea, mi-am dat seama că nu eram singură.

De fapt, mai erau câteva persoane în fotografie, oameni pe care înainte nu observasem că sunt acolo.

Pe fundal, dincolo de porți, stăteau tata și mama, prinși într-o conversație. În colțul îndepărtat era un bărbat îmbrăcat în uniforma aceea ca o pijama vărgată, care împingea din greu o roabă, înspăimântat și conștient că putea avea mari necazuri dacă nu se mișca destul de repede.

În colțul din dreapta, sus, o emisferă, degetul lui Kurt, opacizase obiectivul.

Dar cea mai mare surpriză a mea a fost să văd persoana care se afla în stânga mea. Stătea pe un cauciuc, care fusese legat cu o sfoară, care, la rândul, ei era legată de crengile groase ale unui copac. Tocmai se balansa, cu picioarele ridicate în aer, în față. Mâinile lui micuțe strângeau sforile. Fața lui radia de bucurie.

Fratele meu mai mic.

Vreme de optzeci de ani nu am îndrăznit să-i pronunț numele, de teamă că emoția celor două silabe ar fi fost prea puternică pentru mine și putea să mă doboare, la amintirea experiențelor teribile din care am făcut parte amândoi.

Dar acum numele lui este ultimul cuvânt pe buzele mele în fiecare noapte, când adorm și mă rog ca, înainte să se crape de ziuă, să fiu luată, în sfârșit, de pe acest pământ și să mă trezesc alergând în brațele lui, ca să fim din nou împreună. Când voi putea să-i spun cât de rău îmi pare.

Când voi putea să le spun tuturor cât de rău îmi pare.

Îi șoptesc acum, iar luminile se sting, închid ochii și celulele se cufundă în liniște.

Numele băiatului pe care l-am iubit mai mult decât pe oricare altul.

Mai mult decât pe Kurt, mai mult decât pe Émile, mai mult decât pe David, mai mult decât pe Edgar, mai mult decât pe Caden.

Fratele meu.

Bruno.

Nota autorului

Am conceput pentru prima dată ideea pentru *Ruinele timpului* în 2004, la scurt timp după finalizarea manuscrisului romanului *Băiatului cu pijamale în dungi* și am știut imediat că o voi scrie într-o zi. Timp de mulți ani, am păstrat un fișier pe computerul meu intitulat „Povestea lui Gretel", în care am scris despre sora mai mare a lui Bruno, despre ce putea deveni mai târziu în viață și despre experiențele care i-ar fi putut modela vârsta adultă.

Intenția mea a fost întotdeauna să scriu cartea spre sfârșitul vieții mele, poate la vârsta de optzeci sau nouăzeci de ani, când motorul meu creativ și restul din mine se opreau, în cele din urmă. Dar apoi a fost pandemia și am fost în lockdown și m-am trezit în grădina din spate gata să scriu ceva nou; și izolarea din acea perioadă m-a făcut să cred că acela era momentul. Și așa, am început.

Revizuirea personajelor dintr-o lucrare anterioară poate fi o experiență riscantă, dar antrenantă pentru un romancier, mai ales dacă acele personaje provin din cea mai cunoscută carte a carierei lui. Dar a fost fascinant pentru mine să mă întorc la Gretel după aproape douăzeci de ani și să descopăr, prin scris, ce s-ar fi putut întâmpla cu ea. Și, de asemenea, să redescoperim unele dintre celelalte personaje din acea carte anterioară și să examinăm modul în care acțiunile lor din timpul războiului le-ar fi putut modela viața în anii care au urmat.

Când țin discursuri la ateliere de scriere creativă, îi întreb mereu acest lucru pe studenții mei: fără să te referi la acțiune, spune-mi, în câteva fraze, despre ce este vorba în romanul tău. Dacă ar fi să

răspund la această întrebare despre *Ruinele timpului,* aș spune că este un roman despre vinovăție, complicitate și durere, o carte care își propune să examineze cât de vinovată ar putea fi o tânără, având în vedere evenimentele istorice care se desfășoară în jurul ei, și dacă o astfel de persoană se poate spăla vreodată de crimele comise de oamenii pe care i-a iubit.

Acestea sunt teme care se regăsesc în multe dintre cărțile mele și despre care am scris de nenumărate ori. Crescând în Irlanda în anii ’80, ca parte a unei generații ale cărei copilărie și adolescență au fost afectate de cei cărora li s-a încredințat educația noastră, poate că nu este surprinzător faptul că am mai puțin interes pentru monștri decât pentru oamenii care știau ce făceau monștrii și priveau în mod deliberat în altă parte.

Am fost fascinat de Holocaust încă de la vârsta de cincisprezece ani și a jucat un rol important atât în viața mea de lectură, cât și în cea de scris. De la prima mea întâlnire cu cartea de memorii *Noaptea* a lui Elie Wiesel, în 1986, care mi-a stârnit interesul pentru subiect, timp de zeci de ani, romanele istorice, cărțile de non- ficțiune, filmele și documentarele despre această perioadă de istorie m-au făcut întotdeauna să doresc să aflu și mai mult. Asemenea tuturor celor care studiază acea epocă, sper să găsesc răspunsuri în vasta bibliotecă de literatură produsă în ultimii șaptezeci și cinci de ani. Cu toate acestea, sunt conștient că acest lucru este inutil, pentru că ele nu există. În încercarea de a înțelege, nu pot decât să sper să reamintesc, să-mi amintesc.

Deși este personajul central din povestea mea, nu încerc să creez un personaj simpatic în Gretel. La fel ca majoritatea oamenilor, Gretel este plină de defecte și contradicții. Ea este capabilă de momente de mare bunătate și acte de cruzime îngrozitoare și sper că cititorul se va gândi la ea mult timp după ce a terminat cartea,

probabil întrebându-se ce ar fi putut face în locul ei. La urma urmei, este ușor atunci când cineva este departe de un episod istoric să pretindă că nu ar fi acționat așa cum au făcut alții, dar este mult mai dificil să dai dovadă de un caracter uman de bază în acel moment.

În afara prezentului, am ales trei epoci în care să o vizitez pe Gretel. Prima este în Paris în 1946 și le sunt recunoscător lui Antony Beevor și lui Artemis Cooper pentru lucrarea lor erudită *Paris After the Liberation, 1944–1949,* pentru perspectivele pe care cartea le oferă asupra perioadei. A doua este în Sydney, Australia, la începutul anilor ’50. În calitate de australofil pasionat care a vizitat țara de multe ori, l-am ales nu doar pentru că este un oraș pe care îl iubesc, ci pentru că este, efectiv, un oraș atât de departe de Europa încât să mergi acolo și să nu te mai întorci; am simțit că acesta i-ar plăcea lui Gretel, care încearcă cu disperare să-și șteargă trecutul.

Și, în sfârșit, Londra în 1953, cu o nouă regină pe tron, o femeie de aceeași vârstă cu Gretel, al cărei tată a jucat, de asemenea, un rol important, doar că substanțial mai uman, în război. Aici, perioada de pace a dat naștere unei generații de tineri evrei ale căror familii au murit în cele mai oribile moduri și care poartă cicatrici teribile. Am vrut să descopăr ce ar face Gretel atunci când se va confrunta cu o astfel de traumă, cum va răspunde la durerea lor și dacă își va asuma vreo responsabilitate pentru asta.

Să scrii despre Holocaust nu este un lucru ușor și orice romancier care abordează acest subiect își asumă o enormă responsabilitate. Nu răspunderea educației, care este sarcina non-ficțiunii, ci aceea a explorării adevărurilor emoționale și a experiențelor umane autentice, amintindu-ne că povestea fiecărei persoane care a murit în Holocaust merită spusă.

John Boyne

Dublin, 2022

JOHN BOYNE este un scriitor irlandez de talie internațională, autor a paisprezece romane pentru adulți, șase pentru cititorii mai tineri și o colecție de nuvele. Romanul său din 2006, *Băiatul cu pijamale în dungi,* a fost bestseller New York Times cu peste 11 milioane de exemplare vândute în întreaga lume și a fost adaptat pentru cinema, teatru, balet și operă. A câștigat trei Irish Book Awards, împreună cu o serie de alte premii literare internaționale, romanele sale fiind publicate în mai mult de cincizeci de limbi.

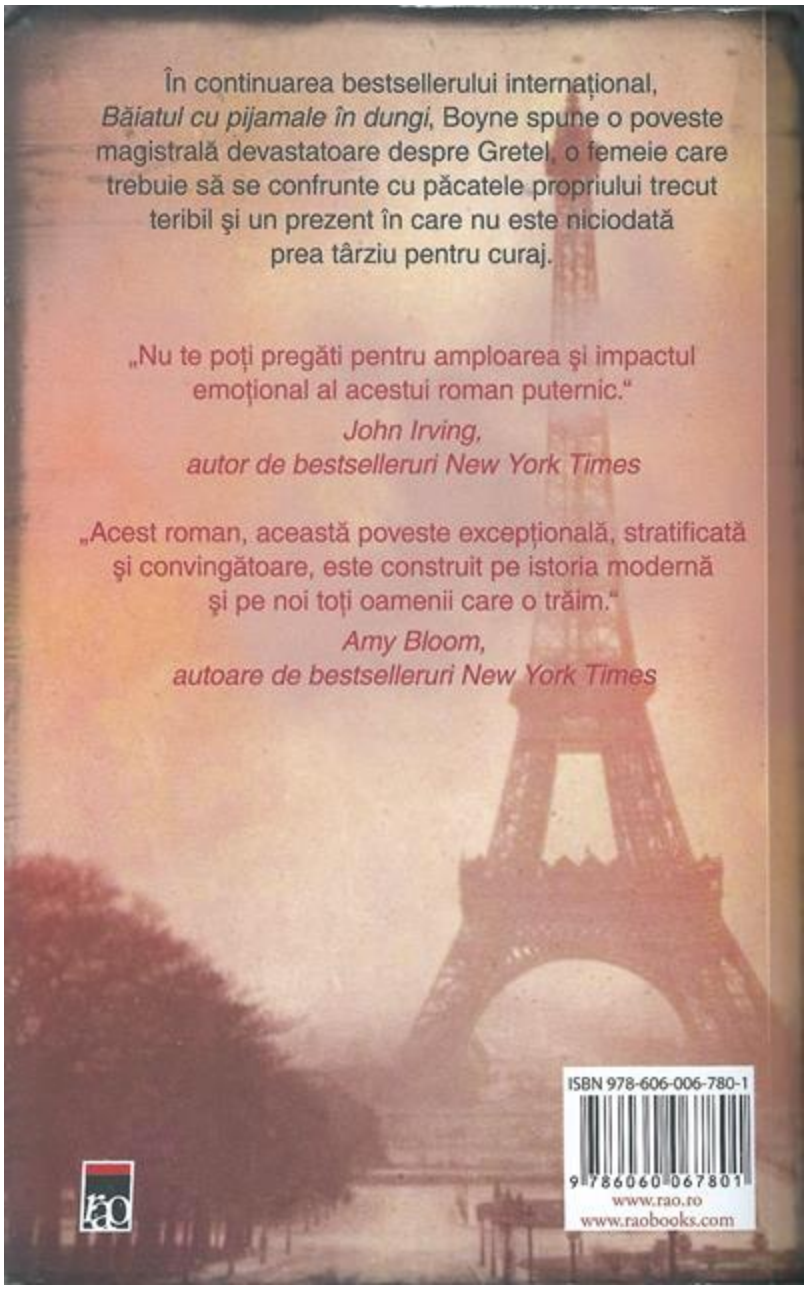

În continuarea bestsellerului internațional, *Băiatul cu pijamale în dungi*, Boyne spune o poveste magistrală devastatoare despre Gretel, o femeie care trebuie să se confrunte cu păcatele propriului trecut teribil şi un prezent în care nu este niciodată prea târziu pentru curaj.

„Nu te poți pregăti pentru amploarea şi impactul emoțional al acestui roman puternic."

John Irving,
autor de bestselleruri New York Times

„Acest roman, această poveste excepțională, stratificată şi convingătoare, este construit pe istoria modernă şi pe noi toți oamenii care o trăim."

Amy Bloom,
autoare de bestselleruri New York Times

ISBN 978-606-006-780-1
9 786060 067801
www.rao.ro
www.raobooks.com

{1} Liga tinerelor fete (în limba germană, în original) a fost o secțiune a Tineretului hitlerist destinată fetelor cu vârste cuprinse între 10 ș 13 ani. (n.red.)

{2} Tinerii germani din Tineretul hitlerist a fost secțiunea separată pentru băieții cu vârste cuprinse între 10 ș 13 ani a organizației Tineretul hitlerist din Germania nazistă, (n.red.)

{3} Epurare legală (în limba franceză, în original) (n.red.)

{4} Degradare națională (în limba franceză, în original) (n.red.)

{5} Tip de pâine franceză, făcută cu drojdie și similară cu o baghetă, dar mult mai subțire, (n.red.)

{6} Varietate montană de brânză, în special din regiunea Savoia din Alpii francezi. (n.red.)

{7} Sublocotenent în organizația militară Waffen SS (n.red.)

{8} The British Raj - autoritatea Coroanei britanice în India, în perioada 1958-1947. (n.red.)

{9} S-ar putea să nu crezi, dar întotdeauna am bănuit... (în limba germană, în original) (n.red.)

{10} Cum dorești (în limba germană, în original) (n.red.)

{11} Tineretul german - secțiune pentru băieți cu vârsta cuprinsă între 10-13 ani din organizația lui Hitler, în Germania nazistă. (în limba germană în original) (n.red.)

{12} Secțiunea pentru fete cu vârsta cuprinsă între 10 și 13 ani, în cadrul organizației naziste Tineretul german, (n.red.)

{13} Grad militar superior în organizația nazistă a fetelor din Tineretul german (n. ied.)

{14} Idem (n.red.)

JOHN
RUINELE TIMPULUI
BOYNE
Continuare a bestsellerului Băiatul cu pijamale în dungi